

ZASTRZEŻENIA PRAWNE

NIE PODLEGA ROZPOWSZECHNIANIU, PUBLIKACJI ANI DYSTRYBUCJI, BEZPOŚREDNIO CZY POŚREDNIO, NA TERYTORIUM ALBO DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI, KANADY, AUSTRALII ORAZ JAPONII

Niniejszy raport roczny BRE Banku S.A. („**Bank**”) przekazywany jest do publicznej wiadomości w wykonaniu nałożonych na Bank obowiązków informacyjnych, w szczególności tych wynikających ze statusu Banku jako spółki publicznej, którego akcje znajdują się w obrocie na rynku regulowanym (rynku podstawowym) prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („**GPW**”).

Niniejszy raport ma charakter wyłącznie informacyjny i promocyjny i w żadnym wypadku nie powinien stanowić podstawy do podejmowania decyzji o nabyciu papierów wartościowych Banku w planowanej ofercie publicznej akcji. Niniejszy materiał nie stanowi oferty sprzedaży papierów wartościowych ani zaproszenia do składania zapisów na lub nabywania jakichkolwiek papierów wartościowych Banku. W szczególności nie stanowi on oferty kupna papierów wartościowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Jedynym prawnie wiążącym dokumentem zawierającym informacje o ofercie publicznej akcji Banku w Polsce („**Oferta**”) będzie prospekt („**Prospekt**”), który zostanie przygotowany w związku z ewentualną ofertą publiczną akcji Banku z prawem poboru i ich dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu na rynku regulowanym (rynku podstawowym) prowadzonym przez GPW. Bank będzie mógł przeprowadzić Ofertę w Polsce po zatwierdzeniu Prospektu przez Komisję Nadzoru Finansowego, będącą organem nadzoru nad rynkiem kapitałowym w Polsce, oraz jego publikacji. W związku z Ofertą w Polsce oraz ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie papierów wartościowych Banku do obrotu na GPW, Bank udostępni Prospekt na swojej stronie internetowej (www.brebank.pl) oraz na stronie internetowej Domu Inwestycyjnego BRE Banku S.A. (www.dibre.com.pl).

Niniejszy materiał nie jest przeznaczony do rozpowszechniania, bezpośrednio albo pośrednio, na terytorium albo do Stanów Zjednoczonych Ameryki albo w innych państwach, w których publiczne rozpowszechnianie informacji zawartych w niniejszym materiale może podlegać ograniczeniom lub być zakazane przez prawo. Papiery wartościowe, o których mowa w niniejszym materiale, nie zostały i nie zostaną zarejestrowane na podstawie Amerykańskiej Ustawy o Papierach Wartościowych z 1933 r. (ang. *U.S. Securities Act of 1933*) i nie mogą być oferowane ani zbywane na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki za wyjątkiem transakcji nie podlegających obowiązkowi rejestracyjnemu przewidzianemu w Amerykańskiej Ustawie o Papierach Wartościowych lub na podstawie wyjątku od takiego obowiązku rejestracyjnego.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie nie stanowią oferty zakupu ani zaproszenia do nabywania; nie jest również dozwolona sprzedaż papierów wartościowych wskazanych w niniejszym raporcie w jakiegokolwiek jurysdykcji, w której taka oferta lub zaproszenie do nabywania byłoby nielegalne przed uprzednią rejestracją, zwolnieniem z takiej rejestracji lub innego rodzaju kwalifikację w świetle prawa danej jurysdykcji. Niedozwolona jest dystrybucja niniejszego raportu na terytorium Kanady, Japonii lub Australii.

Niniejszy raport jest skierowany wyłącznie do (i) osób znajdujących się poza granicami Wielkiej Brytanii lub (ii) osób zawodowo zajmujących się inwestycjami w rozumieniu art. 19(5) Rozporządzenia z 2005 roku na podstawie Ustawy o Usługach i Rynkach Finansowych z 2000 roku (Promocja Finansowa) (ang. *Financial Services and Markets Act 2000 (Financial Promotion) Order 2005*) (ze zmianami) („**Rozporządzenie**”) lub (iii) spółek o wysokiej wartości aktywów netto i innych osób, którym może on zostać zgodnie z prawem przekazany na podstawie art. 49(2)(a)-(d) Rozporządzenia (osoby takie będą dalej zwane łącznie „**Wskazanymi Osobami**” (ang. „*Relevant Persons*”). Osoba nie będąca Wskazaną Osobą nie może działać w oparciu o niniejszy raport lub jego dowolną część ani się na niego powoływać. Jakakolwiek inwestycja lub działalność inwestycyjna, o której mowa w niniejszym komunikacie, może być i będzie prowadzona wyłącznie przez Wskazane Osoby.

W jakimkolwiek państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które implementowało Dyrektywę 2003/71/WE (łącznie z jakimkolwiek przepisami implementującymi w jakimkolwiek państwie członkowskim, „**Dyrektywa Prospektowa**”), niniejszy raport jest skierowany i przeznaczony wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych w danym państwie członkowskim, w rozumieniu przepisów Dyrektywy Prospektowej.

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BRE Banku SA (zwanej dalej „Grupą”), w której jednostką dominującą jest BRE Bank SA (zwany dalej „Jednostką dominującą”, „Bankiem”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Senatorskiej 18, obejmującego:

- (a) skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 81.023.886 tys. zł;
- (b) skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 130.523 tys. zł;
- (c) skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 229.977 tys. zł;
- (d) skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 223.118 tys. zł;
- (e) skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wypływy pieniężne netto w kwocie 1.780.998 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy odpowiedzialny jest Zarząd Jednostki dominującej. Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do :

- (a) przepisów rozdziału 7 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa” – tekst jednolity - Dz.U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223);
- (b) wiedzy i doświadczenia wynikającego ze stosowania, w okresie obowiązywania, norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA (cd.)

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeoczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Grupy kapitałowej za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie” – Dz. U. nr 33 poz. 259) i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- (a) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonej dokumentacji konsolidacyjnej zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości;
- (b) jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa;
- (c) przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2009 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Adam Celiński

Biegły Rewident Grupy, Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90033

Warszawa, 1 marca 2010 r.

Grupa Kapitałowa BRE Banku SA

**Raport niezależnego biegłego rewidenta z badania
skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.**

**Raport niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego
sprawozdania finansowego
Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA**

Raport zawiera 29 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Grupy	2
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania	5
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej Grupy	6
IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	8
V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta	27
VI. Informacje i uwagi końcowe	29

I. Ogólna charakterystyka Grupy

- (a) BRE Bank SA (zwany dalej „Bankiem”, „jednostką dominującą”) został utworzony na podstawie uchwały nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 r. Bank rozpoczął działalność w dniu 2 stycznia 1987 r. Akt założycielski sporządzono w formie aktu notarialnego w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie w dniu 11 grudnia 1986 r. i zarejestrowano w Rep. A I 5919/86. W dniu 11 lipca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Banku do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000025237.
- (b) Dla celów rozliczeń z tytułu podatków nadano Bankowi dnia 24 czerwca 1993 r. numer NIP 526-021-50-88. Dla celów statystycznych Bank otrzymał dnia 2 czerwca 1998 r. numer REGON 001254524.
- (c) Zarejestrowany kapitał zakładowy Banku na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 118.763.528 zł i dzielił się na 29.690.882 akcje o wartości nominalnej 4 zł każda.
- (d) W badanym okresie przedmiotem działalności Grupy było między innymi:
- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
 - prowadzenie innych rachunków bankowych,
 - przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
 - udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
 - udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie akredytyw,
 - emitowanie bankowych oraz innych papierów wartościowych,
 - wykonywanie czynności zleconych związanych z emisją papierów wartościowych,
 - dokonywanie terminowych operacji finansowych,
 - wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
 - obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej oraz nabywanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych,
 - prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz funduszy emerytalnych,
 - pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
 - pełnienie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych, prowadzenie działalności polegającej na przyjmowaniu zleceń nabywania i odkupywania oraz zapisów na jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych,
 - prowadzenie rejestrów członków funduszy emerytalnych oraz rejestrów uczestników funduszy inwestycyjnych,
 - wykonywanie czynności z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego,
 - dokonywanie obrotu papierami wartościowymi, świadczenie usług powierniczych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych, oraz wykonywanie czynności związanych ze świadczeniem usług powierniczych.

I. Ogólna charakterystyka Grupy (cd.)

- (e) W roku obrotowym członkami Zarządu Banku byli:
• Mariusz Grendowicz	Prezes Zarządu
• Karin Katerbau	Wiceprezes Zarządu (od 1 października 2009 r.)
Członek Zarządu (do 30 września 2009 r.)
• Wiesław Thor	Wiceprezes Zarządu
• Hans Dieter Kemler	Członek Zarządu (od 10 lipca 2009 r.)
• Jarosław Mastalerz	Członek Zarządu
• Christian Rhino	Członek Zarządu
• Przemysław Gdański	Członek Zarządu
• Bernd Loewen	Członek Zarządu (do 30 czerwca 2009 r.)
- (f) Bank jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Decyzja w sprawie sporządzania sprawozdania finansowego Banku zgodnie z tymi standardami została podjęta przez Walne Zgromadzenie uchwałą nr 1 z dnia 27 stycznia 2005 r.

Grupa Kapitałowa BRE Banku SA

Raport niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

4

I. Ogólna charakterystyka Grupy (cd.)

(g) W skład Grupy Kapitałowej BRE Banku SA na dzień 31 grudnia 2009 r. wchodzi następujące jednostki:

Nazwa jednostki	Charakterystyka powiązania kapitałowego (% własności)	Metoda konsolidacji	Podmiot badający pakiet konsolidacyjny	Rodzaj opinii	Koniec okresu sprawozdawczego, na który sporządzono pakiet konsolidacyjny
BRE Bank SA	Dominująca	Nie dotyczy	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Bank Hipoteczny SA	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Corporate Finance SA	Zależna 100,00%	Pełna	Warszawskie Biuro Audytu Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Gold FIZ Aktywów Niepublicznych	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Holding Sp. z o.o.	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Wealth Management SA	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Ubezpieczenia TUIR SA	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Garbary Sp. z o.o.	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Tele –Tech Investment Sp. z o.o.	Zależna 100,00%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Finance France SA	Zależna 99,98%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Audit	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE.locum SA	Zależna 79,99%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Magyar Factor zRt.	Zależna 78,12%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Kft.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Polfactor SA	Zależna 78,12%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Transfinance a.s.	Zależna 78,12%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
Intermarket Bank AG	Zależna 56,24%	Pełna	PwC INTER-TREUHAND GmbH	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.
BRE Leasing Sp. z o.o.	Zależna 50,004%	Pełna	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009 r.

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- (a) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Banku uchwałą nr 31 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 16 marca 2009 r. na podstawie paragrafu 11 Statutu Banku.
- (b) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 56 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649).
- (c) Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 4 lipca 2008 r. w okresie:
- badanie wstępne od 26 października 2009 r. do 23 grudnia 2009 r.
 - badanie końcowe od 4 stycznia 2010 r. do 1 marca 2010 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej Grupy

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu o wiedzę uzyskaną podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 3,5% (2008 r.: 3,3%).

BRE Bank SA jest jednostką dominującą w Grupie. W badanym roku w skład Grupy wchodził Bank oraz 31 jednostek podporządkowanych (w tym 18 skonsolidowanych spółek zależnych i 1 fundusz inwestycyjny). Pozostałe zostały uznane za nieistotne dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W roku poprzedzającym rok badany Grupa składała się z Banku, 32 jednostek podporządkowanych (w tym 18 skonsolidowanych spółek zależnych oraz jednej spółki stowarzyszonej wykazanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności). Pozostałe podmioty zostały uznane za nieistotne dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W badanym okresie niżej opisane zjawiska miały istotny wpływ na wynik finansowy oraz sytuację majątkową i finansową Grupy:

- Na koniec roku obrotowego aktywa Grupy wynosiły 81.023.886 tys. zł. W ciągu roku suma bilansowa zmniejszyła się o 1.581.316 tys. zł, tj. o 2%. Na główne pozycje aktywówłożyły się „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” w kwocie 52.468.812 tys. zł (stanowiące 65% sumy bilansowej) oraz „Lokacyjne papiery wartościowe” w kwocie 13.120.687 tys. zł (stanowiące 16% sumy bilansowej). Natomiast największymi pozycjami po stronie zobowiązań były „Zobowiązania wobec klientów” w kwocie 42.791.387 tys. zł (tj. 53% sumy bilansowej) oraz „Zobowiązania wobec innych banków”, których saldo na 31 grudnia 2009 r. wyniosło 25.019.805 tys. zł (tj. 31% sumy bilansowej).
- Wartość kapitału podstawowego Grupy nie zmieniła się w porównaniu do końca poprzedniego roku i wynosiła 1.521.683 tys. zł.
- Całkowite skonsolidowane dochody netto w 2009 roku wyniosły 229.977 tys. zł i obejmowały zysk netto w kwocie 130.523 tys. zł, zmianę wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 93.340 tys. zł oraz zmianę różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych w kwocie 6.114 tys. zł. Całkowite dochody netto Grupy zmniejszyły się w porównaniu do poprzedniego roku o 380.924 tys. zł, głównie w wyniku zmniejszenia zysku netto o 758.821 tys. zł, zrównoważonego wzrostem wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży o 385.352 tys. zł.
- Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych wyniósł 130.523 tys. zł. W 2009 roku Grupa nie wydzieliła działalności zaniechanej. Na wynik z działalności operacyjnej w 2009 rokułożyły się przede wszystkim: wynik z tytułu odsetek w kwocie 1.658.177 tys. zł, wynik z tytułu opłat i prowizji w kwocie 594.723 tys. zł oraz wynik na działalności handlowej w wysokości 406.374 tys. zł skompensowane ogólnymi kosztami administracyjnymi wraz z amortyzacją w kwocie 1.544.787 tys. zł oraz ujemnym wynikiem na odpisach netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w wysokości 1.097.134 tys. zł.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej Grupy (cd.)

- Zysk netto z działalności kontynuowanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych w porównaniu do 2008 roku był niższy o 628.188 tys. zł głównie na skutek zwiększenia się ujemnych odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek o 827.990 tys. zł oraz zrealizowania niższego o 136.537 tys. zł wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych w porównaniu do poprzedniego roku. Omawiane spadki zostały częściowo skompensowane wzrostem wyniku odsetkowego o 265.725 tys. zł.
- Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w 2009 roku wynikał z obniżenia jakości portfela zarówno detalicznego, jak i korporacyjnego. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w portfelu detalicznym wyniosły 440.647 tys. zł i dotyczyły głównie portfela pożyczek gotówkowych udzielanych klientom, którzy wcześniej nie posiadali produktów kredytowych Banku. W portfelu korporacyjnym odpisy wyniosły 656.490 tys. zł i były spowodowane przede wszystkim spowolnieniem gospodarczym mającym przełożenie na pogorszenie sytuacji finansowej klientów Banku i BRE Leasingu Sp. z o.o. oraz utratą wartości należności od klientów posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych.
- W badanym roku obrotowym zmniejszyło się obciążenie z tytułu podatku dochodowego dotyczącego działalności kontynuowanej o 29.569 tys. zł do poziomu 78.866 tys. zł. Spadek obciążenia działalności kontynuowanej z tytułu podatku dochodowego wynikał ze spadku obciążenia podatkiem dochodowym bieżącym o 208.147 tys. zł przy jednoczesnym wzroście obciążenia odroczonym podatkiem dochodowym o 178.578 tys. zł.
- Wskaźnik zwrotu kapitału liczony jako zysk netto z działalności kontynuowanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych za okres obrotowy w stosunku do średnich aktywów netto z uwzględnieniem wyniku netto za okres wyniósł 3,14% i był niższy niż w 2008 roku o 17,12 punktu procentowego. W 2009 roku pogorszeniu uległa również rentowność brutto, która wyniosła 4,00% w stosunku do 16,03% za rok 2008.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2009 r.

	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
AKTYWA							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1	3.786.765	2.512.333	1.274.432	51	5	3
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		9.134	9.238	(104)	(1)	-	-
Należności od banków	2	2.530.572	6.104.093	(3.573.521)	(59)	3	7
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	3	1.065.190	4.624.621	(3.559.431)	(77)	1	6
Pochodne instrumenty finansowe	4	1.933.627	5.632.872	(3.699.245)	(66)	3	7
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5	52.468.812	52.142.477	326.335	1	65	63
Lokacyjne papiery wartościowe	6	13.120.687	5.502.312	7.618.375	138	16	7
Aktywa zastawione	7	3.516.525	3.445.281	71.244	2	4	4
Inwestycje w jednostki stowarzyszone		1.150	16.953	(15.803)	(93)	-	-
Wartości niematerialne	8	441.372	438.452	2.920	1	1	1
Rzeczowe aktywa trwałe	9	786.446	814.469	(28.023)	(3)	1	1
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		125.308	-	125.308	-	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	331.828	327.558	4.270	1	-	-
Inne aktywa	10	906.470	1.034.543	(128.073)	(12)	1	1
AKTYWA RAZEM		81.023.886	82.605.202	(1.581.316)	(2)	100	100

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2009 r. (cd.)

	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY							
Zobowiązania		76.752.732	78.557.166	(1.804.434)	(2)	95	95
Zobowiązania wobec banku centralnego	11	2.003.783	1.302.469	701.314	54	3	2
Zobowiązania wobec innych banków	12	25.019.805	27.488.807	(2.469.002)	(9)	31	33
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	13	1.935.495	6.174.491	(4.238.996)	(69)	2	8
Zobowiązania wobec klientów	14	42.791.387	37.750.027	5.041.360	13	53	46
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	15	1.415.711	1.790.745	(375.034)	(21)	2	2
Zobowiązania podporządkowane	16	2.631.951	2.669.453	(37.502)	(1)	3	3
Pozostałe zobowiązania	17	776.195	996.280	(220.085)	(22)	1	1
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	33	904	218.807	(217.903)	(100)	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	544	81	463	572	-	-
Rezerwy	18	176.957	166.006	10.951	7	-	-
Kapitał własny	19	4.271.154	4.048.036	223.118	6	5	5
Kapitał podstawowy	20	1.521.683	1.521.683	-	-	2	2
Zyski zatrzymane		2.712.394	2.587.137	125.257	5	3	3
Inne pozycja kapitału		(113.890)	(214.368)	100.478	(47)	-	-
Kapitał własny akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych	21	150.967	153.584	(2.617)	(2)	-	-
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		81.023.886	82.605.202	(1.581.316)	(2)	100	100

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

		2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana	2009 r.	2008 r.
	Komentarz	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)	Struktura (%)	Struktura (%)
Wynik z tytułu odsetek	24	1.658.177	1.392.452	265.725	19	55	49
Wynik z tytułu opłat i prowizji	25	594.723	551.466	43.257	8	20	20
Przychody z tytułu dywidend	26	99.067	9.429	89.638	951	3	-
Wynik na działalności handlowej	27	406.374	483.855	(77.481)	(16)	13	17
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych		(772)	135.765	(136.537)	(101)	-	5
Pozostałe przychody operacyjne	28	263.522	266.505	(2.983)	(1)	9	9
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	29	(1.097.134)	(269.144)	(827.990)	308	(39)	(14)
Ogólne koszty administracyjne	30	(1.285.425)	(1.346.601)	61.176	(5)	(46)	(68)
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	31	(259.362)	(203.475)	(55.887)	27	(9)	(10)
Pozostałe koszty operacyjne	32	(169.781)	(153.106)	(16.675)	11	(6)	(8)
Zysk brutto z działalności kontynuowanej		209.389	867.146	(657.757)	(76)		
Podatek dochodowy	33	(78.866)	(108.435)	29.569	(27)		
Zysk netto z działalności kontynuowanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych		130.523	758.711	(628.188)	(83)		
Zysk brutto z działalności zaniechanej		-	132.969	(132.969)	(100)		
Podatek dochodowy		-	(2.336)	2.336	(100)		
Zysk netto z działalności zaniechanej		-	130.633	(130.633)	(100)		
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych		130.523	889.344	(758.821)	(85)		
Zysk netto akcjonariuszy BRE Banku		128.928	857.459	(728.531)	(85)		
Zysk akcjonariuszy mniejszościowych		1.595	31.885	(30.290)	(95)		
Przychody i zyski razem z działalności kontynuowanej		3.021.863	2.839.472	182.391	6	100	100
Koszty i straty razem z działalności kontynuowanej		(2.812.474)	(1.972.326)	(840.148)	43	(100)	(100)
Zysk brutto z działalności kontynuowanej		209.389	867.146	(657.757)	(76)		

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.**

	<u>2009 r.</u> <u>tys. zł</u>	<u>2008 r.</u> <u>tys. zł</u>	<u>Zmiana</u> <u>tys. zł</u>	<u>Zmiana</u> <u>(%)</u>	<u>31.12.2009 r.</u> <u>Struktura (%)</u>	<u>31.12.2008 r.</u> <u>Struktura (%)</u>
Zysk (strata) netto	130.523	889.344	(758.821)	(85)	56	146
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)	6.114	13.569	(7.455)	(55)	3	2
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	93.340	(292.012)	385.352	(132)	41	(48)
Dochody całkowite netto	229.977	610.901	(380.924)	(62)	100	100
Dochody całkowite akcjonariuszy BRE Banku	229.406	568.887	(339.481)	(60)		
Dochody całkowite udziałowców mniejszościowych	571	42.014	(41.443)	(99)		

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację majątkową i finansową oraz wyniki finansowe Grupy (*)

Działalność gospodarczą Grupy, jej wynik finansowy za rok obrotowy oraz sytuację majątkową i finansową na koniec okresu sprawozdawczego w porównaniu do okresu poprzedzającego charakteryzują następujące wskaźniki:

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.
Wskaźniki rentowności		
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto za okres obrotowy / średnie aktywa netto) ⁽¹⁾	3,14%	20,26%
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto za okres obrotowy / średnie aktywa netto bez uwzględnienia wyniku okresu) ⁽²⁾	3,19%	22,88%
Wskaźnik zwrotu z aktywów (zysk brutto za okres obrotowy / średni stan aktywów) ⁽¹⁾	0,26%	1,25%
Rentowność brutto (zysk brutto za okres obrotowy / przychody ogółem)	4,00%	16,03%
Stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących (przychody z tytułu odsetek / średni stan salda aktywów pracujących) ⁽¹⁾	4,58%	5,79%
Wskaźnik kosztów / przychodów (ogólne koszty administracyjne / wynik na działalności bankowej) ⁽³⁾	56,02%	60,24%
Wskaźniki zadłużenia		
Cena środków obcych (koszt odsetek za okres obrotowy / średni stan salda zobowiązań odsetkowych) ⁽¹⁾	2,48%	3,73%
Udział środków własnych w pasywach (średnie kapitały własne / średnie pasywa ogółem) ⁽¹⁾	5,08%	5,41%
Wskaźniki aktywności		
Udział należności od banków i klientów w aktywach (średni stan należności brutto od banków i klientów / średni stan aktywów ogółem) ⁽¹⁾	70,97%	69,00%
Udział kredytów i pożyczek objętych utratą wartości w należnościach brutto od banków i klientów	4,65%	2,11%
Udział aktywów pracujących w aktywach ogółem	94,41%	89,99%
Wskaźniki płynności		
Wskaźnik płynności I (aktywa do 1 miesiąca zapadalności / pasywa do 1 miesiąca wymagalności) ⁽⁴⁾	0,41	0,36
Wskaźnik płynności II (aktywa do 3 miesięcy zapadalności / pasywa do 3 miesięcy wymagalności) ⁽⁴⁾	0,49	0,42
Wskaźniki rynku kapitałowego		
Zysk na 1 akcję	4,34 zł	24,49 zł
Wartość księgowa na 1 akcję	138,77 zł	131,17 zł
Inne wskaźniki		
Fundusze własne według Uchwały KNF 381/2008	6.263.844 tys. zł	5.911.760 tys. zł
Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy według Uchwały KNF 380/2008	4.356.859 tys. zł	4.712.225 tys. zł
Współczynnik wypłacalności według Uchwały KNF 380/2008	11,50%	10,04%

(*) Wskaźniki wyliczono w oparciu o zysk z działalności kontynuowanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych.

(1) Stany średnie pozycji bilansowych obliczono na podstawie stanu poszczególnych pozycji na początku i końcu bieżącego i poprzedniego okresu obrotowego.

(2) Zysk netto z działalności kontynuowanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych w stosunku do średnich aktywów netto bez uwzględnienia zysku netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej za rok.

(3) Wynik na działalności bankowej, tj. wynik na działalności operacyjnej kontynuowanej pomniejszony o koszty administracyjne, odpisy netto z tytułu utraty wart. kredytów i pożyczek oraz pozost. przych. i koszty operacyjne.

(4) Wartości poszczególnych wskaźników mogą być różne od wskaźników przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ze względu na odmienny sposób kalkulacji.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 r.****1. Kasa, operacje z bankiem centralnym**

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Kasa, operacje z bankiem centralnym” w Grupie wynosiło 3.786.765 tys. zł i wzrosło w porównaniu do ubiegłego roku o 1.274.432 tys. zł.

Największy udział w tej kwocie miał Bank, w którym wartość omawianej pozycji na koniec roku obrotowego wynosiła 3.771.992 tys. zł i wzrosła o 51% w stosunku do salda 2.491.851 tys. zł na koniec poprzedniego roku. Wzrost salda w Banku spowodowany był głównie zwiększeniem środków pieniężnych na rachunkach bieżących o 1.274.266 tys. zł do poziomu 3.622.840 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r.

2. Należności od banków

Saldo pozycji „Należności od banków” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 2.530.572 tys. zł. W stosunku do salda na koniec 2008 roku nastąpił spadek wartości omawianej pozycji o 3.573.521 tys. zł, tj. o 59%.

Największy udział w saldzie omawianych należności na dzień 31 grudnia 2009 r. stanowiły należności Banku, w którym saldo to po wyłączeniach transakcji wzajemnych wynosiło 2.397.132 tys. zł i w stosunku do salda na koniec 2008 roku spadło o 3.565.414 tys. zł, tj. o 60%. Spadek w Banku wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia lokat w innych bankach o 2.997.089 tys. zł, tj. o 69% oraz kredytów i pożyczek z poziomu 915.122 tys. zł na koniec 2008 r. do 417.272 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r., tj. o 54%.

Pozostałymi spółkami, które wykazywały istotne salda na koniec okresu sprawozdawczego były: Dom Inwestycyjny BRE Banku SA (saldo 64.050 tys. zł), BRE.locum SA (saldo 29.229 tys. zł) oraz BRE Leasing Sp. z o.o. (saldo 21.891 tys. zł).

3. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

Saldo pozycji „Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 1.065.190 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku pozycja ta zmniejszyła się o 3.559.431 tys. zł, tj. o 77%.

Spadek wartości bilansowej wynikał głównie ze zmniejszenia salda pozostałych dłużnych papierów wartościowych o 3.483.867 tys. zł oraz bonów skarbowych o 266.594 tys. zł, co zostało częściowo zrównoważone zwiększeniem salda obligacji rządowych o 192.417 tys. zł.

Największy udział w tej pozycji miał Bank, który na koniec okresu sprawozdawczego wykazywał saldo papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu (po eliminacji transakcji wzajemnych) w kwocie 983.033 tys. zł. Saldo papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu w Banku zmniejszyło się w badanym roku o 3.593.872 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**4. Pochodne instrumenty finansowe**

Saldo pozycji „Pochodne instrumenty finansowe” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 1.933.627 tys. zł, co oznaczało spadek o 3.699.245 tys. zł, tj. o 66% w porównaniu do roku poprzedniego.

Spadek wartości pozycji wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia o 1.955.836 tys. zł walutowych instrumentów pochodnych do poziomu 757.276 tys. zł. Znacząco, o 1.741.694 tys. zł zmniejszyło się również saldo instrumentów pochodnych na stopę procentową do poziomu 1.154.980 tys. zł.

5. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Saldo pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 52.468.812 tys. zł, co oznaczało wzrost o 326.335 tys. zł, tj. o 1%, w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego.

(a) struktura rodzajowa portfela kredytowego

Największy udział w portfelu kredytowym brutto na dzień 31 grudnia 2009 r. miały kredyty udzielone klientom indywidualnym, które wynosiły 28.855.129 tys. zł oraz kredyty udzielone klientom korporacyjnym w kwocie brutto 23.433.995 tys. zł. Wzrost salda kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym o 2.201.441 tys. zł wynikał ze wzrostu portfela w Banku (o 2.217.929 tys. zł) głównie na skutek wzrostu ilości kredytów udzielonych przez mBank i MultiBank. Saldo kredytów udzielonych klientom korporacyjnym spadło w porównaniu do stanu na koniec 2008 roku o 1.582.262 tys. zł, co wynikało ze spadku portfela w Banku (o 906.317 tys. zł), w BRE Leasingu Sp. z o.o. (o 354.311 tys. zł) oraz w BRE Banku Hipotecznym SA (o 135.545 tys. zł).

(b) struktura jakościowa portfela kredytowego

Wartość należności brutto z utratą wartości wzrosła o 1.390.837 tys. zł i na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 2.560.928 tys. zł. Wzrostowi należności brutto z utratą wartości o 119% towarzyszył wzrost salda odpisów aktualizujących o 150%, z poziomu 1.039.387 tys. zł do poziomu 1.732.253 tys. zł. W konsekwencji wskaźnik pokrycia odpisami portfela kredytów z rozpoznaną utratą wartości na koniec 2009 roku wyniósł 68% i w porównaniu do poprzedniego roku wzrósł o 9 punktów procentowych.

Wartość brutto należności objętych analizą portfelową wynosiła 51.872.653 tys. zł i wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 40.535 tys. zł. Wzrostowi należności towarzyszyło zwiększenie salda odpisów aktualizujących na ekspozycje analizowane portfelowo o 65.650 tys. zł, tj. o 39%, do poziomu 232.516 tys. zł na koniec 2009 roku.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**6. Lokacyjne papiery wartościowe**

Saldo pozycji „Lokacyjne papiery wartościowe” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 13.120.687 tys. zł, co w porównaniu do 5.502.312 tys. zł na koniec 2008 roku oznaczało wzrost o 7.618.375 tys. zł, tj. o 138%.

Zarówno na koniec badanego okresu, jak i na koniec poprzedniego roku całe saldo stanowiły aktywa finansowe zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży. Wzrost salda wynikał przede wszystkim ze zwiększenia o 7.572.409 tys. zł salda dłużnych papierów wartościowych.

Zmiany te miały miejsce głównie w Banku, w którym saldo dłużnych papierów wartościowych (po wyłączeniach transakcji wzajemnych) wzrosło o 7.482.746 tys. zł, głównie w wyniku wzrostu salda bonów pieniężnych oraz bonów skarbowych.

7. Aktywa zastawione

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Aktywa zastawione” wynosiła 3.516.525 tys. zł i wzrosła w porównaniu do salda na koniec poprzedniego roku o 71.244 tys. zł, tj. o 2%.

Udział Banku w aktywach zastawionych całej Grupy zarówno według stanu na 31 grudnia 2009 r. jak i na 31 grudnia 2008 r. stanowił niemal 100%. Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo aktywów zastawionych Banku wynosiło 3.513.782 tys. zł i w porównaniu do końca 2008 roku wzrosło o 69.793 tys. zł, tj. o 2%. Wzrost ten był spowodowany głównie zwiększeniem wartości papierów wartościowych utrzymywanych jako zabezpieczenie kredytu od Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 374.297 tys. zł, który został częściowo skompensowany spadkiem wartości transakcji sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu o 314.025 tys. zł, tj. o 10%.

Jako aktywa zastawione Grupa wykazywała również dłużne papiery wartościowe zastawione na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Ich wartość na 31 grudnia 2009 r. wynosiła 187.564 tys. zł w porównaniu do 176.592 tys. zł na koniec poprzedniego roku obrotowego.

8. Wartości niematerialne

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Wartości niematerialne” w Grupie wynosiła 441.372 tys. zł, co w porównaniu do ubiegłego roku stanowiło wzrost o 2.920 tys. zł, tj. o 1%.

Na saldo pozycji składało się przede wszystkim saldo wartości niematerialnych posiadanych przez Bank w kwocie 396.121 tys. zł, które w porównaniu do poprzedniego okresu spadło o 10.239 tys. zł, głównie w związku z likwidacją i innymi zmniejszeniami wartości niematerialnych, które zostały częściowo zrównoważone nakładami na wartości niematerialne w toku wytwarzania.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**9. Rzeczowe aktywa trwałe**

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wartość pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” wynosiła 786.446 tys. zł, co w porównaniu z saldem na dzień 31 grudnia 2008 r. oznaczało spadek o 28.023 tys. zł, tj. o 3%.

Na saldo pozycji złożyły się głównie rzeczowe aktywa trwałe w Banku, gdzie wartość ta wyniosła 553.652 tys. zł i była o 47.997 tys. zł niższa niż na koniec poprzedniego roku. Istotny udział w wartości omawianej pozycji miała również spółka BRE Leasing Sp. z o.o., w której wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 156.691 tys. zł i była o 97 tys. zł wyższa niż w roku ubiegłym.

10. Inne aktywa

W badanym okresie wartość „Innych aktywów” spadła o 128.073 tys. zł do poziomu 906.470 tys. zł. Najbardziej znaczące pozycje „Innych aktywów” Grupy stanowiły zapasy (371.050 tys. zł, tj. 41% salda) oraz pozycja „Dłużnicy” (312.364 tys. zł, tj. 34% salda). Spadek omawianej pozycji wynikał głównie ze zmniejszenia salda zapasów o 87.509 tys. zł.

Największy udział w omawianej pozycji miała spółka BRE.locum SA, w której saldo innych aktywów po wyłączeniu transakcji wzajemnych wynosiło 316.123 tys. zł, na które składały się głównie nieruchomości na sprzedaż, oraz Bank z saldem 305.510 tys. zł.

11. Zobowiązania wobec banku centralnego

Saldo pozycji zobowiązania wobec banku centralnego na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 2.003.783 tys. zł w porównaniu do 1.302.469 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarówno na koniec badanego jak i poprzedniego roku saldo niemal w 100% składało się z zobowiązań z tytułu transakcji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

12. Zobowiązania wobec innych banków

Saldo „Zobowiązań wobec innych banków” spadło w porównaniu z saldem na dzień 31 grudnia 2008 r. o 2.469.002 tys. zł do poziomu 25.019.805 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r. Na koniec okresu sprawozdawczego najbardziej znaczącą pozycję stanowiły kredyty i pożyczki otrzymane w kwocie 22.320.066 tys. zł, depozyty terminowe w kwocie 1.152.115 tys. zł oraz środki na rachunkach bieżących w kwocie 737.222 tys. zł.

Na spadek omawianej pozycji składało się przede wszystkim zmniejszenie salda transakcji z przyrzeczeniem odkupu o 1.228.756 tys. zł oraz kredytów i pożyczek otrzymanych o 1.221.684 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**13. Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu**

Saldo pozycji „Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu” na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiło 1.935.495 tys. zł, co oznacza spadek o 4.238.996 tys. zł, tj. o 69%.

Spadek omawianej pozycji wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową o 2.213.510 tys. zł do poziomu 1.183.816 tys. zł oraz walutowych instrumentów pochodnych o 2.022.482 tys. zł do poziomu 732.832 tys. zł.

14. Zobowiązania wobec klientów

Saldo pozycji „Zobowiązania wobec klientów” na koniec okresu sprawozdawczego wynosiło 42.791.387 tys. zł, co w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2008 r. stanowiło wzrost o 5.041.360 tys. zł, tj. o 13%. Wzrost ten był spowodowany zwiększeniem salda zobowiązań wobec klientów indywidualnych o 4.016.916 tys. zł, tj. o 19%, salda zobowiązań wobec klientów korporacyjnych o 853.763 tys. zł, tj. o 5% oraz zobowiązań wobec klientów sektora budżetowego o 170.681 tys. zł, tj. o 224%.

Znaczącą większość zobowiązań wobec klientów w Grupie stanowiły zobowiązania Banku, których saldo (po wyłączeniu transakcji wzajemnych) wynosiło 41.800.708 tys. zł i stanowiło 98% wartości pozycji. Na pozostałą wartość zobowiązań wobec klientów składały się głównie zobowiązania spółki Dom Inwestycyjny BRE Banku SA w wysokości 597.393 tys. zł oraz BRE Banku Hipotecznego SA w kwocie 239.949 tys. zł.

15. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji wynosiło 1.415.711 tys. zł i zmniejszyło się w ciągu badanego roku obrotowego o 375.034 tys. zł, tj. o 21%.

Na wartość tej pozycji składały się głównie listy zastawne oraz obligacje wyemitowane przez BRE Bank Hipoteczny SA w kwocie 1.386.702 tys. zł stanowiące 97% salda zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Na pozostałą wartość salda omawianej pozycji składały się zobowiązania spółki Polfactor SA w wysokości 25.148 tys. zł oraz BRE.locum SA w kwocie 3.861 tys. zł.

Na zmianę salda w porównaniu do ubiegłego roku wpłynął przede wszystkim spadek salda zobowiązań z tytułu emisji papierów dłużnych przez BRE Bank Hipoteczny SA o 378.652 tys. zł.

16. Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wartość zobowiązań podporządkowanych w Grupie wynosiła 2.631.951 tys. zł, co stanowiło spadek o 1% w porównaniu do salda na dzień 31 grudnia 2008 r. Całe saldo tej pozycji przypadało na Bank. Na pozycję zobowiązań podporządkowanych składały się obligacje i pożyczki podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 950.000 tys. CHF.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**17. Pozostałe zobowiązania**

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Pozostałe zobowiązania” wynosiło 776.195 tys. zł i w porównaniu do salda na dzień 31 grudnia 2008 r. spadło o 220.085 tys. zł, tj. o 22%. Na saldo składały się głównie zobowiązania wobec wierzycieli w kwocie 270.216 tys. zł, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w kwocie 123.577 tys. zł, przychody przyszłych okresów w kwocie 120.136 tys. zł, rozrachunki międzybankowe w kwocie 83.322 tys. zł oraz rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników w kwocie 82.553 tys. zł. Na zmniejszenie salda „Pozostałych zobowiązań” w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. miał wpływ przede wszystkim spadek salda rezerw na pozostałe zobowiązania wobec pracowników o 98.900 tys. zł oraz zobowiązań wobec wierzycieli o 92.049 tys. zł.

18. Rezerwy

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Rezerwy” wynosiła 176.957 tys. zł, co stanowiło wzrost o 10.951 tys. zł, tj. o 7%, w porównaniu do ubiegłego roku. Na saldo rezerw na dzień 31 grudnia 2009 r. składały się rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w kwocie 67.056 tys. zł, odpisy z tytułu utraty wartości zobowiązań pozabilansowych w kwocie 61.323 tys. zł, pozostałe rezerwy na zobowiązania o wartości 45.941 tys. zł oraz rezerwy na sprawy sporne w kwocie 2.637 tys. zł.

Największy udział w saldzie omawianej pozycji miały rezerwy w Banku, których saldo na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosło 108.789 tys. zł i było o 18.767 tys. zł większe niż na koniec poprzedniego roku, głównie za sprawą zwiększenia pozostałych rezerw na przyszłe zobowiązania o 31.277 tys. zł częściowo zrównoważonego zmniejszeniem rezerw na pozabilansowe zobowiązania warunkowe o 11.906 tys. zł.

Istotną część pozycji stanowiły także rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w spółce BRE Ubezpieczenia TUiR SA, których saldo zmniejszyło się o 7.118 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

19. Kapitał własny

	31.12.2008 r.	Wypłata dywidendy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Wycena programów opcyjnych	Wynik roku bieżącego	31.12.2009 r.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kapitał podstawowy	1.521.683	-	-	-	-	-	1.521.683
Zyski zatrzymane	2.587.137	-	-	-	(3.671)	128.928	2.712.394
Inne pozycje kapitałów	(214.368)	-	7.156	93.322	-	-	(113.890)
Udziały mniejszości	153.584	(3.188)	(1.042)	18	-	1.595	150.967
Razem	4.048.036	(3.188)	6.114	93.340	(3.671)	130.523	4.271.154

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość pozycji „Kapitał własny” wynosiła 4.271.154 tys. zł (4.048.036 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.).

W badanym roku kapitał podstawowy Grupy nie uległ zmianie i wyniósł 1.521.683 tys. zł.

Na wzrost pozycji „Zyski zatrzymane” o kwotę 125.257 tys. zł wpływ miał przede wszystkim skonsolidowany zysk netto za 2009 rok w wysokości 128.928 tys. zł oraz wycena Programu motywacyjnego dla Zarządu zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie 14 marca 2008 r. w wysokości -3.671 tys. zł.

W badanym okresie nastąpiło zwiększenie innych pozycji kapitałów o 100.478 tys. zł. Wzrost ten wynikał z dodatniej wyceny portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 93.322 tys. zł oraz ujęcia dodatnich różnic kursowych w kwocie 7.156 tys. zł związanych głównie z posiadaniem przez Bank oddziałów zagranicznych.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

20. Kapitał zakładowy Jednostki dominującej

Na 31 grudnia 2009 r. akcjonariuszami Banku byli:

Nazwa akcjonariusza	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna posiadanych akcji	Typ posiadanych akcji (zwykłe /uprzywilejowane)	% posiadanych głosów
Commerzbank Auslandsbanken Holding AG	20.719.692	82.878.768	zwykłe	69,78
Pozostali akcjonariusze	8.971.190	35.884.760	zwykłe	30,22
	29.690.882			100,00

Kapitał akcyjny na koniec okresu sprawozdawczego, na który składało się 29.690.882 akcji po cenie nominalnej 4 zł każda, wyniósł 118.763.528 zł. W 2009 roku głównym akcjonariuszem BRE Banku SA pozostawała spółka Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, będąca spółką zależną od Commerzbanku AG.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. progu 5% posiadanych akcji nie przekroczył żaden inny akcjonariusz. Tym samym udział pozostałych akcjonariuszy w kapitale akcyjnym Banku wyniósł 30,22%.

21. Kapitał własny akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych

Kapitał własny akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych obejmował ich udział w kapitałach następujących spółek:

	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł
Intermarket Bank AG	64.015	72.293
BRE Leasing Sp. z o.o.	49.314	48.324
BRE.locum SA	20.606	15.486
Transfinance a.s.	7.157	7.161
Polfactor SA	5.900	6.226
Magyar Factor Rt.	3.975	4.094
RAZEM	150.967	153.584

Spadek kapitału akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych o 2.617 tys. zł z w badanym roku związany był z wypłatą dywidend akcjonariuszom mniejszościowym w kwocie 3.188 tys. zł oraz ujęciem ujemnych różnic kursowych w kwocie 1.042 tys. zł, które zostały częściowo skompensowane ujęciem zysków podmiotów zależnych przypadających na akcjonariuszy mniejszościowych w kwocie 1.595 tys. zł oraz dodatnią wyceną aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 18 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

22. Uzgodnienie wyniku finansowego netto skonsolidowanych spółek ze skonsolidowanym wynikiem netto Grupy

	31.12.2008 r. tys. zł
(a) Zysk netto BRE Banku SA	57.143
Wyniki podmiotów skonsolidowanych	223.801
Razem zysk netto według sprawozdań finansowych (pakietów konsolidacyjnych) skonsolidowanych spółek	280.944
(b) Różnice w wyniku na umorzeniu certyfikatów inwestycyjnych zrealizowanym przez Bank i Grupę	(60.946)
(c) Dywidendy	(76.889)
(d) Korekta wyceny udziałów	6.473
(e) Korekta wyceny kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(14.531)
(f) Inne korekty konsolidacyjne	(4.528)
Zysk netto Grupy Kapitałowej z działalności kontynuowanej i zaniechanej z uwzględnieniem zysku udziałowców mniejszościowych	130.523

23. Uzgodnienie aktywów netto skonsolidowanych spółek ze skonsolidowanymi aktywami netto Grupy

	31.12.2008 tys. zł
(a) Aktywa netto BRE Banku SA	3.813.626
Aktywa netto podmiotów skonsolidowanych	1.266.279
Razem aktywa netto	5.079.905
(b) Korekty (b – f; w pkt 22)	(150.421)
(c) Eliminacja kapitałów podstawowych spółek zależnych	(701.548)
(d) Eliminacja pozostałych kapitałów spółek zależnych	43.218
Skonsolidowane aktywa netto	4.271.154

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy do 31 grudnia 2009 r.

24. Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty składające się na wynik z tytułu odsetek przedstawia poniższa tabela:

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Przychody z tytułu odsetek	3.453.207	3.637.222	(184.015)	(5)
Koszty odsetek	<u>(1.795.030)</u>	<u>(2.244.770)</u>	<u>449.740</u>	<u>(20)</u>
Wynik z tytułu odsetek	<u>1.658.177</u>	<u>1.392.452</u>	<u>265.725</u>	19

Wynik z tytułu odsetek w bieżącym okresie zwiększył się o 265.725 tys. zł, tj. o 19%. Wzrost ten wynikał z mniejszego spadku przychodów odsetkowych (spadek o 184.015 tys. zł do poziomu 3.453.207 tys. zł) niż kosztów odsetkowych (spadek o 449.740 tys. zł do poziomu 1.795.030 tys. zł).

Na spadek przychodów odsetkowych w kwocie 184.015 tys. zł składał się między innymi spadek przychodów z tytułu odsetek od środków pieniężnych i lokat krótkoterminowych o 204.074 tys. zł do poziomu 190.829 tys. zł, spadek przychodów odsetkowych od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu o 143.809 tys. zł do poziomu 94.442 tys. zł oraz spadek przychodów odsetkowych od kredytów i pożyczek z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości o 52.974 tys. zł do poziomu 2.623.911 tys. zł. Omawiane spadki zostały zrównoważone przez wzrost przychodów odsetkowych od lokacyjnych papierów wartościowych o 212.798 tys. zł do poziomu 530.331 tys. zł.

Koszty z tytułu odsetek obejmowały przede wszystkim koszty z tytułu rozliczeń z bankami i klientami w kwocie 1.642.814 tys. zł (spadek o 366.793 tys. zł w porównaniu do 2008 roku), koszty z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w kwocie 90.102 tys. zł (spadek o 60.793 tys. zł) oraz koszty od zobowiązań podporządkowanych w kwocie 58.180 tys. zł (spadek o 23.906 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek został wygenerowany przede wszystkim przez Bank, w którym wyniósł on 1.296.375 tys. zł (po wyłączeniu transakcji wzajemnych), co stanowiło 78% wyniku odsetkowego Grupy. Wynik odsetkowy w Banku wzrósł w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego o 212.979 tys. zł, głównie na skutek spadku o 287.509 tys. zł kosztów odsetkowych (w tym głównie z tytułu rozliczeń z bankami i klientami o 262.119 tys. zł). Spadkowi kosztów towarzyszył również spadek przychodów odsetkowych, łącznie o 74.530 tys. zł.

Na wzrost wyniku wpłynął także wzrost wyniku odsetkowego w BRE Leasing Sp. z o.o. o 51.818 tys. zł do poziomu 180.520 tys. zł (po wyłączeniu transakcji wzajemnych), który stanowił 11% udziału w wyniku odsetkowym Grupy.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

25. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty składające się na wynik z tytułu opłat i prowizji przedstawia poniższa tabela:

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1.001.287	844.463	156.824	19
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(406.564)	(292.997)	(113.567)	39
Wynik z tytułu opłat i prowizji	594.723	551.466	43.257	8

W bieżącym roku obrotowym miał miejsce wzrost wyniku z tytułu opłat i prowizji o 43.257 tys. zł, tj. o 8% do poziomu 594.723 tys. zł, co było wynikiem większego wzrostu przychodów z tytułu opłat i prowizji (wzrost o 156.824 tys. zł do poziomu 1.001.287 tys. zł) aniżeli kosztów z tytułu opłat i prowizji (wzrost o 113.567 tys. zł do poziomu 406.564 tys. zł).

Na ukształtowanie się wyniku na tym poziomie najistotniejszy wpływ miał wynik z tytułu opłat i prowizji w Banku, w którym wyniósł on 390.694 tys. zł (po wyłączeniu transakcji wzajemnych) i był wyższy w porównaniu do ubiegłego roku o 62.134 tys. zł głównie na skutek wzrostu prowizji za obsługę kart płatniczych oraz prowizji za prowadzenie rachunków.

Z pozostałych konsolidowanych spółek największy udział w omawianej pozycji miał Dom Inwestycyjny BRE Banku SA z wynikiem 80.203 tys. zł, spółki ubezpieczeniowe z wynikiem 78.382 tys. zł oraz Intermarket Bank AG z wynikiem na poziomie 29.147 tys. zł.

26. Przychody z tytułu dywidend

W 2009 roku przychody z tytułu dywidend wyniosły 99.067 tys. zł, co w porównaniu z ubiegłym rokiem stanowiło wzrost o 89.638 tys. zł.

Na wartość tą składała się głównie dywidenda wypłacona przez PZU SA w kwocie 96.218 tys. zł.

27. Wynik na działalności handlowej

Przychody i koszty składające się na wynik na działalności handlowej przedstawia poniższa tabela:

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Wynik z pozycji wymiany	415.048	517.314	(102.266)	(20)
Wynik na pozostałej działalności handlowej	(8.674)	(33.459)	24.785	74
Wynik na działalności handlowej	406.374	483.855	(77.481)	(16)

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**27. Wynik na działalności handlowej (cd.)**

W bieżącym roku obrotowym nastąpił spadek wyniku na działalności handlowej o 77.481 tys. zł do poziomu 406.374 tys. zł. Zmiana ta wynikała ze spadku wyniku z pozycji wymiany o 102.266 tys. zł do poziomu 415.048 tys. zł, który został częściowo zrównoważony wzrostem wyniku na pozostałej działalności handlowej o 24.785 tys. zł do poziomu -8.674 tys. zł.

Wynik na działalności handlowej Grupy został osiągnięty przede wszystkim przez Bank, w którym po wyłączeniach transakcji wzajemnych wyniósł on 357.884 tys. zł, BRE Bank Hipoteczny SA, w którym wynik wyniósł 28.929 tys. zł oraz BRE Leasing Sp. z o.o. z wynikiem 12.726 tys. zł.

28. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne wynosiły 263.522 tys. zł i były niższe w porównaniu do 2008 roku o 2.983 tys. zł, tj. o 1%. Na kwotę pozostałych przychodów operacyjnych składały się głównie przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia w kwocie 105.409 tys. zł, przychody ze sprzedaży usług w kwocie 51.436 tys. zł oraz przychody z działalności ubezpieczeniowej w kwocie 50.401 tys. zł.

Największy udział w omawianej pozycji miała spółka BRE.locum SA, w której pozostałe przychody operacyjne wyniosły 90.532 tys. zł (po wyłączeniu transakcji wzajemnych), Bank, w którym pozostałe przychody operacyjne wynosiły 59.701 tys. zł oraz spółki ubezpieczeniowe z kwotą 50.401 tys. zł.

29. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

W bieżącym roku obrotowym nadwyżka kosztów związanych z odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek nad przychodami z tytułu rozwiązań tych odpisów wynosiła 1.097.134 tys. zł i wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem obrotowym o 827.990 tys. zł.

Omawiany wzrost wynikał przede wszystkim ze zwiększenia o 747.905 tys. zł odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w Banku do poziomu 966.652 tys. zł. Wzrost salda odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek był również spowodowany wyższymi odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek dokonanymi przez BRE Leasing Sp. z o.o., w którym wartość pozycji zwiększyła się w porównaniu do poprzedniego roku o 67.412 tys. zł do poziomu 104.548 tys. zł.

Wzrost odpisów netto z tytułu utraty kredytów i pożyczek w 2009 roku wynikał z obniżenia jakości portfela zarówno detalicznego, jak i korporacyjnego. Odpisy netto z tytułu utraty kredytów i pożyczek w portfelu detalicznym wyniosły 440.647 tys. zł i dotyczyły głównie portfela pożyczek gotówkowych udzielanych klientom, którzy wcześniej nie posiadali produktów kredytowych Banku. W portfelu korporacyjnym odpisy wyniosły 656.490 tys. zł i były spowodowane przede wszystkim spowolnieniem gospodarczym mającym przełożenie na pogorszenie sytuacji finansowej klientów Banku i BRE Leasingu Sp. z o.o. oraz utratą wartości należności od klientów posiadających zobowiązania z tytułu transakcji pochodnych.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)**30. Ogólne koszty administracyjne**

Ogólne koszty administracyjne Grupy w roku 2009 wyniosły 1.285.425 tys. zł i spadły o 61.176 tys. zł, tj. o 5% w porównaniu do kosztów poniesionych w roku poprzednim.

Spadek ten wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia kosztów pracowniczych o 93.946 tys. zł do poziomu 644.751 tys. zł, który został częściowo zrównoważony wzrostem kosztów rzeczowych o 23.751 tys. zł do wysokości 585.227 tys. zł. Na spadek kosztów pracowniczych wpłynęło głównie zmniejszenie kosztów wynagrodzeń o 52.241 tys. zł oraz kosztów ubezpieczeń społecznych o 12.594 tys. zł, przede wszystkim na skutek zmniejszenia zatrudnienia w Grupie.

Największy udział w ogólnych kosztach administracyjnych miał Bank (987.818 tys. zł po wyłączeniu transakcji wzajemnych), BRE Leasing Sp. z o.o. (67.147 tys. zł), Dom Inwestycyjny BRE Banku SA (52.034 tys. zł), Intermarket Bank AG (39.890 tys. zł), CERI Sp. z o.o. (33.314 tys. zł) oraz BRE Bank Hipoteczny SA (31.451 tys. zł).

31. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych

Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych wynosiła w 2009 roku 259.362 tys. zł i była wyższa o 55.887 tys. zł, tj. o 27% w porównaniu do roku poprzedniego. Koszty amortyzacji w badanym okresie obejmowały amortyzację wartości niematerialnych w kwocie 122.715 tys. zł oraz koszty amortyzacji środków trwałych w wysokości 136.647 tys. zł.

32. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne wzrosły w 2009 roku o 16.675 tys. zł do poziomu 169.781 tys. zł.

Wzrost pozostałych kosztów operacyjnych wynikał ze wzrostu odpisów z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania o 29.603 tys. zł, kosztów z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi) o 10.729 tys. zł. Wzrost wymienionych pozycji został częściowo skompensowany spadkiem kosztów z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia o 31.646 tys. zł.

Wzrost pozostałych kosztów operacyjnych Grupy wynikał przede wszystkim ze wzrostu pozostałych kosztów operacyjnych w Banku o 32.733 tys. zł (po wyłączeniu transakcji wzajemnych) oraz w Intermarket Bank AG o 18.118 tys. zł, który został częściowo skompensowany spadkiem pozostałych kosztów operacyjnych w BRE.locum SA o 35.407 tys. zł.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

33. Podatek dochodowy

	12 miesięcy do 31.12.2009 r.	12 miesięcy do 31.12.2008 r.	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Podatek dochodowy bieżący	(98.459)	(306.606)	208.147
Podatek dochodowy odroczony	19.593	198.171	(178.578)
Obciążenie wyniku finansowego	(78.866)	(108.435)	29.569

Na wartość obciążenia wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego największy wpływ miały następujące spółki Grupy:

Nazwa konsolidowanej spółki	Podatek dochodowy bieżący (tys. zł)	Udział spółki w podatku dochodowym bieżącym (%)	Podatek dochodowy odroczony (tys. zł)	Udział w podatku dochodowym odroczonym (%)
BRE Bank SA	(16.526)	17	(25.209)	(129)
Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	(9.915)	10	1.963	10
BRE Bank Hipoteczny SA	(6.853)	7	(324)	(2)
BRE GOLD FIZ	-	-	(6.702)	(34)
BRE Ubezpieczenia TUiR SA i BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.	(5.016)	5	(535)	(3)
BRE Leasing Sp. z o.o.	(53.818)	55	50.462	258
Polfactor SA	(3.001)	3	40	-
BRE Wealth Management SA	(1.419)	1	239	1
Pozostałe spółki	(1.911)	2	(341)	(1)
Razem	(98.459)	100	19.593	100

34. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane

Na saldo pozycji „Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane” składały się zobowiązania udzielone, które spadły w porównaniu do końca poprzedniego roku o 6.694.381 tys. zł do poziomu 12.458.234 tys. zł oraz zobowiązania otrzymane w kwocie 733.026 tys. zł, które spadły w porównaniu do końca poprzedniego roku o 850.190 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. na saldo zobowiązań udzielonych składały się głównie zobowiązania do udzielenia kredytu w kwocie 9.902.769 tys. zł oraz gwarancje i akredytywy stand by w kwocie 2.087.127 tys. zł. Saldo zobowiązań otrzymanych stanowiły otrzymane zobowiązania gwarancyjne w kwocie 472.616 tys. zł oraz finansowe w kwocie 260.410 tys. zł.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- (a) Zarząd Jednostki Dominującej przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w dokumentacji konsolidacyjnej oraz wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po końcu okresu sprawozdawczego do dnia złożenia oświadczenia.
- (b) Zakres badania nie był ograniczony.
- (c) Dokumentacja konsolidacyjna była kompletna i poprawna, a sposób jej przechowywania zapewnia właściwą ochronę.
- (d) We wszystkich istotnych aspektach określone przez kierownika jednostki dominującej zasady rachunkowości oraz wykazywanie danych były zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz ich skutki zostały prawidłowo wykazane w informacji dodatkowej.
- (e) We wszystkich istotnych aspektach konsolidacja kapitałów oraz ustalenie udziałów mniejszości zostały przeprowadzone prawidłowo.
- (f) Wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją zostały dokonane we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.
- (g) Wyłączenia wyników nie zrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend zostały dokonane we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.
- (h) Skutki sprzedaży całości lub części udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych zostały ujęte we wszystkich istotnych aspektach w sposób prawidłowy.
- (i) Informacja dodatkowa przedstawia wszystkie istotne informacje określone przez MSSF zatwierdzone przez Unię Europejską.
- (j) Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. nr 33 poz. 259).
- (k) Całkowity wymóg regulacyjny wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł 4.356.859 tys. zł. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniósł 11,50%. Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa stosowała się do obowiązujących norm ostrożnościowych we wszystkich istotnych aspektach.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (cd.)

- (l) Wysokość wskaźników istotności została określona przez nas na etapie planowania. Poziomy istotności określają granice, do których ujawnione uchybienia mogą bez szkody dla jakości skonsolidowanego sprawozdania finansowego i prawidłowości stanowiących podstawę ksiąg rachunkowych, nie być korygowane, gdyż zaniechanie takich korekt nie spowoduje wprowadzenia w błąd czytelnika sprawozdania finansowego. Istotność wyraża cechy ilościowe, jak i jakościowe badanych pozycji i dlatego też różni się ona w stosunku do różnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat. Ze względu na złożoność i liczbę przyjętych przy badaniu wskaźników istotności zawarte są one w dokumentacji z badania.
- (m) Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- (n) Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej BRE Banku SA za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. zostało zatwierdzone uchwałą nr 27 Walnego Zgromadzenia z dnia 16 marca 2009 r. oraz złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w Warszawie w dniu 20 marca 2009 r. i ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 905, poz. 5198 w dniu 4 czerwca 2009 r.

VI. Informacje i uwagi końcowe

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BRE Banku SA, w której jednostką dominującą jest BRE Bank SA z siedzibą w Warszawie przy ulicy Senatorskiej 18. Badaniu podlegało skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące:

- (a) skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 81.023.886 tys. zł;
- (b) skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 130.523 tys. zł;
- (c) skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 229.977 tys. zł,
- (d) skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 223.118 tys. zł;
- (e) skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wypływy pieniężne netto w kwocie 1.780.998 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Jednostki dominującej dnia 1 marca 2010 r. Raport powinien być odczytywany wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej BRE Banku SA z dnia 1 marca 2010 r. dotyczącą wyżej opisanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Adam Celiński

Biegły Rewident Grupy, Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90033

Warszawa, 1 marca 2010 r.

List Prezesa Zarządu BRE Banku SA do Akcjonariuszy

Szanowni Państwo,

Wyniki minionego roku dowodzą, że Grupie BRE Banku nie tylko udało się przetrwać okres spowolnienia gospodarczego, ale, co ważniejsze, wyjść z niego wzmocnioną i gotową do wyznaczania i osiągania nowych, ambitnych celów. Rok 2009 zamknęliśmy wynikiem dodatnim, osiągając najwyższy poziom dochodów powtarzalnych w naszej historii, najlepszy współczynnik kosztów do dochodów w ciągu ostatnich 5 lat oraz stabilną bazę depozytową. Polscy klienci, podejmując decyzję o lokowaniu oszczędności, wybierają BRE Bank, o czym świadczy pozyskanie w 2009 roku blisko pół miliona nowych klientów i ponad 5 mld zł zebranych depozytów.

Musimy jednak pamiętać, że miniony rok był pod wieloma względami trudny. Wprawdzie osiągnęliśmy rekordową dochodowość, utrzymując pod kontrolą poziom kosztów, ale sam zysk brutto, który wyniósł 209,4 mln zł, został w dużej mierze obciążony przez konieczność zawiązania rezerw na ponad miliard złotych. Niekorzystne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym, gwałtowny spadek dynamiki kredytowania, a także znacznie trudniejszy i droższy dostęp do źródeł finansowania miały bowiem istotny wpływ na nasze wyniki.

W minionym roku przyszło nam działać w wyjątkowo trudnych warunkach makroekonomicznych. W następstwie globalnego kryzysu finansowego gospodarka światowa znalazła się w fazie najgłębszej od prawie osiemdziesięciu lat recesji, która szczególnie mocno dotknęła Niemcy i wielu innych partnerów handlowych Polski. Polskę, jako jedynemu spośród członków UE, udało się wprawdzie uniknąć recesji, ale i nasza gospodarka bardzo silnie zwolniła. Sektor bankowy okazał się jedną z najbardziej poszkodowanych przez kryzys gałęzi naszej gospodarki.

Widać to wyraźnie w dynamice zysków, które w bankach w 2009 r. były o około 38% niższe niż w 2008 r. Główną przyczyną pogorszenia była konieczność utworzenia wysokich rezerw, w związku z pogarszającą się jakością portfela kredytowego. Kredyty zagrożone stanowiły w końcu ubiegłego roku już 7,5% portfela kredytowego banków, a ich wartość od września 2008 r. uległa podwojeniu. Spadła dynamika akcji kredytowej, co wynikało zarówno ze spadku popytu na finansowanie bankowe, jak i z trudniejszych warunków dostępu do kredytu. Zaostrenie tych warunków było nieuchronną konsekwencją wzrostu kosztów ryzyka i wyższych kosztów pozyskiwania środków przez banki. W całym sektorze bankowym spadła również dynamika kredytów korporacyjnych, z prawie 29% do około minus 4%, zaś należności od gospodarstw domowych z ponad 47% do 12%. W jeszcze większym stopniu obniżyła się dynamika kredytów mieszkaniowych.

Staraliśmy się jak najlepiej przygotować do nowych warunków i przewidywać kierunki rozwoju sytuacji w zmiennym otoczeniu rynkowym, dlatego przygotowaliśmy krótszy i bardziej nastawiony na doraźne cele plan strategiczny, znany wszystkim pod nazwą BREnova. Wyniki, jakie osiągnęliśmy, szczególnie w ostatnich miesiącach, są rezultatem właśnie tegoż projektu. Dzisiaj wiemy już, że przyniósł on wymierne efekty - najwyższy poziom dochodów powtarzalnych w historii, wyższe o 6% od zakładanych oszczędności - 296 mln zł, wzrost liczby klientów detalicznych (o 17% w stosunku do roku poprzedniego, tj. z 2,78 mln do 3,26 mln), wzrost wskaźnika cross-sellingu, spadek wskaźnika kosztów do dochodów, kredytów do depozytów i wyższą marżowość produktów.

Sukcesy programu BREnova pozwalają nam dzisiaj poczynić bardziej ambitne plany na przyszłość. I chociaż zdajemy sobie sprawę, że rok 2010 będzie dla bankowości rokiem kolejnych wyzwań, cele, na których Grupa BRE Banku będzie się koncentrowała w najbliższych latach są dla nas jasne.

W celu wsparcia wdrożenia strategii na lata 2010-2012 i dostosowania wskaźnika kapitału podstawowego (ang. core Tier 1 capital ratio) do możliwych nowych wymagań kapitałowych stawianych zarówno przez organy nadzoru jak i rynek, Bank postanowił dokonać podwyższenia kapitału zakładowego.

W obszarze bankowości korporacyjnej będziemy dążyć do wzmocnienia swojej pozycji w kredytowaniu sektora publicznego oraz rozwijać projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej. W tym samym czasie planujemy dalsze pozyskiwanie klientów z sektora dużych przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W obszarze bankowości inwestycyjnej zamierzamy utrzymać obecny model ścisłej współpracy z klientami korporacyjnymi w zakresie dotychczas oferowanej gamy produktów.

Strategicznym celem bankowości detalicznej jest wzmocnienie pozycji na rynku kredytów nie-hipotecznych, szczególnie wśród dotychczasowych klientów Banku. Zamierzamy osiągnąć ten cel poprzez zintensyfikowany cross-selling. Równocześnie wpływy z produktów kredytowych innych niż kredyty hipoteczne powinny pomóc w dywersyfikacji źródeł dochodów. Co więcej, zamierzamy zwiększać sprzedaż produktów hipotecznych, między innymi tych denominowanych w walutach obcych. Sprzedaż walutowych produktów hipotecznych będzie się opierać na doświadczeniu, które zdobyliśmy podczas tworzenia obecnego portfela kredytów hipotecznych denominowanych głównie we frankach szwajcarskich.

Chcemy utrzymać wiodącą pozycję w obszarze produktów innowacyjnych. W szczególności, pragniemy stać się wiodącym graczem w obszarze nowoczesnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb klientów korporacyjnych oferowanych przez bankowość transakcyjną. Zakładamy też dalszy dynamiczny rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji zarówno dla klientów korporacyjnych jak i indywidualnych.

Program BREnova wprowadzony w Grupie BRE Banku w 2009 roku pozwolił na wyraźną poprawę bazy kosztowej, co w efekcie znacznie poprawiło wskaźniki efektywności operacyjnej. Zamierzamy w 2010 roku utrzymać osiągnięte wskaźniki lub nawet je poprawić, choć głównie poprzez przyrost dochodów

Szanowni Państwo,

Chciałbym złożyć wyrazy podziękowania za ten trudny i wymagający rok. Nie byłoby sukcesów Programu BREnova, gdyby nie pełne zrozumienie, że ten wielomiesięczny projekt opłaca się wszystkim zainteresowanym: akcjonariuszom, klientom i pracownikom Grupy BRE Banku. Za te wszystkie wysiłki, wsparcie i zaufanie serdecznie wszystkim Państwu dziękuję.

z pozdrowieniami,

Mariusz Grendowicz
1 marca 2010

List Przewodniczącego Rady Nadzorczej BRE Banku SA do Akcjonariuszy

Szanowni Akcjonariusze,

Podczas minionego roku finansowego Rada Nadzorcza ze szczególną uwagą i wnikliwością obserwowała i analizowała sytuację w BRE Banku SA oraz pozostawała w stałym kontakcie z Zarządem uczestnicząc w konsultacjach dotyczących wszystkich istotnych aspektów działalności Banku. Rada Nadzorcza odbyła cztery posiedzenia. Punktem uwagi wszystkich posiedzeń była bieżąca sytuacja biznesowa Banku, którą dyskutowaliśmy z Zarządem przy każdej okazji.

Pomiędzy posiedzeniami Rady działała Komisja Prezydialna, która podjęła szereg decyzji w trybie obiegowym. Podobnie Rada Nadzorcza poza posiedzeniami podjęła różnorodne uchwały w trybie obiegowym. Ponadto w ramach Rady Nadzorczej w zakresie swoich obowiązków działały Komisja ds. Audytu oraz Komisja ds. Ryzyka.

Patrząc na otoczenie zewnętrzne, w jakim przyszło działać BRE Bankowi SA w minionym roku należy stwierdzić, że nie było ono szczególnie sprzyjające. Rok 2009, zgodnie z przewidywaniami na jego początku, był rokiem kontynuacji spowolnienia gospodarczego rozpoczętego w drugiej połowie 2008 roku przez kryzys finansowy. Dla sektora bankowego jednym z najdotkliwszych skutków tego spowolnienia było pogorszenie się jakości portfeli kredytowych. W pewnym stopniu spowodowane ono było również problemem lewarowanych opcji walutowych, który pojawił się jeszcze w 2008 roku i nie ustępował przez wiele miesięcy minionego roku. Rok 2009 był także rokiem dużej niepewności co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej, co w bankowości prowadziło przede wszystkim do ograniczenia akcji kredytowej zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej.

W 2009 roku Grupa BRE Banku SA wypracowała zysk brutto w wysokości 209,4 mln zł, który przełożył się na 128,9 mln zł skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy BRE Banku SA.

Z powodu niekorzystnych uwarunkowań w otoczeniu makroekonomicznym i biznesowym Banku, jego wzrost w minionym roku był ograniczony. Suma bilansowa Grupy BRE Banku SA spadła o 1,9%, zaś portfel należności od klientów wzrósł o 0,6%. Jednakże nie oznacza to końca zyskowej ścieżki wzrostu Banku. Postanowiono wykorzystać ten pełen wyzwań okres i położyć fundamenty pod lepszą zyskowość i efektywność. Obydwa cele zawarte były we wdrożonym z sukcesem strategicznym programie BREnova.

W dniu 1 marca 2010 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o rekomendowaniu Walnemu Zgromadzeniu głosowania za podwyższeniem kapitału zakładowego o nie więcej niż 83,13 milionów zł poprzez emisję nie więcej niż 20,78 milionów nowych akcji, w emisji skierowanej do dotychczasowych akcjonariuszy Banku w oparciu o przysługujące im prawo poboru, z zamiarem pozyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji. Takie podwyższenie kapitału zakładowego da Bankowi elastyczność w obliczu potencjalnych nowych wymogów kapitałowych, zarówno regulacyjnych, jak ze strony rynku. Pozwoli na wzrost współczynnika wypłacalności Banku liczonego na bazie kapitałów podstawowych (Tier 1), który obecnie jest jednym z najniższych wśród banków działających w Polsce. Ponadto będzie wspierało zidentyfikowane, zyskowe inicjatywy wzrostowe w nowym, lepszym otoczeniu makroekonomicznym. Ze wszystkich wyżej wymienionych względów Rada Nadzorcza rekomenduje Walnemu Zgromadzeniu niewypłacanie dywidendy z zysku za rok 2009.

W imieniu całej Rady Nadzorczej chciałbym wyrazić nadzieję, że w obecnym roku i latach przyszłych BRE Bank SA umocni swoją pozycję na polskim rynku bankowym pozostając najlepszą instytucją finansową dla wymagających klientów, a dla Was drodzy Akcjonariusze zwiększy swoją wartość. Jestem przekonany, że cały zespół BRE Banku SA dołoży wszelkich starań, aby tak się stało.

Maciej Leśny
Przewodniczący Rady Nadzorczej
01 marca 2010

BRE BANK SA

Grupa BRE Banku SA

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według
Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2009 rok**

Spis treści	Strona
WYBRANE DANE FINANSOWE.....	3
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. INFORMACJE O GRUPIE BRE BANKU SA	9
2. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	13
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM I UBEZPIECZENIOWYM	30
4. WAŻNIEJSZE OSZACOWANIA I OCENY DOKONYWANE W ZWIĄZKU Z ZASTOSOWANIEM ZASAD RACHUNKOWOŚCI	63
5. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	64
6. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	69
7. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	69
8. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	70
9. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	70
10. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	70
11. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	71
12. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	72
13. ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK	72
14. PODATEK DOCHODOWY	72
15. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	73
16. POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE	74
17. KASA, OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	75
18. WEKSELE UPRAWNIŁONE DO REDYSKONTOWANIA W BANKU CENTRALNYM	75
19. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	75
20. PAPIERY WARTOŚCIOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	76
21. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA PRZEZNACZONE DO OBROTU	76
22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	78
23. LOKACYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	82
24. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	83
25. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	84
26. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	85
27. INNE AKTYWA	86
28. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	86
29. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW	88
30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	88
31. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	89
32. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	90
33. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	91
34. REZERWY	91
35. AKTYWA I REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	93
36. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	94
37. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	96
38. AKTYWA ZASTAWIONE	97
39. ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY	98
40. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ	99
41. ZYSKI ZATRZYMANE	99
42. INNE POZYCJE KAPITAŁU WŁASNEGO	101
43. DYWIDENDA NA AKCJĘ	102
44. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	102
45. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	102
46. PRZEJĘCIE I ZBYCIE	106
47. INFORMACJE DOTYCZĄCE PODMIOTU UPRAWNIŁONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	106
48. WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI / ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	106
49. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	108

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA za 2009 rok.

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2009	Rok kończący się 31.12.2008	Rok kończący się 31.12.2009	Rok kończący się 31.12.2008
I. Przychody z tytułu odsetek	3 453 207	3 639 652	795 560	1 030 450
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 001 287	869 839	230 679	246 267
III. Wynik na działalności handlowej	406 374	483 854	93 622	136 988
IV. Wynik na działalności operacyjnej	209 389	1 000 115	48 240	283 150
V. Zysk brutto	209 389	1 000 115	48 240	283 150
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA	128 928	857 459	29 703	242 762
VII. Zysk netto przypadający na udziały mniejszości	1 595	31 885	367	9 027
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(670 775)	(7 911 232)	(154 535)	(2 239 810)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(126 806)	403 437	(29 214)	114 220
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(983 417)	8 527 796	(226 562)	2 414 370
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	(1 780 998)	1 020 001	(410 311)	288 780
XII. Zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	4,34	24,49	1,00	6,93
Rozwodniony zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	4,34	24,47	1,00	6,93
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

W powyższych wybranych danych finansowych, w pozycjach od I do XI ujęto łączny wynik działalności kontynuowanej i zaniechanej

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.12.2009	Stan na 31.12.2008
I. Aktywa razem	81 023 886	82 605 202	19 722 478	19 798 006
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 783	1 302 469	487 752	312 163
III. Zobowiązania wobec innych banków	25 019 805	27 488 807	6 090 211	6 588 248
IV. Zobowiązania wobec klientów	42 791 387	37 750 027	10 416 091	9 047 557
V. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy BRE Banku SA	4 120 187	3 894 452	1 002 918	933 384
VI. Udziały mniejszości	150 967	153 584	36 748	36 810
VII. Kapitał akcyjny	118 764	118 764	28 909	28 464
VIII. Liczba akcji	29 690 882	29 690 882	29 690 882	29 690 882
IX. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	138,77	131,17	33,78	31,44
X. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	138,59	131,08	33,73	31,41
XI. Współczynnik wypłacalności	11,50	10,04	11,50	10,04

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2009 roku – 1 EUR = 4,1082 PLN oraz kurs NBP z dnia 31 grudnia 2008 roku – 1 EUR = 4,1724 PLN;
- dla pozycji rachunku zysków i strat – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2009 i 2008 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,3406 PLN i 1 EUR = 3,5321 PLN.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

		Rok kończący się 31 grudnia	
	Nota	2009	2008
<u>Działalność kontynuowana</u>			
Przychody z tytułu odsetek	6	3 453 207	3 637 222
Koszty odsetek	6	(1 795 030)	(2 244 770)
Wynik z tytułu odsetek		1 658 177	1 392 452
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	1 001 287	844 463
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(406 564)	(292 997)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		594 723	551 466
Przychody z tytułu dywidend	8	99 067	9 429
Wynik na działalności handlowej	9	406 374	483 855
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>415 048</i>	<i>517 314</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej</i>		<i>(8 674)</i>	<i>(33 459)</i>
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	23	(772)	135 765
Pozostałe przychody operacyjne	10	263 522	266 505
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	13	(1 097 134)	(269 144)
Ogólne koszty administracyjne	11	(1 285 425)	(1 346 601)
Amortyzacja	25, 26	(259 362)	(203 475)
Pozostałe koszty operacyjne	12	(169 781)	(153 106)
Wynik działalności operacyjnej		209 389	867 146
Zysk brutto z działalności kontynuowanej		209 389	867 146
Podatek dochodowy	14	(78 866)	(108 435)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		130 523	758 711
<u>Działalność zaniechana</u>			
	28		
Zysk brutto z działalności zaniechanej		-	132 969
Podatek dochodowy		-	(2 336)
Zysk netto z działalności zaniechanej		-	130 633
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej		130 523	889 344
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na:			
- akcjonariuszy BRE Banku SA		128 928	857 459
- udziały mniejszości		1 595	31 885
Zysk z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA		128 928	726 826
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		29 690 882	29 680 542
Zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	4,34	24,49
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		29 729 741	29 701 246
Rozwodniony zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	4,34	24,47

Noty przedstawione na stronach 9 – 108 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2009	2008
Wynik finansowy		130 523	889 344
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu	16	99 454	(278 443)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		6 114	13 569
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		93 340	(292 012)
Dochody całkowite netto, razem		229 977	610 901
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy BRE Banku SA		229 406	568 887
- udziały mniejszości		571	42 014

Noty przedstawione na stronach 9 – 108 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, operacje z bankiem centralnym	17	3 786 765	2 512 333
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	18	9 134	9 238
Należności od banków	19	2 530 572	6 104 093
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	20	1 065 190	4 624 621
Pochodne instrumenty finansowe	21	1 933 627	5 632 872
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	52 468 812	52 142 477
Lokacyjne papiery wartościowe	23	13 120 687	5 502 312
- dostępne do sprzedaży		13 120 687	5 502 312
Aktywa zastawione	20,23,38	3 516 525	3 445 281
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	24	1 150	16 953
Wartości niematerialne	25	441 372	438 452
Rzeczowe aktywa trwałe	26	786 446	814 469
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		125 308	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	331 828	327 558
Inne aktywa	27	906 470	1 034 543
A k t y w a r a z e m		81 023 886	82 605 202
KAPITAŁY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banku centralnego	29	2 003 783	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	29	25 019 805	27 488 807
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	21	1 935 495	6 174 491
Zobowiązania wobec klientów	30	42 791 387	37 750 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	1 415 711	1 790 745
Zobowiązania podporządkowane	32	2 631 951	2 669 453
Pozostałe zobowiązania	33	776 195	996 280
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		904	218 807
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	544	81
Rezerwy	34	176 957	166 006
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		76 752 732	78 557 166
K a p i t a ł y			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy BRE Banku SA		4 120 187	3 894 452
Kapitał podstawowy:		1 521 683	1 521 683
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	39	118 764	118 764
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	40	1 402 919	1 402 919
Zyski zatrzymane	41	2 712 394	2 587 137
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		2 583 466	1 729 678
- Wynik roku bieżącego		128 928	857 459
Inne pozycje kapitału własnego	42	(113 890)	(214 368)
Udziały mniejszości		150 967	153 584
K a p i t a ł y r a z e m		4 271 154	4 048 036
K a p i t a ł y i z o b o w i ą z a n i a r a z e m		81 023 886	82 605 202
Współczynnik wypłacalności	48	11,50	10,04
Wartość księgowa		4 120 187	3 894 452
Liczba akcji		29 690 882	29 690 882
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		138,77	131,17
Rozwodniona liczba akcji		29 729 741	29 711 586
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		138,59	131,08

Noty przedstawione na stronach 9 – 108 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Kapitały przypadające na akcjonariuszy BRE Banku SA razem	Udziały mniejszości	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
Stan na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	971 541	43 495	613 310	958 791		(4 139)	(210 229)	3 894 452	153 584	4 048 036
- reklasyfikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	971 541	43 495	613 310	958 791		(4 139)	(210 229)	3 894 452	153 584	4 048 036
Dochody całkowite razem	16							128 928	7 156	93 322	229 406	571	229 977
Dywidendy wypłacone		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3 188)	(3 188)
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	105 900	(105 900)	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał rezerwowy		-	-	-	13 334	-	(13 334)	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	790 419	-	-	(790 419)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Program opcji pracowniczych	41	-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)	-	(3 671)
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)	-	(3 671)
Stan na 31 grudnia 2009 r.		118 764	1 402 919	1 761 960	53 158	719 210	49 138	128 928	3 017	(116 907)	4 120 187	150 967	4 271 154

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Kapitały przypadające na akcjonariuszy BRE Banku SA razem	Udziały mniejszości	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
Stan na 1 stycznia 2008 r.		118 643	1 398 789	322 262	22 288	559 110	829 215		(7 579)	81 783	3 324 511	116 812	3 441 323
- reklasyfikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiana zakresu konsolidacji		-	-	-	-	-	(6 789)	-	-	-	(6 789)	-	(6 789)
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2008 r.		118 643	1 398 789	322 262	22 288	559 110	822 426		(7 579)	81 783	3 317 722	116 812	3 434 534
Dochody całkowite razem	16							857 459	3 440	(292 012)	568 887	42 014	610 901
Dywidendy wypłacone		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12 419)	(12 419)
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	54 200	(54 200)	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał rezerwowy		-	-	-	10 440	-	(10 440)	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	653 929	-	-	(653 929)	-	-	-	-	-	-
Pokrycie straty z kapitału zapasowego		-	-	(2 731)	-	-	2 731	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	39, 40	121	2 784	-	-	-	-	-	-	-	2 905	-	2 905
Dopłaty wnoszone przez akcjonariuszy		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Zmiana zakresu konsolidacji		-	-	(1 919)	-	-	1 919	-	-	-	(7 175)	7 175	-
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	-	(7 175)	-	-	-	-	-	-
Program opcji pracowniczych	41	-	1 346	-	10 767	-	-	-	-	-	12 113	-	12 113
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	12 113	-	-	-	-	-	12 113	-	12 113
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	1 346	-	(1 346)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2008 r.		118 764	1 402 919	971 541	43 495	613 310	101 332	857 459	(4 139)	(210 229)	3 894 452	153 584	4 048 036

Noty przedstawione na stronach 9 – 108 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(670 775)	(7 911 232)
Zysk przed opodatkowaniem	209 389	1 000 115
Korekty:	(880 164)	(8 911 347)
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)	(466 859)	(190 884)
Amortyzacja	259 362	203 720
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	5 783	640 007
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej	(13 197)	(260 433)
Utrata wartości aktywów finansowych	17 840	-
Dywidendy otrzymane	(99 092)	(9 472)
Odsetki otrzymane	(2 116 956)	(2 305 749)
Odsetki zapłacone	1 561 443	1 674 979
Zmiana stanu należności od banków	929 627	39 348
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	3 730 876	(1 678 005)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	3 699 245	(3 360 234)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	1 655 068	(16 473 103)
Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych	(8 066 164)	(1 908 931)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	144 518	(240 255)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(1 251 740)	6 762 888
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu	(4 238 996)	4 010 277
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 840 382	4 297 628
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(271 183)	(316 487)
Zmiana stanu rezerw	10 951	85 731
Zmiana stanu innych zobowiązań	(211 072)	117 628
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(670 775)	(7 911 232)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(126 806)	403 437
Wpływy z działalności inwestycyjnej	133 776	781 666
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	-	485 013
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych	17 181	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	17 287	13 755
Inne wpływy inwestycyjne	99 308	282 898
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	260 582	378 229
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu nabytych środków pieniężnych	272	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	259 566	378 229
Inne wydatki inwestycyjne	744	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(126 806)	403 437
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(983 417)	8 527 796
Wpływy z działalności finansowej	4 637 079	19 562 231
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków	2 432 049	14 431 066
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów	209 030	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 996 000	4 381 408
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	746 852
Z tytułu emisji akcji zwykłych	-	2 905
Wydatki z tytułu działalności finansowej	5 620 496	11 034 435
Spląty kredytów i pożyczek od banków	3 024 300	4 864 369
Spląty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów	25 774	148 734
Wykup dłużnych papierów wartościowych	2 105 515	5 202 590
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	359 500
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	342	1 072
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli będących udziałowcami mniejszościowymi	3 187	12 266
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych	461 378	445 904
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(983 417)	8 527 796
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	(1 780 998)	1 020 001
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(44 849)	157 364
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	8 693 727	7 516 362
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	6 867 880	8 693 727

Noty przedstawione na stronach 9 – 108 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje o Grupie BRE Banku SA

Grupę Kapitałową BRE Banku SA („Grupę”) stanowią podmioty, nad którymi BRE Bank SA („Bank”) sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- strategiczny – akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne piony biznesowe BRE Banku SA (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej, zarządzania aktywami) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- inny – akcje i udziały spółek nabyte za wierzytelności, powstałe w wyniku uгод i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest BRE Bank SA, będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa Kapitałowa BRE Banku SA objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących spółek:

BRE Bank SA: podmiot dominujący

Bank Rozwoju Eksportu SA powołany został uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Pozostała działalność bankowa”. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną.

W ramach bankowości detalicznej BRE Banku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne mBanku w Czechach i na Słowacji.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych; w szczególności Bank wspiera wszelkie działania zmierzające do rozwoju eksportu.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

Przeciętne zatrudnienie w 2009 roku dla BRE Banku SA wynosiło 5 162 osoby, a dla Grupy wynosiło 7 473 osoby (2008 rok: Bank 5 364; Grupa 6 982).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach branżowych, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Korporacje i Rynki Finansowe, w tym:

Klienci Korporacyjni i Instytucje

▪ **BRE Bank Hipoteczny SA – podmiot zależny**

Przedmiotem działalności BRE Banku Hipotecznego SA jest udzielanie kredytów hipotecznych na finansowanie nieruchomości komercyjnych, projektów deweloperskich i dla jednostek samorządu terytorialnego oraz emitowanie hipotecznych i publicznych listów zastawnych.

Spółka zajmuje się również przyjmowaniem lokat terminowych, zaciąganiem kredytów i pożyczek, przechowywaniem papierów wartościowych, nabywaniem akcji lub udziałów innych podmiotów, których forma prawna zapewnia ograniczenie odpowiedzialności Banku do wysokości zainwestowanych środków.

Bank posiada łącznie, bezpośrednio i pośrednio poprzez spółkę zależną BRE Holding, 100% akcji spółki.

▪ **BRE Corporate Finance SA – podmiot zależny**

Działalność spółki koncentruje się na czterech głównych obszarach: fuzje i przejęcia, prywatyzacje, doradztwo strategiczne oraz doradztwo w pozyskiwaniu finansowania, w tym w drodze emisji akcji na rynku publicznym oraz prywatnym.

▪ **BRE Holding Sp. z o.o. – podmiot zależny**

Spółka została utworzona w związku z restrukturyzacją w ramach Grupy BRE Banku, mającą na celu zapewnienie efektywnej współpracy ze spółkami z obszaru bankowości korporacyjnej. Spółka posiada 50,004% udziałów w spółce BRE Leasing Sp. z o.o., 50% akcji spółki Polfactor SA i 75,71% akcji spółki BRE Bank Hipoteczny.

▪ **BRE Leasing Sp. z o.o. - podmiot zależny**

Przedmiotem działalności spółki jest: nabywanie, wynajmowanie, wydierżawianie i leasing ruchomości; nabywanie, tworzenie, wynajmowanie i leasing wszelkiego rodzaju działek, budynków i obiektów. Spółka może realizować transakcje i podejmować działania, które bezpośrednio lub pośrednio mogą służyć celowi działalności spółki jak: nabywanie wierzytelności lub pośrednictwo w obrocie nieruchomościami. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski. Bank posiada pośrednio poprzez spółkę zależną BRE Holding 50,004% udziałów w spółce.

▪ **Dom Inwestycyjny BRE Banku SA - podmiot zależny**

Przedmiotem działania spółki jest świadczenie wszelkich usług związanych z obrotem papierami wartościowymi, prawami majątkowymi nie będącymi papierami wartościowymi, jak również innymi instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym dozwolonymi przepisami prawa i zakresem posiadanych zezwoleń.

▪ **Garbary Sp. z o.o. – podmiot zależny**

Jedyną działalnością spółki jest administrowanie nieruchomością gruntową położoną przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowaną kompleksem zakładów mięsnych obecnie nie użytkowanych. W spółce zatrudnione są 2 osoby zajmujące się jej obsługą.

▪ **Intermarket Bank AG - podmiot zależny**

Działalność faktoringową, świadczoną zarówno na rynkach krajowych jak i zagranicznych prowadzą cztery spółki skupione wokół austriackiego banku Intermarket Bank AG, posiadające wiodące pozycje rynkowe w krajach swej działalności. Oprócz Intermarket Bank AG grupa Intermarket obejmuje spółkę działającą na rynku czeskim (Transfinance a.s.), węgierskim (Magyar Factor zRt.), polskim (Polfactor SA).

Oferta grupy Intermarket skierowana jest przede wszystkim do klientów z takich branż jak produkcja dóbr powszechnego użytku, branża metalowa, produkcja materiałów budowlanych oraz żywności.

W ofercie Intermarket Bank AG znajdują się dwa podstawowe produkty: *finance factoring* – usługa polegająca na udzielaniu finansowania pod skupione wierzytelności oraz *full finance* – usługa łącząca finansowanie z szeregiem dodatkowych usług z zakresu administracji należnościami oraz windykacji.

▪ **Magyar Factor zRt. - podmiot zależny**

Magyar Factor zRt. świadczy usługi w zakresie faktoringu krajowego oraz eksportowego i importowego w ramach Factors Chain International, międzynarodowej organizacji spółek faktoringowych. Bank posiada 50% akcji spółki Magyar Factor zRt., pozostałe 50% należy do Intermarket Bank AG.

▪ **Polfactor SA – podmiot zależny**

Bank posiada pośrednio poprzez spółkę zależną BRE Holding 50% udziału w kapitale oraz 50,01% w głosach na WZA, pozostały pakiet akcji należy do Intermarket Bank AG. Spółka prowadzi działalność w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje na rynku krajowym oraz w eksporcie i imporcie w ramach Factors Chain International.

▪ **Transfinance a.s. - podmiot zależny**

Przedmiotem działalności spółki jest głównie skup wierzytelności oraz pośrednictwo w ściąganiu tych wierzytelności. Bank posiada 50% akcji spółki, pozostałe 50% należy do Intermarket Bank AG.

▪ **Tele-Tech Investment Sp. z o.o. – podmiot zależny**

Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem. Spółka nie zatrudnia pracowników.

▪ **BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych – podmiot zależny**

Począwszy od listopada 2009 roku Grupa konsoliduje BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, którego wszystkie wyemitowane certyfikaty inwestycyjne (serii A i B) zostały objęte przez BRE Bank SA. Jedynym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank. Umowa przeniesienia akcji PZU SA z BRE Banku do BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych została opisana poniżej w „Pozostałych informacjach o spółkach Grupy”.

Działalność Handlowa i Inwestycyjna

▪ **BRE Finance France SA – podmiot zależny**

Jest to spółka specjalnego przeznaczenia, której zadaniem jest pozyskiwanie funduszy dla Banku w drodze emisji papierów dłużnych na międzynarodowych rynkach finansowych. W dniu 9 grudnia 2009 roku nastąpił wykup ostatnich, wyemitowanych przez spółkę w dniu 9 grudnia 2004 roku obligacji w kwocie 10 mln USD.

Bankowość Detaliczna (w tym private banking)

▪ **Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.) – podmiot zależny**

Spółka emFinanse Sp. z o.o. powstała w sierpniu 2005 roku. Od 2 października 2009 roku spółka prowadzi działalność pod firmą Aspiro Sp. z o.o. W pierwszej połowie 2009 roku spółka koncentrowała się na działaniach mających na celu przygotowanie do nowej działalności operacyjnej, polegającej na sprzedaży produktów kredytowych mBanku i MultiBanku oraz na poszerzeniu oferty o inne produkty. W tym celu zakończony został proces przenoszenia sił sprzedażowych z mBanku i MultiBanku do struktur Spółki oraz trwały zaawansowane negocjacje z dostawcami produktów. W drugiej połowie 2009 roku spółka rozpoczęła działalność operacyjną – sprzedaż produktów kredytowych. W dniu 25 czerwca BRE Bank, jako jedyny udziałowiec Spółki, podjął decyzję o dokapitalizowaniu Spółki kwotą 10 mln zł. Środki te zostały przeznaczone na finansowanie działalności operacyjnej spółki w jej początkowej fazie rozwoju.

▪ **BRE Wealth Management SA – podmiot zależny**

Przedmiotem działalności BRE Wealth Management SA jest zarządzanie portfelami papierów wartościowych na zlecenie oraz świadczenie usług typu wealth management obejmujących m.in. planowanie finansowe, doradztwo podatkowe i inwestycyjne.

▪ **BRE Ubezpieczenia TUIR SA – podmiot zależny**

Spółka rozpoczęła działalność ubezpieczeniową w styczniu 2007 roku. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu II ubezpieczeń – pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. Spółka prowadzi sprzedaż swoich produktów ubezpieczeniowych zarówno w ramach internetowej platformy ubezpieczeniowej stworzonej we współpracy z oddziałami detalicznymi BRE Banku, jak i klasycznych produktów bancassurance dla klientów BRE Banku za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego, spółki BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. Bank posiada 100% akcji spółki.

▪ **BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. – podmiot zależny**

Spółka rozpoczęła działalność w połowie 2006 roku. Przedmiotem działalności spółki jest świadczenie usług agenta ubezpieczeniowego, jak również świadczenie usług z zakresu dokonywania rozliczeń z tytułu umów

ubezpieczeniowych osób ubezpieczonych. Bezpośrednią jednostką dominującą jest spółka BRE Ubezpieczenia TUIR SA. Bank posiada pośrednio przez BRE Ubezpieczenia TUIR SA 100% udziałów w spółce.

Zarządzanie aktywami (działalność zaniechana Nota 28)

Od dnia 30 grudnia 2008 roku Grupa nie posiada udziałów w spółkach, których działalność prezentowana była w poprzednich okresach jako działalność zaniechana w segmencie zarządzania aktywami.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności zaniechanej w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym danych porównawczych, zostały ujęte w Nocie 28 niniejszego sprawozdania finansowego.

Pozostałe:

▪ Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. - podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest m.in. świadczenie usług z zakresu rozliczeń i obsługi baz danych, a także archiwum elektronicznego, archiwum tradycyjnego oraz wprowadzania danych.

▪ BRE.locum SA - podmiot zależny

BRE.locum jest spółką developerską. Przedmiotem jej działalności jest inwestowanie w nieruchomości, przede wszystkim mieszkalne, zarządzanie nimi oraz doradztwo w tym zakresie. W głównej mierze spółka opracowuje i kwalifikuje projekty inwestycyjne, organizuje, nadzoruje i prowadzi prace projektowe i wykonawcze w zakresie budownictwa, sprawuje funkcję inwestora zastępczego, organizuje finansowanie inwestycji, poszukuje najemców, eksploatuje nieruchomości komercyjne, nabywa i zbywa nieruchomości oraz świadczy usługi w zakresie obrotu nieruchomościami, doradza w zakresie realizacji inwestycji w nieruchomości i obrotu nieruchomościami, pośredniczy w obrocie nieruchomościami.

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

W dniu 2 października 2009 roku, zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Łodzi, dokonano wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zmiany firmy spółki emFinanse Sp. z o.o. na Aspiro Sp. z o.o.

W dniu 5 listopada 2009 roku BRE Bank objął wszystkie certyfikaty inwestycyjne (serii A i B), wyemitowane przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych - fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych w zamian za 651 660 akcji PZU SA. Jedynym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank. W związku z posiadaniem 100% certyfikatów wyemitowanych przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, BRE Bank rozpoczął konsolidację funduszu począwszy od listopada 2009 roku.

Dodatkowo, informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez Spółki działalności znajdują się w Nocie 5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, „Segmenty branżowe”.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Lp	Nazwa spółki	31.12.2009			31.12.2008		
		Udział	w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział	w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
1.	Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)		100%	pełna		100%	pełna
2.	BRE Bank Hipoteczny SA		100%	pełna		100%	pełna
3.	BRE Corporate Finance SA		100%	pełna		100%	pełna
4.	BRE Holding Sp. z o.o.		100%	pełna		100%	pełna
5.	BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.		100%	pełna		100%	pełna
6.	BRE Ubezpieczenia TUIR SA		100%	pełna		100%	pełna
7.	BRE Wealth Management SA		100%	pełna		100%	pełna
8.	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.		100%	pełna		100%	pełna
9.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA		100%	pełna		100%	pełna
10.	Garbary Sp. z o.o.		100%	pełna		100%	pełna
11.	Tele-Tech Investment Sp. z o.o.		100%	pełna		100%	pełna
12.	BRE Finance France SA		99,98%	pełna		99,98%	pełna
13.	BRE.locum SA		79,99%	pełna		79,99%	pełna
14.	Magyar Factor zRt.		78,12%	pełna		78,12%	pełna
15.	Polfactor SA		78,12%	pełna		78,12%	pełna
16.	Transfinance a.s.		78,12%	pełna		78,12%	pełna
17.	Intermarket Bank AG		56,24%	pełna		56,24%	pełna
18.	BRE Leasing Sp. z o.o.		50,004%	pełna		50,004%	pełna
19.	BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych		100% certyfikatów	pełna		-	-

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd BRE Banku SA dnia 1 marca 2010 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BRE Banku SA sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2009 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BRE Banku SA sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia w odniesieniu, do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejścia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejściem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejścia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat (zob. Nota 2.18).

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia, zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy Kapitałowej, oraz spółek nabytych w celu ich sprzedaży lub likwidacji.

Jednostki stowarzyszone:

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości), określoną w dniu nabycia (zob. Nota 2.18).

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu poszczególnych elementów kapitału od dnia ich nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niż zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz lokacyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

2.4. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane są odraczane (wraz z odpowiednimi kosztami bezpośrednimi) i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część o tej samej efektywnej stopie procentowej co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Opłaty z tytułu zarządzania aktywami funduszy inwestycyjnych ujmuje się metodą liniową przez okres świadczenia usług. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje obejmują opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, przekazów oraz akredytów. Ponadto, prowizje obejmują przychody z działalności maklerskiej oraz prowizje otrzymywane przez fundusze emerytalne.

Dodatkowo w ramach działalności ubezpieczeniowej, przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego oraz przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest ujmowana w całości w terminie wystawienia polisy.

Przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego ujmowane są z chwilą wykonania usługi w kwocie netto, po potrąceniu bezpośrednio powiązanych z nimi kosztów usług świadczonych przez jednostki spoza Grupy.

2.5. Przypis składki

Przychody z tytułu przypisu składki, osiągane w ramach działalności ubezpieczeniowej, są ujmowane w terminie wystawienia polisy i zarachowywane proporcjonalnie do upływu okresu ochrony ubezpieczeniowej. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy przypis składki ujęty jest w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.6. Odszkodowania i świadczenia netto

Odszkodowania i świadczenia netto dotyczą działalności ubezpieczeniowej. Obejmują one wszelkie wypłaty i obciążenia dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za zdarzenia powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych, łącznie z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów, pomniejszone o otrzymane zwroty, regresy i wszelkie odzyski, w tym również odzyski ze sprzedaży pozostałości po szkodach i pomniejszone o udział reasekuratorów w tych pozycjach. Koszty likwidacji szkód i windykacji regresów obejmują również koszty postępowania spornego. Pozycja obejmuje również odszkodowania i świadczenia z tytułu koasekuracji, w części przypadającej na udział Grupy. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy odszkodowania i świadczenia netto ujęte są łącznie z przypisem składki w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.7. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku, z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku, której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna, Korporacje i Rynki Finansowe, w których skład wchodzi Klienci Korporacyjni i Instytucje oraz Działalność Handlowa i Inwestycyjna, oraz pozostała działalność. Grupa nie wyodrębnia segmentów geograficznych.

2.8. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez spółki Grupy. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- a) aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- b) przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Grupa wyznacza całą hybrydową (łącną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o ile:

- a) wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- b) jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy (łączny) instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu (instrumentów) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalająca jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Grupa dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- a) eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- b) grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w nocie 2.15, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

Grupa nie wyznaczyła żadnego aktywa finansowego/zobowiązania finansowego jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat na moment początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

W przypadku sprzedaży przez Grupę przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Grupie nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Grupa zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na kapitał własny do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty

wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w kapitale własnym wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się początkowo według kosztu nabycia i rozlicza metodą praw własności.

2.9. Aktywa reasekuracyjne

Grupa ceduje ryzyka ubezpieczeniowe na reasekuratorów w toku zwykłej działalności operacyjnej w ramach działalności ubezpieczeniowej. Aktywa reasekuracyjne obejmują przede wszystkim udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

Kwoty rozliczeń z reasekuratorami są szacowane w sposób zgodny z właściwymi reasekurowanymi polisami i umowami reasekuracyjnymi.

Testy na utratę wartości aktywów reasekuracyjnych są przeprowadzane wtedy, gdy zaistnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości. Odpis z tytułu utraty wartości aktywów reasekuracyjnych tworzony jest wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na to, że Grupa może nie otrzymać wszystkich należnych kwot w myśl warunków umów oraz gdy wartość takiego odpisu można określić w wiarygodny sposób.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to odwrócenie uprzednio ujętej straty z tego tytułu ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby amortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

2.10. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według amortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania;
- c) dokonanie przez Grupę ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę;
- d) prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi; lub
- f) dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:

- niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników; lub
- warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejęcie jest prawdopodobne, czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele może zostać użytych wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwo defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwość spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez odpowiednie skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres, w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości powinny się skryzalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana jest (zgodnie z MSR 39) wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanej odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w

rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotiowane

Grupa traktuje renegotiacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba, że renegotiacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Grupa ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.12. Umowy gwarancji finansowych

Zgodnie ze zmianą do MSR 39, która zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2006 roku, Grupa ma obowiązek rozpoznawania w sprawozdaniu finansowym umów gwarancji finansowych.

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

1. wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
2. wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym stanowią weksle złotowe, o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

2.14. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. *repos*) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa będące przedmiotem zastawu, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. *reverse repos*) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Grupa BRE Banku sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub lokacyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell-buy-back” i jako należności w przypadku transakcji typu „buy-sell-back”.

Pożyczonych przez Grupę papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym chyba, że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy-sell-back” oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell-buy-back”.

W wyniku zawierania transakcji „sell-buy-back” na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia. W związku z tym Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.15. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji, (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana, Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Wbudowane instrumenty pochodne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30 (g), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych). W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów tzn.:

- a) W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.
- b) Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- c) W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- d) Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- e) Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Przychody i koszty z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na stopę procentową oraz wycenę tych instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmują się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmują się w kapitale własnym. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaśł albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w kapitale własnym pozostają w kapitale własnym, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w kapitale własnym są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfolio następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- a) Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- b) Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- c) Opcje na kontrakty futures
- d) Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- e) Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- a) Forward Rate Agreement (FRA)
- b) Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- c) Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- a) Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- b) Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- c) Opcje walutowe

2.16. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z odpowiedniego modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („*day one profit and loss*”), nie jest niezwłocznie ujmowana w rachunku zysków i strat.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności.

Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujawniane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysku i strat z początkowego ujęcia.

2.17. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.18. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostki stowarzyszone. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, określonych zgodnie z MSSF 8.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania. Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.19. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Zasady rachunkowości dotyczące aktywów przeznaczonych do likwidacji lub wycofania z używania opisane zostały w Nocie 2.21.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25 - 40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	5 - 15 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	3,33 - 5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat lub okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5 - 10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwaną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.20. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania starych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu wytworzenia sprzedanych produktów. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W szczególności do zapasów zalicza się grunty oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do zagospodarowania w ramach realizowanych inwestycji budownictwa. Obejmują one także środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu.

2.21. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.22. Odroczony podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmiana stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji wartości niematerialnych, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku, aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku, z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, chyba, że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.23. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się na moment ich początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

Na koniec okresu sprawozdawczego kwota początkowego ujęcia jest testowana pod kątem utraty wartości.

2.24. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Do przychodów przyszłych okresów zalicza się prowizje reasekuracyjne i koasekuracyjne z tytułu wystawionych umów ubezpieczeniowych objętych umowami reasekuracji oraz koasekuracji, podlegające rozliczeniu w czasie, w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze.

Koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą.

2.25. Leasing

Grupa BRE Banku SA jako leasingodawca

Dla aktywów używanych na podstawie umowy leasingu finansowego wartość równą inwestycji leasingowej netto ujmuje się jako należności. Różnicę pomiędzy kwotą należności brutto a wartością bieżącą należności ujmuje się jako niezrealizowane przychody finansowe. Ujmowanie przychodów finansowych przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez leasingodawcę w ramach leasingu finansowego.

Grupa BRE Banku SA jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Grupy to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

2.26. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane, nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej występują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które obejmują rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy składek.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej ustalonej lub przewidywanej ostatecznej wartości przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń związanych ze zdarzeniami zaszłymi przed datą okresu sprawozdawczego wraz z kosztami likwidacji z nimi związanymi.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi i dla których posiadane informacje nie pozwalają na ocenę wysokości odszkodowań i świadczeń ustalana jest metodą ryczałtową.

Rezerwa składek tworzona jest indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia, jako składka przypisana przypadającą na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana na bazie dziennej, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.

W każdym dniu sprawozdawczym Grupa wykonuje test adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, którego celem jest upewnienie się czy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o odroczone koszty akwizycji są wystarczalne. Test adekwatności przeprowadzany jest przy wykorzystaniu aktualnych oszacowań przyszłych przepływów środków pieniężnych wynikających z umów ubezpieczenia, w tym kosztów likwidacji szkód oraz kosztów obsługi polis.

Jeżeli ocena wykaże, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest niewystarczalna w stosunku do oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, wówczas cała różnica jest bezzwłocznie ujmowana w skonsolidowanym rachunku zysków i strat poprzez utratę wartości odroczonego kosztów akwizycji lub/i utworzenie dodatkowych rezerw.

2.27. Świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarnego. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Świadczenia oparte na akcjach

Grupa prowadzi program wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz jednostki dominującej najwyższego szczebla. Świadczenia te są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, lub zobowiązaniami w przypadku transakcji rozliczanej akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa koryguje szacunek, co do poziomu liczby opcji i akcji, co, do których oczekuje się, że zostaną zrealizowane. Zgodnie z MSSF 2 w trakcie trwania programu nie jest konieczne ujawnienie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach. W przypadku drugiej części programu Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji rozliczanej akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla zostanie uregulowane, Grupa na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

2.28. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały akcjonariuszy mniejszościowych, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego.

a) Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji lub nabyciem jednostki gospodarczej, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

b) Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

c) Akcje własne

W przypadku nabycia akcji lub udziałów Spółki przez Spółkę, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ryzyka ogólnego,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto, w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Inne pozycje kapitału własnego

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- różnic kursowych z wyceny pozycji strukturalnych.

2.29. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w innych pozycjach kapitałów.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz różnice kursowe dotyczące pozostałych zmian wartości bilansowej, ujmowane w innych pozycjach kapitałów.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych, przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych pozycjach kapitałów.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- a) aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- b) przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrachunkowych,
- c) wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostek działających za granicą, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostek działających zagranicą oraz przelicza według kursu zamknięcia.

Działalność leasingowa

Do rachunku zysków i strat zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych finansujących zakup przedmiotów w leasingu operacyjnym. W umowach leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki zależnej (BRE Leasing Sp. z o.o.) środki trwałe będące przedmiotem tych umów wykazuje się na moment rozpoczęcia umowy w przeliczeniu na złote, zaś kredyty w walucie obcej, z których je sfinansowano, podlegają wycenie kursowej.

Dodatkowo w przypadku umów leasingu operacyjnego wszystkie przyszłe należności z tytułu rat leasingowych (w tym należności wyrażone w walutach obcych) ujmują się poza ewidencją księgową. W przypadku umów leasingu finansowego różnice kursowe z wyceny należności leasingowych, jak i zobowiązań w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.30. Działalność powiernicza

BRE Bank SA prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Dom Inwestycyjny BRE Banku SA prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa te nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej.

2.31. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Zmiany do opublikowanych Standardów i Interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2009 roku

- KIMSF 13, Programy lojalnościowe, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 14 MSR 19, Pułap dla aktywów z tytułu programu określonych świadczeń, minimalne wymogi w zakresie finansowania i ich wzajemne oddziaływanie, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r.
- MSSF 1 (Zmieniony), Zastosowanie MSSF po raz pierwszy i MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 7 (Zmieniony), Instrumenty Finansowe: Ujawnienia, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała poprawki do MSSF 7 w marcu 2009 roku. Zmiany dotyczą rozszerzonej informacji na temat prezentowania wartości godziwej i ryzyka płynności. W szczególności zmiany wymagają, aby ujawnić wycenę instrumentów finansowych do wartości godziwej w podziale na poziomy hierarchii wartości godziwej. Poprawka skutkuje dodatkowymi ujawnieniami w sprawozdaniu finansowym, jednak nie będzie miała wpływu na wynik finansowy oraz dochody całkowite Grupy.

- MSSF 8 Segmenty Operacyjne, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” został opublikowany w listopadzie 2006 roku i zastąpił dotychczasowy MSR 14 „Sprawozdawczość segmentów działalności”. Zgodnie z nowymi wymogami, sprawozdawczość segmentów działalności wymaga „podejścia zarządczego” zgodnie, z którym informacje o segmencie są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej. Zastosowanie MSSF 8 nie miało wpływu na ilość segmentów operacyjnych ani na wynik finansowy Grupy, wpłynęło jedynie na ujawnienia dotyczące sprawozdawczości segmentów.

- MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Zmieniony MSR 1 został opublikowany we wrześniu 2007 roku. Standard zmienił prezentację pozycji przychodów i kosztów w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym (tj. zmian w kapitale własnym nie związanych z właścicielami), wymagając, by takie zmiany w kapitale własnym były prezentowane odrębnie od zmian w kapitale własnym związanych z właścicielami.

W rezultacie Grupa zaprezentowała zmiany związane z właścicielami w kapitale własnym w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym, natomiast zmiany w kapitale niezwiązane z właścicielami zostały przedstawione w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (Grupa wybrała opcję prezentacji dwu odrębnych

sprawozdań – rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z dochodów całkowitych). Jako, że zmiana w MSR 1 odnosi się tylko do aspektów prezentacyjnych, nie wpłynie ona na pozycję zyski zatrzymane.

- MSR 23 (Zmieniony), Koszty finansowania zewnętrznego, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.

Zmiana standardu wymaga od jednostek gospodarczych kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego, związanych bezpośrednio z nabyciem, budową lub wytworzeniem kwalifikującego się składnika aktywów (tj. takiego, którego przygotowanie do użytkowania lub sprzedaży wymaga znacznej ilości czasu) jako kosztów wytworzenia tego składnika aktywów. Grupa zastosowała MSR 23 (ze zmianami) od 1 stycznia 2009 r. i rozpoczęła kapitalizowanie kosztów finansowania zewnętrznego w odniesieniu do kwalifikujących się składników aktywów, jednak wpływ zmiany na wynik finansowy Grupy był nieistotny.

- MSR 32 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: prezentacja i MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające przy likwidacji, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- Poprawki do MSSF 2008 zmieniające 20 standardów, obowiązujące w większości za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r.
- Pochodne Instrumenty wbudowane, Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39, obowiązujące za okresy roczne kończące się po 30 czerwca 2009 r.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane:

- KIMSF 12, Porozumienia o świadczeniu usług publicznych, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 14 (Zmieniona), Wymogi minimalnego finansowania, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 15, Umowy w zakresie sektora nieruchomości, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 16, Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 17, Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- KIMSF 18, Przeniesienie aktywów do klienta, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 r. lub po tej dacie.
- MSSF 1 (Zmieniony), Dodatkowe zwolnienia przy zastosowaniu MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 1 (Zmieniony), Ograniczony zakres zwolnień z ujawnienia danych porównawczych z zakresu MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 roku, lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 3 (Zmieniony), Połączenia jednostek gospodarczych, do zastosowania prospektywnie dla połączeń jednostek gospodarczych z datą akwizycji 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- MSSF 9, Instrumenty finansowe, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie. Standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.
- MSR 24, Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych, obowiązujący retrospektywnie za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.
- MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się po 1 lipca 2009 r.
- MSR 32 (Zmieniony), Klasyfikacja praw poboru, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lutego 2010 r. lub po tej dacie.
- MSR 39 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena – kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 lub po tej dacie.

Poprawki do MSSF 2009 zmieniające 12 standardów, obowiązujące w większości za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2010 r. Poprawki nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Grupa rozważa wpływ i moment, w którym zostanie zastosowany standard MSSF 9. Grupa uważa, że zastosowanie pozostałych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

2.32. Dane porównawcze

Dane sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku są w pełni porównywalne z danymi bieżącego roku obrotowego i w związku z tym nie wymagały przekształceń.

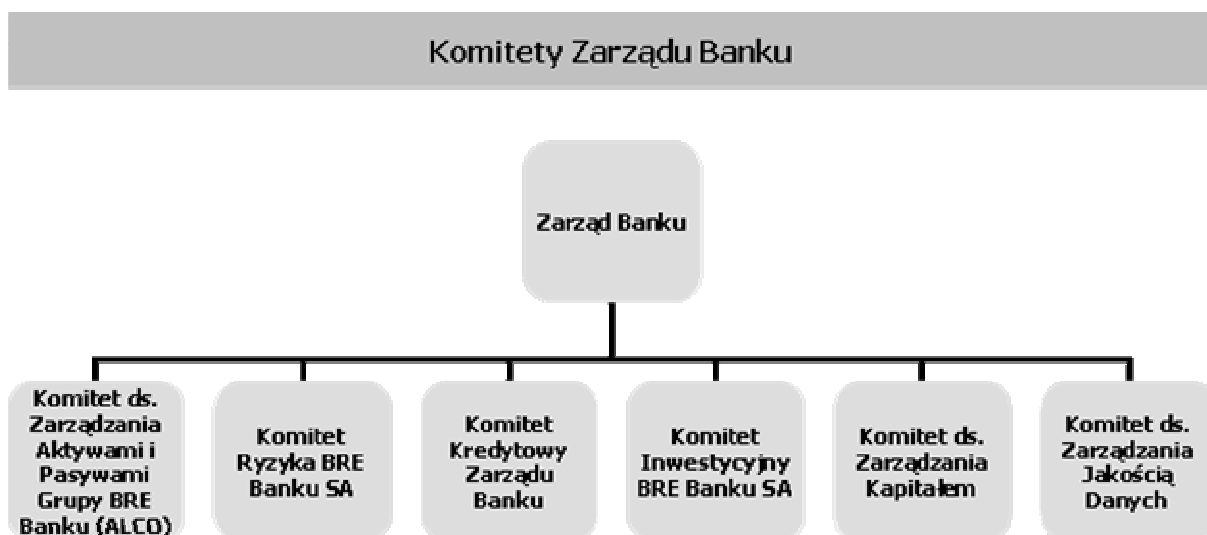
3. Zarządzanie ryzykiem finansowym i ubezpieczeniowym

Struktura zarządzania ryzykiem w Grupie BRE Banku

Zarządzanie ryzykiem w Grupie BRE Banku zaczyna się od szeroko pojętej odpowiedzialności Rady Nadzorczej BRE Banku, która, między innymi, zatwierdza strategię i politykę zarządzania ryzykiem Banku. W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komisja ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, która nadzoruje procesy zarządzania ryzykiem, w szczególności ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym i ryzykiem operacyjnym, oraz ocenia ekspozycję Banku na poszczególne rodzaje ryzyka.

Członkowie Zarządu Banku, odpowiednio do swoich obowiązków i kompetencji, są odpowiedzialni za poszczególne rodzaje ryzyka występujące w działalności Banku. Prezes Zarządu Banku ponosi odpowiedzialność za ryzyko strategii biznesowej, ryzyko reputacji oraz ryzyko braku zgodności. Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, jest odpowiedzialny za nadzór nad następującymi rodzajami ryzyka: ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym oraz nad ryzykiem operacyjnym, w szczególności odpowiada za wdrożenie strategii i realizację polityk zarządzania ryzykiem w Banku. Odpowiedzialność za nadzór nad ryzykiem inwestycyjnym ponosi Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej, Członek Zarządu. Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki, Członek Zarządu, odpowiada za ryzyko procesów operacyjnych. Ponadto, ryzyko kadrowe nadzorowane jest przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Kadrami.

Bieżące zarządzanie ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, kredytowym i operacyjnym jest realizowane na różnych poziomach zarządczych Banku, począwszy od Zarządu Banku aż po jednostki operacyjnie monitorujące ryzyko oraz jednostki aktywnie zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka. W celu realizacji powyższych zadań w zakresie zarządzania tymi rodzajami ryzyka, Zarząd Banku powołał szereg Komitetów, na które delegował uprawnienia w odniesieniu do poszczególnych elementów procesu zarządzania ryzykiem oraz określił odpowiednią strukturę organizacyjną Banku wraz z czytelnym podziałem kompetencji jednostek organizacyjnych. Struktura Komitetów jest przedstawiona na poniższym diagramie.

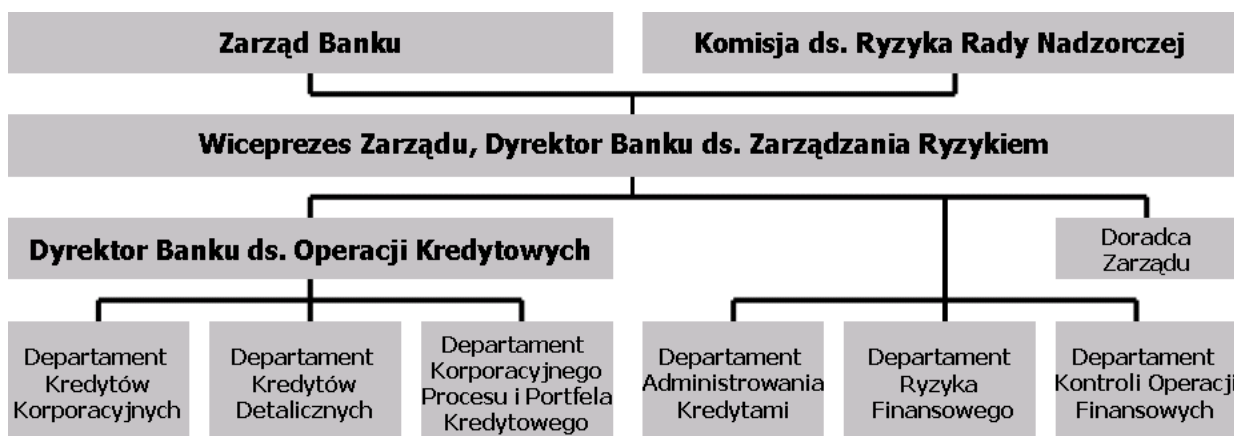
Komitet Ryzyka BRE Banku SA stanowi formę działania Zarządu Banku w zakresie kontroli i zarządzania ryzykiem finansowym - to jest ryzykiem rynkowym, ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej i ryzykiem płynności, - portfelowym ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem operacyjnym, w tym koordynacji działań poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku zaangażowanych w procesy kontroli i zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. W skład Komitetu Ryzyka wchodzi czterech Członków Zarządu Banku, w tym, jako Przewodniczący Komitetu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, Dyrektorzy jednostek monitorujących i kontrolujących ryzyko, Dyrektorzy jednostek, w których odbywa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, oraz Dyrektorzy Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej, Departamentu Strategii i Departamentu Audytu

Wewnętrzny. Do kompetencji Komitetu Ryzyka należą: ustalanie zasad kontroli ryzyka finansowego i operacyjnego, ustalanie limitów ryzyka, akceptacja metodologii wyznaczania kapitału regulacyjnego i ekonomicznego, akceptacja metodologii pomiaru ryzyka finansowego i form jego sprawozdawczości, ustalanie zasad podziału operacji Banku na portfel handlowy i bankowy, ustalanie struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku, podejmowanie decyzji w sprawie neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności. Ponadto, Komitet Ryzyka dokonuje regularnych przeglądów ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe, ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, ryzyko płynności, ryzyko kredytowe w ujęciu portfelowym oraz ryzyko operacyjne, ocenia sytuację w zakresie adekwatności kapitałowej Banku i poziomu wymogów kapitałowych, strat operacyjnych i profilu ryzyka operacyjnego Banku, przestrzegania limitów ustalonych przez Komitet oraz wprowadzonych regulacyjnie przez instytucje nadzorcze, przestrzegania limitów rozliczeniowych i limitów przedrozliczeniowych, wyników finansowych jednostek front-office, zgodności cenowej zawieranych transakcji z sytuacją rynkową w chwili zawarcia transakcji. Posiedzenia Komitetu odbywają się, co najmniej raz w miesiącu.

Komitet Kredytowy Zarządu Banku jest złożony z członków Zarządu, doradcy Zarządu oraz dyrektorów: Departamentu Kredytów Korporacyjnych, Departamentu Administrowania Kredytami (oba posiadający prawo głosu), Departamentu Transakcji Handlowych (bez prawa głosu). Komitet jest odpowiedzialny za decyzje kredytowe dotyczące: zaangażowania o charakterze kredytowym, konwersji długu na akcje i obligacje, i inne decyzje przekraczające kompetencje niższych organów decyzyjnych.

Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku (AIRB) powołany został w związku z koniecznością zapewnienia warunków dla stworzenia i rozwoju efektywnego systemu zarządzania jakością danych, niezbędnych w procesach związanych ze stosowaniem zaawansowanych metod kalkulacji regulacyjnego wymogu kapitałowego. Znaczenie jakości danych wykorzystywanych w procesach zarządczych ma szczególne znaczenie przy stosowaniu zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych służącej m.in. ocenie ryzyka kredytowego. Zasady funkcjonowania Systemu opisane są w Polityce Zarządzania Jakością Danych oraz w Standardach działania (dobre praktyki) zatwierdzonych odpowiednio przez Zarząd i Komitet. W skład Komitetu wchodzi Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem (przewodniczący), Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki (wiceprzewodniczący) oraz wydelegowani przez Członków Zarządu reprezentanci obszarów im podlegających. Prace Komitetu wspierane są przez komórki jakości danych zlokalizowane w obszarze zarządzania ryzykiem w jego części detalicznej i korporacyjnej.

Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem nadzoruje Pion Ryzyka, w którego skład wchodzi jednostki Banku przedstawione w dolnej części poniższego schematu.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest zintegrowanym i ciągłym procesem operacyjnym zarówno na poziomie transakcyjnym jak i portfelowym. Proces ten jest przeprowadzany w ramach departamentów kredytowych odpowiedzialnych za ściśle zdefiniowane obszary komplementarnych.

Misją Departamentu Kredytów Korporacyjnych (DKK) jest przede wszystkim kontrola i zarządzanie ryzykiem kredytowym Banku i jednostek zależnych Grupy BRE Banku w ramach Bankowości Korporacyjnej. Kluczowymi funkcjami DKK są: analiza i zarządzanie ryzykiem kredytowym Banku, jednostek zależnych Grupy BRE Banku (z wyłączeniem kredytów detalicznych), monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka, analizowanie i zarządzanie ryzykiem kredytowym dla kraju i kontrola limitów krajowych, kontrolowanie limitów w odniesieniu do klienta (dla klientów niefinansowych, banków i międzynarodowych instytucji finansowych), wyznaczanie ratingu klienta i ratingu EL (expected loss).

Misją Departamentu Korporacyjnego Procesu i Portfela Kredytowego (DPP) jest organizacja korporacyjnego procesu kredytowego oraz nadzór nad jego przebiegiem, a także określanie, wdrażanie i nadzorowanie przestrzegania zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych na potrzeby AIRB, w obszarze

korporacji. Ponadto w departamencie będzie budowana kompetencja służąca przygotowywaniu analiz portfelowych ryzyka kredytowego.

Misją Departamentu Administrowania Kredytami (DAK) jest administrowanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości korporacyjnej i prywatnej. W szczególności DAK administruje rezerwami na ryzyko kredytowe oraz monitoruje ryzyko koncentracji dużych zaangażowań.

Misją Departamentu Kredytów Detalicznych (DKD) jest zarządzanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości detalicznej na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Głównymi funkcjami operacyjnymi DKD są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz monitorowanie i egzekwowanie należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego i kalkulacji limitów zaangażowania klientów detalicznych oraz są one implementowane w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych.

Wszystkie departamenty współpracują ściśle w wyznaczonych obszarach. Ostatecznie ryzyko kredytowe na poziomie portfela jest monitorowane, wyceniane i raportowane przez Departament Ryzyka Finansowego (DRF).

Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego są realizowane w Departamencie Ryzyka Finansowego (DRF) oraz w Departamencie Kontroli Operacji Finansowych (DKF). DRF odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. Ponadto DRF monitoruje poziom ryzyka rynkowego w spółkach Grupy BRE Banku mających portfele wrażliwe na czynniki ryzyka rynkowego – w BRE Banku Hipotecznym, w BRE Leasing, oraz w Domu Inwestycyjnym BRE Banku. DRF na bieżąco kontroluje wykorzystanie limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Komitet Ryzyka oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla managerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku SA, oraz bezpośrednio dla Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. Ponadto, DRF prowadzi prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedroczliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych, oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.

DKF zajmuje się ustalaniem i uzgadnianiem wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczaniem codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do pionu finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (pion inwestycyjny i korporacyjny). Wyceny przygotowywane w DKF są podstawą do wymiany zabezpieczeń przy przeprowadzaniu transakcji pochodnych. Departament również administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy m.in. ustalanie praw dla użytkowników oraz zasilanie tych systemów w dane rynkowe. Do kompetencji DKF należy również kontrola wykonywania transakcji w ramach przyznaných limitów kredytowych (obejmujących limity na ryzyko przedroczliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) na działalność handlową i eskalacja przekroczeń. Ponadto DKF weryfikuje czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku SA, Komitet Ryzyka BRE Banku oraz Zarząd Banku. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym odpowiadają: Departament Rozliczeń i Usług Powierniczych – w zakresie nadzoru operacyjnego nad prawidłowością przepływów na rachunkach Banku oraz Departament Skarbu w zakresie: zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizacji strategicznych zaleceń Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku, kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku, utrzymywania określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku i Komitety ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku. Funkcję wspierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku. Departament Ryzyka Finansowego odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności finansowej Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Ryzyka BRE Banku. Departament Ryzyka Finansowego monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli. Codziennemu monitorowaniu poddawane są między innymi wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania zewnętrznych i wewnętrznych limitów

płynnościowych. Bank ocenia na bieżąco sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe, w tym scenariusze typu *stress test*. Bank posiada procedurę awaryjną (LCP) na wypadek zagrożenia utraty płynności. Definiuje ona organizację systemu wczesnego ostrzegania, odpowiedzialność osób i Komitetów w odniesieniu do całości procesu postępowania awaryjnego oraz na poszczególnych jego etapach.

Funkcja kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego realizowana jest w BRE Banku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie BRE Banku przez Departament Ryzyka Finansowego. W celu kontroli ryzyka operacyjnego BRE Bank zbiera dane o zdarzeniach i stratach operacyjnych (baza danych strat operacyjnych), przeprowadza regularnie samoocenę ryzyka operacyjnego w jednostkach organizacyjnych, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty operacyjne. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu podjęcia działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania przez systemy kontroli ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są regularnie raportowane do Zarządu Banku, do Komitetu Ryzyka BRE Banku oraz do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego Departament Ryzyka Finansowego blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności wymienić tutaj można współpracę z Biurem Monitoringu Zgodności, Departamentem Audytu Wewnętrznego, projektem Zapewnienia Ciągłości Działania (BCP).

Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez specjalnie utworzone w tym celu Biuro w Departamencie Kredytów Korporacyjnych. Głównymi zadaniami Biura są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami Spółek, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, analiza jakości portfela ryzyka, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez Spółki, nadzór nad planowaniem oraz sposobem zawiązywania i rozwiązywania rezerw, ponadto audyt największych zaangażowań w odniesieniu do wszystkich zobowiązań Grupy (konsolidacja zobowiązań).

Istotną rolę w procesie zarządzania ryzykiem w Banku odgrywa dobrze zorganizowany system raportowania. Z jednej strony, Dyrektorzy jednostek organizacyjnych Banku, w których odbywa się operacyjne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, raportują bezpośrednio i na bieżąco do Członków Zarządu nadzorujących te jednostki. Z drugiej strony, w zakresie ryzyk mierzalnych, jednostki Pionu Ryzyka kontrolujące i monitorujące ryzyko, przekazują niezależne raporty odnośnie ryzyka Dyrektorom jednostek Banku, w których odbywa się operacyjnie zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka, oraz Dyrektorowi Banku ds. Zarządzania Ryzykiem i odpowiednim Komitetom Zarządu Banku. Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem regularnie przedstawia Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej oraz Zarządowi Banku raporty na temat nadzorowanych rodzajów ryzyka. Ponadto, powyższe organy otrzymują regularnie raporty informujące o całościowym profilu ryzyka Banku. W szczególności, kwartalny raport dotyczący ryzyka, przeznaczony na potrzeby Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, opracowywany przez jednostki Pionu Ryzyka, przedstawia całościowe syntetyczne ujęcie profilu ryzyka Banku. Ponadto, każde zdarzenie mające znaczący wpływ na profil ryzyka Banku jest doraźnie i bezzwłocznie raportowane na adekwatnym, do skali zaistniałej sytuacji, poziomie zarządzania ryzykiem.

Komitet ds. Zarządzania Kapitałem pod przewodnictwem Wiceprezesa Zarządu (Dyrektora Banku ds. Finansów), jest ciałem kolegialnym pełniącym m.in. funkcję doradczą wobec Zarządu Banku w zakresie zarządzania kapitałem. W skład Komitetu wchodzi Dyrektorzy Banku z Pionu Finansów, Ryzyka, Bankowości Inwestycyjnej, Korporacyjnej i Detalicznej. Komitet rekomenduje Zarządowi działania w zakresie zarządzania kapitałem, w tym strategię kapitałową Banku i Grupy, działania dotyczące utrzymywania przez Bank i Grupę bezpiecznego poziomu i optymalnej struktury kapitałów, działania dotyczące zwiększania efektywności wykorzystania kapitałów, projekty procedur wewnętrznych Banku dotyczące procesów planowania i zarządzania kapitałowego.

Ponadto Komitet realizuje funkcje w zakresie monitorowania i kształtowania struktury, poziomu kapitałów w celu optymalnej alokacji kapitału przy uwzględnieniu wewnętrznej strategii Banku odnośnie poziomu współczynnika wypłacalności i wypracowania optymalnego zwrotu na kapitale. Dodatkowo Komitet uczestniczy w procesie identyfikacji i weryfikacji istotności ryzyk. Komitet posiada uprawnienia do podejmowania decyzji w zakresie:

- 1) ustalania zasad zarządzania kapitałem regulacyjnym i wewnętrznym,
- 2) akceptacji procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 3) ustalania zasad szacowania i alokacji kapitału na poszczególne obszary działalności biznesowej Banku w zależności od faktycznie podejmowanego poziomu ryzyka,
- 4) określenia zasad ustalania marż minimalnych w odniesieniu do zaangażowanego kapitału i ponoszonego ryzyka,
- 5) wprowadzenia mierników kapitałowych,
- 6) limitów wykorzystywania kapitału na poszczególne obszary działalności biznesowej Banku i jednostki organizacyjne Banku.

Komitet posiada uprawnienia do akceptacji działań mających na celu optymalizację wykorzystania kapitału oraz założeń strategii kapitałowej Banku, a w szczególności długoterminowych celów kapitałowych Banku w zakresie adekwatności kapitałowej oraz preferowanej struktury kapitału.

W Banku działa **Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku (ALCO)**.

Komitet ALCO pełni funkcje doradcze wobec Zarządu Banku w zakresie:

- 1) zarządzania aktywami i pasywami,
- 2) zarządzania płynnością,
- 3) finansowania Banku oraz Grupy BRE Banku.

Do jego zadań należy:

- 1) podejmowanie decyzji w zakresie płynności oraz źródeł finansowania z uwzględnieniem struktury walutowej i terminowej,
- 2) zarządzanie bilansem Banku poprzez system stawek transferowych funduszy,
- 3) przeprowadzanie regularnego przeglądu:
 - a) płynności,
 - b) wielkości i struktury walutowej oraz terminowej portfela kredytów i depozytów,
 - c) poziomu finansowania stabilnego w odniesieniu do kwoty aktywów niepłynnych,
- 4) przeprowadzanie analiz testów warunków skrajnych (stress – testy).

W skład Komitetu wchodzi:

- 1) Przewodniczący Komitetu – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
- 2) Wiceprzewodniczący Komitetu – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
- 3) Członkowie Komitetu:
 - a) Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
 - b) Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
 - c) Dyrektor Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej,
 - d) Dyrektor Departamentu Rachunkowości,
 - e) Dyrektor Departamentu Ryzyka Finansowego,
 - f) Dyrektor Departamentu Skarbu.

Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia innych pracowników Banku lub spółek Grupy BRE Banku, gdy uzna, iż ich obecność jest uzasadniona zakresem tematycznym poruszanych zagadnień.

Komitet odbywa stałe posiedzenia raz w miesiącu. W uzasadnionych przypadkach Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Komitetu, może zwołać z własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z członków Komitetu, posiedzenie nadzwyczajne.

Kompetencje przy zatwierdzaniu decyzji kredytowych

Bank aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym zmierzając do optymalizacji jego poziomu. W tym celu w całej strukturze Banku stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym. Do głównych zasad należą: oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych, ustalanie limitów zaangażowania, monitorowanie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań oraz monitorowanie ryzyka koncentracji w innych istotnych wymiarach. Rozdział funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych realizowany jest w Banku na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Administrowanie zaangażowaniami niosącymi ryzyko kredytowe po udzieleniu produktu jest także realizowane w Pionie Ryzyka, w całkowitej niezależności od Pionu Sprzedaży. Ustalanie limitów zaangażowania dotyczy poszczególnych klientów oraz grup podmiotów powiązanych, branż i krajów itp. Monitorowanie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań polega na limitowaniu, obserwacji i rezerwacji przez jednostki oferujące produkty obarczone ryzykiem planowanych przyszłych ekspozycji w korespondencji z prawnymi limitami wynikającymi z ustawy Prawo bankowe.

W Pionie Bankowości Korporacyjnej funkcjonuje system podejmowania decyzji kredytowych. Decyzje w sprawach produktów obciążonych ryzykiem kredytowym podejmowane są przez organy decyzyjne, których skład, zadania i zasady działania są jednolite dla wszystkich szczebli, różnią się jedynie swoimi uprawnieniami. Kompetencje organów decyzyjnych są ustalane na podstawie kwoty dopuszczalnego łącznego zaangażowania Banku na Klienta lub grupę klientów powiązanych oraz ratingu zaangażowania na Klienta lub grupę klientów powiązanych, ustalane zgodnie z wewnętrzną regulacją Banku. Zróżnicowanie ratingu oparte jest o prawdopodobieństwo utraty przez klienta zdolności spłaty jego zobowiązań (PD – prawdopodobieństwo defaultu). Każda decyzja kredytowa poprzedzona jest oceną ryzyka wykonaną przez doświadczonego analityka. Zasadniczym celem takiej analizy jest określenie tzw. EL-ratingu, czyli jakości klienta mierzonej ewentualną spodziewaną stratą wynikającą z zaangażowania Banku w finansowanie jego działalności. W zależności od wielkości zaangażowania Banku na klienta oraz jego ratingu decyzje podejmowane są przez właściwe organy decyzyjne po ocenie dokonanej przez Pion Ryzyka.

Proces decyzyjny przy klientach bankowości prywatnej (private banking) jest analogiczny, jak w korporacjach, tzn. organy decyzyjne (komitety kredytowe) podejmują decyzje w ramach przyznanych uprawnień, a na wyższy szczebel decyzyjny kierowane są odwołania od decyzji kredytowych.

Innymi zasadami kieruje się Bank w ocenie ryzyka finansowania klientów detalicznych (mBank i MultiBank). Ze względu na odmienny profil tych klientów, wielkość zaangażowania na klienta oraz standaryzację produktów oferowanych tym klientom, ocena ryzyka oraz kryteria podejmowania decyzji kredytowych różnią się od tych dotyczących klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny jest tu w znacznym stopniu zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych. Niewielki obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej. Czynności te wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Pionie Ryzyka. W odniesieniu do klientów mBanku i MultiBanku wszelkie sytuacje odbiegające od standardu kierowane są na wyższy szczebel decyzyjny.

Szczególnie istotnym obszarem detalicznej działalności kredytowej Banku jest kredytowanie nieruchomości z zabezpieczeniem hipotecznym. Bank ogranicza ryzyko zaniechania spłaty poprzez bardzo konserwatywne podejście do oceny zdolności kredytowej oraz preferencje dla klientów posiadających pozytywną historię kredytową. Drugim, niezależnym czynnikiem zmniejszającym stratę kredytową w przypadku niewypłacalności klienta jest rygorystyczne podejście do wyceny nieruchomości oraz polityka Banku w zakresie akceptowalnych poziomów wskaźnika LtV (Loan to Value). W odniesieniu do pozostałych produktów kredytowych oferowanych klientom mBanku i MultiBanku, Bank przestrzega zasady nieudzielania kredytów niezabezpieczonych, takich jak limity w rachunku, karty kredytowe, pożyczki gotówkowe dla nowych klientów, nie posiadających wykształconej relacji z Bankiem lub pozytywnej historii kredytowej w systemie bankowym. Ponadto Bank szczegółowo analizuje zachowanie klienta w okresie poprzedzającym złożenie wniosku kredytowego w celu identyfikacji klientów wchodzących w spiralę zadłużenia lub już przekredytowanych.

Nowa Umowa Kapitałowa

Bank realizuje projekt wdrożenia metod zaawansowanych (AIRB) liczenia wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności. Efektem realizacji prac projektowych jest przygotowanie Banku do spełnienia wymogów AIRB Basel II i opracowany oraz złożony w dniu 18 grudnia 2009 wniosek w UKNF w celu uzyskania zgody na stosowanie metod zaawansowanych.

Z uwagi na bardzo dużą złożoność i kompleksowość procesu przygotowań do wdrożenia metod AIRB, projekt Basel II AIRB uzyskał najwyższy priorytet Zarządu Banku, a w realizację zadań projektowych zostali zaangażowani zarówno pracownicy Banku, pracownicy wspierającej Bank firmy konsultingowej, jak również liczny zespół specjalistów z Commerzbanku biorących udział w realizacji zadań projektowych.

Ważnym celem projektu jest zapewnienie potencjału rozwojowego Grupy BRE Banku w wyniku optymalizacji poziomu i struktury aktywów ważonych ryzykiem, a w konsekwencji także lepszego dopasowania struktury i poziomu wymogów kapitałowych do profilu ryzyka wynikającego z prowadzonej działalności biznesowej, niż to ma miejsce w przypadku stosowania metod standardowych.

Bardzo istotną wartością dodaną wynikającą z bezpośredniego zaangażowania w realizację projektu akcjonariusza strategicznego BRE Banku jest nie tylko operacyjna pomoc w realizacji zadań projektowych, ale także przepływ wiedzy, doświadczeń i rozwiązań zarówno metodologicznych jak i IT wypracowanych w ramach projektu Basel II AIRB w Commerzbanku. Rozwiązania te są adoptowane do potrzeb i uwarunkowań funkcjonowania BRE Banku, a także, co jest bardzo istotne, dobrze odzwierciedlają specyfikę polskiego rynku.

Bieżące wsparcie głównego udziałowca Spółki ma na celu jak najlepsze wykorzystanie wiedzy i doświadczeń Commerzbanku w procesie implementacji złożonych elementów metody AIRB w BRE Banku, jak również możliwe najlepsze dopasowanie Banku do rozwiązań funkcjonujących w Grupie Commerzbanku.

Prace w zakresie wdrożenia metody AIRB realizowany są również przez BRE BANK Hipoteczny SA oraz BRE Leasing SP. z o.o. Projekt jest realizowany w związku z planem stosowania metody AIRB przez BRE Bank SA (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) i koniecznością objęcia metodą AIRB odpowiedniej wielkości aktywów ważonych ryzykiem Grupy BRE Banku. Realizacja projektu zapewni lepsze dopasowanie struktury i poziomu wymogów kapitałowych do profilu ryzyka wynikającego z prowadzonej działalności biznesowej.

Zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym

Ryzyko w kontraktach ubezpieczeniowych wiąże się z możliwością wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, a także z niepewnością, co do wysokości świadczenia, do wypłaty, którego zobowiązany jest ubezpieczyciel z tytułu tego zdarzenia. Z natury kontraktów ubezpieczeniowych ryzyko to jest, więc losowe i tym samym nieprzewidywalne.

Dla portfela kontraktów ubezpieczeniowych, gdzie w momencie tworzenia produktu i kalkulacji składek ubezpieczeniowych, a także w momencie tworzenia planów finansowych na kolejne okresy rozliczeniowe stosuje się

zasady rachunku prawdopodobieństwa, podstawowym ryzykiem jest ryzyko rozbieżności pomiędzy rzeczywistymi odszkodowaniami a ich oczekiwanymi wartościami.

Ponieważ oszacowania współczynników szkodowości zwykle opierają się na danych historycznych istnieje ryzyko, że ich rzeczywista realizacja będzie różniła się od oczekiwanej ze względu na czynniki zmieniające się w czasie, takie jak:

- a) struktura demograficzna ubezpieczonych w umowach grupowych dotyczących zdrowia,
- b) regulacje prawne dotyczące rynku ubezpieczeniowego,
- c) pozostałe regulacje prawne, mające wpływ na rynek ubezpieczeniowy.

Czynnikiem zwiększającym ryzyko rozbieżności pomiędzy oszacowaniami współczynników szkodowości a ich rzeczywistą realizacją jest również zbyt mały portfel ubezpieczeń, który nie tylko nie pozwala na działanie Praw Wielkich Liczb, ale ponadto nie daje wystarczającej informacji statystycznej do prawidłowego zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym.

W celu zmniejszenia tego ryzyka Grupa koncentruje się głównie na zwiększaniu portfeli danych ryzyk ubezpieczeniowych przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka, jak również sumy na pojedynczym ryzyku, na swoim udziale poprzez stosowanie głębokiej reasekuracji.

W 2009 roku Grupa oferowała krótkoterminowe kontrakty ubezpieczeniowe majątkowe i osobowe zarówno w modelu indywidualnym, jak i grupowym, przy czym model grupowy stosowany jest dla portfela ubezpieczeń tzw. bancassurance.

Grupa oferuje również umowy indywidualne w modelu koasekuracji z innymi ubezpieczycielami.

Umowy indywidualne zawierane są zwykle na rok z możliwością odnowienia, z wyjątkiem umów ubezpieczenia turystycznego, które zawierane są na czas trwania wyjazdu zagranicznego, czyli od 1 do 90 dni. Grupa ma prawo raz do roku przy odnowieniu zaproponować nowe warunki umowy, lub też może takiego odnowienia w ogóle nie proponować.

Umowy grupowe zawierane są bezterminowo, przy czym Grupa ma prawo w każdym czasie zaproponować nowe warunki umowy z 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia, z wyjątkiem umów finansowych, gdzie warunki umowy można zmienić za porozumieniem stron lub z 12-miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Grupa reasekuruje kontrakty ubezpieczeniowe za pomocą umów reasekuracji.

Koncentracja ryzyka ubezpieczeniowego pokazana została zgodnie z podziałem i zakresem ryzyk według grup definiowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, a także według modelu sprzedaży - indywidualnego i grupowego.

Koncentracja ryzyka ubezpieczeniowego wyrażona w rezerwach na odszkodowania i świadczenia

Ryzyko brutto	31.12.2009	udział %	31.12.2008	udział %
wypadku	2 572	8%	995	5%
choroby	5 076	15%	1 482	8%
casco pojazdów lądowych	4 445	13%	2 701	14%
szkód spowodowanych żywiołami	1 588	5%	1 398	7%
pozostałych szkód rzeczowych	1 522	4%	687	4%
odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	8 802	26%	4 042	20%
odpowiedzialności cywilnej	184	1%	84	0%
kredytu	6 480	19%	6 341	32%
gwarancji	851	2%	450	2%
różnych ryzyk finansowych	411	1%	202	1%
ochrony prawnej	103	0%	48	0%
świadczenia pomocy	2 164	6%	1 474	7%
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia brutto	34 198	100%	19 904	100%

Ryzyko na udziale własnym	31.12.2009	udział %	31.12.2008	udział %
wypadku	2 572	15%	938	11%
choroby	5 076	29%	1 482	17%
casco pojazdów lądowych	647	4%	280	3%
szkód spowodowanych żywiołami	798	4%	411	5%
pozostałych szkód rzeczowych	1 284	7%	595	7%
odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	1 400	8%	461	5%
odpowiedzialności cywilnej	125	1%	63	1%
kredytu	3 778	21%	3 277	38%
gwarancji	851	5%	450	5%
różnych ryzyk finansowych	411	2%	202	2%
ochrony prawnej	103	1%	48	1%
świadczenia pomocy	566	3%	391	5%
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	17 611	100%	8 598	100%

Ryzyko brutto	31.12.2009	udział %	31.12.2008	udział %
indywidualne	18 732	55%	15 938	80%
grupowe	15 466	45%	3 966	20%
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia	34 198	100%	19 904	100%

Ryzyko na udziale własnym	31.12.2009	udział %	31.12.2008	udział %
indywidualne	5 636	32%	5 616	65%
grupowe	11 975	68%	2 982	35%
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	17 611	100%	8 598	100%

Analiza wrażliwości rezerw szkadowych

Ze względu na przyjętą metodę liczenia rezerwy IBNR („Naive loss ratio”) całkowite rezerwy na odszkodowania i świadczenia wraz z kosztami likwidacji zależą w zasadzie liniowo od założonego współczynnika szkodowości ULR („Ultimate loss ratio”), przyjętego do naliczenia rezerwy IBNR, z wyjątkiem sytuacji, gdy współczynnik szkodowości obliczony jedynie na podstawie szkód już zgłoszonych w danej grupie ubezpieczeń przekroczy założoną wartość ULR.

Natomiast sama rezerwa IBNR jest wrażliwa na zmiany założonych współczynników szkodowości.

Analizę wrażliwości przeprowadzono jednocześnie dla wszystkich ubezpieczonych ryzyk w portfelu, poprzez zmianę prognozowanych współczynników IBNR przy niezmiennych pozostałych parametrach portfela.

Poniższa tabela odzwierciedla zmiany rezerwy IBNR przy zmianie parametrów prognozowanych współczynników szkodowości ULR:

Zmiana współczynnika ULR (%)		Zmiana rezerwy IBNR (%)		Wartość rezerwy IBNR (w tys. zł)		Zmiana wartości rezerwy IBNR (w tys. zł)		Wpływ na wynik finansowy po reasekuracji (w tys. zł)	
31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
(20)	(20)	(46)	(53)	14 084	6 876	(11 803)	7 686	4 689	4 212
(10)	(10)	(24)	(34)	19 550	9 660	(6 337)	4 902	2 405	2 943
-	-	-	-	25 887	14 562	-	-	-	-
10	10	25	37	32 277	19 884	6 390	(5 322)	(2 413)	(3 262)
20	20	49	73	38 669	25 207	12 783	(10 645)	(4 826)	(6 525)

Analiza adekwatności rezerw

W oparciu o przeprowadzoną analizę adekwatności rezerw główny aktuariusz stwierdza, że rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (pomniejszone o aktywowane koszty akwizycji) na dzień 31 grudnia 2009 roku zostały utworzone na poziomie wystarczającym do pokrycia zobowiązań wynikających z umów ubezpieczeniowych zawartych do dnia 31 grudnia 2009 roku.

Innym źródłem ryzyka ubezpieczeniowego jest zjawisko przestępczości ubezpieczeniowej obecne w większym lub mniejszym stopniu w większości produktów ubezpieczeniowych. Zjawisko to polega na wyłudzeniu odszkodowań lub świadczeń faktycznie nienależnych.

Metodami ograniczającymi skutki występowania tego zjawiska są m.in. działania prewencyjne podejmowane przez środowiska ubezpieczeniowe (rejstry itp.) oraz procedury zapobiegające przyjmowaniu takiego ryzyka do ubezpieczenia, czy też odpowiednie procedury likwidacji szkód.

Zarządzanie kapitałem

Od momentu rozpoczęcia działalności przez BRE Ubezpieczenia TUIR SA, tj. 15 stycznia 2007 roku, zarządzanie kapitałem obu spółek ubezpieczeniowych związane jest z dążeniem do zachowania stałej wypłacalności. Celem Grupy w zakresie zarządzania kapitałem jest zachowanie zdolności obu spółek ubezpieczeniowych wchodzących w

skład Grupy do kontynuowania działalności oraz utrzymanie optymalnej struktury kapitału, aby zredukować koszty kapitału.

W tym celu Grupa na bieżąco monitoruje wartość środków własnych w relacji do marginesu wypłacalności oraz kapitału gwarancyjnego zgodnie z wymaganiami kapitałowymi nałożonymi przez przepisy obowiązujące w Polsce (Ustawa o działalności ubezpieczeniowej oraz Ustawa o rachunkowości wraz z odpowiednimi rozporządzeniami).

Zgodnie tymi przepisami spółka BRE Ubezpieczenia TUIR SA jest obowiązana posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny, przy czym kapitał gwarancyjny jest równy większej z wartości: jednej trzeciej marginesu wypłacalności i minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego.

Sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego określa rozporządzenie Ministra Finansów, które uwzględnia konieczność zapewnienia wypłacalności spółek prowadzących działalność ubezpieczeniową.

Środki własne spółki są to aktywa zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem aktywów:

- 1) przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań;
- 2) wartości niematerialnych i prawnych innych niż DAC (Deferred Acquisition Cost - odroczone koszty akwizycji);
- 3) akcji i udziałów własnych będących w posiadaniu zakładu ubezpieczeń;
- 4) z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Spółka BRE Ubezpieczenia TUIR SA kieruje się przy wyliczaniu marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego jedynie wymogami ustawowymi.

Spółki ubezpieczeniowe sprawdzają zgodność kapitałów z wymogami ustawowymi na koniec każdego okresu bilansowego. W ciągu całego 2009 roku wymogi ustawowe zostały spełnione.

Poniższa tabela przedstawia środki własne spółki BRE Ubezpieczenia TUIR SA i stopień pokrycia nimi marginesu wypłacalności oraz kapitału gwarancyjnego na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

w tys. zł	31.12.2009	31.12.2008
Wielkości środków własnych	45 479	20 050
Margines wypłacalności	11 391	11 391
Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego	13 351	11 512
1/3 kwoty marginesu wypłacalności	3 797	3 797
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	34 088	8 659
Kapitał gwarancyjny	13 351	11 512
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego	32 128	8 538

Wpływ światowego kryzysu na zarządzanie ryzykiem finansowym i ubezpieczeniowym

Światowy kryzys finansowy miał wpływ również na stan polskiej gospodarki i spowodował, że polskie instytucje finansowe, banki w szczególności, znalazły się niekorzystnym środowisku. Jednym z głównych problemów, który się ujawnił od samego początku kryzysu, była wysychająca płynność na rynku międzybankowym, Komitet Ryzyka BRE Banku w październiku 2008 roku zdecydował żeby podjąć działania w ramach planu awaryjnego w celu zabezpieczenia zdolności Banku do regulowania swoich zobowiązań oraz w celu zapewnienia sobie stabilnych źródeł finansowania, mimo iż profil płynnościowy Banku w tym czasie był bezpieczny i stabilny. Z powodu sytuacji kryzysowej na rynku międzybankowym zarówno krajowym jak i międzynarodowym bank podjął decyzję o finansowaniu długoterminowych aktywów w CHF poprzez bezpośrednie linie kredytowe pozyskane w ramach Grupy, skutecznie uniezależniając się od finansowania z nie płynnego i drogiego rynku międzybankowego transakcji fx swap i CIRS. Niezależnie od powyższego, szczególnym monitoringiem został objęty portfel depozytów klientów banku. Komitet ALCO podjął szereg decyzji (zaakceptowanych przez Zarząd Banku) odnośnie polityki cenowej, dla produktów depozytowych i oszczędnościowych oferowanych klientom detalicznym i korporacyjnym, które historycznie wykazywały bardzo wysoką stabilność. Decyzje miały na celu:, co najmniej utrzymanie atrakcyjnej oferty produktowej oraz pozyskanie stabilnego finansowania długoterminowego po kosztach niższych niż ówczesne oferty rynku międzybankowego i kapitałowego (kredyty międzybankowe, emisje własne).

Kolejnym problemem, przed którym stanął Bank, była rosnąca ekspozycja kredytowa Banku na klientów korporacyjnych z tytułu zawartych transakcji pochodnych spowodowana przez gwałtowną zmianę trendów parametrów rynkowych, między innymi takich jak, przyspieszone osłabianie się złotego oraz wysoka zmienność rynkowa. W reakcji na tą sytuację, w uzupełnieniu do typowych działań, takich jak wezwania klientów do uzupełniania zabezpieczenia, Bank zweryfikował wewnętrzne parametry stosowane do wyznaczania przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej z tytułu zawieranych transakcji pochodnych tak, aby odzwierciedlała ona adekwatnie to ryzyko w napiętej sytuacji rynkowej. Ponadto, aby zapewnić rzetelną wycenę pozycji Banku w dłużnych papierach komercyjnych, Bank do wyceny tych papierów zastosował uaktualnione spready kredytowe,

które oprócz bieżącego ryzyka niewypłacalności emitenta, uwzględniają ryzyko koncentracji i koszt konsumpcji kapitału.

W obliczu kryzysu finansowego Bank zdecydował także, aby w procesie oceny adekwatności kapitałowej kapitał ekonomiczny Banku był kalkulowany konserwatywnie przy założeniu występowania silnych korelacji między poszczególnymi kategoriami ryzyka.

Z uwagi na znaczący poziom odpisów na ryzyko portfela kredytów konsumenckich (głównie kredytów gotówkowych), w pierwszym półroczu 2009 roku Bank wprowadził istotne zmiany zasad udzielania tych kredytów, głównie w obszarze oceny zdolności kredytowej klienta, m. in. w celu ograniczenia zjawiska napływu klientów znajdujących się w spirali zadłużenia. Równolegle Bank wprowadził zmiany uszczelniające proces weryfikacji kredytobiorców. Wdrożone modyfikacje mają na celu ograniczenie ryzyka kredytowego, jak i operacyjnego ryzyka wyłudzeń. Ze względu na zdecydowanie słabszą jakość Klientów pozyskiwanych przez pośredników zewnętrznych, Bank zmienił model akwizycji produktów kredytowych, koncentrując się na wsparciu własnej sieci placówek oraz zwiększeniu udziału sprzedaży do bazy istniejących klientów.

Ponadto Bank prowadzi bardzo intensywny monitoring tego portfela. Przeglądy realizowane są dwustopniowo - na poziomie analiz przekrojowych oraz dla zidentyfikowanych obszarów zagrożeń - poprzez weryfikację indywidualnych transakcji.

W ramach monitorowania terminowości spłat istotnej zmianie uległ proces kontaktu z Klientami po wystąpieniu na ich rachunkach należności wymagalnych. Obecnie Bank używa w tym celu nowych kanałów komunikacji, m.in. SMS i e-mail, przy czym pierwszy kontakt następuje już drugiego dnia po zanotowaniu opóźnienia w spłacie. Ostatnim z obszarów poddanych rewizji jest konstrukcja samego produktu, który po zmianach wprowadzonych w maju jest znacznie prostszy w obsłudze, zwłaszcza dla Klientów nie korzystających z bankowości internetowej.

Ze względu na pogorszenie kondycji finansowej przedsiębiorstw kontrola ryzyka kredytowego w działalności leasingowej została w ubiegłym roku zaostrzona. Działania, jakie zostały podjęte to m.in. wprowadzenie systemu limitów branżowych, ograniczenie finansowania środków transportu ciężkiego w uproszczonych procedurach, zaostrzenie kryteriów oceny ryzyka klientów, wprowadzenie klasyfikacji klientów bazującej na dotychczasowej historii współpracy oraz podniesienie udziału własnego klientów w realizowanych transakcjach. Po wprowadzeniu od 1 stycznia 2010 projektu AIRB ocena ryzyka kredytowego w działalności leasingowej jest obecnie w pełni dopasowana do oceny ryzyka kredytowego Banku, m.in. poprzez zbudowanie modelu scoringowego dla klientów segmentu detalicznego oraz przejęcie modelu ratingowego z Banku dla klientów segmentu korporacyjnego. Dla każdej transakcji jest obecnie wyliczany poziom oczekiwanej straty, a niezależnie od tego transakcje są poddawane ocenie eksperckiej.

3.1 Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Ze swojej natury działalność Grupy skupia się przede wszystkim na wykorzystywaniu instrumentów finansowych, w tym instrumentów pochodnych. Grupa przyjmuje depozyty klientów zarówno o stałym, jak i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy, oraz stara się wypracować wyższe niż przeciętne marże procentowe, lokując przyjęte środki w aktywa wysokiej jakości. Grupa stara się powiększać marże procentowe, gromadząc środki krótkoterminowe i pożyczając je na dłuższe okresy przy wyższym oprocentowaniu, zachowując przy tym wystarczający poziom płynności, aby móc regulować wszystkie pojawiające się zobowiązania.

Grupa stara się także poprawić swoje wyniki dzięki uzyskiwaniu wyższych niż przeciętne marż, po pomniejszeniu o rezerwy, poprzez pożyczanie środków klientom korporacyjnym i indywidualnym o różnej zdolności kredytowej. Zaangażowanie tego rodzaju obejmuje nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w bilansie, ale także gwarancje i inne zobowiązania pozabilansowe, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Grupa prowadzi również obrót instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie oraz dostępnymi na rynkach pozagiełdowych, w tym instrumentami pochodnymi, w celu wykorzystania krótkoterminowych zmian sytuacji na rynku instrumentów kapitałowych, obligacji, walut i stóp procentowych. Zarząd ustala limity poziomu zaangażowania w stosunku do pozycji rynkowych overnight.

Rachunkowość zabezpieczeń

W prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresach sprawozdawczych Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

3.2 Ryzyko kredytowe

Grupa wyekspozowana jest na ryzyko kredytowe, czyli ryzyko, że kredytobiorca nie będzie w stanie spłacić całości zobowiązania wobec Grupy w wyznaczonych terminach i kwotach. Na dzień bilansowy tworzone są rezerwy na poniesione straty. Ze względu na wysoką koncentrację portfela ryzyka, zmiany w gospodarce lub kondycji sektora gospodarki, który ma znaczny udział w portfelu Grupy, zobowiązania te mogą powodować dodatkowe ryzyko, na

które na dzień bilansowy nie utworzono rezerwy. W związku z tym kierownictwo dokładnie monitoruje klientów i grupy klientów, na których ekspozycja Banku jest znacząca.

Grupa zarządza poziomem ryzyka kredytowego, jakie podejmuje ustalając limity akceptowanego ryzyka w odniesieniu do jednego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych oraz poprzez strukturę sublimitów. Sublimity pozwalają z jednej strony dopasować funkcjonalnie limit do potrzeb klientów, z drugiej strony kontrolować poprawność wykorzystania postawionych do dyspozycji klienta środków. Zarządzanie ryzykiem uwzględnia także ustalanie limitów w odniesieniu do koncentracji terytorialnej i branżowej. Ryzyko kredytowe monitorowane jest na bieżąco, na podstawie spływających dokumentów finansowych klientów oraz na podstawie obserwacji wszelkich trendów, sygnałów i prognoz gospodarczych. Dodatkowo Grupa dysponuje dostępem do baz zewnętrznych oraz serwisów informacyjnych, zbierających dane gospodarcze w wielu przekrojach.

Niekorzystny rozwój sytuacji rynkowej wymagał od Grupy wprowadzenia istotnych modyfikacji polityki kredytowej. Konieczne stało się wprowadzenie bardziej konserwatywnych rozwiązań w odniesieniu do oceny zdolności kredytowej oraz dopuszczalnych zabezpieczeń.

Najważniejsze zmiany dotyczyły:

1. parametrów modelu obliczania zdolności kredytowej,
2. ograniczenia w kredytowaniu klientów bez udokumentowanej pozytywnej historii kredytowej,
3. wprowadzenie ograniczeń w obszarze udzielania kredytów na nieruchomości znajdujące się w procesie budowy,
4. ograniczenie maksymalnej kwoty kredytu hipotecznego z tzw. ubezpieczeniem niskiego wkładu do poziomu 100% wartości nieruchomości,
5. w ramach kredytów udzielanych małym firmom wprowadzenie zasady o obowiązkowym zabezpieczeniu w postaci hipoteki dla kredytów o wartości powyżej 1 mln PLN oraz o obniżeniu dla tego typu transakcji dopuszczalnego poziomu LtV (Loan to Value) o 20 punktów procentowych.

W 2009 roku pomimo poprawy stabilności na rynkach finansowych rynek nieruchomości znajdował się w stadium stagnacji. Dlatego też Bank utrzymał konserwatywne rozwiązania w zakresie polityki kredytowej wprowadzone u schyłku 2008 roku, dotyczące głównie transakcji zabezpieczonych hipoteką, w tym:

- a. podwyższone wymogi dotyczące wskaźnika DTI (Debt to Income Ratio), mające na celu redukcję ryzyka niewypłacalności klienta;
- b. ograniczenie poziomu finansowania nieruchomości poprzez obniżenie akceptowalnego poziomu wskaźnika LtV, zwłaszcza w przypadku nieruchomości zlokalizowanych na rynkach o niskiej płynności, mające na celu zachowanie wysokich stóp odzysku w przypadku realizacji zabezpieczenia hipotecznego;

Dodatkowo w I połowie 2009 roku Bank podjął energiczne działania zacieśniające i uszczelniające politykę kredytową w obszarze detalicznego portfela kredytów niezabezpieczonych, zwłaszcza w odniesieniu do klientów nie posiadających wcześniejszych relacji z Bankiem. Działania te polegały przede wszystkim na:

- a. rezygnacji ze scenariuszy wnioskowania bez dokumentowania dochodu;
- b. ograniczeniu ryzyka akwizycji klientów znajdujących się w spirali zadłużenia poprzez zmianę modelu akwizycji (rezygnację ze współpracy z pośrednikami), scentralizowanie procesu weryfikacji oraz zmianę schematu kompetencji decyzyjnych.

Ryzyko kredytowe w działalności ubezpieczeniowej Grupy jest znacznie ograniczone poprzez politykę bezpiecznego lokowania wszystkich posiadanych środków. W celu ograniczenia tego ryzyka środki lokowane są głównie w lokaty terminowe w banku i w papiery dłużne skarbu państwa. W toku operacyjnej działalności ubezpieczeniowej ryzyko kredytowe występuje głównie przy windykacji należności regresowych od sprawców szkód w ubezpieczeniach finansowych, jak również w ubezpieczeniach obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przy składce rozłożonej na raty. Ryzyko braku możliwości przeprowadzenia w pełni skutecznej windykacji zarówno należnych składek jak i należności regresowych uwzględnione zostało w kalkulacji składek ubezpieczeniowych. Ryzyko kredytowe związane jest również z reasekuracją bierną Grupy. W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa w swojej polityce zarządzania ryzykiem przewiduje korzystanie jedynie z reasekuratorów posiadających rating na poziomie zadowalającym lub wyższym w horyzoncie długoterminowym.

3.2.1 Zabezpieczenia

Instrumenty pochodne

Grupa sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami pochodnymi netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych, stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów. Poziomem ekspozycji na to ryzyko kredytowe zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, łącznie z potencjalną ekspozycją na ryzyko wynikające ze zmian na rynku. W przypadku wzrostu wartości ekspozycji (wzrost

wyceny korzystnej dla Banku lub teoretycznie wzrost wag ryzyka do kalkulacji potencjalnej straty) z tytułu transakcji pochodnych lub w przypadku przekroczenia kwoty limitu, klient jest wzywany do złożenia (lub uzupełnienia) zabezpieczenia. Zwykle nie uzyskuje się zabezpieczeń w odniesieniu do ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami, z wyjątkiem sytuacji, gdy Grupa wymaga od kontrahentów depozytów zabezpieczających.

Specjalne porozumienia ramowe

Grupa dodatkowo ogranicza ryzyko strat kredytowych zawierając specjalne porozumienia ramowe z kontrahentami, z którymi zawiera transakcje o znacznym wolumenie. Specjalne porozumienia ramowe z zasady nie powodują kompensaty aktywów i zobowiązań bilansowych, ponieważ transakcje zazwyczaj rozlicza się w kwotach brutto. Ryzyko kredytowe związane z korzystnymi umowami jest jednak zmniejszane poprzez specjalne porozumienie ramowe, ponieważ w przypadku naruszenia warunków umowy wszystkie rozliczenia z kontrahentem są wypowiadane i realizowane w kwotach netto. Całkowita ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych objętych specjalnymi porozumieniami ramowymi może w krótkim czasie ulec znacznym zmianom, ponieważ ma na nie wpływ każda transakcja objęta porozumieniem.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym

Głównym celem tych instrumentów jest zapewnienie dostępności środków dla klientów zgodnie z zapotrzebowaniem. Gwarancje i akredytywy "stand by", stanowiące nieodwołalne zapewnienia, że Grupa spłaci zobowiązania klienta wobec osób trzecich, jeżeli klient nie będzie w stanie ich spłacić, są związane z takim samym ryzykiem jak kredyty. Akredytywy dokumentowe i akredytywy typu listu kredytowego (CLC), które są pisemnymi zobowiązaniami Grupy wydanymi na rzecz klienta, upoważniającymi osoby trzecie do wypisywania czeków na Grupę do ustalonej kwoty na określonych warunkach, są zabezpieczone na dostawach towarów, których dotyczą, przez co związane są z mniejszym ryzykiem niż bezpośredni kredyt.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów, gwarancji i akredytyw. Jeżeli chodzi o ryzyko kredytowe z tytułu zobowiązań do udzielenia kredytu, Grupa jest potencjalnie narażona na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów kredytowych. Grupa monitoruje okresy obowiązywania zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ w przypadku dłuższych okresów ryzyko kredytowe jest zazwyczaj większe.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji *buy sell back*

Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji *buy sell back*. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione. Łączna wartość rynkowa zabezpieczeń, które mogą być sprzedane lub ponownie zastawione także w przypadku braku defaultu klienta, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 710 379 tys. zł (31 grudnia 2008 roku - 925 775 tys. zł), w tym wartość przyjętych zabezpieczeń ponownie sprzedanych lub obciążonych innym zastawem na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 346 537 tys. zł (31 grudnia 2008 roku - 806 583 tys. zł).

Zabezpieczenia akceptowane przez BRE Bank

Bank, podejmując decyzję o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania adekwatnego do podejmowanego ryzyka zabezpieczenia o jak najwyższej jakości. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest skorelowana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu.

Do najczęściej stosowanych przez Bank form zabezpieczeń należą:

- a) kaucja pieniężna,
- b) depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna w BRE Banku SA,
- c) przelew wierzytelności (cesja praw),
- d) hipoteka na nieruchomościach,
- e) zastaw rejestrowy,
- f) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- g) weksel - w tym weksel gwarancyjny in blanco z deklaracją wekslową,
- h) list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych,
- i) gwarancje i poręczenia.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu standardów obowiązujących przy ocenie kredytobiorców.

W przypadku zabezpieczeń rzeczowych stosuje się następujące zasady oceny ich wartości:

Wartość środków trwałych ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w Departamencie Kredytów Korporacyjnych, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę następujące czynniki:

- a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:
 - rodzaj nieruchomości (przemysłowa, mieszkalna, komercyjna),
 - status prawny,
 - przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
 - charakterystyka techniczna budynków i budowli,
 - charakterystyka gruntu,
 - sytuacja na lokalnym rynku,
 - inne czynniki cenotwórcze,
- b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:
 - ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
 - charakterystyka techniczna i parametry,
 - warunki eksploatacji i utrzymania,
 - dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
 - aktualna sytuacja rynkowa,
 - prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,
- c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:
 - wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów (np. certyfikat bezpieczeństwa "CE" dla sprzętu elektrycznego, dopuszczenie UDT dla urządzeń pracujących pod ciśnieniem itd.),
 - możliwości sprzedaży,
 - wymagane warunki magazynowania (np. dla materiałów papierowych wrażliwych na wilgoć, materiałów precyzyjnych wrażliwych na zapylenie itp.),
 - ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy BRE Banku

Spółki grupy BRE Banku SA akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obarczonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności i oferowanych produktów. Rolę uniwersalnego zabezpieczenia, usprawniającego ewentualne dochodzenie należności, pełni weksel in blanco.

BRE Bank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez bank zakładzie ubezpieczeniowym.

BRE Leasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do BRE Banku. Akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste – poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, jak i rzeczowe – hipoteki zwykłe i kaucyjne, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i praw z polisy oraz kaucje. Ponadto często przyjmowanym zabezpieczeniem jest warunkowe przejęcie długu – przy tym zabezpieczeniu możliwe jest przyjęcie oceny ryzyka związanego z warunkowo-korzystającym. BRE Leasing przyjmuje również oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

Spółki faktoringowe akceptują jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez BRE Bank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów. W przypadku prowadzenia obsługi kilku spółek wchodzących w skład jednej grupy kapitałowej, zwyczajowym zabezpieczeniem jest pełnomocnictwo do krzyżowego zarachowania środków z umów zawartych z poszczególnymi spółkami.

Spółki ubezpieczeniowe, które zabezpieczają swoją działalność przez ryzykiem kredytowym zarówno poprzez politykę bezpiecznego lokowania wszystkich posiadanych środków jak i szeroką reasekurację, nie posiadają dodatkowych zabezpieczeń aktywów narażonych na ryzyko kredytowe.

3.2.2 Opis systemu ratingowego

System ratingowy BRE Banku

Obecna metodologia ratingowa (RC-POL) jest dwustopniowa, oparta o:

- rating dłużnika (PD-rating) - określa prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD – *Probability of Default*)
- rating kredytowy (EL-rating) - określa oczekiwaną stratę (EL, ang. *Expected Loss*), i bierze pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD, ang. *Loss Given Default* – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla Korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej 30 mln zł).

Kalkulacja PD oparta jest o siedem etapów, które obejmują:

1. Analizę finansową raportów rocznych - opartą na funkcji dyskryminacyjnej, w postaci regresji logistycznej zestawu 7 wskaźników finansowych, oraz odpowiadającej jej statusowi klienta *default/non-default* w horyzoncie jednego roku;
2. Analizę finansową danych śródrocznych obejmującą:
 - ocenę istotnych dla ratingu tendencji,
 - wzrost wartości PD za opóźnienia w aktualizacji danych;
3. Ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych;
4. Ocenę ryzyk jakościowych:
 - ocena ryzyk obejmuje analizę: danych makroekonomicznych, ryzyk biznesowych, jakości zarządzania, tworzenia wartości dodanej, zasad rachunkowości i innych czynników;
5. Wskaźniki ostrzegawcze:
 - 32 wskaźników ostrzegawczych:
 - 14 wskaźników ostrzegawczych wyprowadzonych z analizy finansowej lub jakościowej analizy ryzyka (odpowiedzi),
 - 18 bezpośrednich wskaźników ostrzegawczych,
 - 3 kryteria powodujące znaczne obniżenie oceny pośredniej,
 - pozostałe 3 kroki wpływające na rating;
6. Stopień integracji grupy dłużnika:
 - uwzględnienie PD spółki nadrzędnej,
 - zróżnicowane postępowanie w zależności od PD spółki nadrzędnej;
7. Uwzględnienie dodatkowych kryteriów jakościowych (ang. *overruling*):
 - możliwa jest manualna zmiana PD o jeden stopień w skali.

W roku 2009 dokonano rozbudowy modelu ratingowego dla korporacji (RC_POL 5.0) poprzez zróżnicowanie algorytmów i ich parametryzacji dla segmentu SME oraz dużych korporacji oraz uwzględnienie efektu negatywnej dla klienta wyceny instrumentów pochodnych na jego sytuację finansową.

Rating kredytowy oparty o oczekiwaną stratę (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD, ang. *Exposure At Default* – ekspozycja w chwili zaniechania regulowania zobowiązań) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań).

EAD jest wielkością obecnego zaangażowania bilansowego powiększonego o założony stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych banku w chwili zaistnienia stanu „*default*”.

LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzyskania należności z innych źródeł niż zabezpieczenia (uzależnione od typu klienta).

W ramach prac przygotowawczych do wdrożenia AIRB w 2009 dokonano istotnej re-parametryzacji modeli LGD i CCF celem uwzględnienia wszystkich wymogów nadzorczych w tym zakresie oraz oparcia modeli głównie na danych empirycznych. W powyższym celu przeprowadzono kompleksowe zadanie zbierania i odzyskiwania danych historycznych (także z nośników papierowych) dotyczących wyników procesu windykacyjnego i restrukturyzacyjnego dla spraw zakończonych w okresie 2004 – 2008.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań dla kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach na skali ciągłej. Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej.

Mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych

Pod-portfel	1				2			3	4				5			6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	CCC+	CCC do CC-			Nie dotyczy	C, D-I, D-II
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny										Default	

System ratingowy jest oparty na rozwiązaniach Commerzbanku i BRE Banku. Mapowanie wewnętrznej skali ratingowej do ratingów zewnętrznych odbywa się na podstawie statystyki PD.

Zasady kalkulacji wartości rezerwy portfelowej dla należności korporacyjnych i detalicznych w oparciu o system ratingowy

Rezerwa portfelowa tworzona jest na portfelu kredytowym klientów, którzy nie zostali zaklasyfikowani do kategorii default. Portfel podzielony jest na 8 pod-portfeli dla korporacji w oparciu o ocenę ratingową Klienta (rating), wyznaczonych poprzez agregację zbliżonych ocen skali ratingowej zgodnie z tabelą zaprezentowaną powyżej.

Pod-portfele stanowią grupy homogeniczne, mające zbliżony profil ryzyka kredytowego. Kwota rezerw jest sumą strat poniesionych w wyniku zaistnienia zdarzeń ekonomicznych, które na dzień obliczania rezerw nie zostały jeszcze zidentyfikowane przez Bank.

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane regresją logistyczną opartą na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. Ustalono, że 9 miesięcy to średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, jest to tzw. okres identyfikacji straty (LIP). Zatem w obliczeniach przyjęto horyzont obserwacji równy 9 miesięcy. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie aktualnego zaangażowania pomnożonego przez LGD (parametr określający stratę na skutek zaniechania regulowania zobowiązań) wyznaczonego przez model ratingowy RC-POL na etapie kalkulacji EL-ratingu.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

Dodatkowo od grudnia 2009 roku do kalkulacji rezerwy portfelowej dla należności korporacyjnych Bank wykorzystuje własne oszacowania parametrów modelu LGD, które są zgodne z wymaganiami AIRB.

Ekspozycje detaliczne grupowane są, na potrzeby kalkulacji rezerw, w portfele homogeniczne o podobnej charakterystyce ryzyka. Dla każdego z nich wyznaczane są parametry ryzyka (prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanki utraty wartości – PD oraz wysokość potencjalnej straty w przypadku, gdy taka przesłanka zaistnieje - LGD). Wysokość tych parametrów obliczana jest z wykorzystaniem obserwacji historycznych dla poszczególnych portfeli i uzależniona od okresu zaległości. Następnie parametry ryzyka i zamortyzowana wartość ekspozycji kredytowej używane są do wyliczania wartości rezerwy portfelowej na należności detaliczne.

Przesłanka utraty wartości stosowana jest w procesie kalkulacji rezerwy na należności detaliczne w odniesieniu do poszczególnych transakcji kredytowych, a nie dłużników. Dlatego wystąpienie przesłanki utraty wartości jednego zobowiązania nie skutkuje zakwalifikowaniem wszystkich innych zobowiązań dłużnika jako również obciążone tą samą przesłanką.

W przypadku zidentyfikowania przesłanki utraty wartości na przynajmniej jednej z ekspozycji klienta, jest on klasyfikowany do grupy klientów w statusie default.

Wszystkie Spółki Grupy BRE Banku SA, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym o systemy ratingowe. Wykazują one różnice w zależności od charakteru prowadzonej działalności, przy czym wszystkie spółki faktoringowe używają jednolitego wspólnego rozwiązania, zaś leasing i kredyty hipoteczne udzielane są w oparciu o zindywidualizowane systemy. Cechą wspólną jest natomiast dwustopniowy charakter metodologii – w pierwszym kroku wyznaczany jest rating klienta, w drugim zaś rating transakcji/portfela. Obie powyższe oceny łącznie tworzą rating ryzyka finansowania. Badaniu poddawane są wskaźniki liczbowe i cechy natury jakościowej, których wpływ na poziom ryzyka uznany został za istotny. W zależności od charakteru prowadzonej działalności oraz ocenianego produktu, różnie rozkłada się nacisk na poszczególne klasyfikacje ryzyka (klient/transakcja).

Ratingi stosowane w Spółkach Grupy powstały w oparciu o rozwiązania przejęte z BRE Banku lub przy zastosowaniu podejścia eksperckiego.

3.2.3 Pomiar utraty wartości

Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości nr 37 i 39. Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

- a) określenie przy podejściu indywidualnym wystąpienia przesłanek utraty wartości, a przy ich stwierdzeniu, klasyfikacja klienta do kategorii default,
- b) określenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,
- c) kalkulacja utraty wartości uwzględniająca przyszłą wartość szacowanych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- d) ewidencja księgowa odpisów aktualizujących (rezerw celowych).

Przesłanki niewykonania zobowiązania podzielono na twarde loss events – których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default; oraz miękkie loss events – gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default. Analityk Kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich loss events jest zwrócenie uwagi Analityków Kredytowych, którzy są odpowiedzialni za identyfikację przypadków niewykonania zobowiązania, na sytuacje, które potencjalnie mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącego do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Lista twardych loss events:

1. Liczba dni przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wynosi powyżej 90 dni, oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł dla klientów korporacyjnych i 500 zł dla klientów Private Banking.
2. Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika.
3. Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem była zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji wg jej pierwotnych założeń, co doprowadziło do:
 - a) zmniejszenia zobowiązań finansowych poprzez umorzenie części zobowiązania, lub
 - b) odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub, (jeżeli dotyczy) prowizji; pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.
4. Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego Banku lub podmiotu zależnego Banku.
6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
7. Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek niewykonania zobowiązania jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

- a) rządów i banków centralnych,
- b) banków,
- c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,
- d) jednostek samorządu terytorialnego,
- e) ubezpieczycieli,
- f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek niewykonania zobowiązania dla poszczególnych typów podmiotów miało na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W przypadku braku wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec klienta, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD – *probability of default*) wyliczana jest rezerwa na zaistniałe, lecz nieujawnione straty (IBNI - *Incurred But Not Identified Losses*).

W części detalicznej Banku wysokość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości ustalana jest, podobnie jak w części korporacyjnej, z wykorzystaniem systemu IMPAIRMENT. Przyjmuje się, że wystąpiła przesłanka utraty wartości ekspozycji detalicznej, gdy:

- wysokość ekspozycji jest większa od 500 PLN i jest ona opóźniona o ponad 90 dni,
- transakcja ma charakter wyłudzenia (fraud),
- transakcja podlega restrukturyzacji.

Wszystkie przypadki utraty wartości oznaczane są automatycznie w aplikacji, za wyjątkiem kontraktów restrukturyzowanych oraz przypadków wyłudzenia, które rozpoznawane są w drodze analizy indywidualnej. W części detalicznej Banku sposób pomiaru utraty wartości oparty jest na metodzie portfelowej, za wyjątkiem wybranych ekspozycji hipotecznych analizowanych indywidualnie.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony powyżej).

PD/Rating	31.12.2009		31.12.2008	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	36,42	0,05	38,36	0,01
2	16,89	0,10	24,22	0,17
3	9,39	0,37	9,51	0,35
4	19,94	0,61	17,35	0,81
5	5,88	1,74	3,22	1,40
6	1,62	1,16	0,20	2,77
7	0,60	16,72	0,54	2,25
8	2,05	-	1,80	-
pozostałe *)	2,33	3,75	2,73	3,05
kategoria default	4,88	52,73	2,07	47,27
Razem	100,00	3,08	100,00	1,34

* pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów analogicznych jak BRE Bank SA

3.2.4 Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – przed uwzględnieniem przyjętych zabezpieczeń

	31.12.2009	31.12.2008
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z aktywami bilansowymi:		
Weksle uprawnione do redyskonta	9 134	9 238
Należności od banków	2 530 572	6 104 093
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	52 468 812	52 142 477
Klienci indywidualni:	28 144 729	26 358 681
– Należności bieżące	3 649 451	3 358 878
– Kredyty terminowe, w tym:	24 495 278	22 999 803
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	22 427 162	21 453 528
Klienci korporacyjni:	22 182 427	24 451 911
– Należności bieżące	2 906 140	3 649 710
– Kredyty terminowe:	17 064 098	18 352 141
udzielone dużym klientom	3 393 330	4 004 260
udzielone średnim i małym klientom	13 670 768	14 347 881
– Transakcje reverse repo/ buy sell back	353 808	407 579
– Pozostałe	1 858 381	2 042 481
Klienci budżetowi	1 325 135	663 201
Inne należności	816 521	668 684
Aktywa handlowe		
– Papiery dłużne	1 058 389	4 616 433
Pochodne instrumenty finansowe	1 933 627	5 632 872
Papiery inwestycyjne		
– Papiery dłużne	12 978 327	5 405 918
Aktywa zastawione	3 516 525	3 445 281
Inne aktywa - dłużnicy	312 364	290 873
Razem ekspozycja związana z aktywami bilansowymi	74 807 750	77 647 185
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi:		
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	9 946 384	15 899 977
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 312 114	3 027 249
Razem ekspozycja związana z pozycjami pozabilansowymi	12 258 498	18 927 226
Razem ekspozycje związane z aktywami bilansowymi i pozycjami pozabilansowymi	87 066 248	96 574 411

Powyższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, bez uwzględnienia wartości zabezpieczeń i związanej z nimi poprawy sytuacji kredytowej. Zaangażowania bilansowe ujęte w tabeli zostały zaprezentowane według wartości netto.

Jak pokazano powyżej, 73,52% maksymalnej ekspozycji związanej z aktywami bilansowymi pochodzi z należności od banków i klientów (31 grudnia 2008 r. – 75,01%); 17,35% reprezentuje inwestycje w dłużne papiery wartościowe (31 grudnia 2008 r. – 6,96%).

System zarządzania jest efektywny pod względem kontroli i utrzymywania minimalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe Grupy, wynikające z wykazywanych kredytów i pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, co przejawia się między innymi następującymi trendami i wielkościami:

- 53,31% portfela kredytów i pożyczek jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2008 r. – 62,58%);
- 91,04% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2008 r. – 92,84%);
- 97,79 % inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy: A- (31 grudnia 2008 r. - 95,67%).

3.2.5 Kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2009		31.12.2008	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	49 555 124	91,04	49 208 781	92,84
Przeterminowane, bez utraty wartości	2 317 529	4,26	2 623 337	4,95
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	2 560 928	4,70	1 170 091	2,21
Razem brutto	54 433 581	100,00	53 002 209	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 964 769)	3,61	(859 732)	1,62
Razem netto	52 468 812	96,39	52 142 477	98,38

W poniższej tabeli przedstawiono należności od banków:

Należności od banków	31.12.2009		31.12.2008	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	2 481 832	96,62	6 058 244	98,75
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	0,00	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	86 827	3,38	76 863	1,25
Razem brutto	2 568 659	100,00	6 135 107	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(38 087)	1,48	(31 014)	0,51
Razem netto	2 530 572	98,52	6 104 093	99,49

Całkowita kwota rezerw na kredyty i pożyczki z utratą wartości wynosi 2 002 856 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 890 746 tys. zł), z czego 1 768 491 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 719 078 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości, a pozostała kwota 234 365 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową (31 grudnia 2008 r. – 171 668 tys. zł). Dalsze informacje dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków i klientów zostały przedstawione w notach 19 i 22.

W 2009 roku kwota przyznanych kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy wzrosła o 2,63% w porównaniu do końca 2008 roku.

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
PD/ Rating												
1	367 844	20 237 498	20 160 404	18 289	-	222 903	-	-	1 078 656	-	21 925 190	1 536 499
2	1 854 364	2 543 201	1 364 885	299 614	608 594	1 280 407	-	-	25 211	-	6 611 391	606 340
3	618 157	751 976	116 534	537 855	900 757	1 315 262	-	-	-	-	4 124 011	55 442
4	-	48 455	48 455	1 318 386	1 246 266	6 936 758	-	412 595	17 375	-	9 979 835	35 771
5	410 349	-	-	350 022	415 884	1 664 943	-	-	206 098	-	3 047 296	32 882
6	-	-	-	30 892	10 189	821 980	-	-	-	-	863 061	-
7	-	-	-	35 164	1 201	50 389	-	-	-	-	86 754	12 125
8	-	207	-	59	-	-	353 808	-	-	816 521	1 170 595	95 030
pozostałe *)	-	-	-	9 425	8 595	29 241	-	1 329 217	-	-	1 376 478	107 743
kategoria default	327	18 884	2 239	27 550	-	323 752	-	-	-	-	370 513	-
Razem	3 251 041	23 600 221	21 692 517	2 627 260	3 191 486	12 645 635	353 808	1 741 812	1 327 340	816 521	49 555 124	2 481 832

31 grudnia 2008 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo / buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
PD/ Rating												
1	609 828	20 615 417	20 489 595	58 956	261 450	336 888	-	-	626 455	-	22 508 994	3 679 406
2	1 628 787	1 017 109	54 732	1 126 613	1 572 879	5 057 688	-	-	3 336	-	10 406 412	1 779 064
3	87 981	389 573	57 084	800 380	1 158 370	1 632 196	-	-	444	-	4 068 944	219 697
4	734 496	-	-	1 221 116	767 729	4 764 187	-	393 646	30 602	-	7 911 776	154 175
5	-	-	-	267 741	13 428	936 784	-	-	-	-	1 217 953	54 504
6	-	-	-	10 949	-	88 671	-	-	-	-	99 620	-
7	-	-	-	11 762	17 454	140 292	-	-	-	-	169 508	29 286
8	-	-	-	1 159	-	-	407 579	-	-	668 684	1 077 422	34 880
pozostałe *)	-	-	-	8 446	-	21 611	-	1 492 505	-	-	1 522 562	107 232
kategoria default	315	6 118	1 642	19 878	2 984	196 295	-	-	-	-	225 590	-
Razem	3 061 407	22 028 217	20 603 053	3 527 000	3 794 294	13 174 612	407 579	1 886 151	660 837	668 684	49 208 781	6 058 244

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak BRE Bank

Pozostałe należności klientów korporacyjnych dla kredytów i pożyczek nie posiadających ratingu stanowiły należności faktoringowe. Kwota tych należności wg stanu na 31 grudnia 2009 wynosiła 1 329 217 tys. zł (31 grudnia 2008: 1 492 505 tys. zł).

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	335 270	606 124	514 620	20 480	800	456 042	-	29 742	596	-	1 449 054	-
od 31 do 60 dni	70 197	113 833	103 060	10 959	46	147 643	-	71 564	-	-	414 242	-
od 61 do 90 dni	60 654	108 978	57 345	12 140	24	263 255	-	9 182	-	-	454 233	-
Razem	466 121	828 935	675 025	43 579	870	866 940	-	110 488	596	-	2 317 529	-

31 grudnia 2008 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	254 029	830 478	734 204	19 511	203 588	814 502	-	36 299	2 743	-	2 161 150	-
od 31 do 60 dni	40 731	68 244	59 298	11 350	3 219	201 553	-	11 699	-	-	336 796	-
od 61 do 90 dni	33 377	31 674	23 856	8 759	211	51 219	-	151	-	-	125 391	-
Razem	328 137	930 396	817 358	39 620	207 018	1 067 274	-	48 149	2 743	-	2 623 337	-

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa zabezpieczeń kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym wynosiła 535 226 tys. zł (31 grudnia 2008: – 605 891 tys. zł) dla grupy kredytów przeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości.

Dla portfela kredytów korporacyjnych, w momencie początkowego ujęcia kredytów i pożyczek, wartość godziwa zabezpieczeń jest ustalana w oparciu o techniki wyceny stosowane powszechnie dla odpowiednich aktywów. W kolejnych okresach, wartość godziwa jest aktualizowana poprzez odniesienie do cen rynkowych podobnych aktywów, lub na podstawie przeprowadzonej wyceny, jeśli jest to wymagane. Aktualne procedury zarządzania ryzykiem kredytowym portfela przeterminowanego bez utraty wartości (w tym monitoring zgodnie z Notą 3.2.1) nie wymagają aktualizacji wartości godziwej zabezpieczeń na każdy dzień bilansowy.

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 879 264 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 527 876 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów, wraz z odpowiadającą im wartością godziwą zabezpieczeń.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
31 grudnia 2009 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	519 064	189 747	101 871	578 768	309 386	890 298	-	73 665	-	-	2 560 928	86 827
Wartość godziwa zabezpieczeń	19 562	94 664	72 639	88 658	38 247	274 215	-	-	-	-	515 346	-
31 grudnia 2008 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	175 332	130 199	69 151	191 123	33 954	463 182	-	176 301	-	-	1 170 091	76 863
Wartość godziwa zabezpieczeń	8 913	66 825	55 725	59 493	-	203 594	-	-	-	-	338 825	-

Wartość godziwa zabezpieczeń została ustalona jako wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu zabezpieczeń zdyskontowanych na dzień bilansowy efektywną stopą procentową.

Grupa charakteryzuje się konserwatywnym podejściem w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

W dwunastomiesięcznym okresie zakończonym 31 grudnia 2009 roku Grupa rozpoznała utratę wartości zaangażowań wobec banków w kwocie 36 238 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 26 212 tys. zł).

Renegocjowane kredyty i pożyczki

Renegocjowanie warunków umownych pożyczek i kredytów stanowi przesłankę utraty wartości, chyba, że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Proces restrukturyzacji polega na zmianie umów w zakresie wydłużenia okresu płatności, rozpoznanych planów naprawczych, modyfikacji i odłożenia spłaty długu klienta, który w wyniku tego procesu klasyfikowany jest do portfela default. Praktyka i procedury procesu restrukturyzacji opierają się na współczynnikach i kryteriach, które w opinii zarządu pokazują, że płatności mają być z największym prawdopodobieństwem uregulowane na czas. Procedury restrukturyzacji są uwarunkowane regularnymi przeglądami. Najczęściej restrukturyzacja jest przeprowadzana w odniesieniu do pożyczek terminowych. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości rozpoznaje się utratę wartości kredytów renegocjowanych, jeżeli zmiana warunków umownych wynika z wyższego ryzyka kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość kredytów renegocjowanych bez rozpoznanej utraty wartości wyniosła 91 683 tys. zł.

3.2.6 Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane dłużne papiery wartościowe

31 grudnia 2009 r.	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	6 935	2 399	9 334
A- do A+	1 079 141	227 557	180 127	15 668 866	17 155 691
BBB+ do BBB-	-	-	86 746	-	86 746
BB+ do BB-	-	-	47 652	-	47 652
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	196 544	57 274	253 818
Razem	1 079 141	227 557	518 004	15 728 539	17 553 241

31 grudnia 2008 r.	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	2 399	2 399
A- do A+	836 767	874 579	3 470 236	7 700 044	12 881 626
BBB+ do BBB-	-	-	49 908	-	49 908
BB+ do BB-	-	-	-	-	-
B+ do B-	-	-	67 228	-	67 228
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	414 499	51 972	466 471
Razem	836 767	874 579	4 001 871	7 754 415	13 467 632

W 2009 roku kwota dłużnych papierów wartościowych z ratingiem A- do A+ obejmowała papiery wartościowe emitowane przez bank centralny o wartości 6 693 975 tys. zł (2008 r. – 3 162 714 tys. zł).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości lokacyjnych dłużnych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 23.

3.2.7 Przejęte zabezpieczenia

W 2009 roku Grupa nie dokonała przejęć i sprzedaży aktywów ustanowionych jako zabezpieczenia.

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w pkt 2.19. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez jednostki zarządzające procesem windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką Spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki gospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę Spółki oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę jej zarządu. W 2009 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Aktywa przejęte za długi ujmowane są w pozycji „Inne aktywa” (Nota 27).

3.3 Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasady postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Grupa korzysta z usług swoich zagranicznych korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Nie wyodrębnia się w Grupie BRE Banku aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych według obszarów geograficznych z uwagi na nieistotność geograficznego zróżnicowania ryzyk.

Ryzyko koncentracji branżowej

W przypadku koncentracji w branżach, dodatkowo analizowany jest udział Grupy w finansowaniu całego sektora oraz sytuacja klientów Grupy na tle kondycji finansowej firm z danej branży. W tym celu Grupa korzysta z bazy statystycznej, która poszczególne wskaźniki finansowe każdego z klientów Banku umieszcza w siatce decylowej tego wskaźnika dla danej branży. Pozwala to monitorować ryzyko branżowe portfela Grupy w sytuacji, gdy kondycja całej branży podlega, ze względu na czynniki zewnętrzne, szybkim zmianom.

Limity branżowe ustala się dla branż, zdefiniowanych przez BRE Bank SA zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku, w kwartalnych okresach sprawozdawczych. Monitorowaniu i analizie podlegają wszystkie branże, na które Bank ma zaangażowanie powyżej 800 mln zł, a także dodatkowo wskazane przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. O ile Komitet Kredytowy Zarządu Banku nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania Grupy w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 8% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 6% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia jakiegokolwiek limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania Grupy BRE Banku SA w poszczególne branże.

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys.zł)		Zadłużenie kapitałowe (w tys.zł)	
		31.12.2009	%	31.12.2008	%
1.	Osoby fizyczne	28 880 998	53,06%	26 653 688	50,29%
2.	Obsługa nieruchomości	3 633 779	6,68%	3 632 976	6,85%
3.	Budownictwo	1 966 738	3,61%	1 931 461	3,64%
4.	Transport i biura turystyczne	1 528 405	2,81%	2 130 806	4,02%
5.	Metale	1 164 163	2,14%	1 256 768	2,37%
6.	Pozostały handel hurtowy	1 126 252	2,07%	1 284 879	2,42%
7.	Zarządzanie, consulting, reklama	1 124 020	2,06%	904 823	1,71%
8.	Paliwa płynne i gaz ziemny	975 529	1,79%	1 076 000	2,03%
9.	Drewno i meble	854 870	1,57%	894 538	1,69%
10.	Energetyka i ciepłownictwo	821 326	1,51%	930 687	1,76%
11.	Materiały budowlane	766 793	1,41%	934 353	1,76%
12.	Motoryzacja	754 903	1,39%	789 591	1,49%
13.	Podstawowe artykuły spożywcze	708 945	1,30%	704 515	1,33%
14.	Chemia i tworzywa sztuczne	570 039	1,05%	610 935	1,15%
15.	Leasing i wynajem	519 234	0,95%	790 312	1,49%
16.	Ubezpieczenia	458 484	0,84%	180	0,08%
17.	Pośrednictwo finansowe	449 424	0,83%	455 794	0,07%
18.	Przemysł mięsny	421 950	0,78%	437 050	0,51%
19.	Artykuły gospodarstwa domowego	420 572	0,77%	6 400	0,50%

Łączne zaangażowanie Grupy w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 33,56% portfela kredytowego (2008 r. – 35,68%). Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 5 – stopniowej skali, tj.: małe, średnie, podwyższone, wysokie i bardzo wysokie), według stanu na koniec 2009 roku, oszacowane w oparciu o najnowsze opracowanie Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową oraz na podstawie rekomendacji analityków branżowych Banku, zostało sklasyfikowane następująco:

Leasing i wynajem	- wysokie
Metale	- średnie
Obsługa nieruchomości	- średnie
Zarządzanie, consulting, reklama	- podwyższone
Paliwa płynne i gaz ziemny	- podwyższone
Energetyka i ciepłownictwo	- średnie
Drewno i meble	- wysokie
Budownictwo	- wysokie
Pozostały handel hurtowy	- podwyższone
Motoryzacja	- wysokie
Podstawowe artykuły spożywcze	- podwyższone
Materiały budowlane	- podwyższone
Ubezpieczenia	- średnie
Chemia i tworzywa sztuczne	- podwyższone
Pośrednictwo finansowe	- średnie
Transport i biura turystyczne	- średnie
Przemysł mięsny	- podwyższone
Artykuły gospodarstwa domowego	- średnie

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych zaangażowań jest bieżący monitoring oraz kontrola zaangażowań pod kątem przestrzegania limitów prawnych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia prawnych limitów w spółkach Grupy:

- są ustalane wewnętrzne limity mniejsze niż określone w ustawie Prawo bankowe,
- dla klientów, których zaangażowanie przekracza 5% funduszy własnych, jest wprowadzony proces rezerwacji (pozwoleń) limitów zaangażowań,
- prowadzony jest tygodniowy raporting dotyczący dużych zaangażowań przeznaczony dla uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje organów spółek Grupy dotyczące akceptowania zwiększania i podejmowania zaangażowań wobec klientów.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy (włączając banki i brokerów) podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dziennych limitów ryzyka dostaw dotyczących pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Poziomem ekspozycji na ryzyko kredytowe zarządza się poprzez regularną analizę zdolności kredytobiorców oraz potencjalnych kredytobiorców do spłaty odsetek i kapitału oraz, w razie potrzeby, poprzez zmianę limitów kredytowych. Poziomem narażenia na ryzyko kredytowe zarządza się również poprzez uzyskiwanie zabezpieczeń oraz gwarancji.

3.4 Ryzyko rynkowe

Bank jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji i poziomu indeksów oraz zmienności implikowanych opcji. Bank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach księgi handlowej oraz na pozycjach zaliczanych do księgi bankowej. Zarządzanie operacyjne ryzykiem rynkowym pozycji Banku odbywa się w jednostkach front office Banku – w Departamencie Skarbu (DS) odpowiadającym głównie za pozycje księgi bankowej oraz w Departamencie Rynków Finansowych (DFM) zarządzającym przede wszystkim pozycjami księgi handlowej. Ryzyko rynkowe wynikające z transakcji zawieranych przez inne jednostki Banku, co do zasady, jest transferowane do Departamentu Skarbu lub Departamentu Rynków Finansowych odpowiednio do rodzaju ryzyka.

Zarządzanie strategiczne ryzykiem rynkowym, w tym niezależny monitoring i kontrola, odbywa się w jednostkach Banku oddzielonych funkcjonalnie od jednostek front office – w szczególności w Departamencie Ryzyka Finansowego, natomiast decyzje odnoszące się do strategicznego zarządzania ryzykiem rynkowym podejmuje Komitet Ryzyka BRE Banku. Komitet, działając w imieniu Zarząd Banku wyznacza limity wartości zagrożonej oraz limity testów warunków skrajnych, których wykorzystanie jest monitorowane i raportowane w trybie dziennym przez DRF.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą strategią i polityką zarządzania ryzykiem rynkowym w BRE Banku.

Poziom ekspozycji na ryzyko rynkowe

Kwantyfikacja poziomu ryzyka rynkowego pozycji Grupy odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (tzw. VaR) oraz przez przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Wartość zagrożona

Podstawową miarą ryzyka rynkowego stosowaną do portfeli księgi handlowej oraz portfeli księgi bankowej jest wartość zagrożona (VaR). VaR jest miarą statystyczną, która wyraża potencjalną stratę, na jaką narażony jest portfel w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych, z tytułu zmian czynników ryzyka takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji oraz zmienności implikowanych opcji. Potencjalność straty oznacza, że z wcześniej ustalonym, dużym prawdopodobieństwem (przy tzw. poziomie ufności), przy którym wyznaczana jest wartość zagrożona, w ciągu zadanego okresu można się spodziewać straty mniejszej niż wyznaczona wartość VaR. W BRE Banku wartość zagrożona jest wyznaczana metodą symulacji historycznej, w której wykorzystywane są szeregi czasowe o długości 254 (1 rok) zaobserwowanych wartości wszystkich czynników ryzyka, od których zależne są portfele Banku. Bank monitoruje wartość zagrożoną na poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji.

Dzięki stosowaniu w procesie wyznaczania wartości zagrożonej VaR pełnych metod wyceny instrumentów finansowych, wyznaczana przez Bank wielkość VaR prawidłowo odzwierciedla ryzyko rynkowe tych instrumentów, a w szczególności instrumentów nieliniowych, takich jak na przykład opcje. Model wyznaczania wartości zagrożonej jest poddawany na bieżąco testom weryfikacji historycznej.

Poniższa tabela przedstawia poziom ryzyka rynkowego Grupy BRE Banku (to jest, w tym przypadku, portfeli BRE Banku, BRE Banku Hipotecznego, BRE Leasing, oraz Domu Inwestycyjnego BRE Banku) według stanów na dzień 31 grudnia 2009 roku mierzony wartością zagrożoną (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) oraz w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka – ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX) i ryzyka cen akcji / wartości indeksów (VaR EQ).

w tys. zł	Grupa BRE	BRE	BRE BH	BRE Leasing	DI BRE
VaR IR	6 667	6 496	378	358	0
VaR FX	1 969	2 293	70	571	0
VaR EQ	174	163	0	0	139
VaR	7 339	7 685	439	652	139

Dla porównania wartość zagrożona VaR na koniec roku 2008 na poziomie Grupy BRE Banku wynosiła 9 108 tys. zł, w tym dla BRE Banku – 8 623 tys. zł, dla BRE Banku Hipotecznego – 80 tys. zł, dla BRE Leasing – 2 927 tys. zł, oraz dla Domu Inwestycyjnego BRE Banku – 113 tys. zł.

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy BRE Banku są pozycje BRE Banku. Obraz struktury ryzyka rynkowego pozycji Banku mierzonego wartością zagrożoną (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) jest przedstawiony w poniższej tabeli. Wartości średnie, najmniejsze i największe wartości zagrożonej prezentowane w tabeli zostały wyznaczone na podstawie szeregów dziennych obserwacji wartości zagrożonej w 2009 roku i 2008 roku odpowiednio.

w tys. zł	2009 rok				2008 rok			
	31.12.2009	średnia	maksimum	minimum	31.12.2008	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	6 496	7 278	8 847	4 881	5 409	4 649	8 173	2 378
VaR FX	2 293	2 778	4 310	1 139	3 301	927	3 301	378
VaR EQ	163	152	694	1	66	273	906	11
VaR	7 685	9 396	14 657	6 485	8 623	5 309	11 575	2 336

Wykorzystanie limitów wartości zagrożonej w 2009 roku było na bezpiecznym poziomie i średnio dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM) wynosiło 25%, a dla portfela Departamentu Skarbu (DS) 63%.

Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową (głównie na stopy krajowe), takich jak dłużne papiery wartościowe, transakcje wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na kursy walutowe, takich jak opcje walutowe oraz transakcje wymiany walut. Pozostałe grupy czynników ryzyka miały relatywnie mniejszy wpływ na wartość VaR.

Test warunków skrajnych

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, które nastąpiłyby w skutek wystąpienia tzw. scenariuszy stres testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym. Bank stosuje dwie metody przeprowadzania testów warunków skrajnych: jedną, w której scenariusze zmian czynników ryzyka zostały skonstruowane na podstawie dużych zmian parametrów rynkowych zaobserwowanych w przeszłych rynkowych sytuacjach kryzysowych, oraz drugą, w której scenariusze

składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka. Na wartości testu warunków skrajnych nałożony jest limit, który ma charakter liczby kontrolnej. Średnia wartość testu warunków skrajnych (opartych na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych) wynosiła w 2009 roku dla portfeli Departamentu Rynków Finansowych 12 mln zł (w 2008 roku - 20 mln zł), a dla portfeli Departamentu Skarbu 44 mln zł (w 2008 roku - 42 mln zł).

3.5 Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2009	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 686 559	31 623	4 825	106	287	63 365	3 786 765
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	9 134	-	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	862 081	271 163	160 328	3 534	1 033	1 232 433	2 530 572
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 063 326	-	1 864	-	-	-	1 065 190
Pochodne instrumenty finansowe	1 801 415	40 853	64 236	3 004	-	24 119	1 933 627
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22 366 161	6 680 581	1 633 718	20 196 760	26 919	1 564 673	52 468 812
Lokacyjne papiery wartościowe	12 960 636	146 647	13 403	-	-	1	13 120 687
- dostępne do sprzedaży	12 960 636	146 647	13 403	-	-	1	13 120 687
Aktywa zastawione	3 516 525	-	-	-	-	-	3 516 525
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	1 150	-	-	-	-	1 150
Wartości niematerialne	429 082	3 444	-	-	-	8 846	441 372
Rzeczowe aktywa trwałe	756 054	15 171	-	-	-	15 221	786 446
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 333 191	21 932	26	1	8	8 448	1 363 606
A k t y w a r a z e m	48 784 164	7 212 564	1 878 400	20 203 405	28 247	2 917 106	81 023 886
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 440	343	-	-	-	-	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	3 420 945	3 970 542	414 752	16 599 052	1 844	612 670	25 019 805
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 764 596	123 231	41 893	-	-	5 775	1 935 495
Zobowiązania wobec klientów	33 695 267	4 774 819	719 906	23 888	54 511	3 522 996	42 791 387
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 387 185	-	28 526	-	-	-	1 415 711
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	2 631 951	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	706 044	35 224	3 134	-	1	33 240	777 643
Rezerwy	161 193	10 998	256	915	-	3 595	176 957
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	43 138 670	8 915 157	1 208 467	19 255 806	56 356	4 178 276	76 752 732
Pozycja bilansowa netto	5 645 494	(1 702 593)	669 933	947 599	(28 109)	(1 261 170)	4 271 154
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	8 797 676	870 079	174 431	1 024	4 788	98 386	9 946 384

31.12.2008	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 437 968	19 637	4 939	27	170	49 592	2 512 333
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	9 238	-	-	-	-	-	9 238
Należności od banków	3 053 778	827 883	477 045	749 715	24 144	971 528	6 104 093
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	4 545 632	66 383	12 606	-	-	-	4 624 621
Pochodne instrumenty finansowe	5 336 436	107 091	44 559	29 950	1 371	113 465	5 632 872
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22 580 025	6 334 609	1 491 840	19 729 702	15 151	1 991 150	52 142 477
Lokacyjne papiery wartościowe	5 365 382	126 796	10 118	-	-	16	5 502 312
- dostępne do sprzedaży	5 365 382	126 796	10 118	-	-	16	5 502 312
Aktywa zastawione	3 445 281	-	-	-	-	-	3 445 281
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	238	16 715	-	-	-	-	16 953
Wartości niematerialne	431 927	2 128	-	-	-	4 397	438 452
Rzeczowe aktywa trwałe	775 304	6 269	-	-	-	32 896	814 469
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 310 279	39 486	349	475	17	11 495	1 362 101
A k t y w a r a z e m	49 291 488	7 546 997	2 041 456	20 509 869	40 853	3 174 539	82 605 202
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	1 302 469	-	-	-	-	-	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	5 589 567	4 153 439	23 313	16 842 916	90	879 482	27 488 807
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	5 739 440	327 883	63 836	13 458	3 700	26 174	6 174 491
Zobowiązania wobec klientów	30 103 604	3 134 809	1 032 261	32 021	85 243	3 362 089	37 750 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 472 634	196 514	121 597	-	-	-	1 790 745
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	2 669 453	-	-	2 669 453
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 124 710	45 858	3 393	1 235	2	39 970	1 215 168
Rezerwy	160 957	1 521	3 420	-	-	108	166 006
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	45 493 381	7 860 024	1 247 820	19 559 083	89 035	4 307 823	78 557 166
Pozycja bilansowa netto	3 798 107	(313 027)	793 636	950 786	(48 182)	(1 133 284)	4 048 036
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	13 110 998	1 806 682	185 753	745 390	3 966	47 188	15 899 977

3.6 Ryzyko stopy procentowej

BRE Bank SA

Ryzyko stopy procentowej w BRE Banku zarządzane jest w oparciu o miary ryzyka takie jak: luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”). Na podstawie wspomnianych miar wykonywane są również analizy typu stress test.

Według stanu na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym („EaR”) o:

31.12.2009		31.12.2008	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
7,47	PLN	7,85	PLN
0,13	EUR	5,04	EUR
1,46	USD	0,06	USD
14,18	CHF	16,3	CHF
5,09	CZK	2,64	CZK

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej.

Dodatkowo monitorowana jest struktura księgi bankowej w zakresie ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego w wyniku stress testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2009 roku 121 mln PLN, w tym portfel instrumentów z kategorią dostępnych do sprzedaży 111 mln PLN. Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

BRE Bank Hipoteczny SA

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w BRE Banku Hipotecznego SA są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Według stanu na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów przeszacowania, w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

31.12.2009		31.12.2008	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
3,70	PLN	3,54	PLN
0,09	EUR	0,16	EUR
0,01	USD	0,01	USD

Przy wyliczaniu tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i pasywów ujętych w sprawozdaniu finansowym według stanu na prezentowane powyżej daty nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

BRE Leasing Sp. z o.o.

BRE Leasing Sp. z o.o. stosuje analizę ryzyka, gdzie czynnikami ryzyka są:

- stopy procentowe,
- kursy wymiany walut.

Wrażliwość poszczególnych transakcji na czynniki ryzyka jest obliczana poprzez dodanie czynnika ryzyka (tzw. Shock Rate) i zbadaniu jego wpływu na wartość bieżącą portfela (MTM).

Według stanu na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmian rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie wartości bieżącej portfela o:

31.12.2009		31.12.2008	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
4,65	PLN	5,02	PLN
2,04	EUR	2,60	EUR
0,01	USD	0,00	USD
0,24	CHF	0,30	CHF
0,61	JPY	1,07	JPY

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2009	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1 053 859	-	-	-	-	2 732 906	3 786 765
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	9 134	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	847 346	1 192 854	197 255	-	-	293 117	2 530 572
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	11 158 517	3 411 958	2 133 870	45 981	775 001	177 075	17 702 402
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	45 465 239	3 314 402	1 726 962	1 060 445	23 622	878 142	52 468 812
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	433 020	430 584	727 956	302 002	25 656	1 046 187	2 965 405
Aktywa razem	58 957 981	8 358 932	4 786 043	1 408 428	824 279	5 127 427	79 463 090
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 440	-	-	-	-	343	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	12 161 676	11 543 742	1 168 557	9 683	-	136 147	25 019 805
Zobowiązania wobec klientów	34 520 969	5 204 812	2 326 656	128 892	343 421	266 637	42 791 387
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	255 702	430 330	729 679	-	-	-	1 415 711
Zobowiązania podporządkowane	472 965	2 158 986	-	-	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	245 776	464 544	790 386	316 372	25 816	868 796	2 711 690
Zobowiązania razem	49 660 528	19 802 414	5 015 278	454 947	369 237	1 271 923	76 574 327
Luka bilansowa	9 297 453	(11 443 482)	(229 235)	953 481	455 042		

31.12.2008	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1 195 921	-	-	-	-	1 316 412	2 512 333
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	9 238	-	-	-	-	9 238
Należności od banków	4 987 748	434 622	303 915	6 685	-	371 123	6 104 093
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	7 866 448	2 099 933	2 532 074	284 249	682 250	107 260	13 572 214
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	45 477 721	3 549 079	1 719 187	572 787	41 845	781 858	52 142 477
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	994 932	1 001 549	2 294 344	1 036 308	32 888	1 307 394	6 667 415
Aktywa razem	60 522 770	7 094 421	6 849 520	1 900 029	756 983	3 884 047	81 007 770
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	1 090 545	211 924	-	-	-	-	1 302 469
Zobowiązania wobec innych banków	14 447 988	11 609 117	1 334 469	71 166	-	26 067	27 488 807
Zobowiązania wobec klientów	32 072 768	4 687 169	720 685	167 890	56 687	44 828	37 750 027
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów	229 938	425 548	1 135 259	-	-	-	1 790 745
Zobowiązania podporządkowane	482 077	2 187 376	-	-	-	-	2 669 453
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	961 570	1 065 094	2 638 458	1 146 922	36 369	1 322 358	7 170 771
Zobowiązania razem	49 284 886	20 186 228	5 828 871	1 385 978	93 056	1 393 253	78 172 272
Luka bilansowa	11 237 884	(13 091 807)	1 020 649	514 051	663 927		

3.7 Ryzyko płynności

BRE Bank SA

Celem zarządzania ryzykiem płynności (funding) jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Na proces zapewnienia płynności finansowej Banku składają się następujące podprocesy:

- 1) zarządzanie ryzykiem płynności, czyli podejmowanie działań zapobiegawczych, mających na celu niedopuszczenie do wystąpienia zagrożenia utraty płynności,
- 2) monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku odbywa się na dwóch poziomach:

- 1) strategicznym, umożliwiającym zapewnienie płynności finansowej w dłuższym horyzoncie czasowym i obejmującym aspekt prognostyczny,

- 2) operacyjnym, pozwalającym na śledzenie ekspozycji płynnościowej dla celów zabezpieczania płynności natychmiastowej i bieżącej.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie strategicznym realizuje się w Banku poprzez decyzje ALCO i Komitetu Ryzyka i dotyczy między innymi:

- a) ustalania struktury i wysokości strategicznych limitów ryzyka,
- b) ustalania struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku,
- c) akceptacji metod pomiaru ryzyka płynności finansowej i form sprawozdawczości,
- d) neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności,
- e) ustalania strategii Banku odnośnie struktury aktywów, długu, kapitału oraz zobowiązań i pozycji pozabilansowych,
- f) określania strategii długoterminowego finansowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie operacyjnym odbywa się w Banku w Departamencie Skarbu w zakresie:

- a) zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku (np. rachunki nostro),
- b) realizacji strategicznych zaleceń ALCO,
- c) kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- d) utrzymywania określonych wielkości portfeli papierów wartościowych (aktywów płynnych), stanowiących zabezpieczenie płynności, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- e) utrzymywania wielkości innych parametrów na poziomie wyznaczonym przez limity nałożone przez ALCO i Komitet Ryzyka,
- f) realizacji procedur awaryjnych zmierzających do neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności finansowej.

Bank monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych pozycji. Codziennemu monitorowaniu poddawane są: wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania wewnętrznych limitów płynnościowych. Bank ocenia na bieżąco swą sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe w tym scenariusze typu stress test.

Bank na bieżąco monitoruje również poziom koncentracji finansowania, szczególnie w zakresie bazy depozytowej oraz stan rezerw płynnościowych. Dla potrzeb zabezpieczenia płynności Banku, Bank ustala źródła bieżącego i awaryjnego zasilania płynnościowego Banku, zwane rezerwami płynnościowymi.

Bank posiada ustalone procedury postępowania awaryjnego na wypadek znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

W 2009 roku Bank zbudował i utrzymywał wysoki portfel płynnych papierów skarbowych i pieniężnych zakładając, że jedynym, skutecznym sposobem uzyskania środków w wyniku upłynniania papierów wartościowych są: kredyt lombardowy lub transakcja Repo z Narodowym Bankiem Polskim. Kroki te zostały podjęte wobec sytuacji wysychającej płynności na rynku międzybankowym, niepewności co do przyszłych decyzji deponentów oraz materializującego się ryzyka kredytowego w sektorze bankowym zgodnie z obowiązującymi procedurami awaryjnymi.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.7.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych (założenie o stabilności). Przy kalkulacji możliwości płynnościowych Bank bierze pod uwagę niską płynność papierów w czasach kryzysu oraz niską skłonnością banków do wzajemnego pożyczania środków na rynku pieniężnym. W związku, z czym zakłada się, że najbardziej pewnym źródłem pozyskania środków pozostaje NBP (zastaw papierów pod kredyt lombardowy lub transakcje repo).

Wartość urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)		
Przedział czasowy	31.12.2009	31.12.2008
do 3 dni roboczych	5 405	4 394
do 7 dni kalendarzowych	2 686	5 642
do 15 dni kalendarzowych	11 223	4 912
do 1 miesiąca	12 336	6 083
do 2 miesięcy	13 421	6 783
do 3 miesięcy	14 119	6 662
do 4 miesięcy	14 241	6 537
do 5 miesięcy	14 329	6 738
do 6 miesięcy	14 368	6 504
do 7 miesięcy	13 115	6 400
do 8 miesięcy	13 253	6 492
do 9 miesięcy	13 268	7 319
do 10 miesięcy	11 887	7 310
do 11 miesięcy	11 942	6 559
do 12 miesięcy	12 475	6 564

W prezentowanych okresach płynność Banku utrzymywała się na bezpiecznym poziomie. Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych.

Analizując sytuację płynnościową Banku w okresie kryzysu na rynkach finansowych, należy podkreślić, że:

- struktura finansowania była stabilna. Największy w niej udział miał portfel depozytów bieżących i terminowych klientów niebankowych. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, o stale rosnącym udziale w strukturze finansowania, był portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 29). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 32) stanowiły podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uzależnienie BRE Banku od finansowania z Money Market było nieznaczne (około 1% całości struktury finansowania) i w całości było konsekwencją pełnienia funkcji „market makera” na rynku transakcji międzybankowych.
- BRE Bank, który analizuje ryzyko płynności w trybie dziennym, zwiększył w czasie kryzysu liczbę i zakres analiz scenariuszowych, szczególnie typu stress test. Wyniki tych scenariuszy były regularnie prezentowane i omawiane na posiedzeniach ALCO, Komitetu Ryzyka oraz Zarządu. Bardzo szczegółowej analizie, w kontekście stabilności, poddawane były portfele - kredytowy i depozytowy. Przy Komitecie ALCO działa powołana przez niego Grupa Robocza, objęła swoim działaniem analizę bazy depozytowej Banku wraz z przygotowaniem rekomendacji dla ALCO i Zarządu w zakresie polityki cenowej, struktury produktowej i walutowej. Obserwując pierwsze symptomy „wojny depozytowej” zostały zaproponowane działania mające na celu zatrzymanie obserwowanego odpływu środków z rachunków terminowych oraz ustabilizowanie i zwiększenie bazy depozytowej. Zainicjowane działania odniosły oczekiwany skutek. Również portfel papierów wartościowych, stanowiący ważne źródło pozyskania płynności w czasach kryzysu pooddawany był szczegółowym analizom. Ponadto Bank przekazywał informacje do KNF w strukturze zgodnej z bieżącymi potrzebami nadzorca.
- Zarząd Banku uzgodnił z Commerzbankiem strategię finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uwzględniając utrzymującą się sytuację „ograniczonego zaufania” na rynku międzybankowym zdecydowano o dalszym finansowaniu długoterminowych aktywów w CHF poprzez bezpośrednie linie kredytowe pozyskane w ramach grupy kapitałowej. Zapadające finansowanie było sukcesywnie zastępowane nowymi długoterminowymi kredytami.
- W 2009 roku Bank zbudował i utrzymywał wysoki portfel płynnych papierów skarbowych i pieniężnych zakładając, że jedynym, skutecznym sposobem uzyskania środków w wyniku upłynniania papierów wartościowych są: kredyt lombardowy lub transakcja Repo z Narodowym Bankiem Polskim. Kroki te zostały podjęte wobec sytuacji wysychającej płynności na rynku międzybankowym, niepewności, co do przyszłych decyzji deponentów oraz materializującego się ryzyka kredytowego w sektorze bankowym.

BRE Bank Hipoteczny SA

Ryzyko płynności wynika z uwagi na występowanie różnic pomiędzy terminem zapadalności aktywów Banku oraz wymagalności jego pasywów. Bank zarządza ryzykiem płynności poprzez wdrożenie procedur monitoringu i raportowania przewidywanych wpływów i wypływów oraz dostępnych środków pieniężnych.

Źródła finansowania podlegają dywersyfikacji poprzez współpracę z wieloma kontrahentami oraz dobór różnych instrumentów finansowania akcji kredytowej. Bank finansuje długoterminowe aktywa w pierwszej kolejności listami zastawnymi o długim terminie wymagalności oraz długoterminowymi depozytami zaciągniętymi w BRE Banku i Commerzbanku, a bieżące zapotrzebowanie na środki zaspokaja na rynku międzybankowym poprzez emisje krótkoterminowych obligacji i przyjmowanie depozytów.

Bank posiada plan działania na wypadek pogorszenia się wskaźników płynności.

W 2009 roku wartość wskaźników płynności do 1 miesiąca utrzymywała się w przedziale od 25,81% do 79,59%, a jego wartość średnia wynosiła 48,87%. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość tego współczynnika wynosiła 36,62%. Wartość wskaźnika płynności do 1 miesiąca w wysokości 36,62% wynika z uwzględnienia bezwarunkowych linii stand-by na łączną kwotę 250 mln zł.

BRE Leasing Sp. z o.o.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Spółki do wywiązywania się z bieżących jak i przyszłych planowanych zobowiązań z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Spółka zarządza ryzykiem płynności poprzez bilansowanie należności z umów leasingu z zobowiązaniami kredytowymi z punktu widzenia terminów ich zapadalności na podstawie raportów opartych o cash-flow. Ponadto Spółka posiada otwarte źródła refinansowania na okresy ponad półroczne.

3.7.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochođnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)	na dzień 31.12.2009					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązanie wobec banku centralnego	2 007 327	-	-	-	-	2 007 327
Zobowiązania wobec innych banków	2 838 037	817 993	4 219 060	17 787 968	31 974	25 695 032
Zobowiązania wobec klientów	34 410 559	5 094 926	2 496 993	297 266	712 568	43 012 312
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	187 916	12 152	545 434	852 844	-	1 598 346
Zobowiązania podporządkowane	-	5 803	17 732	94 205	2 693 870	2 811 610
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	6 351	11 379	25 905	23 049	372	67 056
Pozostałe zobowiązania	397 791	34 237	155 822	12 115	31 958	631 923
Zobowiązania razem	39 847 981	5 976 490	7 460 946	19 067 447	3 470 742	75 823 606
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	15 653 297	6 279 280	11 613 391	19 702 824	40 606 293	93 855 085
Luka płynności netto	(24 194 684)	302 790	4 152 445	635 377	37 135 551	18 031 479

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)	na dzień 31.12.2008					Razem
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązanie wobec banku centralnego	1 097 633	213 201	-	-	-	1 310 834
Zobowiązania wobec innych banków	3 558 876	578 843	2 309 074	22 178 671	68 836	28 694 300
Zobowiązania wobec klientów	32 093 561	4 458 731	936 948	380 391	104 849	37 974 480
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	238 178	17 808	575 083	1 880 866	-	2 711 935
Zobowiązania podporządkowane	5 979	9 777	28 196	149 797	2 799 066	2 992 815
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	9 233	31 738	31 933	1 270	74 174
Pozostałe zobowiązania	441 574	42 608	204 016	13 306	33 766	735 270
Zobowiązania razem	37 435 801	5 330 201	4 085 055	24 634 964	3 007 787	74 493 808
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	13 452 793	4 637 121	12 122 810	21 228 421	42 066 940	93 508 085
Luka płynności netto	(23 983 008)	(693 080)	8 037 755	(3 406 543)	39 059 153	19 014 277

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona.

Ponadto, dłużne papiery wartościowe oraz obligacje skarbowe i inne obligacje zostały zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto, sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami (np. transakcje sekurytyzacyjne).

3.7.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- pochodne transakcje *futures*,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty *swap* na stopę procentową (IRS),
- kontrakty *swap* na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty *forward* na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Grupy, które będą rozliczone na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są niezdyktowanymi umownymi wpływami środków pieniężnych.

31.12.2009						
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	18 217	31 061	11 807	548	-	61 633
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	124	3 045	362	-	-	3 531
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	84 240	183 403	370 544	424 388	48 210	1 110 785
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	-	9 880	83 055	172 852	-	265 787
Opcje	24 720	47 360	158 629	22 999	11 805	265 513
Pochodne transakcje futures	-	68	21	-	-	89
Inne	1 678	-	-	-	-	1 678
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	128 979	274 817	624 418	620 787	60 015	1 709 016

31.12.2008						
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	32 018	100 566	264 617	77 491	-	474 692
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	1 822	10 754	84 702	-	-	97 278
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	238 732	285 297	552 935	1 545 460	201 702	2 824 126
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	71 013	4 195	127 995	337 391	-	540 594
Opcje	78 809	237 686	480 680	127 018	15 652	939 845
Pochodne transakcje futures	-	39	-	-	-	39
Inne	868	-	3 249	-	-	4 117
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	423 262	638 537	1 514 178	2 087 360	217 354	4 880 691

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty *forward* oraz walutowe kontrakty *swap*.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2009						
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	5 222 505	2 653 672	2 857 443	335 315	-	11 068 935
- wpływy	5 181 306	2 694 361	2 890 762	346 182	-	11 112 611
31.12.2008						
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	6 719 513	4 394 543	6 353 392	784 894	-	18 252 342
- wpływy	6 542 224	4 349 791	6 224 016	837 295	-	17 953 326

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 21 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umowie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w nodzie 37.

3.8 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Grupę. Wszystkie otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane odpowiednimi modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który prócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz instrumentów o stałej stopie procentowej krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Grupa przyjęła założenie, że szacunkowa wartość godziwa instrumentów o stałym oprocentowaniu powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Czynniki dyskontujące przyjęte do dyskontowania środków pieniężnych dla tych instrumentów finansowych oparte są na krzywej zerokuponową.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w bilansie Grupy według ich wartości godziwej.

	31.12.2009		31.12.2008	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	2 530 572	2 530 572	6 104 093	6 104 093
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	52 468 812	54 368 342	52 142 477	52 045 697
Klienci indywidualni	28 144 729	28 855 566	26 358 681	26 355 549
należności bieżące	3 649 451	4 236 226	3 358 878	3 358 878
kredyty terminowe w tym:	24 495 278	24 619 340	22 999 803	22 996 671
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	22 427 162	22 469 514	21 453 528	21 453 333
Klienci korporacyjni	22 182 427	23 367 284	24 451 911	24 359 569
należności bieżące	2 906 140	3 249 607	3 649 710	3 649 710
kredyty terminowe	17 064 098	17 935 712	18 352 141	18 324 187
- udzielone dużym klientom	3 393 330	3 505 796	4 004 260	3 989 506
- udzielone średnim i małym klientom	13 670 768	14 429 916	14 347 881	14 334 681
transakcje reverse repo /buy sell back	353 808	353 808	407 579	407 579
pozostałe	1 858 381	1 828 157	2 042 481	1 978 093
Klienci budżetowi	1 325 135	1 328 971	663 201	661 895
Inne należności	816 521	816 521	668 684	668 684
Aktywa dostępne do sprzedaży				
Instrumenty dłużne nie notowane	57 274	57 274	51 972	51 972
Instrumenty kapitałowe nie notowane	128 292	128 292	88 436	88 436
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	25 019 805	25 019 896	27 488 808	27 488 667
Zobowiązania wobec klientów	42 791 387	42 916 904	37 750 027	37 722 896
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 415 711	1 415 711	1 790 745	1 790 594

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków. Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana, w oparciu o krzywą zerokuponową (z uwzględnieniem marży kredytowej), wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów nieregularnych jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie przesłanki

wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględnia wartość objętych przez Bank obligacji spółek: ABC Data Holding SA (obligacje z warrantem), Internet Group SA (obligacje z konwersją na akcje spółki). Są to obligacje o terminie zapadalności odpowiednio w latach 2012 i 2013 z możliwością wcześniejszego wykupu. Ze względu na duże skomplikowanie umów oraz brak analogicznych transakcji na rynku polskim w odniesieniu do obligacji spółek ABC Data Holding SA nie jest możliwe wiarygodne określenie wartości godziwej nabytych instrumentów na moment transakcji.

W związku z tym, Grupa z zachowaniem zasady ostrożności, ujęła transakcje w księgach według ceny nabycia, będącej jednocześnie wartością nominalną objętych obligacji.

W grudniu 2009 roku nastąpił częściowy wykup obligacji spółki ABC Data Holding SA na kwotę 39 853 tys. zł oraz dokonano zmian w warunkach emisji obligacji Internet Group SA, umożliwiając konwersję tych obligacji na kapitał oraz rezygnując z warrantów na akcje Call Center Poland SA.

Wszystkie objęte obligacje zostały zakwalifikowane jako należności kredytowe podlegające ocenie na utratę wartości oraz wycenie metodą zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Grupy dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu krzywej zerokuponowej z uwzględnieniem marży kredytowej. Model wyznaczania marży kredytowej dla nie płynnych papierów komercyjnych przedsiębiorstw został rozszerzony tak, aby bardziej precyzyjnie uwzględnić element kosztu straty nieoczekiwanej. Powyższy składnik począwszy od listopada 2008 roku wyznaczany jest przez udział w CVAR (modelowanego za pomocą zmodyfikowanego CR+ przy poziomie ufności 99,90%) ryzyka danej emisji jako miary wielkości straty nieoczekiwanej oraz przez wymagany zwrot z akcji BRE (CAPM model na bazie danych GPW), jako miary kosztu tej straty (zaangażowanego kapitału).

Dla kapitałowych instrumentów nienotowanych Grupa nie była w stanie sporządzić wiarygodnego oszacowania wartości godziwej i dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęła wartość według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

1. Kredyty zaciągnięte
2. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych
3. Depozyty

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Wartość godziwa notowanych wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych została ustalona w oparciu o ceny rynkowe.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość godziwa gwarancji finansowych wynosiła 7 506 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 11 644 tys. zł).

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w bilansie Grupy według wartości godziwej.

	31.12.2009	W tym: Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny obserwowalne dane rynkowe	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 831 503	1 313 499	-	518 004
Dłużne*	1 824 702	1 306 698	-	518 004
Kapitałowe	6 801	6 801	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 933 627	8 757	1 924 870	-
Lokacyjne papiery wartościowe	15 870 899	8 991 358	6 693 975	185 566
Dłużne*	15 728 539	8 977 290	6 693 975	57 274
Kapitałowe	142 360	14 068	-	128 292
Aktywa finansowe razem	19 636 029	10 313 614	8 618 845	703 570
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 935 495	5 746	1 929 749	-
Zobowiązania finansowe razem	1 935 495	5 746	1 929 749	-

* wartości obejmują aktywa zastawione

	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3			
Bilans otwarcia	1 053 736	51 972	88 436
Zyski i straty	(3 666)	(1 158)	91 699
<i>Ujęte w rachunku zysków i strat</i>	<i>(3 666)</i>	-	-
<i>Ujęte w całkowitych dochodach</i>	-	<i>(1 158)</i>	91 699
Zakupy	10 211 987	-	193 867
Rozliczenia	(10 744 053)	6 460	(245 710)
Bilans zamknięcia	518 004	57 274	128 292

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych i bonów skarbowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 1 306 698 tys. zł (patrz Nota 20) oraz wartość godziwą lokacyjnych obligacji rządowych i bonów skarbowych w kwocie 8 879 422 tys. zł. Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez banki zagraniczne w kwocie 95 469 tys. zł.

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje w całości wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 6 693 975 tys. zł, których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 575 278 tys. zł. Wartość kapitałowych lokacyjnych kapitałowych papierów wartościowych ujętych na poziomie 3 dotyczy głównie posiadanych przez Grupę akcji PZU SA o wartości godziwej 112 517 tys. zł.

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defalutowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W przypadku zwiększenia przyjętych do wyceny spreadów kredytowych o 20 punktów bazowych, wycena dłużnych komercyjnych papierów wartościowych byłaby niższa o 0,1 mln zł.

Wyceny akcji PZU SA dokonała niezależna firma doradcza w oparciu o dane finansowe PZU SA, ceny rynkowe spółek ubezpieczeniowych stanowiących grupę rówieśniczą dla PZU SA oraz inne dostępne dane dotyczące PZU SA.

3.9 Pozostała działalność

Grupa świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Grupa podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Kierownictwo planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych o historyczne doświadczenia strat poniesionych na aktywach o cechach ryzyka kredytowego i obiektywnych dowodach utraty wartości podobnych do tych, które charakteryzują portfel. Metodologia i założenia, na podstawie, których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, będą poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 49,6 mln zł, lub zwiększeniu o 76,7 mln zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku, których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w związku ze zmianą warunków rynkowych zostało opisane w Nocie 3, w części dotyczącej wpływu światowego kryzysu na zarządzanie ryzykiem finansowym i ubezpieczeniowym.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Kwestia wpływu zmiany warunków rynkowych na wycenę księgi handlowej Grupy, (do której zaliczane są między innymi instrumenty pochodne) została przedstawiona w Nocie 3.4.

Utrata wartości dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży

Utrata wartości i poprawa wartości dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, ustalana jest w dniu wyceny, tj. na dzień bilansowy, odrębnie dla każdego rodzaju dłużnego papieru wartościowego. Za utratę wartości uznaje się ponoszenie przez emitenta w okresie jednego roku straty nie znajdującej pokrycia w jego kapitałach własnych lub innych zaistniałych okoliczności wskazujących na powstanie utraty wartości. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego, zaklasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży, wzrośnie i wzrost ten może być obiektywnie związany ze zdarzeniem mającym miejsce po utracie wartości ujętej w wyniku, strata z tytułu utraty wartości jest odwracana przez rachunek zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku nie występują dłużne instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży zagrożone istotnym i długotrwałym obniżeniem wartości godziwej.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi i dla których posiadane informacje nie pozwalają na ocenę wysokości odszkodowań i świadczeń ustalana jest metodą ryczałtową. Wysokości wskaźników ryczałtowych dla poszczególnych ryzyk ustalone zostały na bazie informacji o średniej wysokości szkody z danego ryzyka.

Na koniec 2009 roku rezerwa na szkody, które zaistniały, lecz nie zostały jeszcze zgłoszone ubezpieczycielowi (IBNR), ustalona została metodą aktuarialną zwaną „Naive Loss Ratio” ULR (ang. Ultimate Loss Ratio), która polega na określeniu wysokości szkód jedynie na podstawie oczekiwanego współczynnika szkodowości. Oczekiwane współczynniki szkodowości ustalane są na bazie dostępnych opracowań rynkowych dotyczących szkodowości danej grupy ryzyk.

5. Segmenty działalności

W 2009 roku Grupa po raz pierwszy przygotowała ujawnienie dotyczące segmentów operacyjnych zgodnie z MSSF 8 Segmenty działalności. Informacja na temat segmentów działalności za 2008 rok, która stanowi informację porównawczą została dostosowana do wymogów MSSF 8. Zgodnie z wymogiem „podejścia zarządczego” informacje o segmencie są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialnym za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach branżowych:

1) Bankowość detaliczna – w tym usługi private banking, rachunki bieżące dla klientów indywidualnych, rachunki oszczędnościowe, depozyty, produkty inwestycyjne, usługi powiernicze, karty kredytowe i debetowe, kredyty konsumpcyjne i hipoteczne, lokaty terminowe osób fizycznych, a także mikrofirm, dokonywanie rozliczeń finansowych, operacje wekslowe, czekowe oraz wystawianie gwarancji.

Wyniki Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku: mBank Czechy i mBank Słowacja. Oddziały te oferują podstawowe produkty takie jak rachunki bieżące i rachunki oszczędnościowe oraz kredyty gotówkowe i hipoteczne oraz karty debetowe i kredytowe. Docelowo planuje się uruchomienie działalności operacyjnej w pełnym zakresie usług właściwych dla bankowości detalicznej (oferta dla przedsiębiorstw oraz klientów detalicznych).

Bankowość Detaliczna obejmuje również wyniki spółki BRE Wealth Management S.A., Aspiro Sp. z o.o. (do dnia 2 października 2009 roku emFinanse Sp. z o.o.) oraz dwie spółki ubezpieczeniowe: BRE Ubezpieczenia TUiR SA i BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. BRE Wealth Management SA oferuje usługi szeroko pojętego doradztwa finansowego oraz kompleksowego zarządzania majątkiem zamożnego klienta private banking. Do połowy 2008 roku spółka emFinanse działała na rynku pośredników i doradców finansowych, zajmując się sprzedażą produktów bankowych. W czerwcu 2008 rozpoczął się proces restrukturyzacji, którego celem było wzmocnienie sieci sprzedaży produktów bankowości detalicznej BRE Banku poprzez przekształcenie placówek emFinanse w sieć sprzedaży produktów bankowości detalicznej BRE Banku. Proces ten został zakończony. W 2009 roku spółka emFinanse koncentrowała się na działaniach mających na celu przygotowanie do nowej działalności operacyjnej, polegającej na sprzedaży produktów kredytowych mBanku i MultiBanku oraz na poszerzeniu oferty o inne produkty. W tym celu zakończony został proces przenoszenia sił sprzedażowych z mBanku i MultiBanku do struktur Spółki oraz trwały zaawansowane negocjacje z dostawcami produktów. W dniu 25 czerwca 2009 roku BRE Bank, jako jedyny udziałowiec Spółki, podjął decyzję o dokapitalizowaniu Spółki kwotą 10 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na finansowanie działalności operacyjnej spółki do momentu osiągnięcia przez nią modelu docelowego. Podstawowym przedmiotem

działalności spółki BRE Ubezpieczenia TUIR SA jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie działu II ubezpieczeń – Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. Spółka prowadzi sprzedaż swoich produktów ubezpieczeniowych zarówno w ramach internetowej platformy ubezpieczeniowej stworzonej we współpracy z oddziałami detalicznymi BRE Banku, jak i klasycznych produktów bancassurance dla klientów BRE Banku za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego, spółki BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. Poza świadczeniem usług agenta ubezpieczeniowego przedmiotem działalności spółki BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. jest również świadczenie usług z zakresu dokonywania rozliczeń z tytułu umów ubezpieczeniowych osób ubezpieczonych.

2) Korporacje i Rynki Finansowe - segment ten składa się z dwóch podsegmentów:

2.1.) Klienci Korporacyjni i Instytucje – w tym prowadzenie rachunków bieżących, oszczędnościowych i lokat terminowych, przechowywanie papierów wartościowych, produkty walutowe i pochodne, transakcje sell buy back i buy sell back z klientami Banku, oferowanie produktów inwestycyjnych, kart kredytowych i debetowych, kredytów gospodarczych oraz leasing finansowy i operacyjny samochodów, maszyn, sprzętu biurowego, nieruchomości, a także obsługa z tytułu wynajmu wymienionych grup środków trwałych. W ramach tego podsegmentu Bank zawiera również samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy finansowania dużych projektów w formie kredytów.

Oferta Banku w tym podsegmentcie działalności skierowana jest zarówno do dużych firm jak i małych oraz średnich przedsiębiorstw oraz jednostek samorządu terytorialnego. Istotną częścią działalności w obszarze Klientów Korporacyjnych jest obsługa transakcji handlu zagranicznego. Oferta Banku dla przedsiębiorstw obejmuje operacje wymiany walut, przekazy zagraniczne, czek, inkaso, krótkoterminowe kredyty, a ponadto całą gamę narzędzi finansowych takich jak wykup wierzytelności, forfaiting, akredytywy, gwarancje bankowe i inne. Ponadto klientom oferowane są instrumenty finansowe zabezpieczające przed ryzykiem kursowym oraz instrumenty finansowe umożliwiające zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, takie jak umowy oparte o przyszłą stawkę procentową FRA, o zmianę stóp procentowych IRS, opcje na stopy procentowe, a także walutowe transakcje zmiany stóp procentowych CIRS.

W ramach tego podsegmentu Bank współpracuje z krajowymi i zagranicznymi instytucjami finansowymi (poza transakcjami dokonywanymi za pośrednictwem rachunków nostro i loro) w obszarze pozyskiwania kredytów na międzynarodowym rynku międzybankowym. Bank dysponuje ponadto liniami kredytowymi na finansowanie importu oraz na refinansowanie kredytów inwestycyjnych dla małych i średnich przedsiębiorstw, głównie ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Do tego podsegmentu zaliczane też są wyniki następujących spółek: BRE Bank Hipoteczny SA, BRE Leasing Sp. z o.o., Dom Inwestycyjny BRE Banku SA, BRE Corporate Finance SA, Intermarket Bank AG, Polfactor SA, BRE Holding Sp. z o.o., Transfinance a.s. oraz Magyar Factor zRt. Spółki Grupy zaliczane do tego podsegmentu wzbogacają ofertę Banku o finansowanie nieruchomości komercyjnych oraz inwestycji komunalnych, działalność leasingową oraz faktoringową, oferowanie papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu publicznego, zakupy i sprzedaż papierów wartościowych na rachunek klienta, doradztwo w zakresie fuzji i przejęć, również usługi konsultingowe w zakresie restrukturyzacji przedsiębiorstw i prowadzenie wszelkich form prywatyzacji przedsiębiorstw.

Bank uzyskuje dochody w formie zysku kapitałowego z portfela inwestycji własnych obejmującego zaangażowania bezpośrednie i pośrednie podjęte w celu osiągnięcia wysokiej długoterminowej stopy zwrotu. Oprócz wyspecjalizowanej jednostki organizacyjnej Banku zarządzającej portfelem inwestycji długoterminowych zalicza się także Fundusz BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, którego wszystkie wyemitowane certyfikaty inwestycyjne zostały objęte przez BRE Bank SA w listopadzie 2009 roku a jego jedynym aktywem jest pakiet akcji PZU, posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank.

Do obszaru tego zaliczane są także wyniki spółki Garbary Sp. z o.o. oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o., której działalność polega na lokowaniu środków w papiery wartościowe, obrocie wierzytelnościami, zarządzaniu przedsiębiorstwami kontrolowanymi i doradztwie.

2.2.) Działalność Handlowa i Inwestycyjna - w tym obrót instrumentami finansowymi, zakupy i sprzedaż papierów wartościowych w imieniu własnym, tzn. transakcje zawierane na papierach wartościowych takich jak bony, obligacje Skarbu Państwa, bony pieniężne NBP, transakcje lokacyjno-depozytowe i walutowe transakcje swap. Bank jest uczestnikiem rynku papierów wartościowych, koncentrując się na operacjach kupna-sprzedaży papierów wartościowych na rynku pierwotnym i wtórnym oraz transakcjach repo i reverse repo. Poza tym w ramach tego obszaru Bank dokonuje transakcji sell buy back i buy sell back na rynku międzybankowym. Bank jest również uczestnikiem rynku pieniężnego w transakcjach zawieranych na rynku międzybankowym.

W ramach tego podsegmentu, Bank zawiera samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy dotyczące emisji papierów dłużnych (obligacji, weksli inwestycyjnych i certyfikatów depozytowych).

Do obszaru tego zaliczane są także wyniki spółki BRE Finance France SA.

3) Pozostała działalność Grupy obejmuje wyniki z transakcji nie zaliczonych do obszarów stricte biznesowych oraz wyniki spółek BRE.locum SA i CERi Sp. z o.o.

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa zaprzestała wyodrębniania segmentu „Zarządzanie aktywami – działalność zaniechana”. Do dnia 31 grudnia 2008 roku segment ten obejmował wynik spółki PTE Skarbiec-Emerytura SA (PTE) uzyskany do dnia 30 czerwca 2008 roku, w którym nastąpiło połączenie PTE Skarbiec-Emerytura SA i Aegon PTE SA. W dniu 30 grudnia 2008 roku Bank dokonał sprzedaży akcji Aegon PTE SA, objętych w wyniku połączenia obu towarzystw. Wyniki na transakcji połączenia i na transakcji sprzedaży również zostały zaliczone do wyników tego obszaru w 2008 roku.

Szczegółowe informacje dotyczące aktywów przeznaczonych do sprzedaży i działalności zaniechanej, którą Grupa prezentowała w poprzednich okresach sprawozdawczych, zostały zaprezentowane w Nocie 28 niniejszego sprawozdania finansowego.

Od początku 2009 roku, wskutek zmiany organizacyjnej polegającej na przesunięciu w ramach Banku jednostki organizacyjnej zarządzającej portfelem inwestycji długoterminowych z pionu Bankowości Inwestycyjnej do Bankowości Korporacyjnej, dochody Banku w formie zysku kapitałowego z portfela inwestycji własnych obejmującego zaangażowania w spółki Garbary Sp. z o.o. i Tele-Tech Investment Sp. z o.o., podjęte w celu osiągnięcia wysokiej długoterminowej stopy zwrotu, wykazywane są w podsegmentie Klienci Korporacyjni i Instytucje.

W konsekwencji, w związku z przeklasyfikowaniem działalności spółek Garbary Sp. z o.o. i Tele-Tech Investment Sp. z o.o. z podsegmentu Działalność Handlowa i Inwestycyjna do podsegmentu Klienci Korporacyjni i Instytucje począwszy od 1 stycznia 2009 roku, dokonano odpowiedniego przekształcenia danych porównawczych dotyczących sprawozdawczości według branżowych segmentów działalności Grupy BRE Banku SA za rok 2008 w celu zapewnienia porównywalności danych w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami branżowymi odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zaangażowania w spółki Grupy przydzielane do poszczególnych segmentów powodują transfer kosztów finansowania kapitału. Rozliczenia zaalokowanego kapitału oparte są o średni ważony koszt kapitału Grupy i wykazywane w przychodach operacyjnych.

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów i pasywów. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część sprawozdania z sytuacji finansowej, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Wydzielenia aktywów i pasywów segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i pasywa poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i pasywami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do określonego segmentu.

Podstawowym i jedynym podziałem jest podział branżowy. Z uwagi na brak istotności Grupa nie stosuje segmentacji geograficznej.

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według branżowych segmentów działalności Grupy BRE Banku
za okres 01.01.2009 r. - 31.12.2009 r.
(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Wyłączenia	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Klienci Korporacyjni i Instytucje	Działalność Handlowa i Inwestycyjna					
Wynik z tytułu odsetek	714 400	(1 949)	955 375	(4 671)	(4 978)	1 658 177	1 658 177
- sprzedaż klientom zewnętrznym	727 399	347 244	591 869	(3 357)	(4 978)	1 658 177	
- sprzedaż innym segmentom	(12 999)	(349 193)	363 506	(1 314)	-	-	
Wynik z tytułu prowizji	395 035	(9 674)	173 585	(1 504)	37 281	594 723	594 723
- sprzedaż klientom zewnętrznym	381 025	(97)	178 018	(1 504)	37 281	594 723	
- sprzedaż innym segmentom	14 010	(9 577)	(4 433)	-	-	-	
Wynik na działalności handlowej	125 912	134 740	142 647	(452)	3 527	406 374	406 374
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	(19 805)	985	(1 508)	19 794	(238)	(772)	(772)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(651 210)	(5 280)	(440 647)	3	-	(1 097 134)	(1 097 134)
Udział wyników jednostek stowarzyszonych (przed opodatkowaniem)	-	-	-	-	-	-	-
Wynik segmentu (brutto)	(215 916)	186 103	216 253	17 136	5 813	209 389	209 389
Podatek dochodowy						(78 866)	(78 866)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA						128 928	128 928
Zysk netto przypadający na udziały mniejszości						1 595	1 595
Aktywa segmentu	29 697 434	24 944 930	29 152 371	1 243 486	(4 014 335)	81 023 886	81 023 886
Zobowiązania segmentu	49 412 460	4 608 648	25 577 889	373 356	(3 219 621)	76 752 732	76 752 732
Pozostałe pozycje segmentu							
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	(169 654)	(12 264)	(85 234)	(2 883)	-	(270 035)	
Amortyzacja	(140 493)	(8 785)	(107 476)	(2 984)	376	(259 362)	(259 362)
Straty na kredytach i pożyczkach	(1 405 347)	(11 241)	(527 981)	(933)	-	(1 945 502)	
Pozostałe pozycje bezgotówkowe*	17 732	12 233	(97)	(55)	-	29 813	
w tym: koszty bezgotówkowe	(925)	(5 465 237)	(97)	(55)	-	(5 466 314)	
przychody bezgotówkowe	18 657	5 477 470	-	-	-	5 496 127	

* Pozostałe pozycje bezgotówkowe obejmują przychody i koszty z tytułu wyceny instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozycji wymiany, jak również zmianę stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Od dnia 30 grudnia 2008 roku Grupa nie posiada udziałów w spółkach, których działalność prezentowana była w poprzednich okresach jako działalność zaniechana w segmencie zarządzania aktywami.

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według branżowych segmentów działalności Grupy BRE Banku
za okres 01.01.2008 r. - 31.12.2008 r.
(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Zarządzanie aktywami - działalność zaniechana	Pozostałe	Wyłączenia	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Klienci Korporacyjni i Instytucje	Działalność Handlowa i Inwestycyjna						
Wynik z tytułu odsetek	652 320	94 488	680 076	(18 910)	(13 092)	-	1 394 882	1 394 882
- sprzedaż klientom zewnętrznym	772 689	235 726	394 932	2 430	(10 895)	-	1 394 882	
- sprzedaż innym segmentom	(120 369)	(141 238)	285 144	(21 340)	(2 197)	-	-	
Wynik z tytułu prowizji	376 225	(23 696)	163 040	13 795	(1 795)	37 690	565 259	565 259
- sprzedaż klientom zewnętrznym	353 561	(5 028)	167 036	13 795	(1 795)	37 690	565 259	
- sprzedaż innym segmentom	22 664	(18 668)	(3 996)	-	-	-	-	
Wynik na działalności handlowej	177 200	142 114	164 515	(1)	26	-	483 854	483 854
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	(349)	137 114	(1 000)	121 313	(54)	-	257 024	257 024
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(120 064)	(14 402)	(134 749)	-	71	-	(269 144)	(269 144)
Udział wyników jednostek stowarzyszonych (przed opodatkowaniem)	-	-	-	-	-	-	-	-
Wynik segmentu (brutto)	342 628	274 774	241 510	109 768	27 813	3 622	1 000 115	1 000 115
Podatek dochodowy								(110 771)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA								857 459
Zysk netto przypadający na udziały mniejszości								31 885
Aktywa segmentu	29 270 216	27 720 756	27 276 331	-	981 555	(2 643 656)	82 605 202	82 605 202
Zobowiązania segmentu	44 576 787	13 473 269	21 980 940	-	531 864	(2 005 694)	78 557 166	78 557 166
Pozostałe pozycje segmentu								
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	(201 046)	(11 826)	(145 769)	(764)	(18 824)	-	(378 229)	
Amortyzacja	(114 336)	(10 492)	(75 005)	(963)	(3 300)	376	(203 720)	(203 720)
Straty na kredytach i pożyczkach	(416 655)	(5 332)	(89 873)	-	(208)	-	(512 068)	
Pozostałe pozycje bezgotówkowe*	-	(78 385)	(63 726)	-	(0)	-	(142 111)	
w tym: koszty bezgotówkowe	-	(4 067 265)	(63 730)	-	(3)	-	(4 130 998)	
przychody bezgotówkowe	-	3 988 880	4	-	-	-	3 988 884	

* * Pozostałe pozycje bezgotówkowe obejmują przychody i koszty z tytułu wyceny instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozycji wymiany, jak również zmianę stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 623 911	2 676 885
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	190 829	394 903
Lokacyjne papiery wartościowe	530 331	317 533
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	94 442	238 251
Pozostałe	13 694	9 650
	3 453 207	3 637 222
Koszty odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami i klientami	(1 642 814)	(2 009 607)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(90 102)	(150 895)
Inne pożyczki	(58 180)	(82 086)
Pozostałe	(3 934)	(2 182)
	(1 795 030)	(2 244 770)

Przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość wyniosły 105 363 tys. zł (w 2008 r.: 56 350 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	244 754	410 773
Od pozostałych podmiotów, w tym:	3 208 453	3 226 449
- od klientów korporacyjnych	1 413 968	1 685 798
- od klientów indywidualnych	1 216 245	1 039 125
- od sektora budżetowego	578 240	501 526
	3 453 207	3 637 222
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(613 203)	(704 926)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(1 044 227)	(1 358 328)
- od klientów korporacyjnych	(342 860)	(629 150)
- od klientów indywidualnych	(658 601)	(648 000)
- od sektora budżetowego	(42 766)	(81 178)
Z tytułu emisji własnych	(137 600)	(181 516)
	(1 795 030)	(2 244 770)

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	203 877	178 992
Prowizje za obsługę kart płatniczych	289 104	206 445
Prowizje z działalności ubezpieczeniowej	79 443	89 659
Opłaty z tytułu działalności maklerskiej	107 574	73 491
Prowizje za realizację przelewów	73 139	72 718
Prowizje za prowadzenie rachunków	86 149	62 175
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	46 371	39 257
Prowizje z działalności powierniczej	10 171	10 164
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	10 612	8 385
Pozostałe	94 847	103 177
	1 001 287	844 463
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(188 796)	(143 629)
Uiszczone opłaty maklerskie	(26 365)	(20 713)
Koszty prowizji działalności ubezpieczeniowej	(2 096)	(34)
Uiszczone pozostałe opłaty	(189 307)	(128 621)
	(406 564)	(292 997)

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
<u>Przychody z tytułu opłat i prowizji z kontraktów ubezpieczeniowych</u>		
- Przychody z tytułu administracji polis	13 059	1 942
- Przychody z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	66 384	87 717
Przychody z tytułu opłat i prowizji razem	79 443	89 659

Kwota pozostałych opłat obejmuje głównie prowizje płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku.

8. Przychody z tytułu dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	117	1 699
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	98 950	7 730
Przychody z tytułu dywidend, razem	99 067	9 429

W 2009 roku Grupa otrzymała dywidendę z PZU SA w wysokości 96 218 tys. zł.

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Wynik z pozycji wymiany	415 048	517 314
Różnice kursowe netto z przeliczenia	(333 488)	417 755
Zyski z transakcji minus straty	748 536	99 559
Wynik na pozostałej działalności handlowej	(8 674)	(33 459)
Instrumenty odsetkowe	(20 803)	(28 564)
Instrumenty kapitałowe	4 081	(8 394)
Instrumenty na ryzyko rynkowe	8 048	3 499
Wynik na działalności handlowej, razem	406 374	483 855

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych i walut (IRS), opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz swapów towarowych.

W 2009 roku wycena walutowych instrumentów pochodnych spowodowała zmniejszenie wyceny ujętej w pozycji „Zyski z transakcji minus straty” o kwotę 31 629 tys. zł (w 2008 r. zmniejszenie wyceny o 56 613 tys. zł).

10. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	105 409	172 184
Przychody ze sprzedaży usług	51 436	44 274
Przychody z działalności ubezpieczeniowej, netto	50 401	20 513
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	27 123	10 213
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	5 957	5 048
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	3 365	419
Pozostałe	19 831	13 854
Pozostałe przychody operacyjne, razem	263 522	266 505

Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia obejmują głównie przychody spółki BRE.locum uzyskane z działalności developerskiej.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Na kwotę przychodów z działalności ubezpieczeniowej netto składają się przychody z tytułu składek, reasekuracji i koasekuracji, pomniejszone o wypłacone odszkodowania i koszty likwidacji oraz skorygowane o zmiany stanu rezerw na odszkodowania, związane z działalnością ubezpieczeniową prowadzoną w ramach Grupy BRE Banku SA.

Poniżej przedstawiono przychody z działalności ubezpieczeniowej netto.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
<u>Przychody z tytułu składek</u>		
- Składki przypisane	72 120	108 551
- Zmiana stanu rezerwy składki	14 726	(63 299)
Przypis składki	86 846	45 252
<u>Kontrakty reasekuracyjne</u>		
- Składki przypisane	(25 671)	(21 517)
- Zmiana stanu rezerwy składki	869	5 956
Składki na udziale reasekuratora	(24 802)	(15 561)
Składki netto	62 044	29 691
<u>Odszkodowania i świadczenia</u>		
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(19 328)	(9 513)
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone bieżącego roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(14 626)	(15 148)
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone bieżącego roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	17 052	8 593
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone bieżącego roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	6 074	8 799
Odszkodowania i świadczenia netto	(10 828)	(7 269)
- Pozostałe koszty na udziale własnym	(536)	(1 942)
- Pozostałe przychody operacyjne	-	33
- Koszty ekspertyz i atestów przy ocenie ryzyka	(279)	-
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	50 401	20 513

11. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty pracownicze	(644 751)	(738 697)
Koszty rzeczowe	(585 227)	(561 476)
Podatki i opłaty	(25 222)	(26 598)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(22 711)	(6 923)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(5 034)	(5 483)
Pozostałe	(2 480)	(7 424)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 285 425)	(1 346 601)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 28 130 tys. zł (2008: 22 605 tys. zł).

Koszty pracownicze

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty wynagrodzeń	(541 661)	(593 902)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(69 889)	(82 483)
Koszty świadczeń emerytalnych	(1 320)	(1 091)
Wynagrodzenie regulowane w formie akcji i opcji na akcje	(2 388)	(18 898)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(29 493)	(42 323)
Koszty pracownicze, razem	(644 751)	(738 697)

W 2009 roku średni poziom zatrudnienia w Grupie wyniósł 7 473 osoby (2008 r.: 6 982).

Dodatkowe informacje dotyczące wynagrodzeń w formie opcji pracowniczych opisane zostały w Nocie 41 „Zyski zatrzymane”.

12. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(82 981)	(114 627)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(19 333)	(8 604)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(34 538)	(4 935)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(284)	(4 464)
Przekazane darowizny	(2 974)	(3 360)
Koszty sprzedaży usług	(1 118)	(1 968)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(651)	(790)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(4 838)	-
Pozostałe koszty operacyjne	(23 064)	(14 358)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(169 781)	(153 106)

Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia obejmują głównie koszty spółki BRE.locum uzyskane z działalności developerskiej.

W 2009 roku koszty z tytułu rezerw utworzonych na pozostałe należności, poza kredytowymi, obejmują kwotę 18 476 tys. zł rezerwy utworzonej przez spółkę Intermarket Bank AG na należności od spółki Compania de Factoring IFN SA z siedzibą w Rumunii, w której Intermarket posiadał 50% udziałów. W dniu 28 października 2009 roku Intermarket Bank AG dokonał sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce Compania de Factoring IFN SA.

W 2009 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 31 854 tys. zł rezerw na zobowiązania Banku wynikające z zawartych umów oraz zobowiązania z tytułu rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do nadpłat związanych z ubezpieczeniem pomostowych kredytów hipotecznych.

Koszty sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

13. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Odpisy netto na należności od banków (Nota 19)	(19 950)	(21 894)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec banków (Nota 34)	542	(287)
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 22)	(1 087 919)	(233 747)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 34)	10 193	(13 216)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(1 097 134)	(269 144)

14. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Podatek dochodowy bieżący	(98 459)	(306 606)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 35)	19 593	198 171
Podatek dochodowy, razem	(78 866)	(108 435)
Zysk przed opodatkowaniem	209 389	867 146
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(39 784)	(164 758)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	(1 013)	(2 677)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	11 292	42 219
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(34 360)	(31 007)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	7 179	64 190
Straty oddziałów zagranicznych Banku	(22 180)	(16 402)
Obciążenie podatkowe, razem	(78 866)	(108 435)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	209 389	867 146
Podatek dochodowy	(78 866)	(108 435)
Efektywna stopa podatkowa	37,66%	12,50%

Efektywna stopa podatkowa na poziomie 37,66% jest przede wszystkim efektem strat osiągniętych przez oddziały zagraniczne Banku, kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu oraz rezerw i spisów niepodatkowych.

W 2008 roku efektywna stopa opodatkowania na poziomie 12,50% była przede wszystkim efektem transakcji sprzedaży w celu umorzenia akcji Vectra SA, oraz straty podatkowej na transakcji sprzedaży akcji Aegon PTE SA.

W 2008 roku kwota innych pozycji wpływających na wysokość obciążenia podatkowego zawiera wynik podatkowy na transakcji sprzedaży akcji Aegon PTE SA.

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 35. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

15. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy – działalność kontynuowana

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Podstawowy:		
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA	128 928	726 826
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	29 690 882	29 680 542
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,34	24,49
Rozwodniony:		
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	128 928	726 826
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w emisji	29 690 882	29 680 542
Korekty na:		
- opcje pracownicze na akcje	38 859	20 704
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	29 729 741	29 701 246
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,34	24,47

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy – działalność kontynuowana i zaniechana razem

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Podstawowy:		
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA	128 928	857 459
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	29 690 882	29 680 542
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,34	28,89
Rozwodniony:		
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	128 928	857 459
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w emisji	29 690 882	29 680 542
Korekty na:		
- opcje pracownicze na akcje	38 859	20 704
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	29 729 741	29 701 246
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,34	28,87

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

Zgodnie z MSR 33, Bank sporządza kalkulację tzw. rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając przyznane opcje pracownicze na zakup akcji.

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskują możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

Od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku Bank prowadził dwa programy opcyjne. Zostały one wycenione zgodnie ze standardem MSSF 2.

Program opcji pracowniczych (z maja 2003 roku) zakładał przydzielenie członkom Kierownictwa Banku ogółem 500 000 opcji, które mogły być realizowane stopniowo w okresie od 1 czerwca 2005 roku do 30 czerwca 2008 roku. Opcje te uprawniały do objęcia ogółem 500 000 akcji Banku nowej emisji.

Szczegółowe informacje na temat prowadzonych przez Bank programów wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami zostały zaprezentowane w Nocie 41.

Szczegółowe informacje na temat programu opcyjnego, który Bank prowadził w latach poprzednich i który wygasł w trakcie 2008 roku, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym BRE Banku za 2008 rok oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku za 2008 rok, podanych do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2009 roku.

16. Pozostałe dochody całkowite

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2009 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2008 r.		
	Kwota brutto	Podatek odroczone	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek odroczone	Kwota netto
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6 114	-	6 114	16 935	-	13 569
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	107 846	(14 506)	93 340	(303 629)	11 617	(292 012)
Dochody całkowite netto, razem	113 960	(14 506)	99 454	(286 694)	11 617	(278 443)

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych dochodów całkowitych netto za lata 2009 i 2008.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6 114	13 569
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	9 130	24 741
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(3 016)	(11 172)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	93 340	(292 012)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	62 103	9 823
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(354)	(161 257)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(799)	559
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	32 390	-
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	-	(2 064)
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	-	(139 073)
Pozostałe dochody całkowite netto	99 454	(278 443)

Kwota niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych ujętych w 2009 roku wynika ze wzrostu wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2009 w stosunku do wyceny na koniec 2008 roku. Wzrost wyceny związany był przede wszystkim ze wzrostem wartości posiadanych przez Bank papierów skarbowych zmiennokuponowych. Znaczący wpływ na wzrost wyceny portfela miał wzrost cen rynkowych papierów dłużnych wyemitowanych przez banki zagraniczne, co było skutkiem poprawy nastrojów na rynkach finansowych, wzrostem zaufania do sektora bankowego oraz obniżeniem spreadów kredytowych. Dodatkowo do wzrostu wyceny przyczynił się wykup zerokuponowych papierów skarbowych, które na koniec 2008 roku wykazywały wartość ujemną oraz wzrost wyceny bonów skarbowych nabytych na portfel Banku w 2009 roku, jako skutek spadku stóp procentowych. Pozytywny efekt wymienionych czynników był po części zniwelowany przez ujemną wycenę długoterminowych papierów skarbowych o stałym oprocentowaniu.

Największy wpływ na wysokość niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych ujętych w 2009 roku miała wycena akcji PZU SA do wartości godziwej w IV kwartale 2009 roku oraz ich wycena na dzień 31 grudnia 2009 roku uwzględniająca między innymi fakt wypłaty dywidendy przez PZU SA w listopadzie 2009 roku. Łączna kwota netto wynikająca z powyższych zdarzeń zaprezentowana w ramach niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych ujętych w 2009 roku wyniosła 31 025 tys. zł.

Z innych pozycji kapitału własnego została wyksięgowana i odniesiona na rachunek zysków i strat łączna kwota zysku netto w wysokości 799 tys. zł, stanowiąca saldo zwyżek/zniżek wartości papierów (obligacji, bonów skarbowych i akcji) sprzedanych w 2008 roku (za rok 2008: zysk netto 138 620 tys. zł).

Największy wpływ na poziom pozostałych dochodów całkowitych netto w 2008 roku miała reklasyfikacja do rachunku zysków i strat wyceny akcji Vectra SA, w związku z transakcją sprzedaży akcji, która miała miejsce w

dniu 25 stycznia 2008 roku (Reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych w rachunku zysków i strat w kwocie 139 073 tys. zł), (Nota 23).

17. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2009	31.12.2008
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	149 245	143 340
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	3 637 520	2 368 993
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 44)	3 786 765	2 512 333
W tym: rezerwa obowiązkowa	1 053 745	1 190 991

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, BRE Bank SA utrzymuje rezerwę obowiązkową. Rezerwa utrzymywana jest zarówno na rachunku w banku centralnym, jak również w kasie (skarbcu). Na dzień 31 grudnia 2009 r. środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 3,38% (31 grudnia 2008 r. - 4,73%).

18. Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym

Weksle uprawnione do redyskonta to weksle podmiotów niefinansowych o terminie zapadalności do 3 miesięcy.

19. Należności od banków

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	380 982	192 296
Lokaty w innych bankach	1 254 389	4 268 514
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 44)	1 635 371	4 460 810
Kredyty, lokaty i pożyczki	497 890	936 315
Transakcje reverse repo / buy sell back	357 161	515 694
Inne należności	78 237	222 288
Należności (brutto) od banków, razem	2 568 659	6 135 107
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(38 087)	(31 014)
Należności (netto) od banków, razem	2 530 572	6 104 093
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 459 414	5 766 396
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	71 158	337 697

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Należności (brutto) od banków polskich	691 692	847 391
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(331)	(57)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	1 876 967	5 287 716
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(37 756)	(30 957)
Należności (netto) od banków, razem	2 530 572	6 104 093

Kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 406 949 tys. zł, a o stałej stopie 10 323 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: – kredyty na zmienną stopę – 860 452 tys. zł, a na stałą: 54 670 tys. zł). Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 2,96% (31 grudnia 2008 r. - 5,32%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	31 014	5 209
Zwiększenia (z tytułu)	26 405	25 805
- utworzenie rezerw (Nota 13)	26 405	21 894
- różnice kursowe	-	3 911
Zmniejszenia (z tytułu)	(19 332)	-
- rozwiązanie rezerw (Nota 13)	(6 455)	-
- spisanie	(10 565)	-
- różnice kursowe	(2 312)	-
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	38 087	31 014

Kwota rezerw na należności od banków w 2009 roku obejmuje 36 238 tys. zł rezerw utworzonych na należności analizowane indywidualnie (w 2008 r.: 26 212 tys. zł).

20. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe:	1 824 702	5 713 217
Obligacje rządowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 44), w tym:	1 079 141	836 767
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 38)	766 313	716 356
Bony skarbowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 44), w tym:	227 557	874 579
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back</i>) (Nota 38)	-	380 428
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	518 004	4 001 871
Kapitałowe papiery wartościowe:	6 801	8 188
- notowane	6 801	8 188
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem, w tym:	1 831 503	5 721 405
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 065 190	4 624 621
- Aktywa zastawione (Nota 38)	766 313	1 096 784

Obligacje rządowe obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje *sell buy back*), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2009 roku wynosiła 766 313 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 716 356 tys. zł). Obligacje te są odrębnie prezentowane w bilansie w pozycji „Aktywa zastawione”.

W 2008 roku bony skarbowe obejmowały bony stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje *sell buy back*), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 380 428 tys. zł. Bony te są odrębnie prezentowane w bilansie w pozycji „Aktywa zastawione”.

Pozycja „Dłużne papiery wartościowe” obejmuje bony skarbowe uprawnione do redyskontowania wyemitowane przez Skarb Państwa na okres maksymalnie do jednego roku. Wszystkie bony skarbowe są oparte na stałej stopie procentowej.

Powyższa nota nie obejmuje obligacji rządowych i bonów skarbowych zastawionych pod BFG w kwocie 187 564 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – bony skarbowe w kwocie 176 592 tys. zł), oraz lokacyjnych obligacji rządowych w kwocie 2 562 648 tys. zł, będących przedmiotem zastawu w transakcjach *sell buy back* oraz stanowiących zabezpieczenie kredytu (31 grudnia 2008 – 2 171 905 tys. zł), które są zaklasyfikowane do lokacyjnych papierów wartościowych (Nota 23).

21. Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu

Grupa wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia i dla potrzeb niezwiązanych z zabezpieczeniami:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie

w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Grupy stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy, których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powyższe ryzyko walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w bilansie, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź, jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu, nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom. Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2009				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
<i>Walutowe instrumenty pochodne</i>				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	9 832 664	9 943 857	114 392	65 713
- Kontrakty FX swap	8 143 028	8 131 581	148 035	141 841
- Kontrakty CIRS	5 794 847	5 941 004	142 688	274 383
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 679 412	4 819 890	352 161	250 895
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	28 449 951	28 836 332	757 276	732 832
Razem walutowe instrumenty pochodne	28 449 951	28 836 332	757 276	732 832
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	97 299 568	97 299 568	1 080 865	1 120 891
- Kontrakty FRA	26 136 492	35 190 000	62 547	52 152
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	462 575	455 447	11 568	10 773
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	123 898 635	132 945 015	1 154 980	1 183 816
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	123 898 635	132 945 015	1 154 980	1 183 816
Transakcje na ryzyko rynkowe	853 602	797 641	21 371	18 847
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	153 202 188	162 578 988	1 933 627	1 935 495
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	153 202 188	162 578 988	1 933 627	1 935 495
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	153 202 188	162 578 988	1 933 627	1 935 495
Krótkoterminowe (do 1 roku)	102 917 811	112 759 947	1 265 442	1 232 950
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	50 284 377	49 819 041	668 185	702 545

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2008				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
<i>Walutowe instrumenty pochodne</i>				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	16 503 882	16 135 075	615 328	191 351
- Kontrakty FX swap	11 380 057	12 090 905	410 042	1 141 798
- Kontrakty CIRS	6 710 761	6 755 264	518 271	513 708
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	10 393 957	11 311 674	1 169 471	908 457
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	44 988 657	46 292 918	2 713 112	2 755 314
Razem walutowe instrumenty pochodne	44 988 657	46 292 918	2 713 112	2 755 314
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	163 567 075	163 567 074	2 281 861	2 912 871
- Kontrakty FRA	102 672 586	131 095 000	599 517	470 713
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	518 134	509 829	15 296	13 742
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	266 757 795	295 171 903	2 896 674	3 397 326
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	266 757 795	295 171 903	2 896 674	3 397 326
Transakcje na ryzyko rynkowe	750 581	647 227	23 086	21 851
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	312 497 033	342 112 048	5 632 872	6 174 491
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	312 497 033	342 112 048	5 632 872	6 174 491
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	312 497 033	342 112 048	5 632 872	6 174 491
Krótkoterminowe (do 1 roku)	217 363 511	242 866 362	3 613 618	4 389 939
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	95 133 522	99 245 686	2 019 254	1 784 552

We wszystkich prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych Grupa wykazała instrumenty pochodne na kwotę 13 486 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2008: 11 906 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	28 855 129	26 653 688
- należności bieżące	4 236 226	3 564 876
- kredyty terminowe, w tym:	24 618 903	23 088 812
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	22 469 413	21 489 562
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	23 433 995	25 016 257
- należności bieżące	3 249 607	3 757 743
- kredyty terminowe:	17 904 615	18 740 334
- udzielone dużym klientom	3 501 742	4 035 266
- udzielone średnim i małym klientom	14 402 873	14 705 068
- transakcje reverse repo / buy sell back	353 808	407 579
- pozostałe	1 925 965	2 110 601
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	1 327 936	663 580
Inne należności	816 521	668 684
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	54 433 581	53 002 209
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(1 964 769)	(859 732)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	52 468 812	52 142 477
Krótkoterminowe (do 1 roku)	17 018 006	16 241 124
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	35 450 806	35 901 353

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wynoszą 53 442 731 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wynoszą 892 846 tys. zł (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 51 957 457 tys. zł i 966 471 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 4,76% (31 grudnia 2008 r. - 6,57%)

Grupa przyjęła jako zabezpieczenie kredytów komercyjnych notowane na giełdzie papiery wartościowe o wartości godziwej 1 634 789 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 789 160 tys. zł).

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	51 872 653	51 832 118
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo	(232 516)	(166 866)
Zaangażowanie bilansowe netto	51 640 137	51 665 252
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 560 928	1 170 091
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych indywidualnie	(1 732 253)	(692 866)
Zaangażowanie bilansowe netto	828 675	477 225

Zmiany rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
KLIENCI INDYWIDUALNI		
- Należności bieżące		
Stan rezerw na początek okresu	205 998	116 907
Zwiększenia (z tytułu)	384 952	113 773
- utworzenie rezerw	384 952	113 773
Zmniejszenia (z tytułu)	(4 175)	(24 682)
- rozwiązanie rezerw	(804)	(6 845)
- należności spisane w ciężar rezerw	(3 371)	(17 837)
Stan rezerw na koniec okresu	586 775	205 998
- Kredyty terminowe		
Stan rezerw na początek okresu	89 009	66 747
Zwiększenia (z tytułu)	58 998	35 388
- utworzenie rezerw	58 899	31 814
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	99	3 574
Zmniejszenia (z tytułu)	(24 382)	(13 126)
- rozwiązanie rezerw	(5 477)	(6 113)
- należności spisane w ciężar rezerw	(18 905)	(7 013)
Stan rezerw na koniec okresu	123 625	89 009
w tym:		
- Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe		
Stan rezerw na początek okresu	36 034	24 886
Zwiększenia (z tytułu)	25 617	15 150
- utworzenie rezerw	25 617	15 143
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	7
Zmniejszenia (z tytułu)	(19 400)	(4 002)
- rozwiązanie rezerw	(1 944)	(1 769)
- należności spisane w ciężar rezerw	(17 456)	(2 233)
Stan rezerw na koniec okresu	42 251	36 034
KLIENCI INDYWIDUALNI - RAZEM		
Stan rezerw na początek okresu	295 007	183 654
Zwiększenia (z tytułu)	443 950	149 161
- utworzenie rezerw	443 851	145 587
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	99	3 574
Zmniejszenia (z tytułu)	(28 557)	(37 808)
- rozwiązanie rezerw	(6 281)	(12 958)
- należności spisane w ciężar rezerw	(22 276)	(24 850)
Stan rezerw na koniec okresu	710 400	295 007

	31.12.2009	31.12.2008
KLIENCI KORPORACYJNI		
- Należności bieżące		
Stan rezerw na początek okresu	108 033	79 963
Zwiększenia (z tytułu)	652 822	92 952
- utworzenie rezerw	579 394	83 417
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe*	73 428	9 535
Zmniejszenia (z tytułu)	(417 388)	(64 882)
- rozwiązanie rezerw	(405 824)	(50 482)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(9 253)	-
- należności spisane w ciężar rezerw	(2 311)	(14 400)
Stan rezerw na koniec okresu	343 467	108 033
- Kredyty terminowe		
Stan rezerw na początek okresu	388 193	370 002
Zwiększenia (z tytułu)	668 403	167 036
- utworzenie rezerw	667 517	167 036
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	886	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(216 079)	(148 845)
- rozwiązanie rezerw	(205 786)	(115 468)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(588)	(5 241)
- należności spisane w ciężar rezerw	(9 705)	(28 136)
Stan rezerw na koniec okresu	840 517	388 193
w tym:		
- Kredyty terminowe udzielone dużym klientom		
Stan rezerw na początek okresu	31 006	28 480
Zwiększenia (z tytułu)	111 760	11 817
- utworzenie rezerw	110 874	11 817
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	886	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(34 354)	(9 291)
- rozwiązanie rezerw	(34 354)	(8 422)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	(869)
Stan rezerw na koniec okresu	108 412	31 006
- Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom		
Stan rezerw na początek okresu	357 187	341 522
Zwiększenia (z tytułu)	556 643	155 219
- utworzenie rezerw	556 643	155 219
Zmniejszenia (z tytułu)	(181 725)	(139 554)
- rozwiązanie rezerw	(171 432)	(107 046)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(588)	(4 372)
- należności spisane w ciężar rezerw	(9 705)	(28 136)
Stan rezerw na koniec okresu	732 105	357 187
- Pozostałe		
Stan rezerw na początek okresu	68 120	48 770
Zwiększenia (z tytułu)	24 766	33 783
- utworzenie rezerw	24 300	25 170
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	466	8 613
Zmniejszenia (z tytułu)	(25 302)	(14 433)
- rozwiązanie rezerw	(11 674)	(8 620)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(1 419)	(681)
- należności spisane w ciężar rezerw	(12 209)	(5 132)
Stan rezerw na koniec okresu	67 584	68 120

KLIENCI KORPORACYJNI - RAZEM

Stan rezerw na początek okresu

Zwiększenia (z tytułu)

- utworzenie rezerw
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe

Zmniejszenia (z tytułu)

- rozwiązanie rezerw
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe
- należności spisane w ciężar rezerw

Stan rezerw na koniec okresu

564 346	498 735
1 345 991	293 771
1 271 211	275 623
74 780	18 148
(658 769)	(228 160)
(623 284)	(174 570)
(11 260)	(5 922)
(24 225)	(47 668)
1 251 568	564 346

31.12.2009 31.12.2008

KLIENCI BUDŻETOWI

Stan rezerw na początek okresu

Zwiększenia (z tytułu)

- utworzenie rezerw

Zmniejszenia (z tytułu)

- rozwiązanie rezerw

Stan rezerw na koniec okresu

379	314
2 468	193
2 468	193
(46)	(128)
(46)	(128)
2 801	379

OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

Stan rezerw na początek okresu

Zwiększenia (z tytułu)

- utworzenie rezerw (Nota 13)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe

Zmniejszenia (z tytułu)

- rozwiązanie rezerw (Nota 13)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe
- należności spisane w ciężar rezerw

Stan rezerw na koniec okresu

859 732	682 703
1 792 409	443 125
1 717 530	421 403
74 879	21 722
(687 372)	(266 096)
(629 611)	(187 656)
(11 260)	(5 922)
(46 501)	(72 518)
1 964 769	859 732

* W 2009 roku kwota 73 428 tys. zł obejmuje kwotę 72 887 tys. zł dotyczącą reklasyfikacji do rezerw kredytowych korekty wyceny instrumentów pochodnych w związku z należnościami Banku od klientów, którzy wcześniej mieli zaangażowanie w instrumenty pochodne.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

Kredyty i pożyczki z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2009	31.12.2008
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	4 283 194	4 606 419
- Do 1 roku	1 779 141	1 668 067
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	2 222 855	2 717 550
- Powyżej 5 lat	281 198	220 802
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(499 819)	(363 835)
Należności netto z tytułu leasingu finansowego	3 783 375	4 242 584
Należności netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:		
- Do 1 roku	1 573 789	1 625 270
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	1 996 160	2 429 145
- Powyżej 5 lat	213 426	188 169
	3 783 375	4 242 584

23. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe:	15 728 539	7 754 415
Notowane, w tym:	15 671 265	7 702 443
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje sell buy back)	2 188 251	2 171 905
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (zabezpieczenie kredytu)	374 397	-
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	145 323	175 300
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	42 241	1 292
Nie notowane	57 274	51 972
Kapitałowe papiery wartościowe:	142 360	96 394
- notowane	14 068	7 958
- nie notowane	128 292	88 436
Razem papiery wartościowe	15 870 899	7 850 809
Lokacyjne papiery wartościowe i aktywa zastawione razem, w tym:	15 870 899	7 850 809
- <i>Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży</i>	<i>13 120 687</i>	<i>5 502 312</i>
- <i>Aktywa zastawione (Nota 38)</i>	<i>2 750 212</i>	<i>2 348 497</i>
Krótkoterminowe (do 1 roku)	9 547 762	1 545 996
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 323 137	6 304 813

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 2 814 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – 20 941 tys. zł).

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2009 r. 10 190 547 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 5 535 658 tys. zł (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 2 234 299 tys. zł oraz 5 520 116 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe i bony skarbowe pod zastaw BFG, lokacyjne obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z EBI, które wykazane są w bilansie w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 38).

Powyższa nota obejmuje również bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego z terminem wykupu do trzech miesięcy, które zostały ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (patrz Nota 44).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2009 r. Grupa posiadała papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w bilansie w kwocie 187 564 tys. zł o wartości nominalnej 187 800 tys. zł (31 grudnia 2008 r. – wartość godziwa 176 592 tys. zł; wartość nominalna 176 320 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych obejmują:

	31.12.2009	31.12.2008
Sprzedaż / wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(2 725)	136 787
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	1 953	(1 022)
Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych, razem	(772)	135 765

W 2009 roku pozycja utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży obejmuje kwotę odpisu w wysokości 16 836 tys. zł dokonanego przez spółkę Intermarket Bank AG z tytułu utraty wartości zaangażowania w spółkę Compania de Factoring IFN SA z siedzibą w Rumunii, w której Intermarket posiadał 50% udziałów. W dniu 28 października 2009 roku Intermarket Bank AG dokonał sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce Compania de Factoring IFN SA.

Jednocześnie pozycja ta obejmuje kwotę odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w spółce Czwarty Polski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o., w 100% zależnej od BRE.locum SA, w wysokości 19 794 tys. zł w związku ze sprzedażą nieruchomości stanowiącej jedyne aktywo będące w posiadaniu spółki Czwarty Polski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.

W 2008 roku największy wpływ na wielkość pozycji sprzedaż/wykup aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży miał wynik na sprzedaży akcji Vectra SA. Transakcja sprzedaży została opisana w sprawozdaniu finansowym BRE Banku SA za 2008 rok w Nocie 22 i w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku SA za 2008 rok w Nocie 23, które zostały przekazane do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2009 roku.

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
<u>Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży i aktywa zastawione</u>		
Stan na początek okresu	7 850 809	6 467 016
Różnice kursowe	(2 371)	23 187
Zwiększenia	75 440 516	9 042 087
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(67 655 352)	(7 515 344)
Straty z tytułu utraty wartości	18 127	(1 022)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	219 170	(165 115)
Stan na koniec okresu	15 870 899	7 850 809

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

Kapitałowe papiery wartościowe

- *Notowane*

Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)

- *Nie notowane*

Stan na początek okresu	(20 816)	(28 951)
Utworzenie rezerwy	(1 667)	(1 022)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	-	9 157
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	19 794	-
Stan na koniec okresu	(2 689)	(20 816)

Papiery dostępne do sprzedaży razem

Stan na początek okresu	(20 941)	(29 076)
Utworzenie rezerwy	(1 667)	(1 022)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	-	9 157
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	19 794	-
Stan na koniec okresu	(2 814)	(20 941)

24. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Udziały Grupy w głównych jednostkach stowarzyszonych, które nie są notowane na giełdzie, przedstawia się następująco:

31 grudnia 2009 r. (w tys. zł)

Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %
S-Factoring d.d.	Słowenia	33 420	31 908	4 054	104	22,50

31 grudnia 2008 r. (w tys. zł)

Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %
Xtrade SA	Polska	1 448	1 799	3 757	772	24,90
Compania de Factoring SA	Rumunia	131 324	101 110	49 496	1 755	28,12
S-Factoring d.d.	Słowenia	30 141	28 871	1 920	(580)	22,50

Zmiana stanu inwestycji w jednostki stowarzyszone:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	16 953	4 823
Zwiększenia z tytułu:	-	12 130
- zakupu	-	11 374
- różnic kursowych	-	756
Zmniejszenia z tytułu:	(15 803)	-
- sprzedaży	(15 545)	-
- różnic kursowych	(258)	-
Stan inwestycji w jednostki stowarzyszone na koniec okresu	1 150	16 953

25. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 015	2 774
Wartość firmy	7 137	7 137
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	363 251	376 316
- oprogramowanie komputerowe	298 291	311 955
Inne wartości niematerialne	2 209	5 635
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	66 760	46 590
Wartości niematerialne, razem	441 372	438 452

Zmiana stanu wartości niematerialnych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym: nabyte oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem	
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2009 r.	31 959	699 265	561 882	17 657	46 590	7 137	802 608
Zwiększenia (z tytułu)	-	107 305	80 559	16	90 207	-	197 528
- zakupu	-	32 776	10 209	16	88 385	-	121 177
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	3 671	3 671	-	1 808	-	5 479
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	69 484	66 643	-	-	-	69 484
- innych zwiększeń	-	1 374	36	-	14	-	1 388
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(82 148)	(67 007)	(1 411)	(70 037)	-	(153 596)
- likwidacji	-	(82 054)	(66 930)	(75)	-	-	(82 129)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(69 484)	-	(69 484)
- innych zmniejszeń	-	(94)	(77)	(1 336)	(553)	-	(1 983)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	31 959	724 422	575 434	16 262	66 760	7 137	846 540
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009 r.	(29 185)	(322 942)	(249 920)	(12 022)	-	-	(364 149)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(759)	(38 222)	(27 216)	(2 031)	-	-	(41 012)
- odpisów	(759)	(119 851)	(93 802)	(2 105)	-	-	(122 715)
- innych zwiększeń	-	(39)	(36)	-	-	-	(39)
- sprzedaży	-	123	123	-	-	-	123
- likwidacji	-	81 451	66 327	74	-	-	81 525
- innych zmniejszeń	-	94	172	-	-	-	94
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009 r.	(29 944)	(361 164)	(277 136)	(14 053)	-	-	(405 161)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(7)	(7)	-	-	-	(7)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(7)	(7)	-	-	-	(7)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	2 015	363 251	298 291	2 209	66 760	7 137	441 372

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008 roku do 31.12.2008 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym: nabyte oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem	Aktywa przeznaczone do sprzedaży (Nota 28)	
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2008 r.	31 959	560 110	470 300	17 699	75 069	7 137	691 974	465 321
Zwiększenia (z tytułu)	-	148 041	92 732	26	85 733	-	233 800	-
- zakupu	-	32 397	7 743	26	84 687	-	117 110	-
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	1 852	928	-	-	-	1 852	-
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	109 942	80 221	-	-	-	109 942	-
- objęcia spółki konsolidacją metodą pełną po raz pierwszy	-	1 024	1 014	-	836	-	1 860	-
- innych zwiększeń	-	2 826	2 826	-	210	-	3 036	-
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(8 886)	(1 150)	(68)	(114 212)	-	(123 166)	(465 321)
- likwidacji	-	(8 886)	(1 150)	(68)	(108)	-	(9 062)	-
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(109 942)	-	(109 942)	-
- innych zmniejszeń	-	-	-	-	(4 162)	-	(4 162)	(465 321)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	31 959	699 265	561 882	17 657	46 590	7 137	802 608	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2008 r.	(28 368)	(248 951)	(192 991)	(9 681)	-	-	(287 000)	(342)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(817)	(73 991)	(56 929)	(2 341)	-	-	(77 149)	342
- odpisów	(817)	(81 947)	(57 154)	(2 409)	-	-	(85 173)	-
- objęcia spółki konsolidacją metodą pełną po raz pierwszy	-	(93)	(93)	-	-	-	(93)	-
- innych zwiększeń	-	(921)	(916)	-	-	-	(921)	-
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	8	8	-	-	-	8	-
- likwidacji	-	8 869	1 133	68	-	-	8 937	-
- innych zmniejszeń	-	93	93	-	-	-	93	342
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2008 r.	(29 185)	(322 942)	(249 920)	(12 022)	-	-	(364 149)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2008 r.	-	(7)	(7)	-	-	-	(7)	(243 967)
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-	243 967
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2008 r.	-	(7)	(7)	-	-	-	(7)	-
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	2 774	376 316	311 955	5 635	46 590	7 137	438 452	-

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	742 880	771 627
- grunty	18 726	10 937
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	236 811	247 270
- urządzenia	136 925	141 431
- środki transportu	169 154	185 253
- pozostałe środki trwałe	181 264	186 736
Środki trwałe w budowie	43 566	42 842
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	786 446	814 469

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu: 01.01.2009 r.	11 012	366 106	505 173	243 946	361 955	42 978	1 531 170
Zwiększenia (z tytułu)	7 800	18 698	52 075	54 642	33 306	52 559	219 080
- zakupu	7 800	319	33 864	49 883	5 416	52 550	149 832
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	238	16 974	1	27 577	-	44 790
- innych zwiększeń	-	18 141	1 237	4 758	313	9	24 458
Zmniejszenia (z tytułu)	(12)	(24 370)	(17 981)	(61 810)	(5 938)	(51 835)	(161 946)
- sprzedaży	-	(24 292)	(8 082)	(36 308)	(1 351)	-	(70 033)
- likwidacji	-	(5)	(9 003)	(3 075)	(3 291)	-	(15 374)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(44 790)	(44 790)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(5 479)	(5 479)
- innych zmniejszeń	(12)	(73)	(896)	(22 427)	(1 296)	(1 566)	(26 270)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	18 800	360 434	539 267	236 778	389 323	43 702	1 588 304
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009 r.	(75)	(65 896)	(362 350)	(58 430)	(175 088)	-	(661 839)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	1	(2 921)	(39 817)	(9 194)	(30 253)	-	(82 184)
- odpisów	-	(7 748)	(53 761)	(39 556)	(35 582)	-	(136 647)
- innych zwiększeń	-	(201)	(723)	(25)	(11)	-	(960)
- sprzedaży	-	5 019	5 720	22 275	1 411	-	34 425
- likwidacji	-	1	8 704	904	2 687	-	12 296
- innych zmniejszeń	1	8	243	7 208	1 242	-	8 702
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009 r.	(74)	(68 817)	(402 167)	(67 624)	(205 341)	-	(744 023)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(52 940)	(1 392)	(263)	(131)	(136)	(54 862)
- zwiększenie	-	(2 076)	(175)	-	(2 587)	-	(4 838)
- zmniejszenie	-	210	1 392	263	-	-	1 865
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(54 806)	(175)	-	(2 718)	(136)	(57 835)
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	18 726	236 811	136 925	169 154	181 264	43 566	786 446

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008 roku do 31.12.2008 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem	Aktywa przeznaczone do sprzedaży (Nota 29)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2008 r.	8 154	342 184	450 699	160 757	281 903	55 331	1 299 028	2 841
Zwiększenia (z tytułu)	3 392	30 497	64 289	113 537	85 651	103 554	400 920	-
- zakupu	3 279	2 530	37 319	86 546	28 363	103 082	261 119	-
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	27 186	24 864	676	57 106	2	109 834	-
- objęcia spółki konsolidacją metodą pełną po raz pierwszy	-	-	773	-	99	416	1 288	-
- innych zwiększeń	113	781	1 333	26 315	83	54	28 679	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(534)	(6 575)	(9 815)	(30 348)	(5 599)	(115 907)	(168 778)	(2 841)
- sprzedaży	(65)	(2 474)	(1 373)	(22 611)	(1 099)	-	(27 622)	-
- likwidacji	-	-	(8 352)	(1 891)	(3 392)	-	(13 635)	-
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(109 834)	(109 834)	-
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(1 852)	(1 852)	-
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	-	-	-	-	-	-	-
- innych zmniejszeń	(469)	(4 101)	(90)	(5 846)	(1 108)	(4 221)	(15 835)	(2 841)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	11 012	366 106	505 173	243 946	361 955	42 978	1 531 170	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2008 r.	(60)	(60 184)	(321 931)	(39 000)	(149 762)	-	(570 937)	(1 505)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(15)	(5 712)	(40 419)	(19 430)	(25 326)	-	(90 902)	1 505
- odpisów	-	(7 141)	(48 282)	(33 945)	(28 934)	-	(118 302)	-
- objęcia spółki konsolidacją metodą pełną po raz pierwszy	-	-	(212)	-	(56)	-	(268)	-
- innych zwiększeń	(15)	(89)	(937)	(219)	(51)	-	(1 311)	-
- sprzedaży	-	436	1 221	11 853	645	-	14 155	-
- likwidacji	-	-	7 686	1 002	2 753	-	11 441	-
- sprzedaży spółki poprzednio konsolidowanej	-	-	-	-	-	-	-	-
- innych zmniejszeń	-	1 082	105	1 879	317	-	3 383	1 505
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2008 r.	(75)	(65 896)	(362 350)	(58 430)	(175 088)	-	(661 839)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2008 r.	(104)	(55 607)	(1 205)	(270)	(131)	(561)	(57 878)	-
- zwiększenie	-	(30)	(187)	(43)	-	-	(260)	-
- zmniejszenie	104	2 697	-	50	-	425	3 276	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2008 r.	-	(52 940)	(1 392)	(263)	(131)	(136)	(54 862)	-
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2008 r.	10 937	247 270	141 431	185 253	186 736	42 842	814 469	-

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

27. Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Przejęte aktywa do zbycia	-	-
Pozostałe, w tym:	906 470	1 034 543
- dłużnicy	312 364	290 873
- rozrachunki międzybankowe	360	1 208
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	87 088	92 933
- przychody do otrzymania	15 473	24 868
- zapasy	371 050	458 559
- należności z tytułu składek ubezpieczeniowych	11 305	15 990
- inne	108 830	150 112
Inne aktywa, razem	906 470	1 034 543
Krótkoterminowe (do 1 roku)	652 987	603 210
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	253 483	431 333

Wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółki BRE.locum i BRE Leasing.

Na dzień 31 grudnia 2009 Grupa dokonała aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego w kwocie 4 978 tys. zł. Aktywowane koszty powiększyły wartość zapasów.

28. Działalność zaniechana

Od dnia 30 grudnia 2008 roku Grupa nie posiada udziałów w spółkach, których działalność prezentowana była w poprzednich okresach jako działalność zaniechana w segmencie zarządzania aktywami.

Szczegółowe informacje dotyczące aktywów przeznaczonych do sprzedaży oraz działalności zaniechanej zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym BRE Banku i skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku za 2008 rok, przekazanych do publicznej wiadomości w dniu 27 lutego 2009 roku.

Poniżej przedstawiono dane finansowe dotyczące aktywów trwałych (grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży oraz działalności zaniechanej w prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych.

Dane finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku dotyczące pozycji rachunku zysków i start związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży oraz działalnością zaniechaną.

	Rok kończący się 31 grudnia 2008
Przychody z tytułu odsetek	2 430
Wynik z tytułu odsetek	2 430
Przychody z tytułu opłat i prowizji	25 376
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(11 583)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	13 793
Wynik na działalności handlowej	(1)
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>	<i>(1)</i>
Pozostałe przychody operacyjne	701
Ogólne koszty administracyjne	(4 935)
Amortyzacja	(245)
Pozostałe koszty operacyjne	(33)
Wynik działalności operacyjnej	11 710
Wynik ze sprzedaży/wynik na połączeniu aktywów przeznaczonych do zbycia*	121 259
Zysk brutto z działalności zaniechanej	132 969
Podatek dochodowy	(2 336)
Zysk netto z działalności zaniechanej	130 633
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający na:	
- akcjonariuszy BRE Banku SA	130 633
- udziały mniejszości	-

Kwota 121 259 tys. zł stanowi wynik Grupy na połączeniu spółek PTE Skarbiec-Emerytura SA i Aegon PTE SA, oraz sprzedaży akcji Aegon PTE SA.

Dane finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku dotyczące przepływów pieniężnych związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży oraz działalnością zaniechaną.

	Rok kończący się 31 grudnia 2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	10 680
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	485 013
<i>w tym ze sprzedaży aktywów przeznaczonych do zbycia</i>	<i>485 013</i>

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy – działalność zaniechana

	Rok kończący się 31 grudnia 2008
Podstawowy:	
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA	130 633
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	29 680 542
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,40
Rozwodniony:	
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA,	
zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	130 633
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w emisji	29 680 542
Korekty na:	
- opcje pracownicze na akcje	20 704
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	29 701 246
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	4,40

29. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania w drodze	1 535	26 067
Środki na rachunkach bieżących	737 222	453 179
Depozyty terminowe	1 152 115	1 374 150
Kredyty i pożyczki otrzymane	22 320 066	23 541 750
Transakcje repo / sell buy back	632 927	1 861 683
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	148 072	231 978
Pozostałe	27 868	-
Zobowiązania wobec innych banków, razem	25 019 805	27 488 807
Krótkoterminowe (do 1 roku)	7 492 043	7 123 662
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	17 527 762	20 365 145

Na dzień 31 grudnia 2009 roku depozyty terminowe od innych banków były depozytami o stałym oprocentowaniu. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2009 roku wynosiło 1,90% (31 grudnia 2008 r. - 3,95%).

BRE Bank nie dostarczył zabezpieczeń swoim kredytodawcom. Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu pożyczek zaciągniętych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, poza zobowiązaniami wobec innych banków, Grupa posiadała zobowiązanie wobec banku centralnego w kwocie 2 003 783 tys. zł, w tym 2 003 440 tys. zł z tytułu transakcji repo z terminem wymagalności do trzech miesięcy, o średnim oprocentowaniu 3,81% (31 grudnia 2008 r. - 1 302 469 tys. zł o średnim oprocentowaniu 6,04%).

30. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Klienci indywidualni:	25 064 578	21 047 662
Środki na rachunkach bieżących	16 808 287	13 430 357
Depozyty terminowe	8 206 679	7 567 276
Inne zobowiązania (z tytułu)	49 612	50 029
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	36 030	42 693
- pozostałe	13 582	7 336
Klienci korporacyjni:	17 479 925	16 626 162
Środki na rachunkach bieżących	8 486 646	7 895 523
Depozyty terminowe	7 256 219	6 711 777
Kredyty i pożyczki otrzymane	289 691	97 285
Transakcje repo	881 157	933 924
Inne zobowiązania (z tytułu)	566 212	987 653
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	378 540	813 914
- pozostałe	187 672	173 739
Klienci sektora budżetowego:	246 884	76 203
Środki na rachunkach bieżących	139 446	61 276
Depozyty terminowe	106 063	13 812
Inne zobowiązania (z tytułu)	1 375	1 115
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	-	80
- pozostałe	1 375	1 035
Zobowiązania wobec klientów, razem	42 791 387	37 750 027
Krótkoterminowe (do 1 roku)	41 767 594	37 079 660
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 023 793	670 367

Na dzień 31 grudnia 2009 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na zmienną stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 2,81% (31 grudnia 2008 r. - 3,97%).

Na dzień 31 grudnia 2009 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 205 410 tys. zł. Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe które są wykazywane w bilansie w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 38).

31. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Stan na 31 grudnia 2009					
Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	622 200				641 949
Obligacje (PLN)	10 000	4,83%	niezabezpieczone	06-01-2010	9 992
Obligacje (PLN)	50 000	5,30%	niezabezpieczone	15-01-2010	49 896
Obligacje (PLN)	56 000	5,00%	niezabezpieczone	15-01-2010	55 890
Obligacje (PLN)	50 000	4,90%	niezabezpieczone	15-01-2010	49 904
Obligacje (PLN)	10 000	4,84%	niezabezpieczone	15-01-2010	9 980
Obligacje (PLN)	4 600	4,90%	niezabezpieczone	21-01-2010	4 584
Obligacje (PLN)	600	5,05%	niezabezpieczone	28-01-2010	592
Obligacje (PLN)	4 000	5,85%	niezabezpieczone	29-01-2010	3 861
Listy zastawne (PLN)	100 000	4,63%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	12-04-2010	100 990
Listy zastawne (PLN)	125 000	5,13%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-09-2010	126 535
Listy zastawne (USD)	10 000	0,74%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-11-2010	28 510
Listy zastawne (PLN)	83 000	4,90%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	29-11-2010	83 240
Listy zastawne (PLN)	95 000	4,80%	Publiczny rejestr listów zastawnych	29-11-2010	95 284
Obligacje (PLN)	24 000	5,76%		23-12-2010	22 691
Emisje długoterminowe	767 250				773 762
Listy zastawne (PLN)	250 000	5,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2011	251 024
Listy zastawne (PLN)	149 000	5,31%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2011	149 162
Listy zastawne (PLN)	68 250	4,52%	Publiczny rejestr listów zastawnych	27-07-2012	70 303
Listy zastawne (PLN)	200 000	4,63%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2012	202 069
Listy zastawne (PLN)	100 000	4,85%	Publiczny rejestr listów zastawnych	20-09-2013	101 204
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					1 415 711

Stan na 31 grudnia 2008 r.					
Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	573 600				571 944
Certyfikaty Depozytowe (PLN)	8 000	7,75%	niezabezpieczone	06-05-2009	7 829
Listy zastawne (EUR)	5 900	4,96%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-05-2009	24 610
Listy zastawne (EUR)	16 000	4,96%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-05-2009	66 987
Listy zastawne (EUR)	25 000	4,81%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-05-2009	104 819
Listy zastawne (USD)	25 000	3,23%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-05-2009	74 260
Obligacje (PLN)	493 700	średnie oprocentowanie - 6,55%	niezabezpieczone	01/2009-12/2009	293 439
Emisje długoterminowe	1 194 250				1 218 801
Listy zastawne (PLN)	100 000	7,10%	Publiczny rejestr listów zastawnych	14-04-2010	101 458
Listy zastawne (PLN)	125 000	7,42%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-09-2010	126 194
Listy zastawne (USD)	10 000	2,83%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-11-2010	29 679
Listy zastawne (PLN)	83 000	7,36%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	29-11-2010	82 219
Listy zastawne (PLN)	95 000	7,26%	Publiczny rejestr listów zastawnych	29-11-2010	94 581
Listy zastawne (PLN)	250 000	7,78%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2011	253 031
Listy zastawne (PLN)	149 000	7,51%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2011	142 339
Listy zastawne (PLN)	82 250	6,84%	Publiczny rejestr listów zastawnych	27-07-2012	84 418
Listy zastawne (PLN)	200 000	6,92%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2012	203 098
Listy zastawne (PLN)	100 000	7,15%	Publiczny rejestr listów zastawnych	20-09-2013	101 784
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					1 790 745

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	1 790 745	2 928 414
Zwiększenia (z tytułu)	1 953 238	914 075
- emisji	1 853 408	759 110
- wyceny według zamortyzowanego kosztu	83 159	91 513
- różnice kursowe	15 246	42 779
- pozostałe	1 425	20 673
Zmniejszenia (z tytułu)	(2 328 272)	(2 051 744)
- wykup	(2 238 171)	(1 906 961)
- wyceny według zamortyzowanego kosztu	(88 683)	(97 389)
- różnice kursowe	-	(47 394)
- pozostałe	(1 418)	-
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	1 415 711	1 790 745

Wartość bilansowa wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2009 roku wyniosła 2 127 868 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 1 961 322 tys. zł). Zgodnie z

obowiązującymi przepisami wartość hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych w oparciu o te wierzytelności nie może przekroczyć 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości stanowiącej ich zabezpieczenie. Wartość ta, zgodnie z rejestrem zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych na dzień 31.12.2009 r. wyniosła 1 591 746 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 1 442 932 tys. zł). Zarówno na 31 grudnia 2009 roku jak i na 31 grudnia 2008 roku hipoteczne listy zastawne były zabezpieczone wierzytelnościami zabezpieczonymi hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji publicznych listów zastawnych wyniosła na 31 grudnia 2009 roku 700 200 tys. zł, według stanu na 31 grudnia 2008 roku 687 923 tys. zł.

32. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2009 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,95	08.03.2017	1 107 143
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,65	nieokreślony	221 400
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,75	18.12.2017	332 158
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,49	nieokreślony	472 965
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,25	nieokreślony	249 184
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,75	24.06.2018	249 101
						2 631 951

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2008 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	1,88	08.03.2017	1 121 966
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	2,15	nieokreślony	224 246
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	2,29	18.12.2017	336 468
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	5,26	nieokreślony	482 077
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,72	nieokreślony	252 390
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	3,22	24.06.2018	252 306
						2 669 453

* marża w wysokości 0,7% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych pięciu lat obowiązywać będzie marża w wysokości 1,2%.

** marża w wysokości 1,4% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.

*** marża w wysokości 1,5% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 2,0%.

**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

W 2009 roku i w 2008 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zobowiązania podporządkowane obejmują wartość emisji obligacji podporządkowanych o nieokreślonym terminie wymagalności. W kalkulacji współczynnika wypłacalności środki pozyskane z emisji zostały uwzględnione w zmianie struktury funduszy własnych Banku i zwiększenia w niej udziału funduszy uzupełniających. Bank uzyskał zgody KNF na zaliczenie kwot pochodzących z emisji do kapitału uzupełniającego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	2 669 453	1 661 785
Zwiększenia (z tytułu)	58 534	1 436 491
- zaciągnięcie pożyczki podporządkowanej	-	740 745
- odsetki od pożyczki podporządkowanej	58 116	75 443
- różnice kursowe	418	620 303
Zmniejszenia (z tytułu)	(96 036)	(428 823)
- spłata kapitału	-	(360 800)
- spłata odsetek	(62 311)	(68 023)
- różnice kursowe	(33 725)	-
- pozostałe	-	-
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	2 631 951	2 669 453
Krótkoterminowe (do 1 roku)	-	-
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 631 951	2 669 453

33. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze specjalne	4 473	7 590
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	4 473	7 590
Inne zobowiązania (z tytułu)	771 722	988 690
- zobowiązania z tytułu podatków	29 388	38 623
- rozrachunki międzybankowe	83 322	88 285
- zobowiązania z tytułu dywidend	2 272	-
- wierzyciele	270 216	362 265
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	123 577	148 642
- przychody przyszłych okresów	120 136	140 878
- zobowiązania z tytułu reasekuracji	10 174	-
- rezerwa na odprawy emerytalne	14 833	14 768
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	6 694	6 928
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	82 553	181 453
- pozostałe	28 557	6 848
Fundusze specjalne i inne zobowiązania, razem	776 195	996 280

Na dzień 31 grudnia 2009 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 355 810 tys. zł (31 grudnia 2008 r.: 450 550 tys. zł).

34. Rezerwy

	31.12.2009	31.12.2008
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe*	61 323	73 229
Na sprawy sporne	2 637	4 177
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	67 056	74 174
Pozostałe	45 941	14 426
Rezerwy, razem	176 957	166 006

* obejmuje wycenę gwarancji finansowych

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów z tytułu utworzonych rezerw na sprawy sporne mieszczą się w okresie od 1 roku do 2 lat.

Zmiana stanu rezerw:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu (wg tytułów)	166 006	71 227
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	73 229	58 060
Na sprawy sporne	4 177	4 355
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	74 174	-
Pozostałe	14 426	8 812
Zwiększenia (z tytułu)	152 263	166 848
- odpis w koszty, w tym:	152 263	153 575
- na pozabilansowe zobowiązania warunkowe (Nota 13)	118 984	78 045
- na sprawy sporne	1 169	3 351
- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	63 730
- pozostałe	32 110	8 449
- różnice kursowe	-	2 829
- pozostałe	-	10 444
Zmniejszenia (z tytułu)	(141 312)	(72 069)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(276)	(3 625)
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(132 419)	(66 608)
- na pozabilansowe zobowiązania warunkowe (Nota 13)	(129 719)	(64 542)
- na sprawy sporne	(2 380)	(710)
- pozostałe	(320)	(1 356)
- wykorzystanie	(58)	(864)
- wykorzystanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(7 118)	-
- przeniesienie do innych pozycji bilansu	-	(972)
- różnice kursowe	(1 199)	-
- pozostałe	(242)	-
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	176 957	166 006
Na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	61 323	73 229
Na sprawy sporne	2 637	4 177
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	67 056	74 174
Pozostałe	45 941	14 426

W 2008 roku pozostałe zwiększenie rezerw w kwocie 10 444 tys. zł dotyczy włączenia bilansu otwarcia spółek ubezpieczeniowych.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

	31.12.2009	31.12.2008
<u>Rezerwy ubezpieczeniowe i aktywa reasekuracyjne</u>		
Rezerwy ubezpieczeniowe brutto, w tym:		
- Rezerwa na szkody zgłoszone oraz koszty likwidacji	8 423	5 106
- IBNR	25 748	14 891
- Rezerwa składek	62 433	77 109
- Rezerwa na udział ubezpieczających w zysku technicznym	21	33
Rezerwy ubezpieczeniowe brutto, razem	96 625	97 139
<u>Na udziale reasekuratora, w tym:</u>		
- Rezerwa na szkody zgłoszone oraz koszty likwidacji	5 695	3 393
- IBNR	10 981	8 006
- Rezerwa składek	12 893	11 566
Na udziale reasekuratora, razem	29 569	22 965
<u>Rezerwy ubezpieczeniowe netto, w tym:</u>		
- Rezerwa na szkody zgłoszone oraz koszty likwidacji	2 728	1 713
- IBNR	14 767	6 885
- Rezerwa składek	49 540	65 543
- Rezerwa na udział ubezpieczających w zysku technicznym	21	33
Rezerwy ubezpieczeniowe netto, razem	67 056	74 174

Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	12 155 925	18 881 386
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(28 165)	(57 787)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	12 127 760	18 823 599
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	102 573	45 840
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(33 158)	(15 442)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	69 415	30 398

35. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2009 r. i 2008 r.: 19%).

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	327 477	115 835
Podatek odroczoney odniesiony na wynik finansowy okresu (Nota 14)	19 593	198 171
Podatek odroczoney odniesiony na kapitał własny, w tym z tytułu:	(14 506)	11 617
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (Nota 42)	(14 506)	11 617
Pozostałe zmiany	(1 280)	1 854
Stan na koniec okresu	331 284	327 477
Odsetki do zapłacenia od depozytów banków	7 019	20 086
Odsetki do zapłacenia od depozytów klientów	18 404	22 038
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	63 717	162 348
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 405	4 974
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	20 504	46 752
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalane indywidualnie	217 516	84 350
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	20 199	35 653
Pozostałe rezerwy	5 196	290
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	19 740	21 239
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	861	596
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	182 943	160 939
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych bankom	(3 042)	(3 953)
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych klientom	(31 508)	(29 612)
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	(19 202)	(21 425)
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(2 945)	(11 721)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(42 503)	(61 644)
Ułga inwestycyjna	(28 111)	(29 486)
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(39 947)	(46 860)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(58 962)	(27 087)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	331 828	327 558
Razem rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(544)	(81)

	31.12.2009	31.12.2008
Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat		
Odsetki	(17 844)	13 210
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalanych indywidualnie	133 166	36 938
Wycena instrumentów pochodnych i kontraktów terminowych	(105 859)	149 934
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 330	(2 224)
Utrata wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	25 122	(11 992)
Wycena instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-	10
Ulga inwestycyjna	1 375	960
Straty podatkowe rozliczone	340	243
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	(15 368)	1 024
Pozostałe rezerwy	4 880	21
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	(1 993)	541
Utrata wartości akcji / udziałów	(134)	(1 740)
Różnice między amortyzacją podatkową a księgową	7 301	(6 346)
Pozostałe różnice przejściowe	(16 723)	17 592
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 14)	19 593	198 171

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

36. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2009 roku BRE Bank SA („Bank”) nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2009 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Sprawa z powództwa Bank Leumi i Migdal Insurance Company przeciwko Bankowi o odszkodowanie

W chwili obecnej przeciwko BRE Bankowi w Sądzie w Jerozolimie toczy się postępowanie z powództwa Banku Leumi i towarzystwa ubezpieczeniowego ubezpieczającego Bank Leumi, Migdal Insurance Company, o odszkodowanie w wysokości 13,5 mln USD (co stanowi według średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2009 roku kwotę 38,5 mln zł). Przedmiotowy proces początkowo toczył się z powództwa Art-B Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Eksport – Import w Katowicach, w likwidacji („Art-B”) przeciwko głównemu pozwanemu Bankowi Leumi, zaś BRE Bank był przypozywany przez Bank Leumi. Z uwagi na zawarcie ugody pomiędzy Art-B i Bankiem Leumi oraz Migdal Insurance Company, na mocy której Art-B otrzymał od Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company kwotę 13,5 mln USD, Bank Leumi oraz Migdal Insurance Company żądają od BRE Banku zwrotu zapłaconej na rzecz Art-B kwoty 13,5 mln USD. Odpowiedzialność BRE Banku w stosunku do Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company ma charakter regresowy.

2. Sprawa z powództwa syndyka masy upadłości Zakładów Mięsnych POZMEAT SA z siedzibą w Poznaniu („Pozmeat”) przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 29 lipca 2005 roku przez syndyka masy upadłości Pozmeat przeciwko Bankowi oraz TTI. Wartość przedmiotu sporu wynosi 100 000 tys. zł. Przedmiotem roszczenia jest uznanie za bezskuteczne umów sprzedaży udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. („Garbary”) przez Pozmeat na rzecz TTI i następnie przez TTI na rzecz Banku. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, stanowiących jedyny majątek spółki Garbary w dniu zawarcia transakcji zbycia udziałów w spółce Garbary przez Pozmeat (19 lipca 2001 roku). Sąd Okręgowy w Warszawie udzielił syndykowi zabezpieczenia poprzez zakazanie BRE Bankowi SA rozporządzania oraz obciążania udziałów w spółce Garbary.

W dniu 8 października 2008 roku Sąd wydał wyrok, w którym oddalił w całości powództwo syndyka. Syndyk wniósł apelację w dniu 8 grudnia 2008 roku. Apelacja została w dniu 1 grudnia 2009 roku oddalona.

3. Sprawa z powództwa Banku BPH SA („BPH”) przeciwko Garbarom

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez Pozmeat jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację powoda. Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, przed którym postępowanie jest w toku.

4. Sprawa z powództwa Banku BPH SA przeciwko BRE Bank SA i Tele-Tech Investment Sp. z o.o.

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

Sprawa została wszczęta przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Sąd nie wyznaczył jeszcze pierwszej rozprawy w tej sprawie. W świetle treści pozwu, dochodzona tytułem odszkodowania kwota 34 880 tys. zł stanowi równowartość niezaspokojonej dotychczas w postępowaniu upadłościowym ZM Pozmeat SA wierzytelności z umowy kredytowej zawartej pomiędzy ZM Pozmeat SA i Bankiem BPH SA.

Pozwani złożyli odpowiedź na pozew, w której wniesli o oddalenie powództwa ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie powodowej. Na wypadek, gdyby Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji o braku legitymacji Banku BPH SA, pozwani odnieśli się merytorycznie do żądania pozwu, podnosząc, że ich zachowanie nie było bezprawne, oraz że powód nie wykazał, aby poniósł szkodę.

5. Roszczenia klientów Interbrok

Do dnia 25 lutego 2010 roku do Banku zwróciło się 85 osób, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zaważało Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 195 287 tys. zł. Ponadto do dnia 25 lutego 2010 roku wpłynęło do Banku 8 pozwów o odszkodowania byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Grupa BRE Banku SA nie utworzyła rezerw na powyższe roszczenia. Sąd Okręgowy w Warszawie rozstrzygnął dwie z wymienionych spraw sądowych i w obu sprawach oddalił powództwo. Wyroki nie są prawomocne.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2009 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Podatki

W dniach od 20 marca do 8 kwietnia 2009 roku w Banku została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie naliczania, deklarowania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku. W zakresie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W dniach od 14 maja do 30 czerwca 2008 roku w Banku została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 roku. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości mających znaczenie dla sprawozdania finansowego.

W dniach od 12 maja 2009 do 30 czerwca 2009 roku w spółce BRE Leasing została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie rozliczeń z tytułu

podatku od towarów i usług za okres od 1 marca do 31 grudnia 2007 roku. W zakresie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W pozostałych spółkach Grupy w 2009 i 2008 roku nie miały miejsca kontrole podatkowe.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

37. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują:

(a) Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

(b) Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

(c) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

W przypadkach gdy spółka z Grupy jest leasingobiorcą, minimalne przyszłe płatności z tytułu leasingu w ramach nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego przedstawiono w tabeli zamieszczonej poniżej.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalna otwartych transakcji pochodnych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

31.12.2009	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
I Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	10 943 248	1 574 446	673 566	13 191 260
Zobowiązania udzielone	10 632 254	1 389 660	436 320	12 458 234
1. Zobowiązania finansowe:	9 018 582	671 617	412 306	10 102 505
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	8 996 162	587 258	319 349	9 902 769
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	22 420	84 359	92 957	199 736
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 570 965	717 135	24 014	2 312 114
a) Akcepty bankowe	8 883	-	-	8 883
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 345 978	717 135	24 014	2 087 127
c) Gwarancje emisji	35 000	-	-	35 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	181 104	-	-	181 104
3. Pozostałe zobowiązania	42 707	908	-	43 615
Zobowiązania otrzymane:	310 994	184 786	237 246	733 026
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	55 000	-	205 410	260 410
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	255 994	184 786	31 836	472 616
II Pochodne instrumenty finansowe	215 677 756	91 234 064	8 869 356	315 781 176
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	172 145 798	75 918 213	8 779 639	256 843 650
2. Walutowe instrumenty pochodne	42 021 917	15 174 649	89 717	57 286 283
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 510 041	141 202	-	1 651 243
Pozycje pozabilansowe razem	226 621 004	92 808 510	9 542 922	328 972 436

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

31.12.2008	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
I Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	16 654 281	2 732 471	1 349 079	20 735 831
Zobowiązania udzielone	15 389 632	2 455 057	1 307 926	19 152 615
1. Zobowiązania finansowe:	13 181 588	1 539 727	1 218 736	15 940 051
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	13 158 860	1 452 455	1 103 347	15 714 662
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	22 728	87 272	115 389	225 389
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	2 023 637	914 422	89 190	3 027 249
a) Akcepty bankowe	2 858	-	-	2 858
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 633 490	914 422	89 190	2 637 102
c) Gwarancje emisji	150 000	-	-	150 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	237 289	-	-	237 289
3. Pozostałe zobowiązania	184 407	908	-	185 315
Zobowiązania otrzymane:	1 264 649	277 414	41 153	1 583 216
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	956 208	-	-	956 208
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	308 441	277 414	41 153	627 008
II Pochodne instrumenty finansowe	460 229 873	184 400 279	9 978 929	654 609 081
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	388 636 987	163 506 144	9 786 567	561 929 698
2. Walutowe instrumenty pochodne	70 539 454	20 549 759	192 362	91 281 575
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 053 432	344 376	-	1 397 808
Pozycje pozabilansowe razem	476 884 154	187 132 750	11 328 008	675 344 912

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 21.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez BRE Bank Hipoteczny, Polfactor i Intermarket w wysokości odpowiednio 419 793 tys. zł, 312 237 tys. zł i 52 191 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Lista emisji objętych gwarancją objęcia przez Grupę BRE Banku SA wg stanu na 31 grudnia 2009 r. przedstawiała się następująco:

	Emitent	Rodzaj gwarantowanych papierów	Kwota gwarancji w PLN	Informacja o powiązaniach finansowych, organizacyjnych i personalnych	Zbywalność papierów
1.	ECHO Investment SA	Obligacje	35 000 000	brak	Zbywalne

Powyższe zestawienie nie obejmuje umów, które zobowiązywały do jednorazowego objęcia papierów wartościowych, a nadal obowiązują w zakresie obsługi tych papierów, prowadzenia ich ewidencji itp.

Poza BRE Bankiem SA w Grupie Kapitałowej nie miały miejsca zobowiązania z tytułu gwarancji emisji.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kwota zobowiązań warunkowych otrzymanych w Grupie wyniosła 733 026 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania otrzymane przez BRE Bank SA wyniosły 684 503 tys. zł, z czego 260 410 tys. zł stanowiły kwoty przyznanych i niewykorzystanych kredytów z banków zagranicznych, a 424 093 tys. zł otrzymane gwarancje stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów i gwarancji.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku poza BRE Bankiem istotne finansowe zobowiązania otrzymane od spółek spoza Grupy wystąpiły w spółce BRE Leasing Sp. z o.o. - 41 082 tys. zł.

38. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach. W banku centralnym utrzymuje się również depozyty stanowiące rezerwy obowiązkowe zgodnie z wymogami przepisów prawnych.

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa zastawione, w tym:	3 516 525	3 445 281
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 20)	766 313	1 096 784
- Lokacyjne papiery wartościowe (Nota 23)	2 750 212	2 348 497
Zobowiązanie z tytułu aktywów zastawionych, w tym:	3 682 267	4 250 240
- Transakcje sell buy back (Nota 29, 30)	3 517 524	4 098 076
- Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	164 743	152 164

Grupa BRE Banku SA**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok****(w tys. zł)**

W 2009 roku lokacyjne papiery wartościowe obejmują obligacje rządowe o wartości 347 397 tys. zł, będące przedmiotem zastawu jako zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego

39. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 29 690 882 sztuk (31 grudnia 2008 r.: 29 690 882 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję (2008 r.: 4 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA)								
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
1986-12-11	zwykłe na okaziciela**	-	-	9 978 500	39 914 000	w całości opłacone gotówką	1986-12-23	1989-01-01
1986-12-11	imiennie zwykłe**	-	-	21 500	86 000	w całości opłacone gotówką	1986-12-23	1989-01-01
1993-10-20	zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994-03-04	1994-01-01
1994-10-18	zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995-02-17	1995-01-01
1997-05-28	zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997-10-10	1997-10-10
1998-05-27	zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998-08-20	1999-01-01
2000-05-24	zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000-09-15	2001-01-01
2004-04-21	zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004-06-30	2004-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 355	9 420	w całości opłacone gotówką	05-07-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	11 400	45 600	w całości opłacone gotówką	05-07-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	37 164	148 656	w całości opłacone gotówką	11-08-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	44 194	176 776	w całości opłacone gotówką	09-09-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	60 670	242 680	w całości opłacone gotówką	18-10-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	13 520	54 080	w całości opłacone gotówką	12-10-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	4 815	19 260	w całości opłacone gotówką	14-11-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	28 580	114 320	w całości opłacone gotówką	14-11-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	53 399	213 596	w całości opłacone gotówką	08-12-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	14 750	59 000	w całości opłacone gotówką	08-12-05*	2005-01-01
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	53 320	213 280	w całości opłacone gotówką	10-01-06*	10-01-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	3 040	12 160	w całości opłacone gotówką	10-01-06*	10-01-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	46 230	184 920	w całości opłacone gotówką	08-02-06*	08-02-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	19 700	78 800	w całości opłacone gotówką	08-02-06*	08-02-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	92 015	368 060	w całości opłacone gotówką	09-03-06*	09-03-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	19 159	76 636	w całości opłacone gotówką	09-03-06*	09-03-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	8 357	33 428	w całości opłacone gotówką	11-04-06*	11-04-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	800	3 200	w całości opłacone gotówką	11-04-06*	11-04-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	108 194	432 776	w całości opłacone gotówką	16-05-06*	16-05-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	20 541	82 164	w całości opłacone gotówką	16-05-06*	16-05-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	17 000	68 000	w całości opłacone gotówką	09-06-06*	09-06-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 619	10 476	w całości opłacone gotówką	09-06-06*	09-06-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	33 007	132 028	w całości opłacone gotówką	10-07-06*	10-07-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 730	10 920	w całości opłacone gotówką	10-07-06*	10-07-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	48 122	192 488	w całości opłacone gotówką	09-08-06*	09-08-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	700	2 800	w całości opłacone gotówką	12-09-06*	12-09-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	3 430	13 720	w całości opłacone gotówką	11-10-06*	11-10-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	38 094	152 376	w całości opłacone gotówką	10-11-06*	10-11-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	15 005	60 020	w całości opłacone gotówką	08-12-06*	08-12-06*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	800	3 200	w całości opłacone gotówką	10-01-07*	10-01-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	200	800	w całości opłacone gotówką	16-02-07*	16-02-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	1 150	4 600	w całości opłacone gotówką	09-03-07*	09-03-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	9 585	38 340	w całości opłacone gotówką	09-03-07*	09-03-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	600	2 400	w całości opłacone gotówką	11-04-07*	11-04-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	32 964	131 856	w całości opłacone gotówką	17-05-07*	17-05-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 700	10 800	w całości opłacone gotówką	15-06-07*	15-06-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	8 640	34 560	w całości opłacone gotówką	12-07-07*	12-07-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	41 898	167 592	w całości opłacone gotówką	14-08-07*	14-08-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	400	1 600	w całości opłacone gotówką	14-09-07*	14-09-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 540	10 160	w całości opłacone gotówką	11-10-07*	11-10-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	30 807	123 228	w całości opłacone gotówką	15-11-07*	15-11-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	12 349	49 396	w całości opłacone gotówką	13-12-07*	13-12-07*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	700	2 800	w całości opłacone gotówką	13-02-08*	13-02-08*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 410	9 640	w całości opłacone gotówką	19-03-08*	19-03-08*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	650	2 600	w całości opłacone gotówką	15-04-08*	15-04-08*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	18 609	74 436	w całości opłacone gotówką	19-05-08*	19-05-08*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	4 900	19 600	w całości opłacone gotówką	13-06-08*	13-06-08*
2003-05-21	zwykłe na okaziciela	-	-	2 945	11 780	w całości opłacone gotówką	10-07-08*	10-07-08*
Liczba akcji, razem				29 690 882				
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem					118 763 528			
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)				4				

* Daty rejestracji akcji w KDPW S.A.

** Stan akcji na dzień bilansowy

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który na dzień 31 grudnia 2009 roku posiadał 69,7847% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA (na dzień 31 grudnia 2009 roku – 69,7847%).

W 2009 roku nastąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

Zgodnie z zawiadomieniem przesłanym BRE Bankowi w dniu 7 listopada 2008 roku, Bank poinformował raportem bieżącym 139/2008, iż Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK posiadał 1 498 598 akcji BRE Banku, które stanowiły 5,05% kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniały do wykonywania 1 498 598 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co stanowiło 5,05 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 23 listopada 2009 roku przesłanym BRE Bankowi przez Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK SA, Bank poinformował raportem bieżącym 56/2009, iż Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK (dawniej Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK) zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku SA do 1 463 873 akcji BRE Banku, które obecnie stanowią 4,93%

kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniają do wykonywania 1 463 873 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co obecnie stanowi 4,93 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

Zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11 sierpnia 2009 roku przesłanym BRE Bankowi przez ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA, Bank poinformował raportem bieżącym 44/2009, iż ING Otwarty Fundusz Emerytalny zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku SA do 1 474 015 akcji BRE Banku, które obecnie stanowią 4,96% kapitału zakładowego BRE Banku SA i uprawniają do wykonywania 1 474 015 głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA, co obecnie stanowi 4,96 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA.

40. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2008 roku wynika z realizacji programów opcji pracowniczych. Szczegółowe informacje o programach opcji zaprezentowane są w Nocie 41.

41. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ryzyka ogólnego, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2009	31.12.2008
Pozostały kapitał zapasowy	1 761 960	971 541
Pozostałe kapitały rezerwowe	53 158	43 495
Fundusz ryzyka ogólnego	719 210	613 310
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	49 138	101 332
Wynik roku bieżącego	128 928	857 459
Zyski zatrzymane, razem	2 712 394	2 587 137

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ryzyka ogólnego na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ryzyka ogólnego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

Opcje na akcje

Od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2008 roku Bank prowadził dwa programy opcyjnie. Zostały one wycenione zgodnie ze standardem MSSF 2. Ponadto, w dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku wydało zgodę na rozpoczęcie nowego programu opcyjnego dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku począwszy od 2009 roku.

Program opcji pracowniczych z 2003 roku

Opcje na akcje przyznane były członkom kierownictwa BRE Banku SA w celach motywacyjnych. W celu realizacji opcji następowały nowe emisje akcji BRE Banku SA.

Opcje na akcje w wysokości 471 300 sztuk zostały przyznane 15 października 2003 roku po cenie emisyjnej 96,16 zł za jedną akcję i wygasły 30 czerwca 2008 roku. Na dzień 31 lipca 2004 roku zostało przyznane kolejne 21 700 opcji. Na dzień 1 lipca 2005 roku przyznano pozostałe 7 000 opcji. Program zakładał całkowitą pulę 500 000 opcji, z czego na Zarząd przypadało 175 000 opcji, a na pozostały personel kierowniczy przypadało 325 000 opcji. Opcje zostały wycenione do wartości godziwej.

Nabycie opcji było odpłatne i wynosiło 0,1% ceny emisyjnej akcji. Opcje były rozdzielane proporcjonalnie w wysokości 20%, co rok z góry począwszy od 15 października 2003 roku aż do 30 czerwca 2007 roku. Opcje mogły być realizowane nie wcześniej niż 1 czerwca 2005 roku i nie później niż 30 czerwca 2008 roku w odniesieniu do nabytych już opcji. Opcje nie były zbywalne. Program zakończył się w dniu 30 czerwca 2008 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie wyemitowanych opcji na akcje w ramach aktywnego do dnia 30 czerwca 2008 roku programu opcyjnego.

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	-	29 464
Przyznane	-	-
Zrealizowane	-	29 364
Wygasłe	-	100
Stan na koniec okresu	-	-
możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-

Do dnia 30 czerwca 2008 roku wszystkie opcje zostały zrealizowane, z wyjątkiem 100 opcji które nie zostały nabyte i wygasły.

Do dnia 31 grudnia 2008 roku wyemitowano łącznie 499 900 akcji związanych z realizacją programu opcji pracowniczych.

Opcje zrealizowane w 2008 roku w ramach tego programu opcyjnego spowodowały emisję 30 214 akcji (w 2007 roku – 144 633 akcje). W 2008 roku średnia ważona giełdowa cena akcji na dzień realizacji opcji wyniosła 390,05 zł za jedną akcję (w 2007 roku średnia ważona giełdowa cena akcji na dzień realizacji opcji wyniosła 491,54 zł za jedną akcję).

Wartość godziwa opcji przyznanych na dzień 15 października 2003 roku, określona przy użyciu modelu wyceny Black-Scholes'a, wyniosła 45,57 zł na 1 opcję. Wartość godziwa opcji przyznanych na dzień 31 lipca 2004 roku, określona również przy użyciu modelu Black-Scholes'a, wyniosła 40,15 zł na 1 opcję. Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu. Zmienność akcji BRE Banku była obliczana estymatorem odchylenia standardowego na próbie 252 notowań (rok wstecz) oraz stopą procentową liczoną na podstawie stóp zerokuponowych kapitalizowanych w sposób ciągły tak, jak wymaga tego model Black-Scholes'a, które zostały wyznaczone ze struktury stóp procentowych obowiązujących w dniu wyceny.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

W związku z realizacją programu, w części dotyczącej akcji BRE Banku, kapitał zakładowy Banku zostanie warunkowo podwyższony o kwotę 2 200 000 złotych w drodze emisji 550 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela. W związku z realizacją programu Bank wyemituje 550 000 sztuk obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, w dziesięciu seriach (od C1 do C10) po 55 000 sztuk, po cenie emisyjnej wynoszącej 0,01 złoty. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 – 2018, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia, z zastrzeżeniem, że w szczególnych przypadkach obligacje serii C1 będą mogły być nabywane w 2009 roku. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2018 roku. Cena emisyjna jednej akcji obejmowanej w ramach programu będzie równa cenie nominalnej i będzie wynosiła 4 złote.

Uzyskanie prawa do nabycia obligacji oraz liczba obligacji są uzależnione od poziomu realizacji następujących warunków: indywidualnej oceny osoby uprawnionej przez Radę Nadzorczą, wysokości współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto w roku obrotowym, za który akcje są przyznawane oraz wykonania dla danego roku finansowego skonsolidowanego zysku brutto Grupy BRE Banku lub skonsolidowanego zysku brutto poszczególnych linii biznesowych Grupy BRE Banku.

Ponadto w ramach programu motywacyjnego Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia akcji Commerzbanku AG. Akcje te zostaną przekazane Członkom Zarządu przez BRE Bank. Uzyskanie prawa do nabycia akcji oraz wartość przekazanych akcji jest również uzależnione od poziomu realizacji warunków wymienionych powyżej. Natomiast liczba przyznanych akcji Commerzbanku będzie uzależniona od ceny rynkowej tych akcji w okresie 30 dni przed datą ich przyznania w latach 2010 – 2018.

W roku 2008 koszty funkcjonowania programu zostały oszacowane w oparciu o wartości godziwe opcji na akcje BRE Banku oraz opcji na akcje Commerzbanku, wycenione na początkowy moment obowiązywania programu przy użyciu symulacji Monte Carlo.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Bank zmodyfikował zasady wyceny programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku i począwszy od 2009 roku kalkuluje koszty funkcjonowania programu w oparciu o przewidywaną wartość programu w ciągu jednej kadencji Zarządu. Koszty programu obciążają rachunek zysków i strat poszczególnych okresów sprawozdawczych zgodnie z przewidywanym schematem nabywania uprawnień w poszczególnych latach w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi (część programu dotycząca akcji BRE Banku) lub pozostałymi zobowiązaniami (część programu dotycząca akcji Commerzbanku). Koszty szacowane są począwszy od dnia objęcia funkcji przez Członka Zarządu, na podstawie przewidywanego wykonania warunków umożliwiających uzyskanie prawa do nabycia obligacji i akcji BRE Banku oraz akcji Commerzbanku a szacunek

kosztów aktualizowany jest na koniec każdego roku w oparciu o faktyczną realizację warunków oraz ewentualne zmiany w przewidywanym ich wykonaniu w kolejnych latach.

Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu.

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi.

	31.12.2009	31.12.2008
Program opcyjny zakończony 30 czerwca 2008 roku		
Stan na początek okresu	-	1 346
- wartość świadczonych usług (Nota 11)	-	-
- rozliczenie zrealizowanych opcji	-	(1 346)
Stan na koniec okresu	-	-
Nowy program motywacyjny		
Stan na początek okresu	12 113	-
- wartość świadczonych usług (Nota 11)	(3 671)	12 113
- rozliczenie zrealizowanych opcji	-	-
Stan na koniec okresu	8 442	12 113
Stan na koniec okresu razem	8 442	12 113

Nowy program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji ze zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 6 785 tys. zł w 2008 roku (Nota 11).

Program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku.

Celem wprowadzenia programu jest powiązanie znaczącej części wynagrodzenia kluczowej kadry z wartością Banku i interesem akcjonariuszy, poprzez długoterminowe budowanie wartości Banku, zwiększenie efektywności działania Banku i Grupy oraz stabilizacja kadry menedżerskiej, dzięki wzbogaceniu pakietu wynagradzania o element długoterminowy zachowujący wartość, zarówno w okresie dekonjunktury jak i konjunktury na rynku.

Uczestnicy programu to:

- Członkowie zarządów kluczowych spółek zależnych Grupy BRE Banku,
- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

Maksymalna wielkość programu to 700 000 akcji. Realizacja programu będzie rozłożona na 10 lat (2009-2019). Decyzja o uruchomieniu programu została przesunięta na 2010 rok.

42. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2009	31.12.2008
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 017	(4 139)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	33 859	24 729
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(30 842)	(28 868)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(116 907)	(210 229)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	5 547	7 891
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(174 977)	(245 061)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	41 974	1 886
Podatek odroczone	10 549	25 055
Inne pozycje kapitału własnego razem	(113 890)	(214 368)

Wzrost wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2009 w stosunku do wyceny na koniec 2008 roku związany był przede wszystkim ze wzrostem wartości posiadanych przez Bank papierów skarbowych zmiennokuponowych. Znaczny wpływ na wzrost wyceny portfela miał wzrost cen rynkowych papierów dłużnych wyemitowanych przez banki zagraniczne, co było skutkiem poprawy nastrojów na rynkach finansowych, wzrostem

zaufania do sektora bankowego oraz obniżeniem spreadów kredytowych. Dodatkowo do wzrostu wyceny przyczynił się wykup zerokuponowych papierów skarbowych, które na koniec 2008 roku wykazywały wartość ujemną oraz wzrost wyceny bonów skarbowych nabytych na portfel Banku w 2009 roku, jako skutek spadku stóp procentowych. Pozywany efekt wymienionych czynników był po części zniwelowany przez ujemną wycenę długoterminowych papierów skarbowych o stałym oprocentowaniu.

43. Dywidenda na akcję

W dniu 1 marca 2010 roku Zarząd BRE Banku SA podjął uchwałę o przedłożeniu do rozpatrzenia przez XXIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie wniosku o nie wypłacaniu dywidendy dla akcjonariuszy za rok 2009. Wniosek Zarządu zostanie przedłożony do oceny Radzie Nadzorczej Banku.

Rekomendacja Zarządu związana jest z kontynuacją polityki rozwoju Grupy BRE Banku i intensywnej ekspansji na rynku usług finansowych, a w konsekwencji koniecznością utrzymywania stabilnej bazy kapitałowej.

44. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 17)	3 786 765	2 512 333
Weksle uprawnione do redyskonta w banku centralnym	9 134	9 238
Należności od banków (Nota 19)	1 635 371	4 460 810
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 20)	1 306 698	1 711 346
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (Nota 23)	129 912	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	6 867 880	8 693 727

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

BRE Bank SA jest jednostką dominującą Grupy BRE Banku SA, a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec BRE Banku SA jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, spółka w 100% zależna od Commerzbank AG.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

- W dniu 13 października 2009 roku BRE Bank SA zawarł z Commerzbank AG, jednostką dominującą najwyższego szczebla, umowę dotyczącą trybu i zasad sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego Commerzbank AG SA Oddział w Polsce (dawny Oddział Dresdner Banku AG w Polsce) (Oddział) na rzecz BRE Banku SA. W dniu 14 października 2009 roku BRE Bank SA złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o wyrażenie zgody na nabycie przedsiębiorstwa bankowego Oddziału.
- W dniu 10 listopada 2009 roku pomiędzy BRE Bankiem i Commerzbank AG została zawarta umowa, na podstawie której w dniu 16 listopada 2009 roku BRE Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 100 000 tys. USD (274 000 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 16 listopada 2009 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.
- W dniu 16 listopada 2009 roku, na podstawie umowy zawartej przez BRE Bank z Commerzbank AG, BRE Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 280 000 tys. CHF (760 648 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 16 listopada 2009 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.

We wszystkich prezentowanych okresach nie wystąpiły transakcje wzajemne z bezpośrednią jednostką dominującą BRE Banku.

Wartości transakcji, tj.: salda należności i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiają poniższe zestawienia:

Grupa BRE Banku SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2009 r.

L.p.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat				Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Należności	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
Jednostki zależne nie konsolidowane z uwagi na brak istotności									
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	688	-	-	2	-	-	-
2	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	775	-	(3)	1	-	-	-
3	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej Service Point Sp. z o.o.)	-	2 469	17	(2)	30	-	1 000	-
Grupa Jednostki Dominującej Najwyższego Szczebla									
Grupa Kapitałowa Commerzbank AG		311 900	23 420 712	13 019	(466 647)	-	-	782 779	171 656

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2008 r.

L.p.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat				Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Należności	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
Jednostki zależne nie konsolidowane z uwagi na brak istotności									
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	847	-	-	2	-	-	-
2	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	715	-	(1)	1	-	-	-
3	BRE Systems Sp. z o.o. (dawniej Service Point Sp. z o.o.)	-	150	9	(6)	17	-	1 000	-
Jednostki stowarzyszone									
	Xtrade SA	-	34	-	(4)	7	-	-	-
Grupa Jednostki Dominującej Najwyższego Szczebla									
	Grupa Kapitałowa Commerzbank AG	1 834 878	24 587 002	38 424	(549 414)	-	-	580 504	557 636

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Zarządu Banku i Spółek oraz kluczowym personelem kierowniczym Grupy.

(w tys. zł)	Członkowie organu zarządzającego Banku i kluczowy personel kierowniczy		Członkowie organu zarządzającego i kluczowy personel kierowniczy pozostałych Spółek Grupy	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Stan na koniec okresu				
Kredyty udzielone	4 262	6 731	596	2 898
Depozyty otrzymane	18 146	11 704	749	1 170
Koszt odsetek od depozytów	(451)	(352)	(19)	(32)
Przychody z tytułu odsetek, opłat i prowizji	92	250	1	71
Wynagrodzenie Członków organu zarządzającego i kluczowego personelu kierowniczego	31 460	41 379	33 845	37 166

W 2009 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd BRE Banku pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2009 roku przedstawiał się następująco:

1. Mariusz Grendowicz – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
2. Wiesław Thor – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
3. Karin Katerbau – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
4. Przemysław Gdański – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej,
5. Hans-Dieter Kemler – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
6. Jarosław Mastalerz – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej,
7. Christian Rhino – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki.

W dniu 10 czerwca 2009 roku Pan Bernd Loewen, Członek Zarządu BRE Banku SA, złożył ostateczną rezygnację z pełnionej funkcji z dniem 1 lipca 2009 roku.

Uchwałą Rady Nadzorczej BRE Banku SA z dnia 10 lipca 2009 roku Pan Hans-Dieter Kemler został powołany na stanowisko Członka Zarządu, Dyrektora Banku odpowiedzialnego za pion bankowości inwestycyjnej, z dniem 10 lipca 2009 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu.

Pani Karin Katerbau, pełniąc od dnia 5 września 2008 roku funkcję Członka Zarządu BRE Banku SA, Dyrektora Banku, uchwałą Rady Nadzorczej BRE Banku SA została powołana na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, Dyrektora Banku z dniem 1 października 2009 roku.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2009 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku:

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Mariusz Grendowicz	1 800 000	236 696	2 400 000
2. Wiesław Thor	1 508 186	148 430	862 500
3. Karin Katerbau	1 275 000	208 751	223 068
4. Przemysław Gdański	1 200 000	143 661	1 000 000
5. Hans-Dieter Kemler	569 565	760 098	-
6. Jarosław Mastalerz	1 200 000	167 408	870 000
7. Christian Rhino	1 200 000	101 878	553 890
Razem	8 752 751	1 766 922	5 909 458

Wynagrodzenia Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2009 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Bernd Loewen	600 000	71 043	1 270 000
Razem	600 000	71 043	1 270 000

Wynagrodzenia wypłacone w 2009 roku Członkom Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Odprawy i odszkodowania, pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1. Andre Carls	-	-	310 146
2. Sławomir Lachowski	-	1 225 337	-
3. Janusz Wojtas	-	726 168	-
4. Rainer Ottenstein	-	-	600 000
Razem	-	1 951 505	910 146

Ponadto, w związku z faktem wyłączenia z podstawy do wyliczenia bonusu za 2008 rok efektów transakcji jednorazowej, Członkowie Zarządu, Pani Karin Katerbau oraz Pan Christian Rhino, zawarli dodatkowe porozumienia z Bankiem. Porozumienia te przewiduje wypłatę dodatkowej kwoty w gotówce oraz przekazanie dodatkowych akcji BRE Banku i Commerzbanku w przypadku odwołania pracownika z funkcji Członka Zarządu w dniu lub przed 16 marca 2012 roku z uwagi na zmiany właścicielskie w Grupie Commerzbanku, które teoretycznie mogłyby spowodować wyłączenie Banku z Grupy Commerzbanku (tzn. 50% lub więcej praw głosu na Walnym Zgromadzeniu zostałyby przeniesione poza Grupę Commerzbanku). W przypadku zajścia takiego hipotetycznego zdarzenia Pani Karin Katerbau przysługiwałyby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 96 987 zł oraz dodatkowe 1 534 akcje BRE Banku i 4 263 akcje Commerzbanku, natomiast Panu Christianowi Rhino przysługiwałyby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 240 882 zł oraz dodatkowe 3 807 akcji BRE Banku i 10 586 akcji Commerzbanku.

W obu powyżej opisanych przypadkach, w zamian za akcje BRE Banku i Commerzbanku Bank może wypłacić pracownikowi rekompensatę w gotówce. Rekompensata pieniężna powinna być wyliczona na podstawie rynkowych cen akcji BRE Banku na GPW oraz akcji Commerzbanku na giełdzie Xetra we Frankfurcie na dzień przed datą dokonania stosownej wypłaty.

Członkowie Zarządu, Panowie Mariusz Grendowicz, Wiesław Thor i Jarosław Mastalerz, negocjują obecnie analogiczne porozumienia z Bankiem.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2007 rok
1. Mariusz Grendowicz	1 425 000	45 954	-
2. Wiesław Thor	1 341 250	117 347	2 583 000
3. Przemysław Gdański	142 105	5 402	-
4. Karin Katerbau	384 478	29 242	-
5. Bernd Loewen	1 110 726	107 912	2 400 000
6. Jarosław Mastalerz	1 103 750	146 988	999 375
7. Christian Rhino	970 988	129 057	-
Razem	6 478 297	581 902	5 982 375

Wynagrodzenia Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku.

Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)			
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2007 rok
1. Sławomir Lachowski	659 730	1 995 417	4 300 000
2. Jerzy Jóźkowiak	433 571	1 565 502	2 583 000
6. Andre Carls	543 240	26 063	-
5. Rainer Ottenstein	168 878	32 425	2 400 000
7. Janusz Wojtas	420 393	466 353	2 583 000
Razem	2 225 812	4 085 761	11 866 000

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis i koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2009, który byłby wypłacony w roku 2010. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja Prezydialna Rady Nadzorczej Banku do dnia 30 marca 2010 roku.

W 2009 roku Członkowie Zarządu BRE Banku SA nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych (w 2008 r. 331 569 zł).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2009 roku wyniosła 18 370 174 zł (2008: 31 551 716 zł).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku SA na koniec 2009 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
2. Andre Carls – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
3. Michael Schmid – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
4. Martin Zielke – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
5. Jan Szomburg – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu,
6. Achim Kassow – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
7. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
8. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej,
9. Marek Wierzbowski – Członek Rady Nadzorczej,
10. Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 16 marca 2009 roku XXII Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku SA dokonało wyboru nowego (dziesiątego) członka Rady Nadzorczej BRE Banku, Pana Stefana Schmittmanna.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2008 roku (w zł)
1. Maciej Leśny	315 000	315 000
2. Andre Carls	273 000	86 864
3. Jan Szomburg	231 000	231 000
4. Teresa Mokrysz	132 000	132 000
5. Waldemar Stawski	198 000	156 750
6. Michael Schmid	206 250	198 000
7. Martin Zielke	198 000	156 750
8. Achim Kassow	181 500	213 625
9. Marek Wierzbowski	132 000	104 500
10. Stefan Schmittmann	-	-
Gromosław Czempiński*	-	27 500
Nicholas Teller*	-	48 125
Martin Blessing**	-	178 011
Razem	1 866 750	1 848 125

* Zakończyli kadencję w dniu 14 marca 2008 roku.

** Pan Martin Blessing złożył z dniem 4 września 2008 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu BRE Banku SA, Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu BRE Banku SA).

46. Przejęcie i zbycie

W dniu 5 listopada 2009 roku BRE Bank objął wszystkie certyfikaty inwestycyjne (serii A i B), wyemitowane przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych - fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych w zamian za 651 660 akcji PZU SA. Jedynym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank. W związku z posiadaniem 100% certyfikatów wyemitowanych przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, BRE Bank rozpoczął konsolidację funduszu począwszy od listopada 2009 roku.

47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym BRE Bank SA zawarł umowę, jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego BRE Banku SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA została zawarta w dniu 4 lipca 2008 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego BRE Banku SA wyniosła w 2009 roku 2 919 tys. zł (2008: 3 308 tys. zł).

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz BRE Banku SA wyniosła w 2009 roku 781 tys. zł (2008: 1 223 tys. zł).

48. Współczynnik wypłacalności / adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy, BRE Bank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które są:

- zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi Grupy,
- zabezpieczeniem kontynuacji realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewnieniem utrzymania silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w BRE Banku opiera się o dwa podstawowe filary:

1. Utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana, emisja akcji, itd.);
2. Efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu, rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest więc integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach, co pozwoli na utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą (Komisja Nadzoru Finansowego – „KNF”). Współczynnik wypłacalności skalkulowany jako iloraz funduszy własnych i całkowitego wymogu kapitałowego pomnożonego przez 12,5 powinien wynosić co najmniej 8%.

Na fundusze własne składają się:

a) fundusze podstawowe obejmujące:

- fundusze zasadnicze (wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe, z wyłączeniem wszelkich zobowiązań z tytułu akcji uprzywilejowanych),
- pozycje dodatkowe funduszy podstawowych (fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, inne pozycje bilansu określone przez KNF),
- pozycje pomniejszające fundusze podstawowe – akcje własne posiadane przez Bank, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane utratą ich wartości, wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej, strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, inne pomniejszenia funduszy podstawowych Banku określone przez KNF (w tym: brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku, kwota ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych),

b) fundusze uzupełniające obejmujące:

- fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych – utworzony na podstawie odrębnych przepisów,
- pozycje bilansowe, o zaliczeniu których decyduje KNF (w tym zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty o podobnym charakterze),
- pozycje określone przez KNF w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem w Banku,
- pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez KNF.

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Bank opracował i wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Proces ten ma służyć utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności Grupy, w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania Grupy Kapitałowej BRE Banku SA.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Grupę wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy, w tym tzw. ryzyk trwale istotnych, oraz pozostałych istotnych ryzyk o charakterze trudno mierzalnym. Ryzyka trwale istotne pokrywane są kapitałem ekonomicznym a pozostałe istotne ryzyka – kapitałem na pokrycie istotnych ryzyk trudno mierzalnych.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Grupie Kapitałowej BRE Banku SA przebiega w sposób ciągły i jest oparty na następujących elementach realizowanych przez jednostki organizacyjne Banku:

- identyfikacja i określenie istotności ryzyk występujących w działalności Grupy,
- kalkulacja kapitału na pokrycie poszczególnych ryzyk uznanych za istotne,
- agregacja kapitału na pokrycie ryzyk,
- alokacja kapitału na linie biznesowe i spółki grupy,
- monitoring polegający na stałej identyfikacji ryzyk występujących w działalności Grupy Kapitałowej BRE Banku SA, jak również na analizie poziomu konsumpcji kapitału w zakresie ryzyk uznanych za istotne.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje łączny wymóg kapitałowy:

- identyfikacja i określenie istotności ryzyk występujących w działalności Banku,
- kalkulacja kapitału na pokrycie poszczególnych ryzyk uznanych za istotne,
- agregacja kapitału na pokrycie ryzyk,
- alokacja kapitału na linie biznesowe i spółki grupy,
- monitoring polegający na stałej identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku, jak również na analizie poziomu konsumpcji kapitału w zakresie ryzyk uznanych za istotne.

Kalkulacji współczynnika wypłacalności i funduszy własnych Grupy dokonuje się w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- Uchwała nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 34),
- Uchwała nr 381/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 35),
- Uchwała nr 382/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 36),
- Uchwała nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 37),
- Uchwała nr 384/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 38),
- Uchwała nr 387/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 41),
- Uchwała nr 314/2009 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14 października 2009 r. (Dz Urz. KNF z 2010 r. Nr 1 poz. 8),

Współczynnik wypłacalności Grupy BRE Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku ukształtował się na poziomie 11,50%. Grupa podlega pełnej kalkulacji wymogów kapitałowych ze względu na znaczącą skalę działalności handlowej. Całkowity wymóg kapitałowy Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 4 356 859 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 3 886 092 tys. zł (31 grudnia 2008 r. odpowiednio: 4 712 225 tys. zł i 4 176 602 tys. zł). W związku z faktem, że suma wymogów kapitałowych Grupy BRE Banku wyznaczonych zgodnie z Uchwałą nr 380/2008 jest większa niż kapitał wewnętrzny wyliczony dla Grupy na podstawie Uchwały nr

383/2008, na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa, utrzymuje fundusze własne na poziomie nie niższym niż całkowity wymóg kapitałowy kalkulowany zgodnie z Uchwałą nr 380/2008.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze własne:		
- Kapitał akcyjny	118 764	118 764
- Kapitał zapasowy	1 402 919	1 402 919
- Kapitał rezerwowy	2 583 466	1 729 678
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych i finansowych dostępnych do sprzedaży	(156 991)	(253 039)
- Zysk bieżącego okresu	10 608	640 325
- Korekta funduszy o akcje i udziały w jednostkach finansowych	(32 312)	(49 324)
- Korekta funduszy o dodatkowe powiększenia	150 967	153 584
- Korekta funduszy o wartości niematerialne	(441 372)	(438 130)
- Zobowiązania podporządkowane	2 627 795	2 606 983
I. Fundusze własne razem	6 263 844	5 911 760
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem:		
- o stopie ryzyka 20%	477 435	1 264 147
- o stopie ryzyka 35%	466 126	216 210
- o stopie ryzyka 50%	1 257 266	1 085 565
- o stopie ryzyka 75%	22 161 503	22 074 936
- o stopie ryzyka 100%	24 392 772	28 678 958
- o stopie ryzyka 150%	444 874	386 537
II. Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem razem	49 199 976	53 706 353
III. Ryzyko kredytowe	3 886 092	4 176 602
IV. Ryzyko walutowe	432	14 060
V. Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	1 069	571
VI. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	24 675	35 555
VII. Ryzyko ogólne stóp procentowych	19 969	39 068
VIII. Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	49 906	119 906
IX. Ryzyko cen towarów	0	1
X. Ryzyko operacyjne	374 716	326 462
XI. Całkowity wymóg kapitałowy	4 356 859	4 712 225
XII. Współczynnik wypłacalności (%)	11,50%	10,04%

49. Zdarzenia po dniu bilansowym

- W dniu 27 stycznia 2010 roku pomiędzy BRE Bankiem i Commerzbank AG zostały zawarte trzy umowy kredytowe o łącznej wartości 1 554 010 tys. zł. Na mocy największej z nich Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 350 000 tys. zł CHF (972 370 tys. zł według kursu średniego NBP z dnia 27 stycznia 2010 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.
- W dniu 1 marca 2010 roku Zarząd Banku podjął decyzję o zaproponowaniu akcjonariuszom Banku podwyższenia kapitału zakładowego Banku o kwotę nie niższą niż 4 złote oraz nie wyższą niż 83 134 468 złotych, w drodze subskrypcji zamkniętej (tj. zaoferowania akcji akcjonariuszom Banku, którym przysługuje prawo poboru) nie mniej niż 1 oraz więcej niż 20 783 617 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 złote każda, oraz zaoferowaniu tych akcji w ofercie publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej, z zamiarem pozyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji, a także podjął uchwałę dotyczącą aktualizacji strategii Banku. Zarząd Banku zarekomendował Radzie Nadzorczej Banku przyjęcie aktualizacji strategii Banku oraz projektu odpowiedniej uchwały na XXIII Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BRE Banku SA w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku, oferty publicznej akcji nowej emisji, ustalenia dnia prawa poboru akcji nowej emisji, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji nowej emisji do obrotu na rynku regulowanym (rynku podstawowym) prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA.

BRE BANK SA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY BRE BANKU SA W 2009 R.

Warszawa, 1 marca 2010 r.

SPIS TREŚCI

Krótką charakterystyka BRE Banku i jego Grupy	5
I. Sytuacja makroekonomiczna w 2009 roku	9
I.1. Polska jedynym krajem UE z dodatnią dynamiką PKB	9
I.2. Stopniowe pogorszenie sytuacji na rynku pracy	10
I.3. Inflacja i stopy procentowe	10
I.4. Podaż pieniądza i sektor bankowy	11
II. Akcjonariat i notowania akcji BRE Banku na GPW	12
II.1. Informacja o akcjach BRE Banku SA	12
II.2. Commerzbank AG – główny akcjonariusz BRE Banku	12
II.3. Obszary współpracy z Commerzbankiem	12
II.4. Notowania kursu akcji BRE Banku na GPW i informacja o dywidendzie	13
Działalność Grupy BRE Banku w 2009 r.	15
I. Informacja o istotnych zjawiskach i zdarzeniach w 2009 r.	15
II. Skład Grupy BRE Banku	17
III. Grupa BRE Banku na rynku usług finansowych w 2009 r.	18
IV. Rozwój Grupy BRE Banku w Obszarze Korporacje i Rynki Finansowe	19
IV.1. Klienci Korporacyjni i Instytucje (BRE Bank)	19
IV.1.1. Klienci korporacyjni i dedykowana im oferta	19
IV.1.2. Rozwój oferty	20
IV.1.3. Bankowość transakcyjna	21
IV.1.4. Finansowanie strukturalne, finansowanie projektów i kredyty konsorcjalne	23
IV.1.5. Instytucje Finansowe	23
IV.1.6. Inwestycje własne	23
IV.2. Działalność Handlowa i Inwestycyjna	23
IV.2.1. Rynki Finansowe	23
IV.3. Spółki z obszaru Klienci Korporacyjni i Instytucje	24
IV.3.1. Grupa Intermarket	24
IV.3.2. Polfactor SA	25
IV.3.3. BRE Leasing Sp. z o.o.	25
IV.3.4. BRE Bank Hipoteczny SA (BBH)	25
IV.3.5. Dom Inwestycyjny BRE Banku SA (DI BRE)	26
IV.3.6. BRE Corporate Finance SA	26
IV.3.7. BRE Holding Sp. z o.o.	26
IV.3.8. Tele-Tech Investment Sp. z o.o. (TTI)	26
IV.3.9. Garbary Sp. z o.o.	26
IV.3.10. BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (BRE Gold FIZ)	26
IV.4. Spółki z obszaru Działalność Handlowa i Inwestycyjna	27
IV.4.1. BRE Finance France SA	27
V. Obszar Bankowości Detalicznej	27
V.1. Kredyty w Bankowości Detalicznej	27

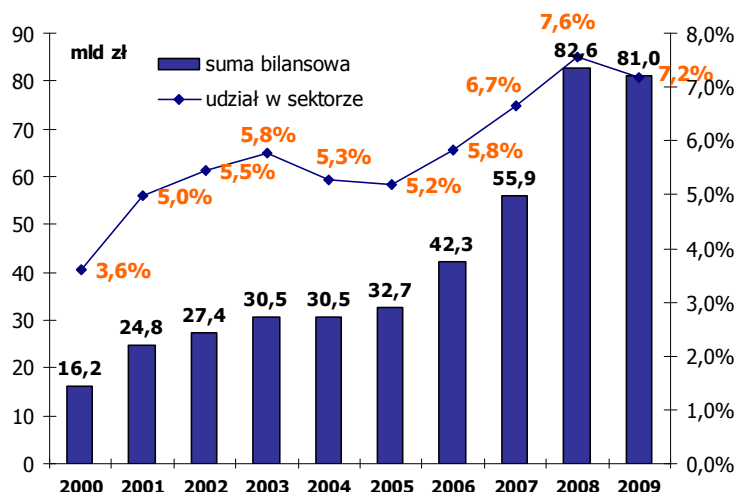
V.1.1. Korekty w polityce kredytowej	28
V.2. Depozyty i fundusze inwestycyjne.	28
V.3. Karty kredytowe i debetowe	29
V.4. Rozwój oferty w 2009 r.	29
V.4.1. Porozumienie z klientami tzw. „starego portfela”	30
V.5. Rozwój sieci dystrybucji	30
V.6. Private Banking (PB)	30
V.7. Spółki z obszaru Bankowości Detalicznej	30
V.7.1. Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	30
V.7.2. BRE Wealth Management SA (BWM)	31
V.7.3. BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.	31
VI. Pozostałe spółki objęte konsolidacją.....	32
VII. Sytuacja finansowa Grupy BRE Banku w 2009 r.	32
VII.1. Strategiczny program BREnova	32
VII.2. Rachunek zysków i strat Grupy BRE Banku	33
VII.2.1. Dochody	34
VII.2.2. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	35
VII.2.4. Zmiany w poziomie kosztów w Grupie BRE Banku	36
VII.3. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	37
VII.3.1. Zmiany w aktywach Grupy BRE Banku	37
VII.3.2. Jakość portfela kredytowego	38
VII.3.3. Pasywa	38
VII.4. Wskaźniki efektywności Grupy BRE Banku	39
VII.5. Wkład obszarów biznesowych w wynik Grupy BRE Banku	40
VII.5.1. Korporacje i Rynki Finansowe	41
VII.5. 2. Bankowość Detaliczna	42
VII.6. Wyniki finansowe konsolidowanych spółek	43
VIII. Podstawowe ryzyka w działalności Grupy BRE Banku	43
VIII.1. Proces dostosowawczy do wymogów Basel II	43
VIII.2. Ryzyko kredytowe	44
VIII.3. Ryzyko płynności	44
VIII.4. Ryzyko rynkowe	45
VIII.5. Ryzyko operacyjne	46
IX. Nakłady inwestycyjne	46
X. Obszar HR	47
X.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia	47
X.2. Szkolenia w BRE Banku	48
X.3. Praktyki studenckie	48
X.4. System motywacyjny w BRE Banku	48
XI. Działalność BRE Banku na rzecz otoczenia	49
XII. Nagrody i wyróżnienia w 2009 r.	50
XIII. Zmiany w ratingu	52
XIII.1 Ratingi agencji Fitch Ratings	52

XIII.2. Zmiany w ratingu Agencji Moody's Investors Service	53
XIV. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 rok	54
XIV.1. Podstawy sporządzenia oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego	54
XIV.2. Ład korporacyjny w BRE Banku SA	54
XIV.3. Stosowanie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”	54
XIV.4. Akcjonariusze BRE Banku SA	55
XIV.5. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy	55
XIV.6. Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety	57
XIV.6.1. Zarząd	57
XIV.6.2. Rada Nadzorcza	60
XIV.7. Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	65
XIV.8. Compliance w BRE Banku	67
XIV.9. Relacje inwestorskie w BRE Banku	67
XV. Zamierzenia Grupy BRE Banku na przyszłość.....	68
XV.1. Warunki realizacji planów na 2010 - scenariusz makroekonomiczny	68
XV.2. Scenariusz dla sektora bankowego	68
XV.3. Strategiczne kierunki rozwoju Grupy BRE Banku w 2010 roku	69
XVI. Oświadczenia Zarządu Banku	70

Krótką charakterystyka BRE Banku i jego Grupy

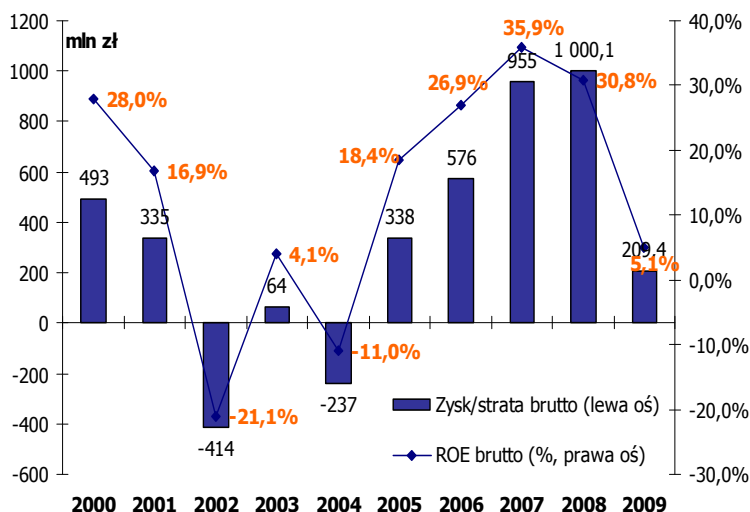
BRE Bank SA obecny jest na rynku już 23 lata, bowiem działalność rozpoczął w początkach 1987 r. Obecnie jest jednym z największych uniwersalnych banków polskich.

Suma bilansowa Grupy BRE Banku SA

Na koniec 2009 r. wartość aktywów w ujęciu skonsolidowanym wyniosła 81,0 mld zł, co uplasowało go na trzeciej pozycji wśród polskich banków, a aktywa Grupy stanowiły ponad 7% aktywów polskiego sektora bankowego. Pod względem wielkości portfela kredytów i pożyczek dla klientów zajmował trzecią, a pod względem depozytów i zobowiązań wobec klientów - piątą pozycję. Wielkość kapitałów plasuje Bank na 5 miejscu wśród banków notowanych na GPW.

Zysk brutto Grupy BRE Banku

Grupa BRE Banku rok 2009 zakończyła się zyskiem brutto w kwocie 209,4 mln zł, niższym niż w latach poprzednich.

Było to odzwierciedleniem pogorszenia koniunktury w 2009 r. w gospodarce a zatem i kondycji klientów, co przełożyło się na konieczność utworzenia znacznych odpisów z tytułu utraty wartości na należności od klientów.

Natomiast osiągnięte dochody z działalności powtarzalnej były najwyższe w historii działalności Grupy.

BRE BANK SA

BRE jest bankiem uniwersalnym, z tym że pod marką BRE Bank poprzez sieć 24 oddziałów i 21 biur korporacyjnych prowadzi działalność na rynku bankowości korporacyjnej (około 13 tys. klientów) oraz obsługę klientów Private Banking (około 6 tys. klientów).

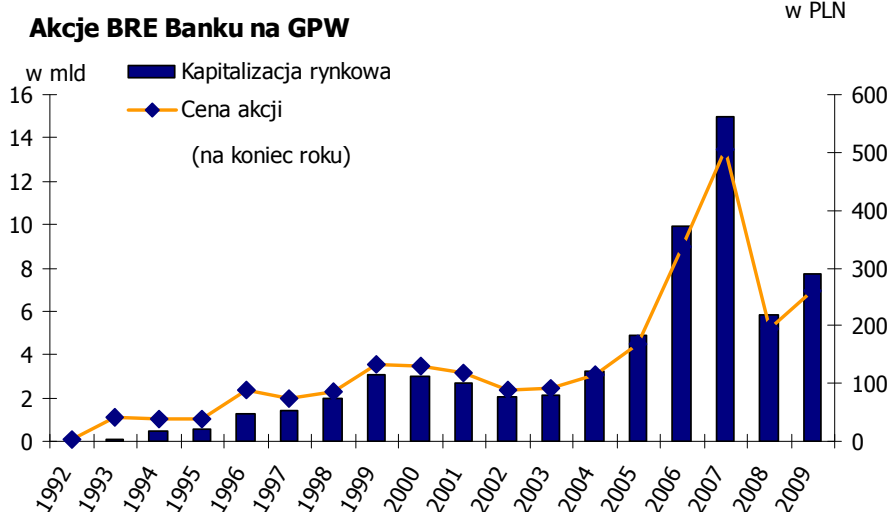
Obsługa klientów detalicznych odbywa się pod odrębnymi markami: mBank i MultiBank. Pierwszy z nich na koniec 2009 r. obsługiwał w Polsce około 2,3 mln klientów (w tym około 350 tys. stanowiły mikroprzedsiębiorstwa) głównie przez internet, ale również poprzez 142 placówki na terenie kraju. Ponadto około 400 tys. klientów obsługiwał mBank w Czechach i na Słowacji.

MultiBank, którego oferta jest skierowana do nieco zamożniejszych osób, na koniec 2009 r. obsługiwał około 600 tys. klientów, a jego sieć liczyła 134 placówki.

BRE Bank posiada od lat strategicznego akcjonariusza, którym jest niemiecki Commerzbank AG (CB). Po połączeniu z Dresdner Bankiem w 2009 r. jest to obecnie drugi co do wielkości bank niemiecki, z rozległą siecią oddziałów w Niemczech i Europie. Posiada on około 70% akcji BRE Banku. Ma 5 przedstawicieli w 10-osobowej Radzie Nadzorczej oraz trzech w 7 – osobowym Zarządzie. BRE Bank wchodzi w skład Grupy Commerzbanku.

Pozostałe 30% akcji posiadanych przez udziałowców mniejszościowych znajduje się w wolnym obrocie. Obracają nimi głównie inwestorzy finansowi (około $\frac{3}{4}$ free float) oraz inwestorzy indywidualni.

Akcje BRE Banku są notowane na GPW od 1992 r. Na ostatnim notowaniu w 2009 r. cena walerów wyniosła 260 zł. Cenę akcji oraz kapitalizację rynkową od początku notowań przedstawia poniższy wykres:

Wraz z rozwojem działalności Bank zakładał lub kupował spółki, które oferowały produkty i usługi komplementarne do bankowych, a zaspakajające potrzeby klientów. Na koniec 2009 r. do najważniejszych spółek Grupy należały: BRE Leasing, BRE Bank Hipoteczny, Dom Inwestycyjny BRE Banku, spółki factoringowe w tym polski Polfactor, BRE Ubezpieczenia. Łącznie konsolidacją na koniec 2009 r. objętych było 19 spółek.

Władze BRE Banku (na koniec 2009 r.)

Rada Nadzorcza

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej (członek niezależny)
2. Andre Carls – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Achim Kassow – Członek Rady Nadzorczej
4. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)
5. Michael Schmid – Członek Rady Nadzorczej
6. Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej
7. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)
8. Jan Szomburg – Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)
9. Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)
10. Martin Zielke – Członek Rady Nadzorczej

Zarząd BRE Banku SA

1. Mariusz Grendowicz - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku
2. Karin Katerbau – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów
3. Wiesław Thor - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem
4. Przemysław Gdański, Członek Zarządu, Dyrektor ds. Bankowości Korporacyjnej
5. Hans-Dieter Kemler - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej
6. Jarosław Mastalerz - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej
7. Christian Rhino - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki

Podstawowe wielkości

Podstawowe dane dla Grupy BRE Banku na koniec roku	2005	2006	2007	2008	2009
Suma bilansowa (mln zł)	32 739,1	42 330,6	55 983,0	82 605,2	81 023,9
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (mln zł)	15 376,0	23 044,7	33 682,7	52 142,5	52 468,8
Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	20 349,4	24 669,9	32 401,9	37 750,0	42 791,4
Wartość księgowa (mln zł)	2 035,2	2 530,8	3 324,5	3 894,5	4 120,2
Zysk brutto z działalności kontynuowanej i zaniechanej (w mln zł)	338,0	576,4	954,5	1 000,1	209,4
Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej, przypadający na akcjonariuszy BRE Banku SA (w mln zł)	247,5	421,3	710,1	857,5	128,9
Współczynnik wypłacalności (%)	11,10	10,39	10,16	10,04	11,50
ROE brutto (%)	17,8	26,9	35,9	30,8	5,1
Wskaźnik poziomu kosztów (C/I w %)	69,3	63,7	55,5	55,1	54,2
Zatrudnienie w BRE Banku (osoby na koniec roku)	3 571	4 001	4 795	5 877	4 901
Liczba placówek korporacyjnych BRE Banku na koniec roku					
oddziałów	23	23	23	24	24
biur			4	21	21
Liczba placówek detalicznych BRE Banku na koniec roku					
mBank	54	65	103	161	142
MultiBank	72	84	109	131	134
Podstawowe wskaźniki giełdowe dla Grupy	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba akcji na koniec roku	28 983 972	29 516 035	29 660 668	29 690 882	29 690 882
Zysk z działalności kontynuowanej i zaniechanej na akcję (zł)	8,60	13,12	21,08	24,50	4,34
Wartość księgowa na akcję (zł)	70,22	85,74	112,08	131,17	138,77
Cena/zysk	19,65	23,40	21,03	8,02	59,91
Cena/wartość księgowa	2,41	3,92	4,49	1,50	1,87
Cena akcji na ostatniej sesji w roku (zł)	169	336	505	196,5	260,0

I. Sytuacja makroekonomiczna w 2009 roku

I.1. Polska jedynym krajem UE z dodatnią dynamiką PKB

Rok 2009 przyniósł istotne wyhamowanie dynamiki PKB w Polsce. Gwałtowne załamanie wzrostu nastąpiło na początku roku, kiedy to dynamika PKB spadła z 3,0% r/r w IV kwartale 2008 do 0,8% r/r w I kwartale 2009 (był to najniższy poziom od 2002 r.), natomiast kolejne kwartały przyniosły stopniową poprawę sytuacji (1,1% r/r w II kwartale oraz 1,7% r/r w III kwartale), a druga połowa roku okazała się już znacznie lepsza od pierwszej. Wzrost PKB za cały 2009 r. w porównaniu z 2008 r. wyniósł 1,7% podczas gdy rok wcześniej było to 5,0%.

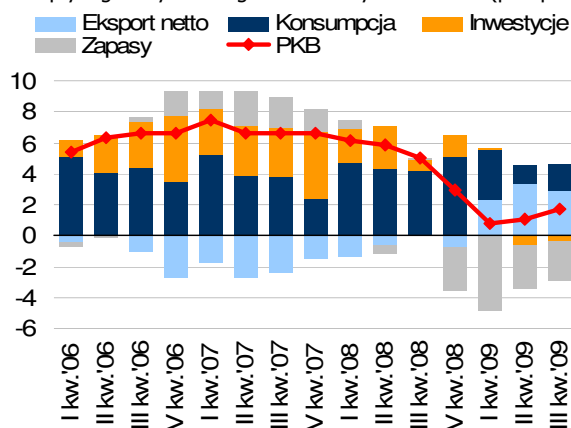
Można wyróżnić dwa główne czynniki spowolnienia polskiej gospodarki. Z jednej strony było to silne ograniczenie popytu zewnętrznego, związane ze znaczącym pogorszeniem handlu zagranicznego w krajach UE (w szczególności w Niemczech, które są największym partnerem handlowym Polski). W 2009 r. wysoką dodatnią kontrybucję do wzrostu gospodarczego utrzymywał co prawda eksport netto (rzędu 2-3 punktów procentowych), nie było to jednak spowodowane siłą polskiego eksportu, lecz jedynie poprawą salda handlu zagranicznego w wyniku szybszego spadku importu niż eksportu. Warto też podkreślić, że spadek polskiego eksportu w wyniku globalnej recesji był w dużej mierze ograniczony przez efekt osłabienia złotego, które zwiększyło konkurencyjność polskich eksporterów i pozwoliło im utrzymać a niekiedy nawet zwiększyć marże. Przełożyło się to pozytywnie na wyniki sektora przedsiębiorstw niefinansowych, które począwszy od II kwartału znów charakteryzowały się dodatnią dynamiką. W drugim i trzecim kwartale zeszłego roku wyniki przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 14-18%.

Drugim kluczowym źródłem spowolnienia było istotne obniżenie się poziomu inwestycji wynikające ze spadku bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz ograniczenia akcji kredytowej przez sektor bankowy. W wyniku tego w II i III kwartale zanotowano ujemny wkład inwestycji (rzędu 0,3-0,6 punktu procentowego). Trzeba jednak zaznaczyć, że spadek inwestycji prywatnych został istotnie złagodzony dzięki ich substytucji przez inwestycje publiczne (głównie w rozbudowę infrastruktury drogowej), co sprawiło, że cała kategoria nie obniżyła się drastycznie (maksymalna skala spadku to -3,0% r/r w II kwartale).

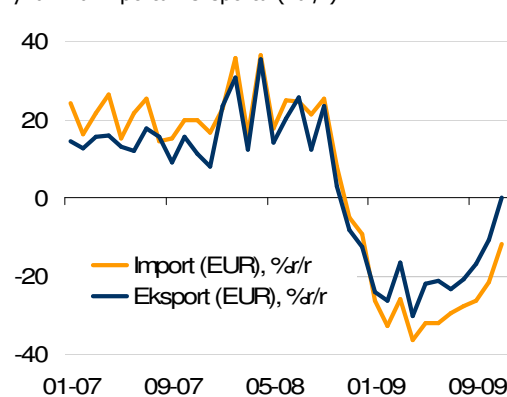
Bardzo ważny był też fakt, że wraz z pogorszeniem się koniunktury przedsiębiorcy drastycznie ograniczyli poziom zapasów, co zaowocowało silnym negatywnym wkładem tej kategorii do dynamiki PKB (prawie -5 punktów procentowych w I kwartale, niecałe -3 punkty procentowe w II i III kwartale).

Natomiast czynnikiem, który mimo powyższych negatywnych efektów pozwolił na nieprzerwany wzrost polskiej gospodarki w zeszłym roku, był w głównej mierze stabilny krajowy popyt konsumpcyjny. W przypadku polskiej gospodarki był to historycznie czynnik kluczowy. Gospodarka polska charakteryzuje się relatywnie niewielkim udziałem eksportu w PKB (ok. 40%) w porównaniu np. z pozostałymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej, silnie uzależnionymi od eksportu, gdzie jego udział w PKB jest prawie dwukrotnie większy. Siłą rzeczy więc popyt wewnętrzny gra w Polsce większą rolę, a relatywnie niski poziom rozwoju powoduje, że możliwości przesunięcia konsumpcji w czasie w porównaniu z dojrzałymi gospodarkami są dość ograniczone. Relatywnie stabilny popyt konsumpcyjny jest także związany z tym, że konsumpcja w Polsce jest w dużo mniejszym stopniu finansowana akcją kredytową niż ma to miejsce w krajach rozwiniętych (a nawet w krajach regionu jak Czechy czy Słowacja), gdyż ta została wyraźnie ograniczona. Dodatkowym czynnikiem było mniejsze od oczekiwań przełożenie się kryzysu na krajowy rynek pracy.

Wpływ głównych kategorii na realny wzrost PKB (pkt. proc.)

Dynamika importu i eksportu (%r/r)

Mimo silnego spowolnienia wzrostu gospodarczego trzeba podkreślić, że miniony rok okazał się dla polskiej gospodarki znacznie lepszy od oczekiwań. Dynamika PKB wyniosła 1,7%. W obliczu największego globalnego kryzysu gospodarczego od czasów Wielkiej Depresji z lat 30-tych XX wieku Polska zdołała utrzymać dodatnie tempo wzrostu gospodarczego nie tylko jako jedyny kraj regionu, ale także całej UE. Dla porównania według ostatnich prognoz KE PKB w Czechach spadł w zeszłym roku o 4,8%, na Słowacji o 5,8%, zaś na Węgrzech aż o 6,5%.

I.2. Stopniowe pogorszenie sytuacji na rynku pracy

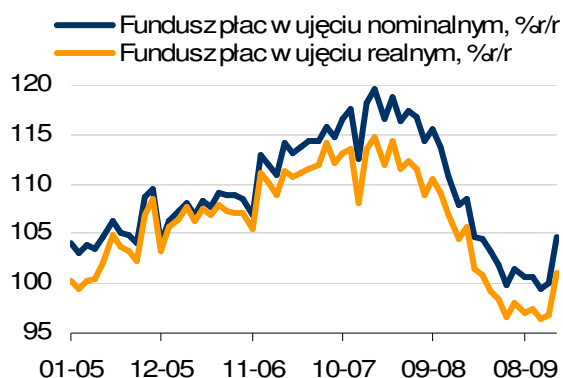
Spowolnienie gospodarcze odbiło się istotnie na sytuacji na krajowym rynku pracy. W minionym roku odnotowano znaczący spadek popytu na pracę, który spowodował spadek liczby zatrudnionych, rosnącą stopę bezrobocia oraz malejącą presję płacową. Rynek pracy w czasie obecnego kryzysu okazał się jednak dużo bardziej elastyczny niż podczas spowolnienia z początku dekady i zdolny do szybkiego dostosowania, które nastąpiło jeszcze w I połowie roku, dzięki czemu przedsiębiorstwa zdołały istotnie poprawić swoją sytuację finansową i tym samym zapobiec redukcji zatrudnienia na znacznie większą skalę, która miałaby najprawdopodobniej miejsce, gdyby zareagowano z opóźnieniem.

W wyniku spadającego popytu firmy były zmuszone do redukcji zatrudnienia – miały one miejsce głównie w I połowie roku i dotyczyły przede wszystkim sektora przetwórstwa przemysłowego, a w szczególności branż nastawionych na eksport w związku ze spadkiem popytu zagranicznego. Od stycznia do czerwca pracę w przemyśle straciło ponad 110 tysięcy osób, po czym druga połowa roku przyniosła wyraźną stabilizację sytuacji z już znacznie mniejszymi spadkami zatrudnienia (poniżej 10 tys. osób miesięcznie). Sytuacja w pozostałych sektorach (budownictwo, usługi) była relatywnie stabilna dzięki silnemu popytowi krajowemu. Spadek zatrudnienia spowodował znaczny wzrost stopy bezrobocia do 11,9% w grudniu 2009 wobec 9,5% przed rokiem.

Spadający popyt na pracę spowodował mocne wyhamowanie tempa wzrostu wynagrodzeń. Podczas, gdy w roku 2008 płace w sektorze przedsiębiorstw wykazywały jeszcze dwucyfrową dynamikę, rok 2009 przyniósł jej spadek do ok. 2% r/r. Natomiast w ujęciu realnym w II połowie roku mieliśmy do czynienia ze spadkiem poziomu płac (o ok. 1-2% r/r).

Rezultatem słabnącej dynamiki płac oraz spadków zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw był wyraźny spadek dynamiki funduszu płac. W ujęciu realnym fundusz płac w sektorze przedsiębiorstw zanotował dodatnią dynamikę jedynie w I kwartale, po czym reszta roku przyniosła wyraźne spadki nawet o 3-4% pod koniec roku. Fakt ten nie spowodował jednak znaczącego osłabienia spożycia indywidualnego, które przez cały rok pozostawało filarem wzrostu gospodarczego Polski. Było to spowodowane m.in. wzrostem w innych kategoriach, takich jak renty i emerytury oraz inne formy płatności za pracę.

Dynamika funduszu płac w ujęciu nominalnym i realnym (%r/r)

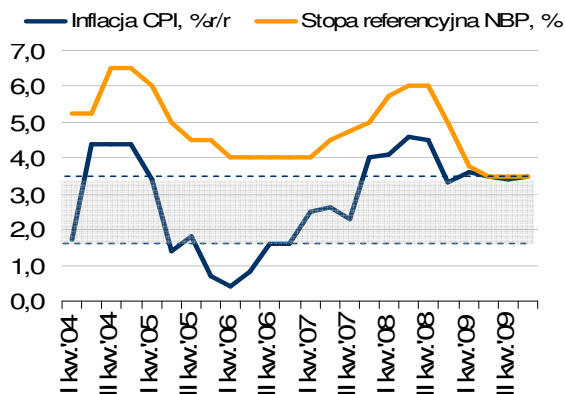
I.3. Inflacja i stopy procentowe

Pomimo istotnego spowolnienia krajowej gospodarki i wynikającego z niego osłabienia presji inflacyjnej, ceny towarów i usług konsumpcyjnych zanotowały w I połowie 2009 roku bardzo szybki wzrost w ujęciu miesięcznym. W wyniku tego po osiągnięciu przez CPI w ujęciu rocznym minimum na poziomie 2,8% r/r w styczniu, w kolejnych miesiącach powrócił on w okolice 4% r/r. Wyższe tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było przede wszystkim efektem znaczącego osłabienia złotego, które znalazło odzwierciedlenie nie tylko we wzroście cen paliw i żywności, ale również w wyższych cenach w segmencie turystyki zorganizowanej i sprzętu elektronicznego.

W drugiej części roku, gdy efekty deprecjacji złotego zaczęły wygasać przy słabej presji popytowej obserwowaliśmy powrót inflacji do ok. 3% r/r, przy czym na koniec roku wzrosła ona do 3,5% r/r na skutek efektu niskiej bazy statystycznej z 2008 roku.

W I połowie 2009 roku Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała rozpoczęty w listopadzie 2008 roku cykl łagodzenia polityki pieniężnej w celu wsparcia zwalniającej gospodarki. RPP czterokrotnie podjęła decyzję o obniżce stóp i w efekcie stopa referencyjna NBP spadła z 5,00% na koniec 2008 roku do 3,50% na koniec czerwca 2009 roku. W II połowie 2009 roku Rada pozostawiła stopy

Stopa inflacji CPI (%r/r) i stopa referencyjna NBP (%)

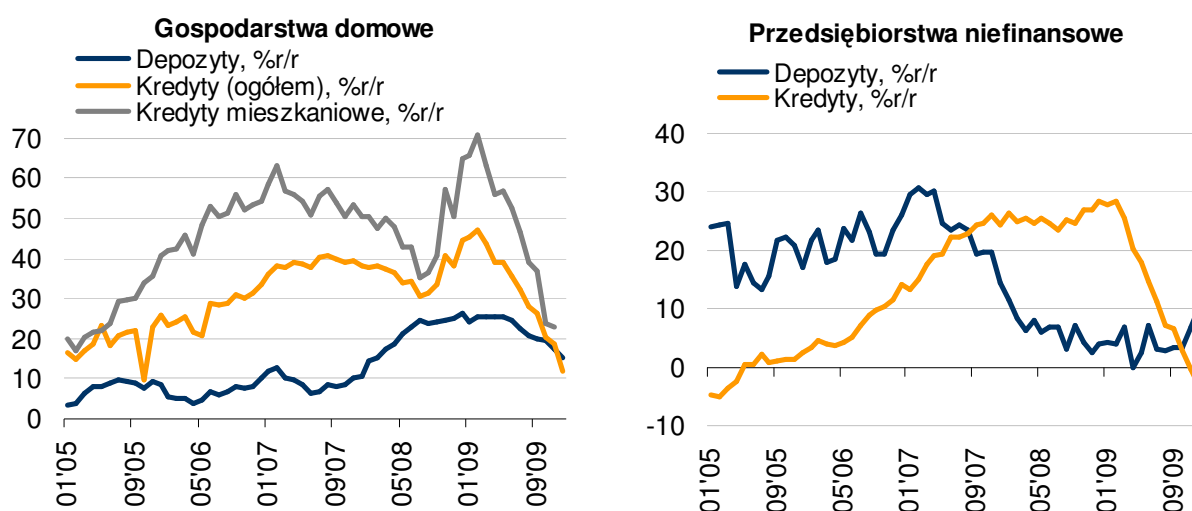

procentowe na niezmiennym poziomie głównie ze względu na proinflacyjne zagrożenie ze strony słabego złotego.

I.4. Podaż pieniądza i sektor bankowy

W roku 2009 istotnemu wyhamowaniu uległa dynamika depozytów gospodarstw domowych. Ich wartość wzrosła o ok. 50 mld zł wobec wzrostu o ok. 70 mld zł w roku poprzednim, a tempo wzrostu obniżyło się do 15,2% r/r na koniec roku z 26,5% r/r rok wcześniej. Negatywnie na dynamikę depozytów gospodarstw domowych oddziaływała pogarszająca się sytuacja na rynku pracy, której efektem był spadek realnego funduszu płac, jak również przyspieszenie odpływu środków pieniężnych do funduszy inwestycyjnych w II połowie roku (saldo wpłat i umorzeń w II połowie roku wyniosło prawie 4 mld zł wobec -1,6 mld zł w poprzednich 6 miesiącach) oraz spadek oprocentowania lokat terminowych.

Sytuacja poprawiła się z kolei w przypadku depozytów korporacyjnych, gdzie odnotowano wzrost dynamiki do 10,4% r/r w grudniu z 4,0% r/r na koniec poprzedniego roku (wolumen depozytów wzrósł o ok. 16 mld zł wobec wzrostu o ok. 6 mld zł w 2008 roku). Było to głównie skutkiem istotnej poprawy wyników finansowych polskich przedsiębiorstw, widocznej już od II kwartału.

Ostrzejsze kryteria kredytowe w warunkach zwiększonego ryzyka (rosnący odsetek kredytów zagrożonych w wyniku spowolnienia gospodarczego) przyczyniły się do mocnego spadku dynamiki kredytów. Sytuacja pogorszyła się drastycznie zwłaszcza w przypadku kredytów korporacyjnych, których dynamika stała się pod koniec roku ujemna (-3,4% r/r w grudniu) wobec wzrostu o 28,3% r/r na koniec 2008 roku. Po wyeliminowaniu efektu kursowego (kredyty walutowe stanowią ok. 24% ogółu kredytów korporacyjnych) dynamika kredytów dla przedsiębiorstw spadła z 24,5% r/r na koniec 2008 do -3,2% r/r.

Mocno wyhamowała również dynamika kredytów dla gospodarstw domowych: do 11,8% r/r w grudniu z 44,6% r/r na koniec poprzedniego roku, czemu towarzyszył wzrost wolumenu o ponad 44 mld zł wobec wzrostu o 116 mld zł w 2008 roku. Po uwzględnieniu efektów kursowych (kredyty walutowe – głównie w CHF - stanowią obecnie ok. 37% wartości ogółu kredytów dla gospodarstw domowych) dynamika kredytów detalicznych obniżyła się z 32,5% r/r w grudniu 2008 do 12,3% r/r na koniec roku 2009.

W 2009 roku NBP kontynuował działania nakierowane na wygenerowanie dodatkowej płynności w sektorze bankowym w celu zwiększenia możliwości udzielania przez banki nowych kredytów. Należały do nich m.in. przedterminowy wykup obligacji NBP, wydłużenie operacji repo do 6 miesięcy, dalsze rozszerzenie zakresu aktywów mogących stanowić zabezpieczenie operacji refinansujących NBP, obniżka stopy rezerwy obowiązkowej o 50 pb do 3,00%, a także wprowadzenie kredytu dyskontowego (instrument ten wszedł w życie z początkiem 2010 roku).

II. Akcjonariat i notowania akcji BRE Banku na GPW

II.1. Informacja o akcjach BRE Banku SA

- 29.690.882 – łączna liczba akcji BRE Banku w tym:
29.669.382 akcji w obrocie giełdowym
21.500 akcji imiennych
- Wartość nominalna 1 akcji: 4 zł
- Kapitał zakładowy BRE Banku: 118.763.528 zł (w całości opłacony, dane wg stanu na 31.12.2009 r.)
- Akcje notowane na GPW od 1992 r.
- Akcje są składową indeksów GPW: WIG, WIG20 i WIG Banki; ponadto akcje wchodzą w skład indeksów WIG 20 short, WIG 20 lev i WIG PL
- Żadne akcje nie są uprzywilejowane, każda daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

II.2. Commerzbank AG – główny akcjonariusz BRE Banku

BRE Bank posiada od wielu lat strategicznego akcjonariusza. Jest nim Commerzbank AG, który wcześniej bezpośrednio, a obecnie poprzez swoją w 100% zależną spółkę Commerzbank Auslandsbanken Holding AG jest zaangażowany kapitałowo w BRE Bank.

Udział Commerzbanku wzrastał od 21% w 1995 r. poprzez 50% w 2000 r. do poziomu 72,16% w 2003 r. Począwszy od 2005 r. udział ten nieznacznie zmalał w związku z realizacją programów opcji menedżerskich w BRE Banku. Na koniec grudnia 2009 r. Commerzbank Auslandsbanken Holding AG posiadał 69,78% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BRE Banku.

Commerzbank jest drugim co do wielkości prywatnym bankiem niemieckim, z rozległą siecią oddziałów w Niemczech i Europie. W 2008 r. zapadła decyzja o przejęciu przezeń Dresdner Banku AG. Było to jedno z największych przejęć w historii niemieckiej bankowości zostało sfinalizowane w styczniu 2009 r., natomiast fuzja zakończyła się w maju 2009 r.

Pod koniec 2008 r., w efekcie następstw światowego kryzysu finansowego, Commerzbank skorzystał z rządowego programu pomocy dla sektora finansowego i otrzymał 8,2 miliarda euro, które podniosły o 10% jego kapitały. Po raz drugi został zasilony kwotą w wysokości 10 miliardów euro z państwowego funduszu SoFFin. W wyniku tych operacji państwo niemieckie stało się największym udziałowcem Commerzbanku obejmując pakiet akcji (25 procent akcji plus jedna akcja) wystarczający do blokowania kluczowych decyzji podejmowanych przez walne zgromadzenie akcjonariuszy i inne organy władz tego banku.

Zmiany w akcjonariacie Commerzbanku nie miały wpływu na jego zaangażowanie kapitałowe w BRE Banku SA. Grupa BRE Banku pozostaje najważniejszą afiliacją Commerzbanku w Europie Środkowej i Wschodniej i zgodnie z deklaracjami Zarządu Commerzbanku nie ma obecnie żadnych planów zmiany tej sytuacji.

Pozostałe 30,22% akcji BRE Banku znajduje się w wolnym obrocie (free float) Akcjami tymi obracają głównie inwestorzy finansowi (około $\frac{3}{4}$ free float), w tym dwaj, którzy w trakcie 2009 r. przekroczyli próg 5% akcji: Commercial Union Otwarty Fundusz Emerytalny BPH CU WBK, osiągając pakiet 5,05% akcji oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny z 5,01% kapitału zakładowego Banku. Jednak na koniec 2009 r. obaj inwestorzy zeszli poniżej progu 5%: ING OFE do poziomu 4,96% a Aviva OFE (dawniej Commercial Union OFE) do 4,93%.

Pozostałymi akcjami obracają inni inwestorzy, w tym indywidualni. Ponieważ nie przekraczają progu 5% akcji BRE Banku, nie mają obowiązku informowania o fakcie ich nabycia.

II.3. Obszary współpracy z Commerzbankiem

Na mocy zawartego w 1994 r. porozumienia strategicznego BRE Bank był wielokrotnie dokapitalizowany, zarówno w zakresie kapitałów podstawowych, jak też udzielane mu były pożyczki podporządkowane. Na koniec 2007 r. równowartość tych drugich wyniosła ok. 1,7 mld zł, na koniec 2008 ok. 2,7 mld zł, na koniec 2009 ok. 2,6 mld zł. Ponadto Bank korzystał i korzysta z kredytów z CB, których wartość na koniec 2009 r. osiągnęła 16,6 mld zł.

Oprócz wsparcia kapitałowego strategiczny partner udzielił BRE Bankowi tzw. letter of comfort – deklaracji wsparcia finansowego w razie problemów z płynnością (poprzez oficjalne zapewnienie, że we wszystkich przypadkach, z wyjątkiem ryzyka politycznego, spółka będzie wywiązywać się ze swych kontraktowych zobowiązań).

Umowa o współpracy technicznej stworzyła BRE Bankowi możliwość dostępu do sieci operacyjnych CB oraz do sieci jego banków korespondentów na całym świecie. Ponadto CB postawił do dyspozycji BRE Banku swój know-how, co obecnie znajduje wyraz we współpracy w wielu różnych dziedzinach, na mocy odrębnych umów. Wśród tych dziedzin obecnie do najważniejszych należy zaliczyć:

1) Kontrola ryzyka, a w niej takie obszary jak:

- metodologie pomiaru ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności,
- metodologia monitorowania ryzyka operacyjnego,
- system ratingowy dla podmiotów korporacyjnych,
- optymalizacja procesu kredytowego i monitorowanie ryzyka kredytowego,
- dostosowanie się do wymogów Basel II.

W szczególności Bank korzysta z wiedzy ekspertów Commerzbanku w zakresie realizowanego obecnie projektu wdrożenia metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego (AIRB). Mimo że decyzje dotyczące ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności zapadają w BRE Banku, jednak metodologie stosowane w zarządzaniu tym ryzykami są systematycznie uzgadniane z CB.

2) Współpraca w obsłudze klientów międzynarodowych, w tym klientów Commerzbanku.

3) Compliance i przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy.

4) Współpraca w dziedzinie informatyki i logistyki.

5) Korzystanie przez BRE Bank z ratingu banków posiadanego przez CB.

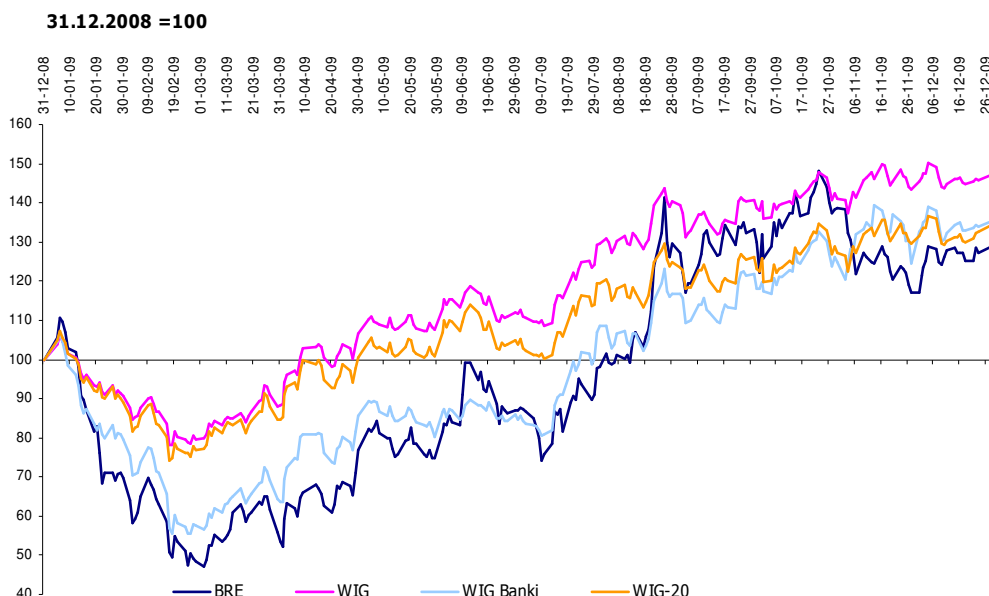
6) Wspólny system raportowy w obszarze rachunkowości i controllingu.

BRE Bank jest również włączony w system trzyletniego planowania strategicznego Grupy CB.

II.4. Notowania kursu akcji BRE Banku na GPW i informacja o dywidendzie

Po silnych spadkach odnotowanych w 2008 r., kiedy to WIG obniżył się o ponad 50%, w 2009 r. sytuacja na GPW uległa diametralnej zmianie. WIG wzrósł o 47%, WIG20 zyskał 33%, a licząc od najniższego poziomu w lutym 2009 o ponad 80%. Zdecydowanie poprawiły się także notowania małych i średnich spółek - mWIG40 wzrósł w ciągu roku o 55%, a WIG80 o 62%. Poprawie uległy również wszystkie indeksy branżowe. Subindeks WIG-Banki wzrósł o 34%.

Dynamika kursu akcji BRE Banku w 2009 r. na tle indeksów WIG, WIG-20 i WIG-Banki

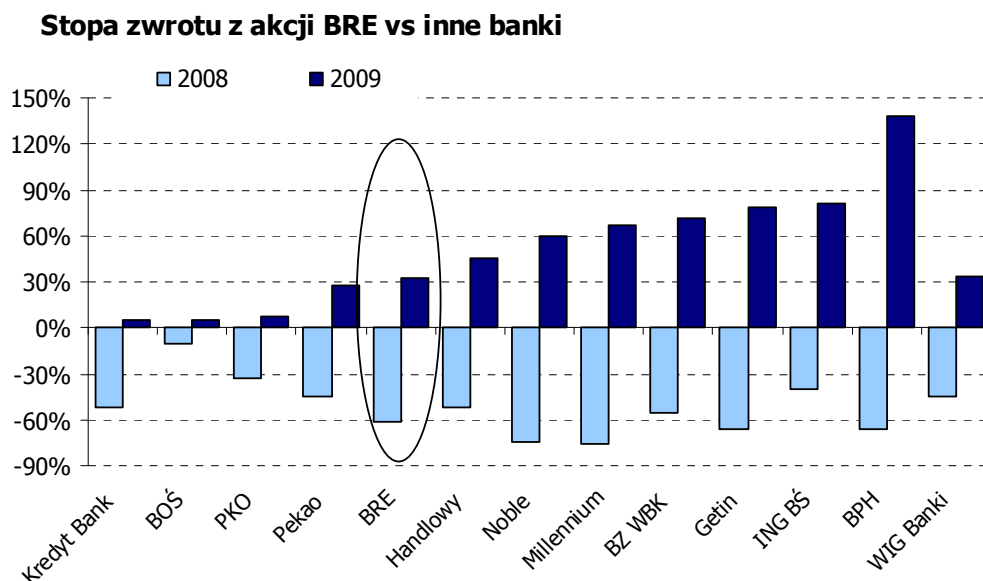

Zmiany notowań akcji BRE Banku nie odbiegały znacząco od dynamiki indeksu dla sektora bankowego. Po spadku notowań o 55% w ciągu dwóch pierwszych miesięcy roku, w następnych miesiącach kurs akcji BRE Banku wzrósł trzykrotnie, **kończąc rok na poziomie 260 zł**. Oznacza to, że roczna stopa zwrotu z akcji BRE Banku ukształtowała się na poziomie 32%, czyli zbliżonym do dynamiki indeksu branżowego dla sektora bankowego i o 15 punktów procentowych niższym od dynamiki indeksu szerokiego rynku. Najniższy poziom kursu akcji BRE Banku (92,70 zł) odnotowano 2 marca, zaś najwyższy poziom (291,00 zł) 23 października 2009 roku.

Wskaźnik cena/zysk (P/E) dla akcji BRE Banku na koniec 2009 roku wyniósł 59,9 (wobec 8,0 na koniec 2008 r.), a wskaźnik cena/wartość księgowa (P/BV) ukształtował się na poziomie 1,9 (1,5 na koniec 2008 r.).

Kapitalizacja Spółki na 31 grudnia 2009 r. wynosiła 7,7 mld zł (1,9 mld EUR) wobec 5,8 mld zł (1,4 mld EUR) na koniec 2008 roku.

Poniższe wykresy przedstawiają **stopę zwrotu z akcji BRE Banku w latach 2008 i 2009**.

Poniżej przedstawiono historie wypłaty dywidend przez BRE Bank. Zarząd i Rada Nadzorcza będą rekomendować Walnemu Zgromadzeniu **niewypłacanie dywidendy za 2009 r.**

Dywidenda za rok	Dywidenda na akcję (PLN)	Łączna wartość dywidendy (mln PLN)	Dywidenda jako % zysku jednostkowego
1996	3,00	43,5	38
1997	3,00	46,6	32
1998	3,00	68,4	33
1999	8,00	182,4	27
2000	5,00	114,9	32
2001	10,00	230,0	68
2002 - 2008	Bez dywidendy		

Działalność Grupy BRE Banku w 2009 r.

I. Informacja o istotnych zjawiskach i zdarzeniach w 2009 r.

Skutki kryzysu ekonomicznego, wprowadzie w znacznie mniejszym stopniu, niż w innych krajach, odczuła również polska gospodarka i wraz z nią system bankowy, w tym także Grupa BRE Banku. Przejawiło się to znacznie niższym, niż w poprzednich latach zyskiem. W ujęciu brutto zysk skonsolidowany wyniósł 209,4 mln zł wobec przeszło 1 mld zł (łącznie z działalności kontynuowanej i zaniechanej) rok wcześniej. Zysk netto Grupy za 2009 r. przypadający na akcjonariuszy BRE Banku osiągnął 128,9 mln zł wobec 857,5 mln zł w 2008 r.

Należy jednak podkreślić, że dochody Grupy w 2009 roku (2 851,3 mln zł) były wyższe niż rok wcześniej (2 824,5 mln zł) a dochody z działalności powtarzalnej osiągnęły najwyższy poziom w historii. Uwzględniając fakt, że w 2008 r. z transakcji jednorazowych (sprzedaż Vectry i PTE Aegon) pochodziło 259 mln zł, wynik na działalności powtarzalnej był o 11% lepszy niż w 2008 r.

Do zjawisk w biznesie, które miały pozytywny wpływ na dochody Grupy należy zaliczyć:

- wzrost liczby klientów, głównie detalicznych, o ponad 480 tys. (z czego 146 tys. w Czechach i na Słowacji),
- wzrost depozytów klientów w skali roku o 5 mld zł, zwłaszcza w II połowie roku, przy czym Bank nie był agresywnym graczem w wojnie cenowej, która toczyła się na przełomie roku 2008 i 2009,
- Realizacja strategicznego programu BREnova, który po stronie dochodowej zaowocował między innymi wzrostem marż od nowych kredytów, większym udziałem dochodów z kredytów nie-hipotecyjnych w bankowości detalicznej, wzrostem dochodów z opłat i prowizji od produktów nie angażujących kapitału, w tym wynikających z rozwoju bankowości transakcyjnej,
- dywidenda w kwocie ponad 96,2 mln zł od posiadanego pakietu akcji PZU,
- dobra i stabilna sytuacja w zakresie płynności, mimo problemów jakie występowały na rynku bankowym między innymi dzięki finansowaniu w CHF i innych walutach przez długoterminowe kredyty, głównie z Commerzbanku.

Wymienione wyżej czynniki przyczyniły się do wzrostu dochodu odsetkowego o 19,1% a opłat i prowizji o 7,8% w porównaniu z rokiem 2008.

Istotne skutki BREnowej wystąpiły po stronie ogólnych kosztów administracyjnych, których poziom był o 4,5% niższy niż przed rokiem. Był to efekt redukcji zatrudnienia (łącznie w Grupie o 566 etatów), zahamowania wzrostu wynagrodzeń, wstrzymania rozwoju sieci placówek, jak też poprawy efektywności w obszarach logistyki i IT (m.in. zmniejszenie liczby samochodów służbowych oraz ograniczenia innych kosztów rzeczowych).

W efekcie wskaźnik C/I spadł do poziomu 54,2%, najniższego od pięciu lat i jednego z najniższych wśród polskich banków.

Do czynników, które miały ujemny wpływ na sytuację Banku i Grupy w 2009 r. należy zaliczyć efekty dekonunktury, jakie odczuła polska gospodarka i cały system bankowy już w końcu 2008 r. Chodzi mianowicie o gwałtowne obniżenie wartości złotego, pogorszenie sytuacji firm i wyhamowanie inwestycji przedsiębiorstw, wzrost bezrobocia, zahamowanie dynamiki funduszu płac.

Efektom deprecjacji złotego był tzw. problem opcji walutowych, które zawierane były przez firmy w 2008 r. w obliczu spodziewanego umocnienia złotego. Odwrócenie tendencji kursowych doprowadziło wielu klientów do trudności finansowych, a dla Banku oznaczało konieczność utworzenia rezerw na należności związane z opcjami. W 2009 r. obciążenie wyniku Grupy z tego tytułu wyniosło 275,1 ml zł, około ¼ z całości utworzonych rezerw.

Aby ograniczyć w przyszłości ryzyka, które spowodowały konieczność utworzenia powyższych rezerw, w Banku przeprowadzono reformę obrotu instrumentami pochodnymi.

Proces tworzenia rezerw miał miejsce głównie w I półroczu 2009 r., w II półroczu problem ten już wygasł. Z kilkoma dużymi klientami udało się zawrzeć porozumienia, w efekcie których zrestrukturyzowano zadłużenie firm poprzez kapitałowe zaangażowanie Banku w zamian za długi. Bank zapewnił również tym firmom finansowanie obrotowe.

Trudna sytuacja na rynku pracy przełożyła się na pogorszenie jakości portfela gotówkowych kredytów detalicznych, udzielanych klientom zewnętrznym, nie będących klientami mBanku. Towarzyszyło temu utworzenie rezerw w skali roku 2009 w wysokości 201,5 mln zł. Od maja 2009 r. zaprzestano udzielać kredytu gotówkowego w dotychczasowej formule. Aby zapobiec pogarszającej się jakości portfela tych kredytów Bank wprowadził korekty w polityce kredytowej w zakresie kredytów detalicznych w celu zmniejszenia poziomu ryzyka.

Szybki wzrost kursu franka szwajcarskiego w końcu 2008 i pierwszych miesiącach 2009 r. przyczynił się do spowolnienia akcji kredytowej w tej walucie, w której dotychczas klienci najchętniej zaciągali kredyty hipoteczne.

W trakcie roku nastąpiły zmiany ratingu Banku – agencja Fitch podniosła rating, natomiast agencja Moody's dokonała jego obniżenia. Zmiany te szczegółowo przedstawiono w rozdziale XIII.

Do ważnych wydarzeń 2009 r. należy zaliczyć poważny postęp prac nad projektem Basel II AIRB (Advanced Internal Rating Based approach), czyli projektem wdrożenia metody wewnętrznych ratingów na potrzeby wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Stosowanie metody wewnętrznych ratingów wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego i niemieckiego Urzędu Nadzoru Finansowego (BaFin), której uzyskanie uwarunkowane jest spełnieniem szeregu wymogów. W wyniku realizacji projektu AIRB, Bank w grudniu 2009 r. wystąpił do obu nadzorów z wnioskiem o akceptację stosowania metody AIRB.

Istotne zdarzenia w Grupie BRE Banku

- Sukcesy DI BRE Banku – pierwsze miejsce na rynku IPO w 2009 (Kopalnia Węgla Kamiennego Bogdanka, Pol Aqua), wysoki udział w obrocie akcjami i w efekcie bardzo dobry wynik finansowy.
- Dobre wyniki BRE locum, w części dzięki sprzedaży gruntu za 20 mln zł.
- Powołanie spółki Aspiro w miejsce spółki emFinanse i dokapitalizowanie jej kwotą 10 mln zł; przeznaczenie spółki pozostało to samo – sprzedaż produktów detalicznych poprzez sieć terenową, do której włączono sieć mBanku i częściowo MultiBanku; na koniec roku 2009 w ramach spółki funkcjonowało 200 placówek, zatrudniających około 1 200 doradców.
- Konieczność utworzenia znacznych rezerw (104,5 mln zł) w BRE Leasing, w związku z trudną sytuacją klientów.
- Sprzedaż rumuńskiej spółki factoringowej Compania de Factoring, będącej własnością austriackiego Intermarket Bank AG. Spółka ta poniosła w 2009 r. znaczne straty. Pośrednio, poprzez fakt, że Bank posiada udziały w Intermarket Bank, przełożyło się to ujemnie na wynik skonsolidowany Grupy BRE Banku kwotą 37,4 mln zł.

Zmiany we władzach BRE Banku:

- Na stanowisku Członka Zarządu ds. Bankowości Inwestycyjnej Hans-Dieter Kemler zastąpił Bernda Loewena.
- Karin Katerbau, Członek Zarządu odpowiadająca za finanse, z dniem 1.10.2009 r. została Wiceprezesem Zarządu.
- Poszerzono skład Rady Nadzorczej do 10 osób poprzez powołanie w jej skład Stefana Schmittmanna z Commerzbanku.

Szczegółowe informacje o składzie Zarządu, Rady Nadzorczej i jej Komisji znajdują się w części „Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 r.”.

II. Skład Grupy BRE Banku

Na dzień 31 grudnia 2009 r. podział działalności Grupy BRE Banku na linie i obszary biznesowe przedstawiał się następująco:

Grupa BRE Banku			
Linie	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość Detaliczna
Bank	Klienci Korporacyjni i Instytucje	Działalność Handlowa i Inwestycyjna	
	<ul style="list-style-type: none"> Obsługa korporacji (Grupy kapitałowe) Obsługa finansowa dużych przedsiębiorstw Obsługa małych i średnich przedsiębiorstw Instytucje Finansowe Finansowanie strukturalne i mezzanine*/ 	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko i Zarządzanie Płynnością Rynki Finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> mBank (klienci masowi i mikroprzedsiębiorstwa) MultiBank (klienci zamożni) Private Banking (klienci bogaci)
Spółki konsolidowane	<ul style="list-style-type: none"> BRE Bank Hipoteczny SA BRE Leasing Sp. z o.o. Grupa Intermarket <ul style="list-style-type: none"> Intermarket Bank AG Polfactor SA Transfinance a.s. Magyar Factor zRt Dom Inwestycyjny BRE Banku SA BRE Corporate Finance SA BRE Holding Sp. z o.o. BRE Gold FIZ AN** Tele-Tech Investment *** Sp. z o.o. Garbary Sp. z o.o.*** 	<ul style="list-style-type: none"> BRE Finance France SA 	<ul style="list-style-type: none"> BRE Wealth Management SA Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.) BRE Ubezpieczenia TU SA BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.
	Inne spółki	<ul style="list-style-type: none"> BRE.locum SA Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. 	

*/poprzednio na działalność tę składało się finansowanie projektów, zaliczane do obszaru Klienci Korporacyjni i Instytucje oraz Inwestycje własne, zaliczane do Działalności Handlowej i Inwestycyjnej

**/ BRE Gold Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych to spółka powstała w listopadzie 2009 ., do której przeniesiono posiadany pakiet akcji PZU w celu zarządzania otrzymaną z PZU dywidendą

***/ spółki te poprzednio były zaliczane do Działalności Handlowej i Inwestycyjnej

Spółki CERI Sp. z o.o. i BRE.locum SA ze względu na charakter ich działalności nie zostały zaliczone do żadnej z linii biznesowych, ujęto je jako „Inne spółki”.

Zgodnie ze standardami MSSF wszystkie spółki są konsolidowane metodą pełną. Profil działalności i udział Banku w kapitale konsolidowanych spółek przedstawiono w Nocie 1 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok. Ponadto ich działalność została pokrótce przedstawiona w częściach poświęconych obszarom biznesowym, do których zostały zaliczone.

III. Grupa BRE Banku na rynku usług finansowych w 2009 r.

BRE Bank lokuje się w czołówce polskich banków pod względem wielkości aktywów i funduszy własnych. Wśród banków notowanych na warszawskiej giełdzie BRE Bank na koniec 2009 r. zajmował 3 miejsce pod względem aktywów i wielkości portfela kredytów i pożyczek dla sektora niefinansowego i budżetowego oraz 5 miejsce pod względem depozytów i zobowiązań wobec klientów (dane skonsolidowane).

Większość spółek Grupy również zajmuje znaczącą pozycję w poszczególnych sektorach rynku usług finansowych. Rynkowy udział oraz pozycję Banku i wybranych spółek na koniec 2009 r. w porównaniu z 2007 r. i 2008 r. ilustruje następujące zestawienie:

Rodzaj działalności	Pozycja na rynku w 2009 r*/	Udział		
Bankowość Korporacyjna		2009	2008	2007
Kredyty dla przedsiębiorstw		6,4%	6,4%	6,5%
Depozyty przedsiębiorstw		8,9%	9,1%	9,3%
Leasing	2	10,4%	12,2%	9,3%
Faktoring				
Polska	4	13,8%	10,5%	18,0%
Austria	1	49,3%	57,0%	60,0%
Węgry	3	10,6%	14,3%	13,7%
Czechy	3	12,9%	16,0%	19,3%
Bankowość Detaliczna (mBank+MultiBank)				
Kredyty ogółem		6,7%	6,8%	5,2%
w tym hipoteczne	3	10,0%	11,1%	10,5%
Depozyty		5,3%	5,4%	4,8%
Bankowość Inwestycyjna				
Rynki finansowe				
Bony i obligacje skarbowe		4,7%	13,6%	18,4%
IRS/FRA		19,5%	22,9%	19,9%
FX spot i forward		5,9%	6,2%	7,72%
Opcje na WIG 20		18,5%	15,3%	16,0%
Nieskarbowe papiery dłużne (wartość zadłużenia)				
krótkoterminowe papiery dłużne	1	24,7%	12,0%	17,9%
obligacje przedsiębiorstw	2	22,2%	19,0%	18,2%
papiery dłużne banków	1	24,4%	27,0%	27,6%
Działalność maklerska				
obroty akcjami	6	6,9%	5,4%	6,6%
obroty obligacjami	3	6,5%	5,3%	3,8%
transakcje pochodne	2	15,0%	11,8%	11,7%
opcje	1	32,6%	28,5%	24,9%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych BRE Banku, NBP, GPW, Fitch Polska, Związku Przedsiębiorstw Leasingowych oraz informacji prasowych

*/tam, gdzie to było możliwe do ustalenia

IV. Rozwój Grupy BRE Banku w Obszarze Korporacje i Rynki Finansowe

IV.1. Klienci Korporacyjni i Instytucje (BRE Bank)

Miniony rok nie był łatwy dla tego obszaru. Pozytywnie zakończonym, ale trudnym wyzwaniem okazało się rozwiązanie problemów klientów, którzy w efekcie zawirowań na rynku walutowym w 2008 roku i zawartych transakcji pochodnych popadli w kłopoty. Dzięki wspólnym z obszarem ryzyka i obszarem Działalności Handlowej i Inwestycyjnej wysiłkom udało się ograniczyć skalę problemu, a dzięki zastosowaniu innowacyjnej struktury finansowania szereg klientów otrzymało wsparcie i uniknęło upadłości.

Mimo zahamowania akcji kredytowej na podkreślenie zasługuje wzrost dochodowości zarówno poprzez wzrost marż kredytowych w 2009 r. w porównaniu z 2008 jak również poprzez optymalizację wykorzystania aktywów ważonych ryzykiem (spadek ich poziomu o 3%).

Przygotowano i wdrożono innowacje produktowe w odniesieniu do produktów nie wiążących kapitału. Przyniosło to spodziewane efekty w postaci wzrostu dochodów z tytułu kart oraz usług zarządzania gotówką o 16% w porównaniu z 2008 r. W efekcie nawiązania bliskiej współpracy z Bankowością Detaliczną uruchomiono obsługę gotówkową klientów korporacyjnych w oddziałach Multibanku.

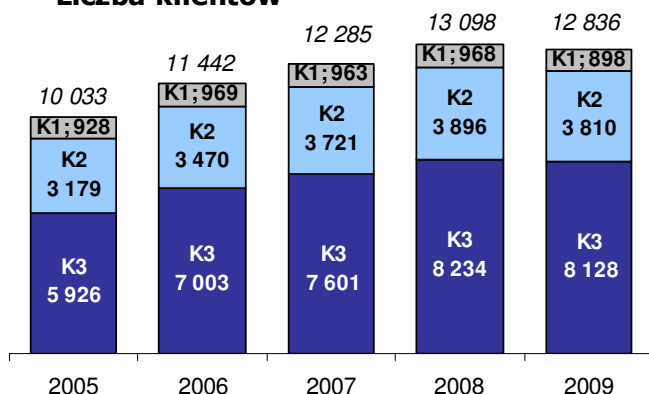
Jednocześnie wdrożono zaawansowane narzędzie zarządcze wspierające sprzedaż – Customer Relation Management (CRM) oraz macierz produktowo – sprzedażową.

IV.1.1. Klienci korporacyjni i dedykowana im oferta

Klienci Bankowości Korporacyjnej są podzieleni na trzy segmenty:

- K1 – to segment obejmujący grupy kapitałowe oraz duże przedsiębiorstwa o rocznych obrotach powyżej 1 mld zł. Klienci tego segmentu zgłaszają zapotrzebowanie na profesjonalne doradztwo zorientowane na finansowanie strukturyzowane, rynki kapitałowe oraz innowacyjne produkty. BRE Bank oferuje zaawansowane instrumenty finansowe oraz dostosowane do oczekiwań klientów rozwiązania technologiczne w zakresie instrumentów Cash Management oraz doradztwo w zakresie transakcji kapitałowych.
- K2 - do tego segmentu zalicza się średnie przedsiębiorstwa o rocznych obrotach od 30 mln zł do 1 mld zł. Strategicznymi dla klientów segmentu K2 są usługi w zakresie strukturyzacji finansowania transakcji handlowych obejmujące elementy finansowania zarówno bieżącego, jak i długoterminowego, głównie z wykorzystaniem instrumentów dyskontowych (dyskonto wierzytelności z regresem i bez regresu) oraz produkty rynku walutowego, instrumenty pochodne, proste i złożone zarządzanie środkami finansowymi z wykorzystaniem elektronicznych kanałów dystrybucji oraz finansowanie strukturyzowane.
- K3 - to segment średnich i małych przedsiębiorstw o rocznych obrotach do 30 mln zł prowadzących pełną księgowość, ze szczególnym uwzględnieniem uczestników obrotu z zagranicą. Strategiczna oferta produktowa skierowana do klientów segmentu K3 oparta jest na linii Pakietów EFEKT (Nowy EFEKT i Nowy EFEKT PLUS). W ramach oferty pakietowej każda mała i średnia firma może dowolnie ustalić zakres wykorzystywanych produktów, w tym również w zakresie leasingu i faktoringu. Podstawą zawsze jest rachunek i internetowy dostęp do niego za pomocą platformy iBRE. Integralną częścią oferty pakietowej jest opieka indywidualnego doradcy.

Liczba klientów

Łączna liczba klientów na koniec 2009 roku wynosiła 12 836 podmiotów i była nieznacznie niższa od liczby klientów na koniec 2008 roku (o 2,0%). Wynika to głównie z koncentracji na współpracy z klientami, dla których BRE Bank jest istotnym partnerem biznesowym.

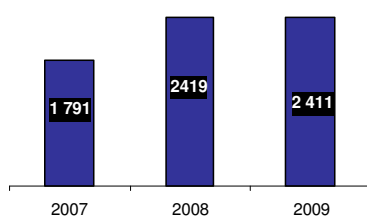
Wartość kredytów i depozytów klientów korporacyjnych przedstawiona jest w rozdziale poświęconym zmianom w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rynek kredytów dla przedsiębiorstw w skali roku 2009 spadł o 4,0%. Udział akcji kredytowej BRE Banku kierowanej do przedsiębiorstw w akcji kredytowej całego sektora utrzymuje się na stabilnym poziomie, na koniec grudnia 2009 r. wyniósł 6,4%, podobnie jak w grudniu 2008 r.

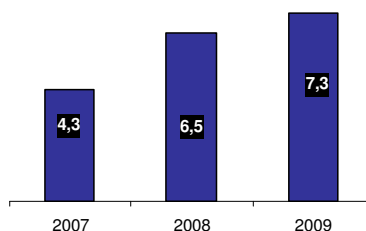
Rynek depozytów przedsiębiorstw wzrósł w 2009 r. o 9,5%. Udział depozytów przedsiębiorstw w BRE Banku w wartości depozytów sektora przedsiębiorstw na koniec grudnia wyniósł 8,9%, wobec 9,1% na koniec 2008 r.

Rozbudowywana oferta w zakresie **cash management**, wspierająca długotrwałe relacje z klientami, pozwala na zwiększenie zakresu transakcji objętych identyfikacją spływu należności oraz liczby klientów korzystających z zaawansowanych produktów w zakresie zarządzania środkami. W 2009 r. liczba zrealizowanych transakcji Polecenia Zapłaty wyniosła 2 411 tys. i była o 0,3% niższa od liczby transakcji zrealizowanych w 2008 roku. Dynamicznie przyrastała liczba i dochód z transakcji Identyfikacji Płatności Handlowych. Od stycznia do grudnia 2009 roku liczba zrealizowanych transakcji wyniosła prawie 7,3 mln i była wyższa o 11,8% od liczby transakcji zrealizowanych w 2008 roku a dochód z tytułu tego typu transakcji wzrósł w analogicznym okresie o 12,2%. W 2009 roku o 19,2% wzrosła liczba klientów korzystających z najbardziej wyrafinowanych rozwiązań w zakresie konsolidacji środków na rachunkach bankowych (w porównaniu z 2008 rokiem), na koniec 2009 roku 496 klientów korzystało oferty Cash poolingu i Shared balance.

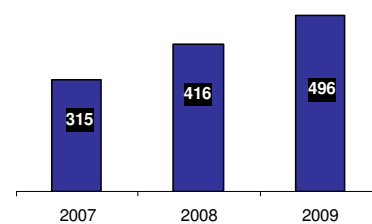
Polecenie zapłaty
(tys. transakcji)

Identyfikacja Płatności Handlowych
(mln transakcji)

Klienci korzystający z konsolidacji środków na rachunkach

IV.1.2. Rozwój oferty

W 2009 roku znacznie rozbudowano ofertę produktową, do najważniejszych wdrożeń można zaliczyć:

Karty płatnicze:

- Visa BRE Business – karta on-line, wypukła, otwarta na Internet z możliwością parametryzacji wszystkich typów transakcji. Wykorzystywana głównie przez klientów segmentu K3. Karta umożliwia korzystanie z wpłatomatów mBanku (117) i MultiBanku (115). Sprzedaż od jej wprowadzenia w maju 2009 r. do końca 2009 r. stanowiła niemal 8% wszystkich kart sprzedanych klientom korporacyjnym. Karta ta przyczyni się również do obniżenia kosztów operacyjnych obsługi niewielkich wypłat w kasach.
- Karty Prepaid – obejmujące trzy rodzaje kart (Visa Business Prepaid, Visa Bonus Prepaid, Visa Profit Prepaid), dostępne od 10 grudnia 2009. W ramach zrealizowanych funkcjonalności dają

możliwość sprawdzania salda za pomocą strony www (20 ostatnich operacji – unikatowe rozwiązanie na rynku) oraz kanału telefonicznego – mLinia. Użytkownikami kart mogą być osoby bezpośrednio powiązane z firmą (pracownicy) bądź też inne osoby np. klienci, kontrahenci, świadczeniobiorcy, dla których Bank wydaje karty na wniosek firmy.

- Ponadto istnieje unikalna na rynku możliwość obsługi kart w iBRE, od zamawiania, poprzez zamówienie dostawy, personalizacji, czy też wykonywanie zasileń i obciążień.

Gotówka:

- W 2009 roku udostępniono klientom korporacyjnym obsługę gotówkową w placówkach MultiBanku. Dodatkowo od grudnia 2009 roku wdrożono funkcjonalność obsługi gotówkowej przez wpłatomaty mBanku i MultiBanku dla klientów korporacyjnych korzystających z kart Visa BRE Business.
- Wdrożono monitor stanów kasowych umożliwiający śledzenie i monitorowanie ilości gotówki na każdym etapie procesu zarządzania gotówką (obecnie funkcjonalnością objęte są Oddziały Korporacyjne, docelowo będzie dostępny również dla oddziałów detalicznych).
- Wdrożono nową funkcjonalność systemu bankowości elektronicznej poprzez stworzenie modułu iBRE Cash – który umożliwia klientom składanie dyspozycji gotówkowych poprzez platformę iBRE w tym między innymi zarządzanie wpłatami i wypłatami; w ramach funkcjonalności istnieje możliwość awizacji wypłat również w placówkach MultiBanku.
- Wdrożono możliwość konwoju gotówki od i do klienta.
- Na etapie uruchamiania docelowej funkcjonalności jest System zarządzania gotówką CashBREaker – system WorkFlow, którego celem jest optymalizacja kosztów zarządzania gotówką poprzez lepsze prognozowanie potrzeb gotówkowych oraz poprawę efektywności procesu w ramach całego Banku.

BRE Mass Payment:

W listopadzie 2009 udostępniono produkt BRE Mass Payment w ramach bankowości elektronicznej (iBRE oraz BRESOK), który służy do zbiorczego obciążenia rachunku Klienta Zleceniodawcy globalną kwotą standardowych przelewów krajowych. BRE Mass Payment skierowany jest przede wszystkim do Klientów realizujących dużą liczbę poleceń przelewu w ramach jednego cyklu rozliczeniowego, jak również do Firm wymagających szczególnej dyskrecji w zakresie składanych zleceń. Nowa funkcjonalność umożliwia zachowanie poufności danych oraz ogranicza rozmiar wyciągu z rachunku bieżącego firmy oraz zapewnia szybkość procesowania.

IV.1.3. Bankowość transakcyjna

BRE Bank od początku swojej działalności tworzy innowacyjne produkty, oferuje nowoczesne rozwiązania biznesowe i buduje partnerskie relacje ze swoimi klientami. Wielokrotnie odgrywał rolę pioniera i wyznaczał nowe kierunki zarówno w zakresie obsługi, jak i oferty produktowej. BRE Bank był pierwszym polskim bankiem, który zaoferował klientom w roku 1993 system bankowości elektronicznej i usługi bankowości transakcyjnej.

Pod hasłem „bankowość transakcyjna” należy rozumieć przede wszystkim produkty, które wspomagają obsługę rachunków bieżących, obrót gotówką (zwłaszcza obsługę utargów) oraz szeroko rozumiane zarządzanie płatnościami, wpływem należności, płynnością i nadwyżkami środków. Są to także różnorodne transakcje i operacje realizowane przy użyciu korporacyjnych kart płatniczych i kart przedpłaconych. Przede wszystkim jednak są to nowoczesne kanały dostępu do środków, zlecenia transakcji oraz informacji o nich.

Bankowość transakcyjna to jedna z najdynamiczniej rozwijających się dziedzin polskiej bankowości, ale dla wielu, zwłaszcza mniejszych i średnich przedsiębiorców jest wciąż potencjałem niewykorzystanym. Jednym z głównych wyzwań jest zbudowanie świadomości wśród krajowych przedsiębiorców zarówno o możliwościach poprawiania płynności finansowej firm, jak i podstawowych cechach poszczególnych usług, które kryją się pod tą zbiorczą nazwą, wciąż nie dość jasno rozumianą przez znaczną część firm. Temu celowi ma służyć wydzielenie w strukturach Banku Departamentu Bankowości Transakcyjnej, zajmującej się jej rozwojem i propagowaniem. Wsparciem była też szeroka kampania reklamowa.

Wraz z rozwojem każdego przedsiębiorstwa pojawia się konieczność wykorzystania wyspecjalizowanych produktów bankowych. Firmy bowiem stosunkowo rzadko dysponują narzędziami, pozwalającymi optymalnie, na bieżąco wykorzystywać posiadane środki, a zarządzający nierzadko nie mają wystarczającej wiedzy o dostępnych na rynku usługach finansowych. Rolą banku jest właśnie informowanie i edukacja klientów w zakresie funkcji oraz sposobu korzystania z poszczególnych usług korporacyjnej bankowości transakcyjnej.

W BRE Banku bankowość transakcyjna skoncentrowana jest wokół innowacyjnej korporacyjnej platformy internetowej **iBRE**. Jest ona uniwersalnym i nowoczesnym narzędziem agregującym wiele produktów i usług bankowych. Modułowość platformy pozwala na jej elastyczny rozwój, dzięki czemu Bank jest w stanie obsługiwać nie tylko obecne, ale i przyszłe wymagania różnych klientów, zarówno małych i średnich firm, jak i największych korporacji. Wykorzystanie technologii internetowej umożliwia oczywiście aktywne zarządzanie finansami w oparciu o dostęp on-line

iBRE obsługuje nie tylko szerokie spektrum rozliczeń i raportowania, umożliwia również np. wykorzystanie programów dyskonta wierzytelności, czy też realizację transakcji handlowych. Integracja z najważniejszymi systemami finansowo-księgowymi, takimi jak SAP oraz Symfonia Forte zapewnia bezpośrednią wymianę informacji finansowych i niefinansowych z Bankiem. iBRE to internetowa platforma bankowości elektronicznej, udostępniająca wiele produktów i usług bankowych za pomocą jednego kanału dostępu. Została zaprojektowana w taki sposób, aby spełnić wymagania zarówno wielkich korporacji, jak i małych średnich przedsiębiorstw oraz indywidualnych klientów, korzystających z usług Private Banking.

Modułowa budowa platformy, oparta na technologii internetowej, zapewnia klientom możliwość aktywnego zarządzania środkami finansowymi w oparciu o dostęp on-line do aktualnych informacji rynkowych i szeroki wachlarz funkcji transakcyjnych. Moduły platformy to:

- iBRE Banking - podstawowy moduł iBRE, łączący w sobie cechy transakcyjne i komunikacyjne. Umożliwia zarządzanie dowolną strukturą rachunków i realizację zleceń.
- iBRE Invoice.net - internetowy moduł prezentacji faktur, łączący w sobie funkcje EBPP (*Electronic Bill Presentment and Payment*), i finansowanie oparte na wierzytelności.
- iBRE Depo Plus - innowacyjny moduł, naliczający odsetki od pojedynczych depozytów, stworzony z myślą o sądach i prokuraturach.
- iBRE Cards - efektywne i wygodne zarządzanie kartami biznesowymi pracowników.
- iBRE Connect - rozwiązanie, które rozszerza funkcjonalność systemów ERP o możliwość bezpośredniej wymiany informacji finansowych i niefinansowych z systemami BRE Banku
- iBRE Trade Finance - wyspecjalizowany moduł, umożliwiający składanie i przeglądanie elektronicznych zleceń i dyspozycji transakcji finansowania handlu.
- iBRE Cash - bezpieczny i wygodny moduł przeznaczony do obsługi zleceń gotówkowych.
- iBRE Fx – pozwala na szybką i efektywną realizację transakcji wymiany walut, umożliwiając przy tym uzyskanie najlepszego kursu rozliczeniowego opartego o bieżące notowania międzybankowe (od lutego 2010 r.)

Rozwój bankowości transakcyjnej w 2009 r. ilustrują poniższe dane:

- Średnia miesięczna liczba płatności krajowych wzrosła o 6%; miesięcznie realizowano ponad 1,8 mln płatności, z czego 98,8% w formie elektronicznej; blisko 71% płatności elektronicznych przetworzono w pełni automatycznie pomiędzy systemem wewnętrznym klienta a systemem Banku, za pomocą interfejsów pomiędzy systemami ERP/ finansowo – księgowymi/ kadrowo – płacowymi a systemami bankowości elektronicznej BRE.
- Średnia miesięczna wartość płatności zagranicznych wzrosła o 15%.
- Średni miesięczny wolumen obrotu gotówkowego klientów korporacyjnych wzrósł rok do roku o ponad 20%.
- Liczba klientów korzystających z produktów identyfikacji należności BRE Collection powiększyła się w 2009 r. o 20%. Wolumen identyfikowanych należności zwiększył się o 12%. Miesięcznie BRE Bank identyfikuje blisko 8,9 mln należności.
- Liczba użytkowników platformy internetowej iBRE zwiększyła się w 2009 r. o 16% i pozostaje na poziomie blisko 45 tys.

IV.1.4. Finansowanie strukturalne, finansowanie projektów i kredyty konsorcjalne

W 2009 r. BRE Bank wziął udział w 8 kredytach konsorcjalnych. Łączna kwota nowego i zrefinansowanego zaangażowania BRE z tytułu kredytów konsorcjalnych wyniosła około 1,6 mld PLN (część zaangażowań w EUR i USD). Udzielono też 5 kredytów bilateralnych na łączną kwotę ok. 170 mln PLN.

Według stanu na 31.12.2009 r. łączna wartość tego portfela wynosiła 2,9 mld zł wobec 2,4 mld zł przed rokiem. Wartość portfela kredytów udzielonych w 2009 r. wyniosła 1,1 mld zł.

IV.1.5. Instytucje Finansowe

Do obszaru Bankowości Korporacyjnej zaliczana jest współpraca z instytucjami finansowymi, sprowadzająca się głównie do pozyskiwania finansowania z innych banków oraz lokowania w nich nadwyżek środków.

Jeśli chodzi o **kredyty zaciągnięte**, według stanu na 31.12.2009 r. Bank posiadał 20 czynnych kredytów na równowartość 18 592 mln zł, z czego wykorzystano 18 376 mln zł. W ciągu 2009 r. spłacono 4 kredyty finansowe w CHF, na łączną kwotę o równowartości 1 134 mln zł i zaciągnięto 5 nowych kredytów, 1 w EUR, 1 w USD i 3 w CHF oraz 1 linię kredytową w EBI, o łącznej równowartości 1 912 mln zł. Per saldo poziom kredytów zaciągniętych był o 258 mln zł wyższy niż na koniec 2008 r.

Zaangażowanie BRE Banku z tytułu **kredytów udzielonych** innym bankom na 31.12.2009 r. wyniosło łącznie równowartość 464,51 mln zł. W portfelu Banku znajdowało się 51 krótko- i długoterminowych czynnych kredytów udzielonych innym bankom. W 2009 r. zawarto 18 nowych umów kredytowych o równowartości 60,69 mln zł.

Liczba banków – korespondentów, z którymi BRE Bank ma wymienione klucze swiftowe wynosiła na koniec grudnia 2009 roku 1599.

Na koniec 2009 roku Bank posiadał 35 rachunków nostro, o jeden mniej niż przed rokiem. Liczba rachunków lora w złotych wynosiła 104 (otwarto 9 nowych, zamknięto 9). Oprócz rachunków złotych Bank utrzymuje jeszcze dla innych banków 6 rachunków w innych walutach.

IV.1.6. Inwestycje własne

Według stanu na 31.12.2009 r. łączna wartość portfela inwestycji własnych Grupy, bez objętych konsolidacją spółek Garbary, Tele-Tech Investment Sp. z o.o. wyniosła 179,3 mln zł w porównaniu do 177,9 mln zł na 31.12.2008 r.

Na zmianę wartości portfela inwestycji własnych w cenie nabycia złożyły się głównie transakcje zakupu/sprzedaży papierów wartościowych oraz częściowy wykupu obligacji jednego z klientów.

Na koniec 2009 r. największymi pozycjami inwestycji własnych Grupy były akcje PZU S.A. o wartości godziwej 112,5 mln zł oraz obligacje wyemitowane przez klientów w ramach finansowania mezzanine o wartości 55,2 mln zł.

IV.2. Działalność Handlowa i Inwestycyjna

IV.2.1. Rynki Finansowe

Działalność na rynkach finansowych przyniosła w 2009 r. dobre wyniki, mimo zmniejszenia skali działalności, ale przy rosnących spreadach kredytowych i marżach na sprzedawanych produktach. Do istotnych zmian w zakresie prowadzonego biznesu w 2009 r. należy zaliczyć:

- W zakresie emisji papierów dłużnych
 - Wzrost wartości rynkowej papierów krótkoterminowych do poziomu około 2,5 mld zł wobec 1,6 mld zł na koniec roku 2008 (co dało Bankowi I miejsce na tym rynku z udziałem 24,7%).
 - Osiągnięcie na koniec 2009 r. 23% udziału i I miejsca na rynku jeśli chodzi o wartość rynkową wyemitowanych papierów średnioterminowych banków i przedsiębiorstw (wyłączając obligacje restrukturyzacyjne BGK) oraz II miejsce w łącznej wartości tych papierów.
- W zakresie współpracy z Bankowością Detaliczną
 - Sukcesywne zwiększanie wolumenu strukturyzowanych lokat inwestycyjnych dla klientów MultiBanku oraz rozpoczęcie sprzedaży tych lokat dla klientów mBanku; łącznie w 2009 r. sprzedaż produktów strukturyzowanych wyniosła 380 mln zł.

- W zakresie działalności handlowej
 - Wdrożenie nowych projektów, dotyczących zmiany koncepcji sprzedaży instrumentów pochodnych i monitoringu zaangażowań.
 - Spadek wartości nowych transakcji pochodnych zawartych z klientami.
 - Utrzymanie wiodącej pozycji w kluczowych segmentach rynku z następującymi udziałami: w obrotach IRS i FRA 19,5%, obrót bonami i obligacjami skarbowymi 4,7%, na rynku FX spot i forward 5,9%.
 - Wprowadzenie platformy elektronicznej do samodzielnej wymiany walut przez klientów.

Na podkreślenie zasługują zmiany dotyczące sprzedaży instrumentów pochodnych. Bank prowadzi obrót instrumentami pochodnymi z klientami od ponad 10 lat. Jednak wydarzenia z przełomu lat 2008/2009 pokazały, że w sytuacji gwałtownych zmian parametrów rynku oraz zagrożenia relacji z klientami, wspomniany system nie zabezpieczył Banku przed powstaniem istotnych, nadmiernych ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta. W wyniku analizy sytuacji została opracowana koncepcja zmiany systemu obrotu instrumentami pochodnymi. Zainicjowano zmiany we wszystkich obszarach związanych z obrotem instrumentami pochodnymi z klientami Banku. Największe modyfikacje dotyczyły:

- sposobu współpracy z klientem,
- procesu podejmowania decyzji kredytowych,
- sposobu ustalania ekspozycji kredytowej z transakcji pochodnych,
- procesu kontroli wykorzystania limitów,
- procesu monitoringu ekspozycji,
- działań w sytuacji przekroczenia limitu,
- procesu zarządzania zabezpieczeniami,
- dokumentacji klientów.

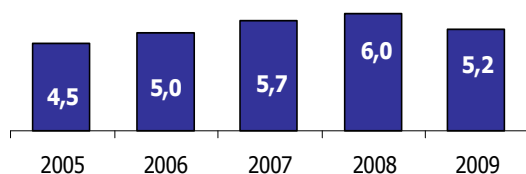
Wdrożenie w/w koncepcji wymagało współpracy wielu jednostek organizacyjnych z różnych pionów biznesowych, w związku z czym prace wdrożeniowe prowadzone były w formie projektu bankowego „Obrót instrumentami pochodnymi”.

IV.3. Spółki z obszaru Klienci Korporacyjni i Instytucje

IV.3.1. Grupa Intermarket

Grupa Intermarket, w skład której wchodzi : Intermarket Bank AG (Austria), Polfactor SA (Polska), Transfinance a.s. (Czechy), Magyar Factor zRt. (Węgry), Transfactor Slovakia a.s. (Słowacja) oraz S-Factoring d.d. (Słowenia) świadczy usługi faktoringowe dla SME w szczęściu krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Łączna wartość obrotów spółek Grupy Intermarket
(w mld EUR)

Obroty Grupy Intermarket w 2009 r. wyniosły 5,2 mld EUR. Zmniejszenie obrotów wobec ubiegłego roku o 14% wynika z ogólnej sytuacji gospodarczej w Austrii, w Czechach i na Węgrzech, gdzie doszło do znacznego zmniejszenia aktywności dotychczasowych klientów oraz wzrostu liczby ich upadłości.

Pomimo trudnych warunków rynkowych Grupa Intermarket utrzymała wysoki standard jakości świadczonych usług. Największa ze spółek – Intermarket Bank – po raz kolejny otrzymała wysoką ocenę w przeprowadzonym badaniu satysfakcji klientów (1,6 w skali 1-5, gdzie 1 oznacza najwyższą ocenę).

Wynik brutto spółek z Grupy Intermarket konsolidowanych z BRE Bankiem (tj. Intermarket Bank, Polfactor, Transfinance oraz Magyar Factor) za 2009 r. zamknął się **stratą brutto w wysokości 4,9 mln zł** wobec zysku brutto w 2008 r. w kwocie 49,2 mln zł. Zasadniczy wpływ na wyniki Grupy Intermarket miała strata Intermarket Banku AG na zaangażowaniu w rumuńską spółkę faktoringową – Compania de Factoring IFN SA w łącznej kwocie 37,4 mln zł, na którą składają się odpisy na zaangażowanie kredytowe oraz strata ze sprzedaży spółki. Ponadto dochodowość Grupy obniżyła się z uwagi na zmniejszoną sprzedaż oraz wzrost kosztów refinansowania.

IV.3.2. Polfactor SA

Pomimo trudnej sytuacji rynkowej znajdującej odzwierciedlenie w spadku obrotów rynku faktoringowego w Polsce w 2009 roku w stosunku do 2008 r. **obroty spółki Polfactor zwiększyły się o 19,6%**, osiągając rekordową w historii spółki wartość 4,1 mld zł. Jednocześnie wzrósł udział spółki w polskim rynku faktoringowym z 10,5% w 2008 roku do 13,75% w 2009 r. Spółka pozyskała w 2009 roku 32 nowych klientów. Głównym kanałem sprzedaży pozostaje BRE Bank (72% nowych klientów).

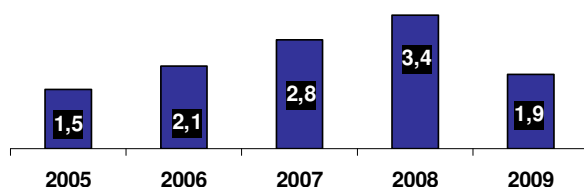
Sytuacja rynkowa odbiła się jednak negatywnie na zysku brutto Polfactor, który po 12 miesiącach 2009 r. wyniósł 6,5 mln zł wobec 12,5 mln zł w roku ubiegłym. Największy wpływ miały tu utworzone w IV kwartale odpisy na należności, a także zwiększony koszt refinansowania.

W 2010 r. Polfactor planuje stabilny wzrost obrotów, m.in. poprzez rozszerzenie oferty produktowej (w tym faktoring z przejęciem ryzyka wypłacalności odbiorcy), dzięki planowanemu wdrożeniu nowego systemu operacyjno-księgowego oraz dalszej współpracy z BRE Bankiem. Weryfikacja wewnętrznych procesów przyczyni się do usprawnienia procesu sprzedażowo-kredytowego oraz obsługi posprzedażowej klientów.

IV.3.3. BRE Leasing Sp. z o.o.

Wartość umów leasingu zawartych przez BRE Leasing w 2009 roku wyniosła 1 872 mln zł (44,9% spadek w porównaniu do 2008 roku).

Wartość umów zawartych przez BRE Leasing
(w mln zł)

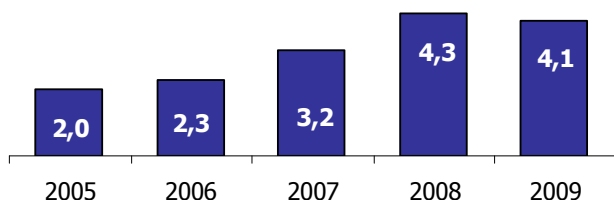
W 2009 r. kontynuowana była również współpraca z bankowością detaliczną BRE Banku przy sprzedaży produktów leasingowych przedsiębiorcom – klientom mBanku i MultiBanku. Rozszerzono też sieć pośredników o wiodące portale finansowe i ogólnie tematyczne.

Wynik brutto BRE Leasing w 2009 r. wyniósł 5,3 mln zł, co oznacza spadek o 84,3% rok do roku. Spadek ten jest konsekwencją utworzenia w 2009 r. odpisów aktualizujących należności w kwocie 104,5 mln zł (37,0 mln zł w 2008 roku) oraz spadkiem koniunktury na rynku leasingu w 2009 r. Warto również odnotować, że BRE Leasing prowadzi prace nad wdrożeniem AIRB.

IV.3.4. BRE Bank Hipoteczny SA (BBH)

Portfel kredytowy brutto BBH spadł w stosunku do końca 2008 r. o 4,6% i wyniósł **4,1 mld zł**. Wartość listów zastawnych wyemitowanych przez BBH na koniec 2009 roku wyniosła 2 028 mln zł, w tym 360 mln zł stanowiły listy zastawne wyemitowane w 2009 r.

Wartość bilansowa portfela kredytowego BBH
(w mld zł)

W 2009 roku BBH odczuwał w swojej działalności skutki kryzysu na międzynarodowym rynku finansowym, m.in. takie jak spadek popytu na listy zastawne, wzrost kosztów refinansowania działalności oraz większą zależność od BRE Banku i Commerzbanku jako źródeł finansowania.

W 2009 r. związku z trudną sytuacją rynkową i ograniczonym dostępem do źródeł refinansowania Bank nie udzielał nowych kredytów.

Pomimo trudniejszych warunków działania i otoczenia rynkowego, BBH sprostał postawionym celom biznesowym i odnotował na koniec 2009 roku planowane wyniki. W 2009 r. odnotował zysk brutto w wysokości 32,5 mln zł (spadek rok do roku o około 39%).

IV.3.5. Dom Inwestycyjny BRE Banku SA (DI BRE)

W 2009 r. DI BRE uczestniczył w przeprowadzeniu 15 transakcji na rynku pierwotnym i wtórnym. Największa transakcja to pierwsza oferta publiczna LW Bogdanka o wartości 528 mln zł. Kolejne pod względem wielkości to wezwanie do zapisów na sprzedaż akcji Pol-Aqua na kwotę 487 mln zł oraz wtórna oferta akcji Fortis Bank Polska S.A. o wartości 441 mln zł. DI BRE był także członkiem konsorcjum sprzedaży detalicznej akcji PGE.

W wyniku aktywnej działalności na rynku kapitałowym DI BRE osiągnął zysk brutto w kwocie przeszło 42 mln zł, ponad 60% więcej niż w roku 2008.

IV.3.6. BRE Corporate Finance SA

Utrzymująca się niepewna sytuacja na rynku finansowym i kapitałowym nie sprzyjała realizacji przedsięwzięć akwizycyjnych i inwestycyjnych przez klientów spółki. W tych warunkach spółka była zmuszona w większym stopniu do pozyskania projektów z obszaru corporate finance.

W 2009 r. spółka prowadziła działalność w zakresie wyceny (m.in. akcji LW Bogdanka) i doradztwa dla szeregu podmiotów. Pogorszenie sytuacji na rynku finansowym odbiło się jednak niekorzystnie na jej kondycji finansowej. BCF drugi rok odnotował straty. Strata brutto za 2009 r. wyniosła 1,3 mln zł (w roku 2008 Spółka poniosła prawie 2 mln zł straty). W 2010 r. spółka podejmie działania dostosowujące profil jej działalności do aktualnych potrzeb rynkowych.

IV.3.7. BRE Holding Sp. z o.o.

BRE Holding sp. z o.o. została utworzona w listopadzie 2007 roku przez BRE Bank, jako jedynego wspólnika.

Majątek spółki stanowią akcje i udziały w spółkach: BRE Bank Hipoteczny SA, Polfactor SA oraz BRE Leasing Sp. z o.o. o łącznej wartości 185 mln zł, które zostały wniesione do spółki aportem przez BRE Bank w lutym 2008 r. Przeniesienie własności w/w akcji i udziałów jest wynikiem restrukturyzacji w ramach Grupy Kapitałowej BRE Banku mającej na celu efektywną współpracę z wybranymi spółkami z obszaru bankowości korporacyjnej.

W 2009 r. spółka objęła udziały w podwyższonym kapitale BRE Leasing Sp. z o.o. o wartości 14,3 mln zł.

W 2009 r. głównym źródłem przychodów spółki były dywidendy od Polfactor SA oraz BRE Leasing Sp. z o.o. w łącznej wysokości 16,8 mln zł.

IV.3.8. Tele-Tech Investment Sp. z o.o. (TTI)

Jest to spółka specjalnego przeznaczenia (SPV), a przedmiotem jej działalności jest:

- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania,
- działalność holdingów finansowych.

Na koniec 2009 r. TTI posiadał w portfelu obligacje jednego z klientów oraz znikomy udział w spółce BRE Finance France SA (0,004%).

IV.3.9. Garbary Sp. z o.o.

Spółka znajduje się w portfelu Banku od maja 2004 r. w wyniku restrukturyzacji zaangażowania Banku w papiery dłużne Tele-Tech Investment Sp. z o.o. Jedynym aktywem spółki Garbary jest nieruchomość gruntowa położona przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowana kompleksem zakładów mięsnych (obecnie nieużytkowane), objęta obszarem ścisłej ochrony konserwatorskiej. Ze względu na toczące się postępowanie sądowe i ustanowione zabezpieczenia BRE Bank nie może obecnie rozporządzać udziałami w spółce Garbary Sp. z o.o. oraz nie może ich obciążać.

IV.3.10. BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (BRE Gold FIZ)

Fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych, którego wszystkie wyemitowane certyfikaty inwestycyjne (serii A i B) o łącznej wartości 191.816 tys. zł zostały objęte przez BRE Bank SA. W grudniu 2009 r. część certyfikatów serii B (86.904) uległa umorzeniu. Wartość pozostałych certyfikatów inwestycyjnych na 31.12.09 r. w cenie nabycia wyniosła 104.912 tys. zł. Jedynym aktywem funduszu jest pakiet akcji PZU SA posiadany wcześniej bezpośrednio przez BRE Bank.

IV.4. Spółki z obszaru Działalność Handlowa i Inwestycyjna

IV.4.1. BRE Finance France SA

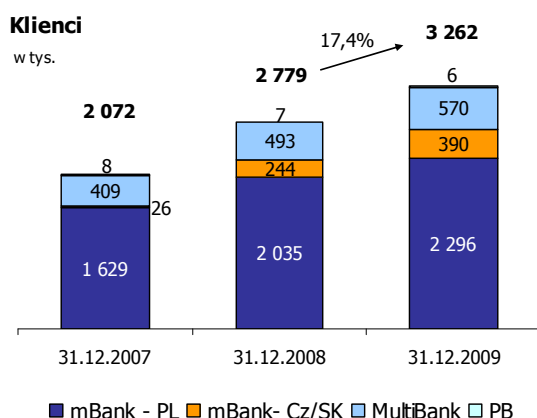
Jest to spółka SPV, której przedmiotem działalności było pozyskiwanie dla BRE Banku środków finansowych z rynków międzynarodowych poprzez emisje euroobligacji w ramach realizacji Programu Emisji Euroobligacji (EMTN) do łącznej kwoty 1,5 mld EUR. W grudniu 2009 roku spółka dokonała wykupu ostatniej transzy w ramach EMTN w kwocie 10 mln USD.

V. Obszar Bankowości Detalicznej

Obszar ten obejmuje działalność mBanku, MultiBanku oraz Private Banking (PB).

Główne osiągnięcia 2009 r. to znaczny dalszy wzrost liczby klientów oraz istotne powiększenie bazy depozytowej. W świetle znacznego spadku zainteresowania klientów kredytami hipotecznymi, do pozytywów minionego roku należy zaliczyć uniezależnienie się od dochodów związanych z tym produktem, co było jedną z głównych inicjatyw dochodowych inicjatyw BREnovej w obszarze Bankowości Detalicznej.

W ramach tego obszaru prowadzone są rachunki bieżące dla klientów indywidualnych, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, lokaty strukturyzowane, oferowane są produkty inwestycyjne, karty kredytowe i debetowe, dokonywane rozliczenia finansowe, operacje wekslowe, czekowe oraz wystawiane gwarancje, udziela się kredytów hipotecznych i konsumpcyjnych. Oferta obejmuje również internetowe usługi maklerskie oraz usługi ubezpieczeniowe. Ofertę uzupełnia platforma e-commerce oraz niezależny, wirtualny operator komórkowy – mBank mobile.

Klientami są głównie osoby fizyczne, ale również mikroprzedsiębiorstwa (w mBanku). Linia ta obejmuje również usługi Private Banking (PB). Począwszy od listopada 2007 r. mBank rozpoczął obsługę klientów poza granicami Polski, w Czechach i na Słowacji.

W ciągu minionego roku liczba klientów bankowości detalicznej wzrosła o 483 tys., (+17,4%), głównie w mBanku w Polsce (+261 tys.). Istotny wzrost odnotowano również w Czechach i na Słowacji (+146 tys.). Liczba klientów MultiBanku była o 77 tys. wyższa r/r. Natomiast liczba klientów Private Banking obniżyła się o ponad 1 tys. w wyniku restrukturyzacji bazy klientowskiej.

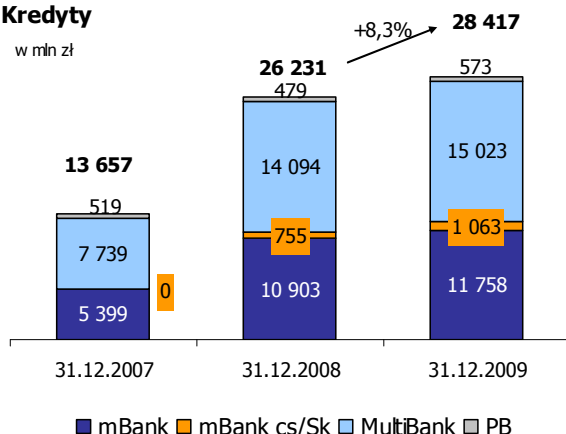
V.1. Kredyty w Bankowości Detalicznej

Dynamika kredytów wyniosła 8,3% wobec 92,1% rok wcześniej. Przyczyny spowolnienia akcji kredytowej w dotyczyły głównie kredytów hipotecznych (4,8% w 2009 r. wobec 91,6 % rok wcześniej). Wynikało to ze wzrostu marż, który wpłynął na zdecydowanie niższe zainteresowanie klientów tym produktem, a także zmniejszonego popytu w związku ze spowolnieniem gospodarczym. W przypadku kredytów gotówkowych na znacznie niższą sprzedaż wpływ miało zaostrzenie polityki kredytowej w obliczu problemów z jakością tego portfela. Rosły natomiast kredyty konsumpcyjne (tu zwłaszcza było bardzo duże zainteresowanie kredytem na zakup akcji Polskiej Grupy Energetycznej) i samochodowe.

Na koniec 2009 r. udział kredytów detalicznych udzielonych przez mBank i MultiBank w rynku kredytów detalicznych w Polsce wyniósł 6,7% wobec 6,8% przed rokiem.

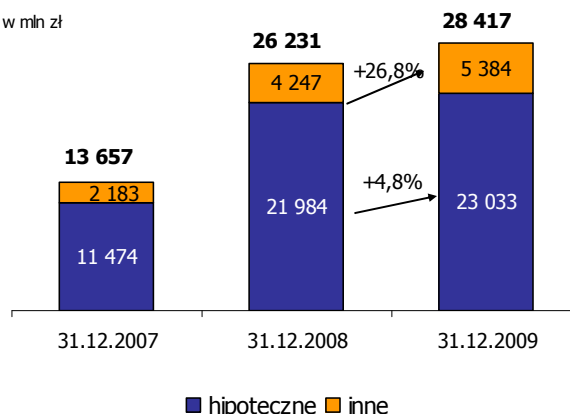
Kredyty

w mln zł

Kredyty hipoteczne i inne

w mln zł

Udział kredytów hipotecznych w całym portfelu (łącznie z Czechami i Słowacją) obniżył się z 83,8% w 2008 r. do 81,1% na koniec 2009. W skali roku wartość kredytów hipotecznych wzrosła o 1 049 mln zł.

Struktura portfela kredytowego przedstawiała się następująco:

- mBank Polska: 81,7% kredyty hipoteczne, 5,7% linia kredytowa, 5,0% karty kredytowe, 7,6% pozostałe;
- MultiBank: 83,4% kredyty hipoteczne, 5,9% linia kredytowa, 1,6% karty kredytowe, 9,1% pozostałe.

Udział mBanku w Polsce i MultiBanku w rynku kredytów hipotecznych na cele mieszkaniowe na koniec 2009 r. wynosił 10,0%.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę tej największej części portfela kredytów detalicznych (dotyczy tylko Polski).

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych	Razem	PLN	FX
Wartość bilansowa (mld zł)	21,40	2,30	19,10
Średnia zapadalność (lata)	23,12	20,20	23,55
Średnia wartość (tys. zł)	251,67	208,34	258,14
Średnie Loans to Value (LTV)	79,97%	56,65%	83,46%
Non Performing Loans (NPL)	0,52%	1,80%	0,37%

V.1.1. Korekty w polityce kredytowej

Z uwagi na pogarszającą się jakość portfela kredytów gotówkowych, BRE Bank wprowadził korekty w polityce kredytowej, które powinny znacząco korzystnie wpłynąć na poziom ryzyka. Zmiany te, wynikające z obniżonej stabilności finansowej potencjalnych kredytobiorców, dotyczą między innymi zacieśnienia parametrów badania zdolności kredytowej oraz oceny scoringowej klientów. Ze względu na większą szkodowość klientów pozyskiwanych przez pośredników zewnętrznych, Bank przebudował również model akwizycji klientów, koncentrując się na wsparciu dla sprzedawców z sieci Banku oraz zintensyfikowaniu cross-sellingu. Szereg modyfikacji dotyczył także procesu przyznawania oraz monitoringu kredytów. W znacznie większym stopniu niż dotychczas scentralizowana została decyzyjność kredytowa oraz wdrożono zmiany schematów działań windykacyjnych.

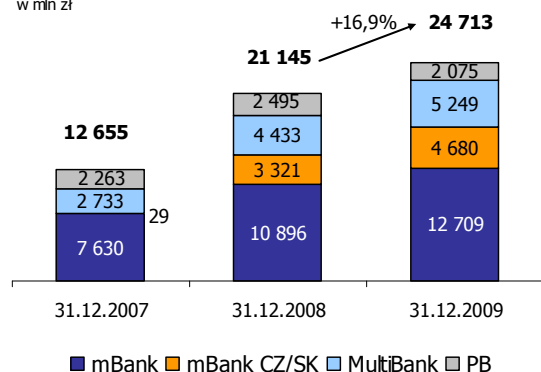
V.2. Depozyty i fundusze inwestycyjne.

Poziom depozytów detalicznych w ciągu 2009 r. wzrósł o 16,9% do poziomu 24,7 mld zł, zarówno za sprawą mBanku w Polsce (+1,8 mld zł), w Czechach i na Słowacji (+1,4 mld zł) jak i MultiBanku (+0,8 mld zł). Należy przy tym zauważyć, że miało to miejsce przy jednoczesnym szybkim wzroście (+60,8%) środków lokowanych w funduszach inwestycyjnych, konkurencyjnych do depozytów.

Bank w zasadzie nie brał również udziału w wojnie depozytowej na przełomie 2008/2009 roku i nie kwotował agresywnie depozytów, czego efektem było obniżenie ich salda w skali półroczna. Jednak akcje promocyjne podjęte w II półroczu 2009 r. zaowocowały znacznym przyrostem depozytów.

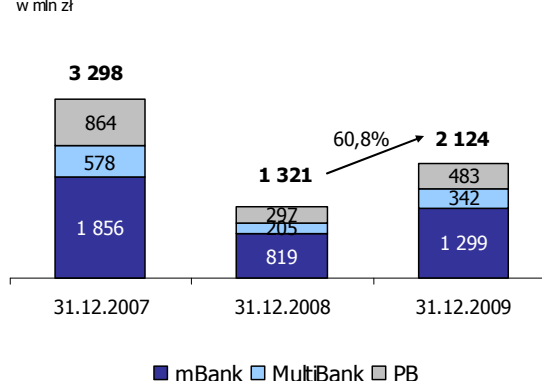
Depozyty

w mln zł

Fundusze inwestycyjne

w mln zł

V.3. Karty kredytowe i debetowe

Liczba wydanych w Polsce kart kredytowych na koniec grudnia 2009 r. osiągnęła 499 tys., z czego 342 tys. wydał mBank, 157 tys. MultiBank. Natomiast liczba wydanych kart debetowych wyniosła 2 506 tys. sztuk, z czego 1 965 tys. przez mBank i 541 tys. przez MultiBank.

Według danych dostępnych na koniec 2009 r. udział mBanku i Multibanku w rynku kart kredytowych pod względem kredytów udzielonych na kartach kredytowych wynosił 5,4%.

V.4. Rozwój oferty w 2009 r.

Bankowość detaliczna w 2009 roku dalej rozwijała swoją ofertę: MultiBank

- MultiKredyt Oszczędnościowy - kredyt zabezpieczony aktywami płynnymi,
- polisolokata – Strategia MultiZysk,
- Ubezpieczenie Ruchomości dla klientów przystępujących lub posiadających aktywne Ubezpieczenie Nieruchomości BRE Ubezpieczenia TU,
- AXA – Aktywny Portfel Funduszy to zarządzanie aktywami zarezerwowane do tej pory dla klientów Private Bankingu, a od kwietnia dostępne również dla klientów MultiBanku,
- karta kredytowa dla firm – Visa Business Credit,
- ubezpieczenie NNW Moja Ochrona dla posiadaczy MultiKonta,
- Lokata jednodniowa oraz Multilokata,
- karta z funkcjonalnością płatności bezstykowych Master Card Pay Pass (dwie karty kredytowe Standard i Aquarius oraz jedna debetowa),
- poszerzenie oferty Centrum Oszczędzania o kolejne 15-te Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych; do oferty wdrożono jedno z największych towarzystw - ING TFI.

mBank

- rachunek oszczędnościowy dla przedsiębiorców mBIZNES plus,
- ubezpieczenie powiązane z rachunkiem osobistym,
- karta kredytowa dla przedsiębiorców,
- lokaty strukturyzowane,
- karty płatnicze z logo MasterCard, działające w technologii płatności zbliżeniowych PayPass,
- mBank mobile wprowadza nowoczesny starter, na który bez doładowania można otrzymać co miesiąc do 90 minut na rozmowy do wszystkich sieci w ramach programu "Minut na Bank",
- Jednodniowa mLOKATA Czysty Zysk to dostępna dla Klientów posiadających bezpłatny rachunek oszczędnościowy eMAX plus,
- Rozszerzenie oferty Supermarketu Funduszy Inwestycyjnych o kolejne fundusze i subfundusze (m.in. zarządzane przez PKO TFI S.A., BPH TFI S.A., ING TFI S.A.).

Klientom z Czech i Słowacji zaoferowano funkcjonalności rachunków bieżących identyczne jak Polsce.

V.4.1. Porozumienie z klientami tzw. „starego portfela”

Począwszy od lutego 2009 r. trwały rozmowy z klientami posiadającymi kredyty hipoteczne tzw. starego portfela, czyli udzielone do jesieni 2006 r. Oprocentowanie tych kredytów było ustalane decyzją Zarządu Banku, m.in. w oparciu o stopę referencyjną (LIBOR) oraz koszt pozyskiwania walut na rynku. W obliczu spadku stóp procentowych CHF klienci domagali się zmniejszenia oprocentowania kredytów, prowadząc zorganizowane akcje w mediach, głównie na forach internetowych. Bank jednak nie mógł obniżyć stóp do poziomu, którego domagali się klienci, gdyż wzrosły koszty pozyskiwania walut na rynku międzybankowym w wyniku światowego kryzysu finansowego. Jednak w efekcie długotrwałych rozmów, podczas serii spotkań reprezentantów Banku z przedstawicielami klientów został wypracowany pakiet rozwiązań satysfakcjonujących obie strony. 18 stycznia 2010 r. mBank i MultiBank wprowadziły nową ofertę dla posiadaczy kredytów hipotecznych w CHF, udzielonych do jesieni 2006 r. Przewiduje ona następujące możliwości:

- Przewalutowanie kredytu z CHF na EUR oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku EURIBOR 3M oraz stałej marży. Przewalutowanie odbywa się przy zastosowaniu preferencyjnego, minimalnego spreadu wynoszącego 0,5% (standardowo to ok. 6%).
- Pozostanie przy CHF jako walucie kredytu oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku LIBOR 3M dla CHF oraz stałej marży. Dodatkowo, korzystając z tej oferty, Klient uzyskuje dostęp do specjalnego „pakietu kompensacyjnego” zawierającego produkty depozytowe i kredytowe w atrakcyjnych cenach.
- Przewalutowanie kredytu na PLN oraz przejście na oprocentowanie oparte na wskaźniku WIBOR 3M i stałej marży. Klient uzyskuje również dostęp do specjalnego pakietu produktów dodatkowych.

V.5. Rozwój sieci dystrybucji

W związku z rozpoczęciem działalności przez spółkę Aspiro część małych placówek mBanku została przez nią przejęta. I tak na koniec roku sieć dystrybucyjna mBanku w Polsce liczyła 142 lokalizacje (wobec 161 na koniec 2008 r.) oraz 27 w Czechach i 16 na Słowacji. Na 2010 r. planowana jest racjonalizacja sieci placówek zagranicznych.

Na sieć dystrybucji MultiBanku składało się 76 Centrów usług Finansowych i 58 Placówek Partnerskich, czyli łącznie 134 placówki wobec 131 rok wcześniej.

Tempo rozwoju placówek zostało zahamowane w związku z racjonalizacją kosztów, wynikającą z projektu BREnova.

V.6. Private Banking (PB)

Do istotnych wydarzeń w obszarze PB, które miały miejsce w 2009 r. należy zaliczyć:

- BRE PB wraz z BRE Wealth Management (BRE PB&WM) zaoferował klientom możliwość inwestowania w sztukę (art banking) będącą alternatywą dla rynków kapitałowych.
- Do oferty wprowadzono program inwestycyjny „Akumulacja” łączący w sobie zapewnienie bezpieczeństwa środków oraz zysku z wysokooprocentowanych lokat bankowych z inwestycją w jeden z wyselekcjonowanych spośród najlepszych na rynku produktów inwestycyjnych.
- Przeprowadzono największą i najbardziej dochodową w historii BRE PB BRE Emisję na zakup akcji PGE. Udzielono prawie 900 kredytów na kwotę ponad 5,5 mld zł.
- W ofercie BRE Wealth Management pojawiła się nowa strategia rynków zagranicznych, której aktywnym bazowym są akcje spółek pochodzących z krajów emerging markets.
- Poszerzono ofertę funduszy inwestycyjnych o produkty TFI: Allianz, Ipopema i Agio.
- Przeprowadzono siedem subskrypcji lokat inwestycyjnych opartych o różnorodne aktywa.
- W lutym 2009 roku już po raz drugi prestiżowy brytyjski "Euromoney Magazine" uznał BRE Private Banking & Wealth Management za najlepszą instytucję oferującą usługi bankowości prywatnej w Polsce. W łącznej ocenie, w kilkunastu kategoriach konkursowych, BRE Bank otrzymał najwyższe noty spośród polskich banków.

V.7. Spółki z obszaru Bankowości Detalicznej

V.7.1. Aspiro Sp. z o.o. (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)

emFinanse była typowo dystrybucyjną spółką i stanowiła konkurencję dla sprzedaży produktów mBanku i MultiBanku. Aspiro natomiast jest spółką, która łączy potencjał sprzedażowy sieci mBanku i MultiBanku. Aspiro oferując klientom produkty innych banków jednocześnie stało się pośrednikiem. Strategia Aspiro łączy główną

ideę strategii mBanku, dotyczącej oferowania różnych konkurencyjnych produktów poprzez pojedynczą otwartą platformę, jak na przykład fundusze inwestycyjne (Supermarket Funduszy Inwestycyjnych), czy ubezpieczenia (Supermarket Ubezpieczeń Samochodowych) z produktami innych banków.

Oczekiwane wyniki to dodatkowy dochód ze sprzedaży produktów innych banków, synergia będąca rezultatem połączenia personelu mBanku i MultiBanku odpowiedzialnego za sprzedaż oraz wsparcie zewnętrznymi produktami dla uniezależniania się od wysokości aktywów ważonych ryzykiem w BRE Banku.

Aspiro dystrybuje produkty mBanku i MultiBanku w placówkach, które oznaczone są logo mBanku (Centra Finansowe, mKioski, mKioski partnerskie mBanku) i MultiBanku (Punkty obsługi agencyjnej), oraz oferuje produkty banków trzecich. Na koniec 2009 r. podpisane były umowy z następującymi podmiotami:

- BZ WBK – produkty hipoteczne i kredyty firmowe (start sprzedaży: 1.07.2009)
- PKO BP – produkty hipoteczne i kredyt gotówkowy (start sprzedaży: kredyty hipoteczne – IV kwartał 2009 r., kredyt gotówkowy – I kwartał 2010 r.)
- Getin Noble Bank (marka Metrobank) - produkty hipoteczne i kredyty firmowe (start sprzedaży: wrzesień 2009 r.)
- BRE Leasing – leasing (start sprzedaży: wrzesień 2009 r.)
- Bank Poczty – produkty hipoteczne i kredyt gotówkowy (start sprzedaży: IV kwartał 2009 r. - I kwartał 2010 r.)

W dniu 25 czerwca BRE Bank, jako jedyny udziałowiec spółki, podjął decyzję o dokapitalizowaniu spółki kwotą 10 mln zł. Środki te przeznaczono na finansowanie działalności operacyjnej spółki do momentu osiągnięcia przez nią modelu docelowego. Rok 2009 spółka zamknęła stratą 1,2 mln zł.

V.7.2. BRE Wealth Management SA (BWM)

Spółka ta zajmuje się zarządzaniem aktywami zamożnych klientów. W 2009 r. odnotowano wzrost aktywów o ok. 7% w stosunku do końca 2008 r. Kluczowymi produktami dla dodatniego salda zmiany aktywów były: Aktywny Portfel Funduszy i Skarbowa Plus. W 2009 r. Spółka wprowadziła dwie nowe strategie – Indywidualna Akcje i Rynków Zagranicznych.

W związku z rozszerzeniem działalności maklerskiej o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia maklerskich instrumentów finansowych, podpisano szereg porozumień pomiędzy towarzystwami funduszy inwestycyjnych, BRE Bankiem a BRE Wealth Management, których intencją jest przejęcie przez BRE Wealth Management praw i obowiązków BRE Banku wynikających z umowy dystrybucyjnej.

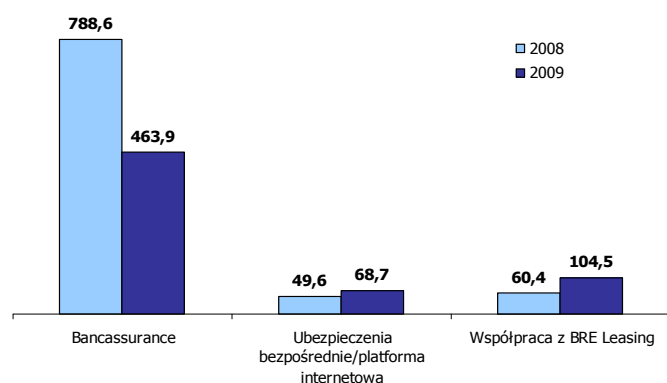
Rosnące aktywa w zarządzaniu BRE Wealth Management znajdujące odzwierciedlenie w zwiększonych przychodach prowizyjnych oraz umiarkowany przyrost kosztów administracyjnych wpłynęły pozytywnie na wyniki finansowe Spółki w 2009 r. - zysk brutto wyniósł 6 mln zł.

V.7.3. BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.

Działalność spółek BRE Ubezpieczenia w 2009 r. koncentrowała się na dalszym rozwoju trzech głównych linii biznesowych: platformy internetowej (direct), klasycznym bancassurance oraz obsłudze firmy leasingowej.

W zakresie sprzedaży ubezpieczeń poprzez platformę internetową podjęto działania mające na celu podniesienie efektywności sprzedaży przy wykorzystaniu telemarketingu oraz podniesienie współczynnika cross-sellingu. Były to m.in.: powiązanie ofert ubezpieczeń komunikacyjnych z ubezpieczeniami majątkowymi oraz ubezpieczeń turystycznych z ubezpieczeniami komunikacyjnymi, kampania „Gwarancja najniższej ceny” oraz akcje mailingowe do klientów mBanku.

Przypis składki brutto (w mln zł)

W obszarze klasycznego **bancassurance** działania koncentrowały się na zaspokojeniu potrzeb klientów spółek Grupy BRE Banku w zakresie produktów ubezpieczeniowych, stanowiących komplementarną ofertę do produktów bankowych, takich jak karty płatnicze, rachunki ROR oraz kredyty hipoteczne oraz poszerzeniu oferty ubezpieczeń dla mikrofirm. Ponadto do oferty wdrożono produkty o charakterze oszczędnościowym w postaci polis lokacyjnych.

Poza wymienionymi obszarami BRE Ubezpieczenia kontynuowało rozwój kompleksowej obsługi ubezpieczeniowej firmy BRE Leasing. Spółka koncentrowała się na systemowym wsparciu procesów formułowania ofert, zawierania umów jak również na obsłudze posprzedażowej, monitoringu likwidacji szkód oraz edukacji sieci sprzedaży.

W listopadzie BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. uzyskało zgodę KNF na rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności o reasekurację w zakresie działu II „Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe”.

Zysk brutto spółki w ujęciu skonsolidowanym (łącznie z BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.) za 2009 r. wyniósł 23,5 mln zł, co w porównaniu z 2008 r. oznacza przeszło trzykrotny wzrost.

VI. Pozostałe spółki objęte konsolidacją

Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.

W roku 2009, Spółka rozwijała współpracę zarówno z Bankowością Korporacyjną (m.in. wdrożenie obsługi nowych klientów w zakresie produktu IPM), jak i Bankowością Detaliczną BRE Banku (m.in. rozszerzenie obsługi produktowej dla mBank Czechy i Słowacja – wdrożenie archiwizacji elektronicznej w zakresie nowych produktów, wprowadzenie nowych usług pomocniczych dla czynności bankowych), ze spółkami Grupy BRE Banku (prowadzenie kancelarii, obsługa archiwum elektronicznego i papierowego) oraz rozszerzyła obsługę klienta Commerzbanku w zakresie Archiwum Papierowego.

Spółka rozwijała także współpracę z klientami zewnętrznymi, m.in. w zakresie dotychczasowej obsługi Agencji Finansowych i produktu eKasjer oraz pozyskiwania nowych klientów (ok. 270 nowych podmiotów, wzrost liczby transakcji o ok. 10%).

Wskaźnik udziału przychodów w segmencie klient zewnętrzny do przychodów ogółem za w 2009 roku ukształtował się na poziomie 14,5% (wobec 16,3% w roku 2008).

W roku 2009 miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 20.506 tys. zł (tj. do kwoty 26.539 tys. zł) poprzez objęcie nowych udziałów i pokrycie ich wkładem niepieniężnym w postaci aportu nieruchomości zlokalizowanej w Aleksandrowie Łódzkim.

Wynik finansowy brutto Spółki za 2009 rok ukształtował się na poziomie 889 tys. zł, wobec 383 tys. zł na koniec roku 2008.

BRE.locum S.A.

Pomimo złej sytuacji na rynku mieszkaniowym, sprzedaż mieszkań przez BRE.locum na mocy umów przedwstępnych wykazywała trend rosnący przez cały 2009 rok, co może zapowiadać wzrost popytu na mieszkania w kolejnych latach. W 2009 r. sprzedano 187 mieszkań podczas gdy w 2008 r. było to 148 mieszkań.

Według stanu na koniec grudnia 2009 r. spółka miała w ofercie 227 mieszkań w projektach ukończonych oraz 187 mieszkań w projekcie realizowanym w Warszawie i 138 w projekcie realizowanym w Poznaniu.

Spółka deweloperska BRE Banku odnotowała w 2009 roku zysk brutto w wysokości 37,9 mln zł, tj. około 1,2 mln zł więcej niż w 2008 roku. Na wynik ten istotny wpływ miała sprzedaż gruntów w Alejach Jerozolimskich w Warszawie. Operacja ta zwiększyła wynik BRE.locum o kwotę 19.8 mln zł.

VII. Sytuacja finansowa Grupy BRE Banku w 2009 r.

VII.1. Strategiczny program BREnova

Ogłaszając zamierzenia Banku i Grupy na rok 2009 główny nacisk położono na realizację strategicznego projektu BREnova. Jego priorytetem było zapewnienie efektywności działań w dobie spowolnienia gospodarczego. Program BREnova to zestaw inicjatyw po stronie dochodowej i kosztowej. Miał on na celu zrewidowanie istniejącego modelu biznesowego, zarówno w obszarze bankowości korporacyjnej, detalicznej oraz w obszarze wsparcia.

Jego dwoma głównymi filarami miały być:

- wzrost dochodów poprzez poprawę struktury dochodów, wzrost cross-sellingu, rozwój oferty, udoskonalenie produktów, etc.,
- optymalizacja kosztów i – co ważniejsze – konsekwentne ich monitorowanie i udoskonalone zarządzanie kosztami (w krótkiej i długiej perspektywie).

BREnova poprzez działania o charakterze długoterminowym miała zapewnić stabilny wzrost w czasie spowolnienia gospodarczego oraz solidny fundament do dalszego rozwoju. Miały to być zmiany o charakterze długoterminowym, a nie być jedynie reakcją na pogorszenie rynku w krótkim okresie.

Należy stwierdzić, że realizacja programu BREnova przyniosła oczekiwane efekty, zarówno po stronie przychodowej, jak i kosztowej. Dochody Grupy BRE Banku w 2009 r. osiągnęły 2 851,3 mln zł, co było poziomem o 11,1% wyższym, niż w 2008 r. (nie uwzględniając w 2008 r. dochodów z jednorazowych transakcji sprzedaży Vectry i PTE).

Wysoki poziom dochodów osiągnięty w ramach BREnovej w obszarze **Bankowości Korporacyjnej** był efektem:

- wzrost dochodowości o 3,1% podczas gdy aktywa ważne ryzykiem obniżyły się o 3,0%,
- wzrostu dochodowości akcji kredytowej – marża na kredytach całego portfela była o 1 punkt procentowy wyższa),
- intensywnego rozwoju produktów nie wiążących kapitału: cash management, trade finance, bankowość transakcyjna, przy czym dochody cash management i operacji handlu zagranicznego wzrosły o 10%,
- rozwoju produktów elektronicznych (iBRE),
- intensywnego cross-selling w oparciu o istniejącą bazę klientów, jak również cross-selling produktów w ramach Grupy BRE Banku,
- wdrożenia zaawansowanych narzędzi zarządczych w celu wspierania powyższych działań: Customer Relation Management (CRM), Management Information System (MIS).

Dla dochodowości obszaru **Bankowości Detalicznej** kluczowy był dalszy wzrost bazy klientowskiej. Przychody wzrosły w 2009 r. o 29%. Poza tym do działań zwiększających dochody należało zwiększenie dochodów ze źródeł innych niż kredyty hipoteczne, a mianowicie wzrost wskaźnika cross-sellingu wobec posiadanych klientów. Nastąpił wzrost o 7% liczby produktów na klienta z 2,44 na koniec 2008 r. do 2,62 na koniec 2009 r. (dotyczy tylko Polski, bez Czech i Słowacji). Wskaźnik ten poprawił się zwłaszcza w obszarze kredytów nie-hipotecznych, głównie samochodowych (+15,4%), rachunków walutowych (+12,6%) i rachunków inwestycyjnych (+10,2%). Dzięki temu nastąpił wzrost dochodów z produktów nie-hipotecznych oraz z depozytów i produktów oszczędnościowych; dochody z produktów hipotecznych zmniejszyły się z 218 mln zł do 86 mln zł; pozostałe dochody wzrosły z 823 mln zł do 1 258 mln zł.

Średnia marża kredytowa na nowo udzielanych kredytach była 4,6 raza wyższa niż w 2008 r.

Jeśli chodzi o **stronę kosztową**, obszarem, w którym dokonano istotnych oszczędności był **obszar kadr**:

- zmniejszono zatrudnienie w Banku o 383 etaty i dodatkowo w spółkach grupy 183 etaty, co w skali roku dało oszczędności wynagrodzeń około 50 mln zł,
- fundusz premiowy utworzony w 2009 r., jako odzwierciedlenie osiągniętych wyników, był o około 100 mln zł niższy, niż w 2008 r.,
- wstrzymano przyjęty w październiku 2008 program motywacyjny dla kadry kierowniczej (obligacje zamienne na akcje), co dało oszczędności 25,5 mln zł,
- ograniczono koszty szkoleń i delegacji służbowych o około 10 mln zł.

Znaczne oszczędności uzyskano również w **obszarze logistyki i IT**, gdzie m.in.

- wstrzymano rozwój sieci terenowej placówek, zarówno korporacyjnych jak i detalicznych,
- renegocjowano warunki najmu lokali w których mieszczą się placówki Banku i spółek,
- zmniejszono liczbę samochodów służbowych i wprowadzono nową politykę samochodową,
- zracjonalizowano szereg innych opłat: pocztowych, telefonicznych.

Część wymienionych wyżej działań będzie kontynuowana w 2010 r.

Łącznie oszczędności kosztowe BREnovej wyniosły 296 mln zł i były o 6% (tj. 16 mln zł) wyższe od zakładanych.

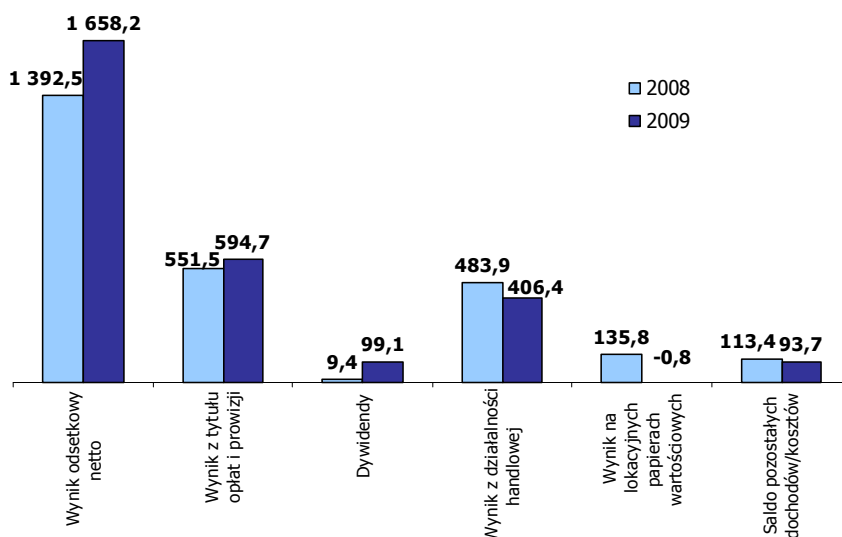
VII.2. Rachunek zysków i strat Grupy BRE Banku

Grupa BRE Banku wypracowała w 2009 r. zysk brutto na poziomie 209,4 mln zł, który w całości odnosi się do działalności kontynuowanej.

Poniższe dane dotyczą działalności kontynuowanej.

VII.2.1. Dochody

Dochody Grupy BRE Banku (w mln zł)

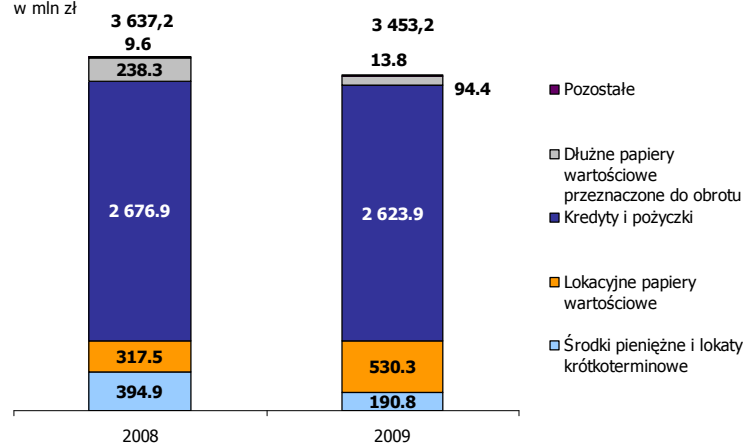
Wypracowany przez Grupę BRE Banku poziom dochodów w omawianym okresie wyniósł **2 851,3 mln zł**, co oznacza wzrost o 6,1% tj. 164,9 mln zł w stosunku do poprzedniego roku.

Wzrost ten osiągnięto głównie dzięki **przyrostowi wyniku z tytułu odsetek**, zarówno w Banku, jak również w spółkach zależnych, niewielkiemu wzrostowi wyniku z tytułu prowizji, przy jednoczesnym spadku dochodów z działalności handlowej.

Wynik z tytułu odsetek wykazał przyrost w wysokości 19,1% w relacji do poprzedniego roku, osiągając poziom 1 658,2 mln zł wobec 1 392,5 mln zł w poprzednim roku. Wzrost ten to zarówno efekt przeniesienia punktu ciężkości na produkty o wyższej marży, jak również odpowiednie zarządzanie kosztami finansowania.

Struktura przychodów z tytułu odsetek

w mln zł

Największa pozycja przychodów – odsetki od kredytów i pożyczek była w 2009 r. o 2,5% niższa, niż rok wcześniej. Znacznie (+67,0%) wzrosły natomiast przychody z lokacyjnych papierów wartościowych w związku z ich znacznym udziałem w aktywach, przy spadającym udziale dłużnych papierów przeznaczonych do obrotu (i dochodu odsetkowego z nich).

Pochodną zmiany w strukturze aktywów był również spadek (-48,2%) odsetek od lokat w innych bankach.

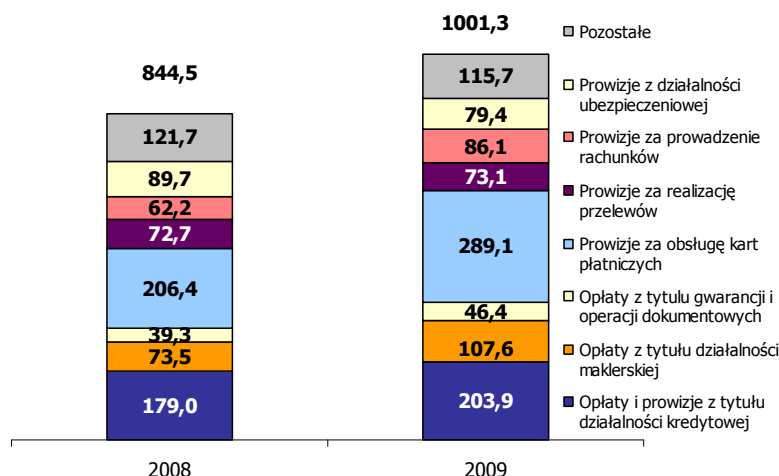
Marża odsetkowa w Grupie BRE Banku, kalkulowana jako relacja wyniku odsetkowego do średnich aktywów odsetkowych, wyniosła w całym 2009 r. **2,3% p.a.**, co oznacza utrzymanie poziomu z poprzedniego roku. Poziom marży w 2009 roku kształtowany był przez działające w przeciwnych kierunkach tendencje po stronie aktywów i pasywów. Z jednej strony obserwowano pozytywnie działające zmiany w zakresie struktury aktywów oraz wzrost marż na niektórych produktach kredytowych.

Równocześnie z przeciwnym skutkiem działały zmiany struktury podmiotowej środków finansujących na rzecz środków z rynku międzybankowego oraz spadek marż depozytowych, jako rezultat rosnącej konkurencji oraz spadku stawek rynkowych.

Do wzrostu dochodu odsetkowego Grupy BRE Banku przyczynił się głównie Pion Bankowości Detalicznej, wykazując przyrost o 40,5% (tj. o 275 mln zł) w stosunku do poprzedniego roku.

Struktura dochodów z opłat i prowizji

w mln zł

Wynik z tytułu prowizji Grupy BRE Banku wykazał w 2009 roku wzrost o **7,8%** w relacji do poprzedniego roku. Najwyższą dynamikę wzrostu przychodów zanotowano w odniesieniu do działalności maklerskiej (+46,4%), kart płatniczych (+40,1%) prowadzenia rachunków (+38,4%) oraz działalności kredytowej (+13,9%). Było to m.in. efektem skutecznej sprzedaży produktów i usług, jak również pozyskania nowych klientów.

Wynik na działalności handlowej na koniec 2009 roku wyniósł 406,4 mln zł - w tym 31,6 mln zł z tytułu kosztów wyceny opcji walutowych (56,6 mln zł w 2008 roku) i był niższy o 16% (o 77,5 mln zł) od wyniku z poprzedniego roku. Obniżenie dochodów dotyczyło głównie wyniku z pozycji wymiany, który był niższy ze względu na zmniejszoną aktywność klientów na rynku walutowym oraz niższymi dochodami z przewalutowania.

Spadek wyniku na działalności handlowej w relacji do poprzedniego roku wykazały wszystkie linie biznesowe przy czym największy spadek zaobserwowano w Pionie Klientów Korporacyjnych oraz Bankowości Detalicznej.

W 2009 roku nie zrealizowano żadnej transakcji kapitałowej w przeciwieństwie do poprzedniego roku, kiedy w I kwartale zarejestrowano 137,7 mln zł zysku kapitałowego z tytułu sprzedaży akcji Vectra w ramach działalności kontynuowanej.

W IV kwartale 2009 roku uzyskano oczekiwaną **dywidendę od PZU** w wysokości 96,2 mln zł.

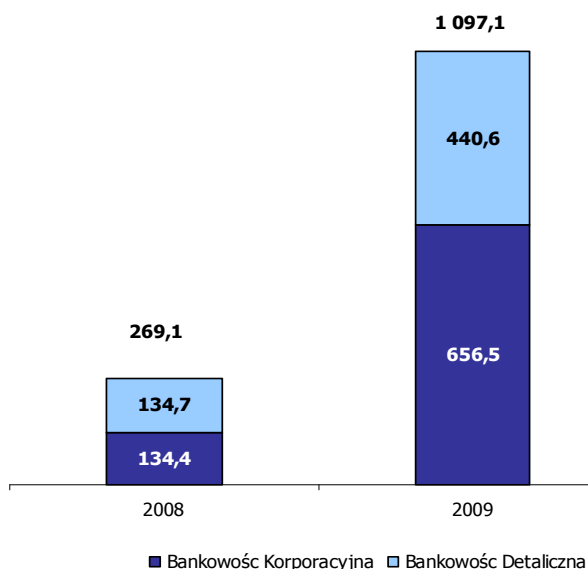
Wykazany w 2009 roku wynik na lokacyjnych papierach wartościowych dotyczy straty z tytułu zamknięcia transakcji sprzedaży spółki zależnej z Grupy Intermarket (około 19,7 mln zł), na którą już w I kwartale roku została utworzona rezerwa w kwocie 16,0 mln zł. Ponadto wynik na lokacyjnych papierach wartościowych zawiera efekt odwrócenia odpisu dokonanego przez spółkę BRE.locum Sp. z o.o., w związku ze sprzedażą nieruchomości w spółce zależnej (19,8 mln zł).

Pozostałe dochody operacyjne (saldo pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych) w 2009 roku wyniosły 93,7 mln zł i były niższe od poziomu ubiegłorocznego głównie z tytułu dokonanych spisów i rezerw na przyszłe zobowiązania (ok. 35 mln zł) oraz obciążenia odpisem w wysokości 18 mln zł, dotyczącym utraty wartości aktywów związanych z finansowaniem spółki Compania de Factoring Grupy Intermarket Bank AG.

VII.2.2. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Największym obciążeniem wyniku Grupy w 2009 r. były odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w wysokości **1 097,1 mln zł** (czterokrotnie więcej niż w 2008 r.).

Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w mln zł

Na łączną kwotę 656,5 mln zł rezerw w obszarze Bankowości Korporacyjnej 275,1 mln zł (42,5% ogółu rezerw w tym obszarze) stanowiły rezerwy na kredyty powiązane z transakcjami pochodnymi, czyli na tzw. opcje walutowe. Kolejne 104,5 mln zł to rezerwy utworzone przez spółkę BRE Leasing w związku z pogorszeniem sytuacji finansowej klientów. Jednak i tak pozostała część rezerw w tym obszarze była dwukrotnie wyższa, niż rok wcześniej. Wynikało to z pogorszenia sytuacji finansowej klientów ze względu na spowolnienie gospodarcze.

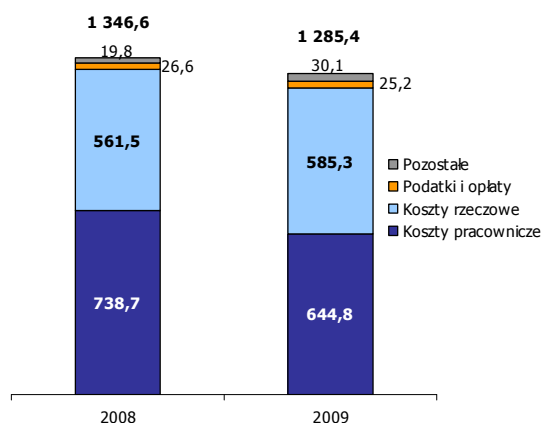
Z kolei w obszarze Bankowości Detalicznej istotną przyczyną znacznie wyższego poziomu rezerw była konieczność ich tworzenia na kredyty gotówkowe udzielane przez mBank tzw. klientom zewnętrznym, tzn. takim, którzy nie mieli wcześniej rachunków w mBanku. Łącznie na ten rodzaj kredytów utworzono 201,5 mln zł (45,7% ogółu rezerw w detalu). Kredyt gotówkowy w tej formie nie jest już od maja 2009 r. udzielany, więc problemy z jego jakością powinny stopniowo wygasać.

Należy natomiast podkreślić, że problem dotyczył relatywnie niewielkiej części portfela detalicznego. Natomiast stanowiące ponad 80% ogółu portfela detalicznego kredyty hipoteczne mają bardzo dobrą jakość, a utworzone nań w 2009 r. rezerwy wyniosły 10,6 mln zł.

VII.2.4. Zmiany w poziomie kosztów w Grupie BRE Banku

Ogólne koszty administracyjne były niższe od analogicznego okresu poprzedniego roku o 4,5% (61,2 mln zł), do czego przyczynił się spadek kosztów w Banku, podczas gdy spółki wykazały w tym samym czasie niewielki przyrost kosztów działania. Należy zaznaczyć, że przyrost kosztów w spółkach był w dużym stopniu efektem różnic kursowych (spółki zagraniczne) oraz rezultatem wzrostu biznesu (głównie DI BRE, oraz BRE Ubezpieczenia i ASPIRO).

Ogólne koszty administracyjne Grupy BRE Banku w mln zł

Spadek poziomu kosztów Grupy w 2009 r. o 4,5% dotyczył kosztów pracowniczych, które były niższe od ubiegłorocznych o 94 mln zł (-12,7%). Spadek ten dotyczył głównie Banku i skorelowanych z realizowanymi wynikami, niższych odpisów na fundusz premii i opcje menedżerskie, a także przeprowadzonej redukcji zatrudnienia.

Z kolei wyższy poziom kosztów od poprzedniego roku zanotowano w odniesieniu do kosztów rzeczowych (+4,2%). Wiązał się on głównie:

- ze wzrostem stałych opłat tj. czynszów, eksploatacji lokali, opłat pocztowych i telefonicznych,
- wzrostem cen energii i paliw,
- rozwojem sieci placówek, zarówno detalicznych jak i korporacyjnych w 2008 r.
- oraz ponad 3-krotnym wzrostem odpisów na BFG i KNF.

Równocześnie sukcesywnie zwiększa się w strukturze kosztów Grupy udział kosztów z tytułu amortyzacji, które w roku 2009 wykazały przyrost w stosunku do poprzedniego roku o 55,9 mln zł, tj. 27,5%. Wzrost amortyzacji wiąże się głównie z rozbudową sieci placówek, systemów bankowych oraz wzrostem majątku leasingowanego wynikającym ze wzrostu sprzedaży w roku poprzednim.

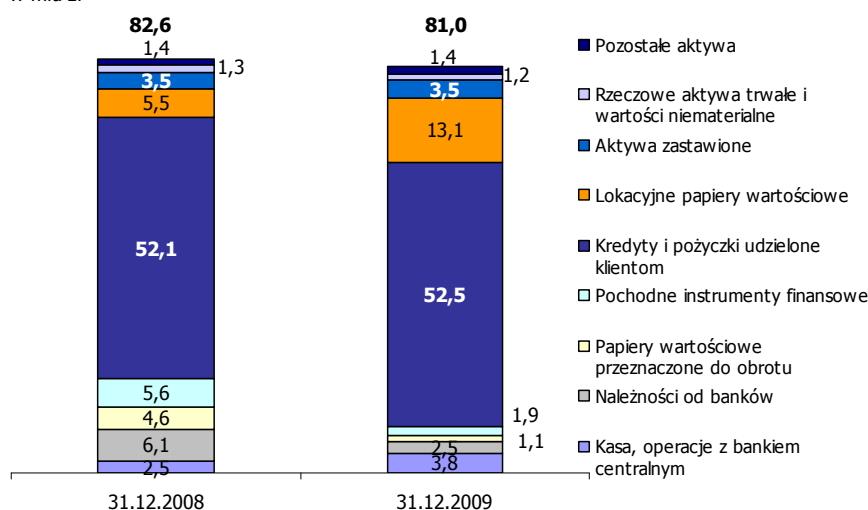
Ponadto w pozostałych kosztach operacyjnych oraz amortyzacji IV kwartału 2009 r. ujęto ok. 57 mln zł kosztów zdarzeń jednorazowych tj: przyspieszona amortyzacja wartości niematerialnych (a konkretnie głównych systemów informatycznych Globus i Altamira), rezerwa na przyszłe zobowiązania wynikające z zawartych umów oraz zobowiązania z tytułu rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do nadpłat związanych z ubezpieczeniem pomostowych kredytów hipotecznych. Te jednorazowe odpisy spowodują obniżenie bazy kosztowej Grupy w przyszłych latach.

VII.3. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

VII.3.1. Zmiany w aktywach Grupy BRE Banku

Aktywa Grupy BRE Banku

w mld zł

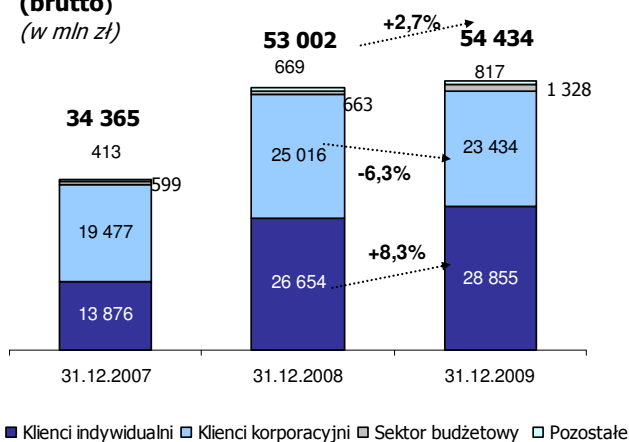
Na koniec 2009 r. największy udział w strukturze bilansu utrzymały kredyty i pożyczki na poziomie 65% wobec 63% na koniec roku poprzedniego, ale ich poziom w ujęciu netto wzrósł tylko nieznacznie (+0,6%).

Na zmiany poziomu akcji kredytowej w 2009 roku duży wpływ miały wahania kursów walut względem złotego, czyli deprecjacja obserwowana w I półroczu oraz aprecjacja w drugiej połowie roku. Mniejsza była sprzedaż kredytów głównie ze względu na ogólne otoczenie gospodarcze i związane z tym ryzyko.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

(brutto)

(w mln zł)

Nominalny przyrost roczny portfela kredytowego brutto w 2009 roku wyniósł 1,4 mld zł (2,7%), przy czym tendencja wzrostu cechowała szczególnie portfel kredytów klientów indywidualnych. Portfel ten wykazał przyrost w skali roku w wysokości 8,3%, co stanowi o wzroście nominalnym na poziomie 2,2 mld zł.

W tym samym okresie portfel kredytów korporacyjnych wykazał spadek poziomu o 6,3%, co stanowiło 1,6 mld zł spadku nominalnego.

W BRE Banku wartość kredytów dla klientów korporacyjnych spadła o 90 mln zł (0,6%), podczas gdy w spółkach (głównie w BRE Leasing i w BBH) odnotowano spadek o 7,1%.

W całym systemie bankowym w Polsce w ciągu 2009 r. kredyty ogółem wzrosły o 8,6%, z tym, że był to głównie efekt wzrostu kredytów gospodarstw domowych (+11,8%), bowiem kredyty przedsiębiorstw spadły w analogicznym tempie jak w BRE Banku, czyli o 3,5%.

Należności od banków wykazały w skali roku spadek o 3,6 mld zł (58,5%). Spadek wartości bilansowej w 2009 r. cechował również portfel papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu, który uległ zmniejszeniu o 3,6 mld zł w stosunku do 31 grudnia 2008 r. W tym samym czasie lokacyjne papiery wartościowe wykazały wzrost w skali roku o 7,6 mld zł (138,5%). Omówione zmiany dotyczyły głównie struktury wewnętrznej aktywów krótkoterminowych, przy utrzymaniu ich około 25% udziału w aktywach ogółem. Ogólny poziom bezpieczeństwa jakości aktywów finansowych został utrzymany tworząc stabilne podstawy płynnościowe dla ekspansji Grupy w przyszłości.

Spadek wartości pochodnych instrumentów finansowych w 2009 roku do 1,9 mld zł (spadek o 65,7%) polegał na wygasaniu kontraktów, których wycena najbardziej wzrosła w wyniku wahań kursu PLN na przełomie lat 2008 i 2009 oraz na mniejszej ilości zawartych transakcji z udziałem instrumentów pochodnych.

VII.3.2. Jakość portfela kredytowego

Wśród kredytów i pożyczek udzielonych klientom w Grupie BRE Banku należności, dla których wystąpiła utrata wartości na koniec 2009 r. stanowiły 4,7% wobec 2,2% rok wcześniej.

Rezerwa utworzona na należności od klientów wzrosła z 859,7 mln zł do 1 964,8 mln zł, z czego 232,5 mln zł stanowiła rezerwa (odpis) na przyszłe nieujawnione straty (Incurred But Not Identified – IBNI) wobec 166,9 mln zł przed rokiem.

Stopień pokrycia rezerwami należności od klientów z utratą wartości wyniósł 67,6% wobec 59,2% przed rokiem. Główną przyczyną wzrostu pokrycia jest znaczny wzrost odpisów na utratę wartości ekspozycji (rezerwy celowe).

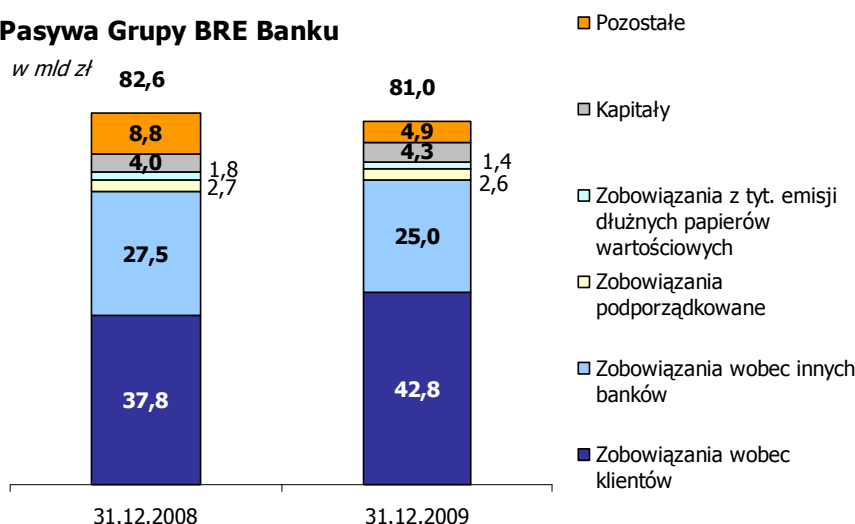
Pogorszenie sytuacji klientów zaowocowało też znacznie wyższą liczbą wystawionych tytułów egzekucyjnych. W 2009 r. w Banku w stosunku do klientów korporacyjnych wystawiono ich 113 wobec 87 rok wcześniej, natomiast w Bankowości Detalicznej wystawiono 15 843 tytułów wobec 2 483 rok wcześniej.

VII.3.3. Pasywa

Zmiany w pasywach Grupy w 2009 r. ilustruje poniższy wykres:

Pasywa Grupy BRE Banku

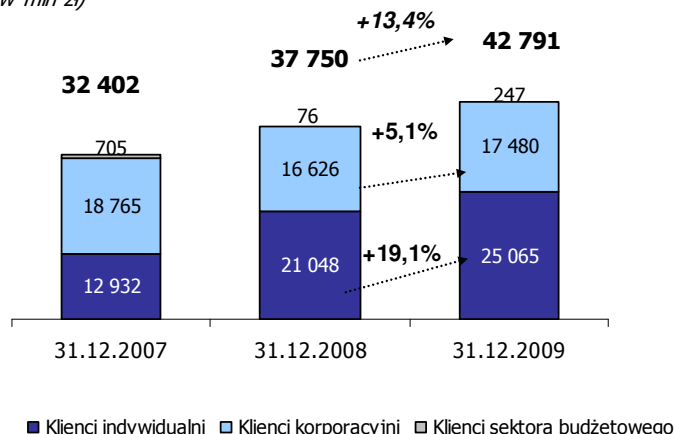
w mld zł

Zobowiązania wobec klientów, stanowiące dominujące źródło finansowania działalności Grupy, wykazały w skali roku 13,4% przyrost, czyli ponad 5 mld zł w ujęciu nominalnym. Było to efektem skutecznych działań marketingowych nastawionych na pozyskanie depozytów. Tym samym, na koniec 2009 r. osiągnęły one poziom 42,8 mld zł, co stanowiło 56% wartości zobowiązań, wobec 48,1% na koniec 2008 roku.

Pozytywne kierunki zmiany bazy depozytowej obserwowano w II półroczu, co było efektem skutecznej kampanii pozyskiwania depozytów, podczas gdy w I połowie roku miało miejsce przejściowe obniżenie poziomu depozytów klientów w Banku.

Zobowiązania wobec klientów
(w mln zł)

Z tego powodu średni w 2009 r. poziom środków od klientów w Banku wykazał niższą dynamikę wzrostu w relacji do wzrostu portfela kredytowego co spowodowało adekwatny wzrost wartości środków z rynku międzybankowego, stanowiących uzupełniające źródło finansowania działalności oraz wzrost kosztów finansowania.

Jednakże zasadniczy wzrost środków z rynku międzybankowego nastąpił jeszcze w grudniu 2008 r. przekładając się na średnie stany bilansowe całego 2009 roku. Przyrost ten dotyczył głównie pozyskanych przez Bank linii kredytowych we frankach szwajcarskich, stanowiących źródło finansowania portfela kredytów mieszkaniowych udzielonych w tej walucie.

Jako relacja stanów z końców okresów środki z rynku międzybankowego w skali roku wykazały spadek o 2,5 mld zł (9%).

Udział kapitałów Grupy w sumie środków finansujących na koniec 2009 roku wyniósł 5,3% przewyższając o 0,4 p.p. poziom z końca 2008 r., co oznacza stabilny udział funduszy w całym 2009 roku.

VII.4. Wskaźniki efektywności Grupy BRE Banku

Podstawowe wskaźniki efektywności (łącznie dla działalności kontynuowanej i zaniechanej) w Grupie BRE Banku na koniec 2009 r. kształtowały się następująco:

	2008 r.	2009 r.
ROA netto	1,3 %	0,2%
ROE brutto	30,8%	5,14%
ROE netto	27,4%	3,2%
CIR	55,1%	54,2%
Współczynnik wypłacalności	10,04%	11,50%
Tier I ratio	5,62%	6,62%

ROA = zysk netto (z udziałami mniejszości) / suma aktywów

ROE brutto = zysk brutto / Kapitał (z udziałami mniejszości, bez zysku bieżącego)

ROE netto = zysk netto (z udziałami mniejszości) / Kapitał (z udziałami mniejszości, bez zysku bieżącego)

CIR = ogólne koszty administracyjne + amortyzacja / dochody (w tym saldo pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych)

Skutecznie wdrażany projekt BREnova, polegający na ścisłej dyscyplinie kosztowej i efektywnym zarządzaniu zasobami pozwolił wykazać w Grupie znaczną poprawę produktywności działania mierzonej wskaźnikiem kosztów do dochodów (CIR), który na koniec 2009 roku wyniósł 54,2% wobec 55,1% na koniec roku poprzedniego.

Współczynnik wypłacalności w Grupie BRE Banku na koniec 2009 r. wzrósł do **11,50%**, wobec 10,04% na koniec roku poprzedniego roku. Wzrost wskaźnika wiąże się ze znaczącym przyrostem funduszy wobec jednoczesnego spadku wymogów kapitałowych, głównie związanych z ryzykiem kredytowym.

Wzrost funduszy w skali roku jest skutkiem wzrostu funduszy podstawowych związanych z akumulacją zysku oraz niższymi pomniejszeniami funduszy (spadkiem niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych).

W rezultacie fundusze własne Grupy na koniec 2009 roku osiągnęły poziom **6,3 mld zł**, co oznacza wzrost o 0,4 mld zł w skali roku oraz utrzymanie poziomu z poprzedniego kwartału.

Wymóg kapitałowy (Basel II) w mln zł	2008	2009
Ryzyko kredytowe	4 177	3 886
Ryzyko rynkowe	89	46
Ryzyko operacyjne	326	375
Inne ryzyka	120	50
Całkowity wymóg kapitałowy	4 712	4 357
CAR	10,04	11,50

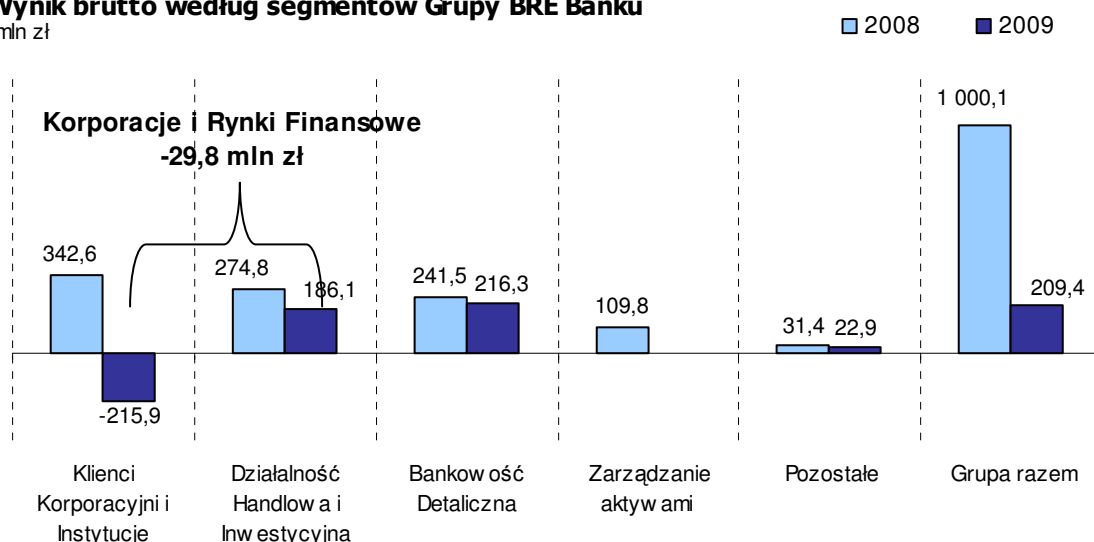
W tym samym czasie wymóg kapitałowy wykazał spadek, odpowiednio z poziomu 4,7 mld zł z końca 2008 roku do 4,4 mld zł na koniec grudnia 2009 r. Zmniejszenie wymogu kapitałowego w dużym stopniu jest zasługą spadku wymogu z tytułu ryzyka kredytowego związanego ze zmianą struktury aktywów oraz aprecjacją złotego.

Wskaźnik Tier I, który na koniec 2009 r. osiągnął poziom 6,62%, jest relatywnie niski na tle polskiego sektora bankowego.

VII.5. Wkład obszarów biznesowych w wynik Grupy BRE Banku

Poniższy wykres prezentuje wyniki głównych obszarów biznesowych Grupy BRE Banku w 2009 r. w porównaniu z 2008 r.

Wynik brutto według segmentów Grupy BRE Banku
mln zł

Jak widać, najbardziej pogorszył się wynik w obszarze Klienci Korporacyjni i Instytucje. Jest to głównie efekt utworzonych rezerw w wysokości 651,2 mln zł, podczas gdy przed rokiem było to 120,1 mln zł. Największym obciążeniem była przypisana do tego obszaru całość odpisów związana z opcjami, czyli 275,1 mln zł.

Działalności Handlowa i Inwestycyjna odnotowały dobry wynik dzięki spadkowi stóp procentowych w I połowie 2009 r., wysokiej płynności na rynkach finansowych, wyższym marżom na bonach skarbowych. Zysk brutto był wyższy o 35,7% od zysku w 2008 r., gdyby nie uwzględnić w nim sprzedaż Vectry, która wówczas przysporzyła obszarowi dochodu w kwocie 137,7 mln zł.

Niższy od ubiegłorocznego o 10,4% wynik bankowości detalicznej to wypadkowa - z jednej strony wyższych aż o 40,5% dochodów odsetkowych i nieco wyższych dochodów prowizyjnych, a z drugiej strony ponad trzykrotnie wyższych rezerw na należności (440,6 mln zł wobec 134,7 mln zł w 2008 r.).

Wykazana na wykresie działalność „Zarządzanie aktywami” już przed rokiem traktowana była jako działalność zaniechana. Do końca 2008 r. połączone fundusze emerytalne PTE Skarbiec Emerytura SA i PTE Aegon SA, których BRE Bank był udziałowcem, zostały sprzedane i w 2009 r. Grupa BRE Banku nie prowadziła już działalności w tym obszarze.

VII.5.1. Korporacje i Rynki Finansowe

Pion wykazał w 2009 r. stratę brutto w wysokości 29,8 mln zł, co oznacza wynik niższy o 647,2 mln zł w stosunku do poprzedniego roku. Największy wpływ na wykazane obniżenie wyniku mają wyższe o 531,2 mln zł rezerwy kredytowe, uwzględnienie w wynikach 2008 roku transakcji jednorazowej sprzedaży akcji Vectra z dochodem kapitałowym na poziomie 137,7 mln zł oraz dodatkowe koszty dotyczące rumuńskiej spółki Compania de Factoring Grupy Intermarket Bank, stanowiące obciążenie wyników Pionu w wysokości 37,7 mln zł.

Wypracowany poziom dochodów w 2009 roku jest porównywalny do roku poprzedniego w odniesieniu do dochodów odsetkowych i prowizyjnych, natomiast zmniejszenie dochodów wystąpiło w zakresie działalności handlowej, przekładając się na dochody łączne pionu.

W stosunku do poprzedniego roku zrealizowano wyższy o 9,3% (32,8 mln zł) poziom prowizji oraz odnotowano zmniejszenie o 4,6% (34,4 mln zł) dochodu odsetkowego, głównie z tytułu wzrostu kosztów pozyskania środków finansujących. Wynik na działalności handlowej był niższy od ubiegłorocznego o 18,4% (58,7 mln zł), co wiąże się głównie z kosztami wyceny opcji walutowych oraz niższym wynikiem z pozycji wymiany, będących efektem osłabienia koniunktury gospodarczej.

Wkład spółek zależnych do wyników obszaru w 2009 r. wyniósł 88,1 mln zł wobec 169,7 mln zł w roku poprzednim, co było spowodowane głównie różnicą na wyniku Intermarket Bank na poziomie ponad 40 mln zł oraz niższym o prawie 30 mln zł wynikiem BRE Leasing z powodu wysokiego obciążenia z tytułu rezerw kredytowych.

W ramach Korporacji i Rynków Finansowych wyodrębnione zostały obszary: Klienci Korporacyjni i Instytucje (segmenty klientów K1, K2, K3 oraz instytucje finansowe) oraz Działalność Handlowa i Inwestycyjna (w podziale na zarządzanie ryzykiem i płynnością oraz działalność na rynkach finansowych).

Segment Klienci Korporacyjni i Instytucje wykazał w 2009 r. stratę 215,9 mln zł, co wiązało się głównie z wysokim (651,2 mln zł) poziomem rezerw kredytowych, wyższym o 531,2 mln zł od poziomu z poprzedniego roku. Na wysoki przyrost rezerw wpłynęły głównie zawiązania dotyczące kredytów powiązanych z instrumentami pochodnymi (275,1 mln zł).

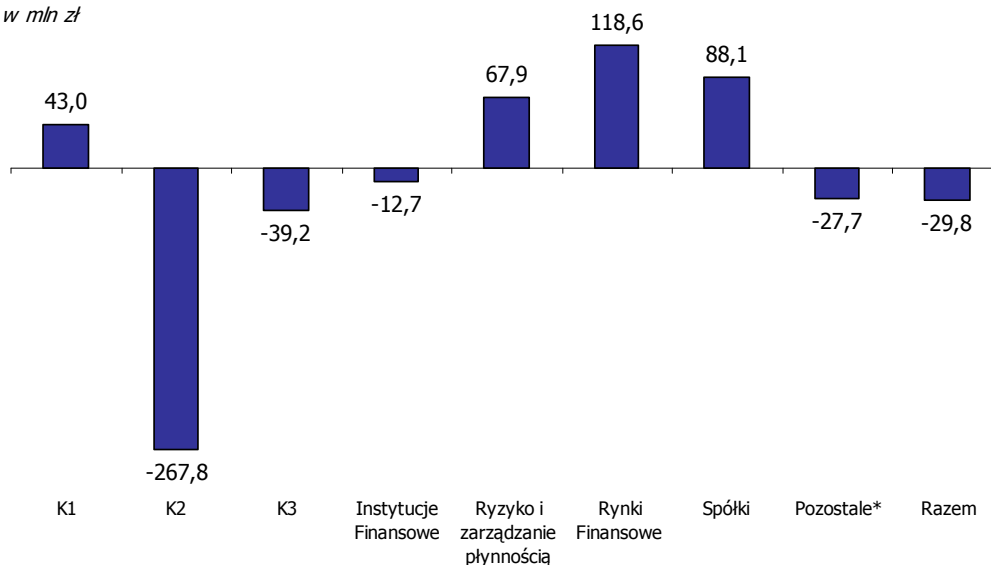
W analizowanym okresie zanotowano 9,5% przyrost dochodów odsetkowych oraz 5,0% przyrost wyniku z tytułu prowizji. Wynik z działalności handlowej zrealizowano na poziomie niższym o ponad 51,3 mln zł (o 28,9%) od poprzedniego roku, co spowodowane było zarówno ujemną wyceną opcji walutowych, jak również niższą aktywnością biznesową klientów.

Działalność Handlowa i Inwestycyjna osiągnęła w 2009 r. zysk brutto 186,1 mln zł wobec 274,8 mln zł zrealizowanych w roku poprzednim, kiedy uzyskano 137,7 mln zł z transakcji jednorazowej sprzedaży akcji Vectra SA. Tym samym, zanotowano ponad 35% wzrost dochodów powtarzalnych w omawianym okresie.

W strukturze wyników w 2009 roku dominuje wynik z pozycji wymiany na poziomie 153,7 mln zł, którego spadek w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 14,4% (25,8 mln zł). Natomiast wynik na pozostałej działalności handlowej, podlegający wpływowi niekorzystnych tendencji rynkowych wykazał w 2009 roku, podobnie jak w roku poprzednim, stratę na poziomie 18,9 mln zł (37,4 mln zł w roku 2008) - głównie z tytułu ujemnej wyceny papierów wartościowych.

Na zysk brutto Pionu składa się w głównej mierze wynik Banku, natomiast spółki zależne mają znikomy wpływ na generowane przez Pion dochody.

Wkład jednostek do wyniku brutto obszaru Korporacje i Rynki Finansowe
w mln zł

*/ obejmuje koszty finansowania i korekty konsolidacyjne

VII.5. 2. Bankowość Detaliczna

Obszar ten, charakteryzujący się w poprzednich latach najwyższą dynamiką wzrostu, wykazał w 2009 roku dochody na poziomie 1 344 mln zł, tj. o prawie 30% (303 mln zł) wyższe niż w roku poprzednim.

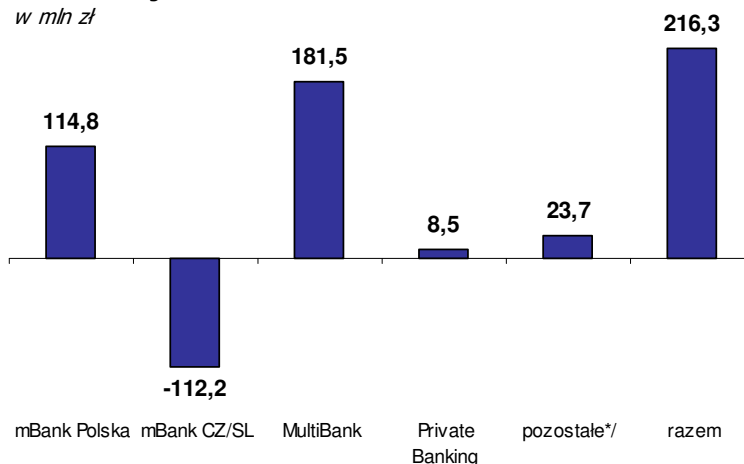
Wysoka dynamika charakteryzowała dochody odsetkowe (+40,5%). Do istotnego przyrostu wyniku przyczynił się przede wszystkim wzrost portfela kredytowego, głównie kredytów hipotecznych (+54%, mierzony wzrostem stanów średniorocznych), związany zarówno ze wzrostem biznesu, jak i wpływem kursów walutowych.

Dochody prowizyjne w 2009 roku były wyższe od poprzedniego roku o 10,5 mln zł głównie dzięki wzrostowi w spółkach zależnych przy spadku dochodów Banku, na co złożyło się głównie spowolnienie działalności biznesowej, związanej z udzielaniem nowych kredytów.

Wzrostowi łącznych dochodów towarzyszyła niższa dynamika kosztów funkcjonowania, wynosząca jedynie 3,3%.

Pomimo pozytywnych tendencji obserwowanych w zakresie dochodowości i produktywności działania, w 2009 roku zysk brutto był niższy od ubiegłorocznego o 25,3 mln zł. Wpływ na to miały rezerwy kredytowe ponad 3-krotnie (o 305,9 mln zł) przewyższające poziom z poprzedniego roku. Jak już wspomniano w punkcie VII.2.2, w dużej mierze były to rezerwy na kredyty gotówkowe, udzielone przez mBank tzw. klientom zewnętrznym. W maju 2009 r. zaprzestano udzielania takich kredytów.

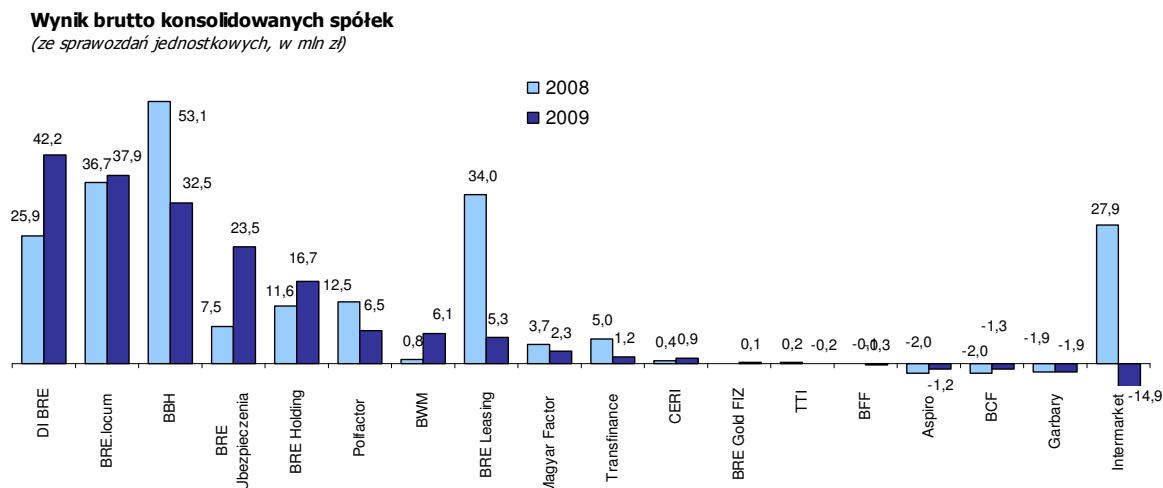
Wkład jednostek w wynik brutto Bankowości Detalicznej
w mln zł

*/ obejmuje wyniki spółek, koszty finansowania i korekty konsolidacyjne

VII.6. Wyniki finansowe konsolidowanych spółek

Pomimo generalnie słabszych wyników konsolidowanych spółek w 2009 r. łącznie wypracowały one 155,3 mln zł (wobec 224,4 mln zł w 2008 r.) i miały duży wkład w wynik Grupy BRE Banku.

Jak widać na powyższym wykresie, BRE Ubezpieczenia, DI BRE, BRE Holding i BRE locum poprawiły swoje wyniki. Główne przyczyny słabszych wyników pozostałych spółek zostały omówione w częściach dotyczących linii biznesowych, do których są przypisane.

VIII. Podstawowe ryzyka w działalności Grupy BRE Banku

BRE Bank przykładą dużą wagę do procesu zarządzania ryzykiem, który realizowany jest w dwóch równoległych obszarach funkcjonalnych: kontroli i monitorowania ryzyka oraz operacyjnego zarządzania pozycjami ryzyka. Zajmują się tym na bieżąco wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Banku operacyjnie zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz niezależne od nich jednostki Pionu Ryzyka odpowiedzialne za proces kontroli i monitorowania ryzyka. W celu realizacji zadań w zakresie zarządzania ryzykiem, Zarząd Banku powołał odpowiednie komitety, w skład których wchodzi przedstawiciele Zarządu i kadry kierowniczej.

W 2009 roku poszczególnymi obszarami zarządzania ryzykiem zajmowały się: Komitet Kredytowy Zarządu Banku, Komitet Inwestycyjny, Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku, Komitet Ryzyka BRE Banku SA, Komitet ds. Zarządzania Kapitałem oraz Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (AIRB). Na szczęble Rady Nadzorczej, która zatwierdza strategię i polityki zarządzania ryzykiem Banku funkcjonuje Komisja ds. Ryzyka oraz Komisja ds. Audytu.

BRE Bank prowadzi proces monitorowania ryzyka kredytowego, operacyjnego, rynkowego, płynności i stopy procentowej księgi bankowej w ramach Grupy BRE Banku w oparciu o miary ryzyka stosowane w BRE Banku, przy równoczesnym uwzględnieniu różnic wynikających z rodzaju i skali działalności realizowanej przez podmioty z Grupy. Ponadto Bank w ramach procesu ICAAP monitoruje inne rodzaje ryzyka na które jest wyeksponowany w swojej działalności.

VIII.1. Proces dostosowawczy do wymogów Basel II

Zadania realizowane w Pionie Ryzyka są zdominowane przez Projekt Basel II AIRB (*ang.* Advanced Internal Rating Based approach), czyli projekt wdrożenia **metody wewnętrznych ratingów na potrzeby**

wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, który jest jednym z największych i najważniejszych projektów realizowanych przez Bank. Istotność projektu podkreśla fakt, iż w skład Komitetu Sterującego wchodzi cały Zarząd BRE Banku oraz przedstawiciele kierownictwa Commerzbanku. Zakres projektu pokrywa wszystkie istotne aspekty pomiaru ryzyka kredytowego i ładu wewnętrznego w tym obszarze. Ramy czasowe projektu obejmują lata 2009 – 2013, co jest związane ze stopniowym obejmowaniem poszczególnych portfeli ekspozycji, jak również spółek z Grupy BRE Banku (BRE Bank Hipoteczny i BRE Leasing) metodą AIRB.

Jednym z głównych celów projektu jest odzwierciedlenie w wysokości wymogów kapitałowych rzeczywiście ponoszonego przez Bank ryzyka, jak również udoskonalenie metod i narzędzi stosowanych w ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w BRE. Będzie to stanowiło solidny fundament do doskonalenia metod efektywnego zarządzania zwrótem na kapitale wrażliwym na ryzyko. Wdrożenie metody AIRB będzie zarówno potwierdzeniem stosowania najwyższych standardów w obszarze zarządzania i kontroli ryzyka kredytowego, jak również czynnikiem podnoszącym prestiż oraz zaufanie uczestników rynku finansowego do Banku.

Stosowanie metody wewnętrznych ratingów wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego i niemieckiego Urzędu Nadzoru Finansowego (BaFin), której uzyskanie uwarunkowane jest spełnieniem szeregu wymogów. W wyniku realizacji projektu AIRB, **Bank w grudniu 2009 r. wystąpił do obu Nadzorów z wnioskiem o akceptację stosowania metody AIRB.**

VIII.2. Ryzyko kredytowe

Jedną z metod ograniczania ryzyka kredytowego jest system podejmowania decyzji kredytowych przez odpowiednie organa decyzyjne. Kryterium kwalifikującym daną sprawę do rozpatrzenia przez właściwy organ decyzyjny jest kwota zaangażowania oraz poziom ryzyka związanego z klientem i realizowaną transakcją (rating wewnętrzny). Ponadto BRE Bank redukuje ryzyko kredytowe poprzez dywersyfikację portfela kredytowego. Służy temu między innymi analiza struktury portfela Banku i wynikające z niej wnioski, zalecenia i rekomendacje dotyczące angażowania się Banku w wybrane sektory i rynki.

Do pomiaru ryzyka portfela kredytowego Bank stosuje metody oparte na szacowaniu oczekiwanej straty (*ang.* Expected Loss) oraz wartości portfela narażonej na ryzyko (*ang.* Credit Value at Risk) wyznaczane na bazie rozszerzonego modelu CreditRisk+ uwzględniającego, między innymi, zjawiska korelacji pomiędzy branżami gospodarczymi oraz ryzyko rezydualne. W celu bieżącego monitorowania ryzyka kredytowego weryfikacji podlegają wewnętrzne oceny ratingowe oraz zdarzenia „default” zgodnie z definicjami Basel II oraz MSSF.

BRE Bank sprawuje również kontrolę nad ryzykiem kredytowym w spółkach Grupy generujących ten rodzaj ryzyka. Podejmowane działania dotyczą dwóch obszarów – bezpośredniego nadzoru osobowego oraz zagadnień proceduralnych i raportów. W pierwszym z wymienionych obszarów nadzór nad ryzykiem polega na zapewnieniu reprezentacji służb ryzyka w radach nadzorczych poszczególnych spółek. Celem czynności podejmowanych w drugim ze wspomnianych obszarów jest oparcie prowadzonej działalności o bezpieczne procedury ryzyka kredytowego oraz kontrola już poniesionego ryzyka kredytowego poprzez system raportów i analiz. Procedury oceny ryzyka kredytowego, stosowane w spółkach Grupy, są wzorowane na rozwiązaniach bankowych i każdorazowo uzgadniane z Centralą Banku.

W wyniku doświadczeń związanych z tak zwanym „problemem opcji walutowych” Bank opracował **modyfikację procesu zawierania z klientami korporacyjnymi transakcji na instrumentach pochodnych** w celu zwiększenia bezpieczeństwa obrotu tego typu transakcjami oraz rozszerzono narzędzia analityczne do oceny ryzyka kredytowego o kwantyfikację wpływu obciążeń pozabilansowych na ryzyko niewypłacalności klienta.

W ramach prac wdrożeniowych metody AIRB liczenia wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe dokonano znaczących modyfikacji i uaktualnień w metodologiach i procesach służących ocenie ryzyka kredytowego, w tym:

- uaktualniono i wprowadzono nowe narzędzia oceny klienta korporacyjnego i detalicznego,
- wprowadzono ściśle sformalizowany proces budowy i walidacji modeli ryzyka,
- wprowadzono proces pozyskiwania danych historycznych, niezbędnych na potrzeby modelowania, obejmujący wszystkie dostępne źródła w Banku,
- wdrożono sformalizowany proces kompleksowej kontroli jakości danych służących do modelowania i wyliczania wymogów kapitałowych.

VIII.3. Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. BRE Bank monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów

pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli. Codziennemu monitorowaniu poddawane są: wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), wielkość nadzorczych miar płynności, poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania zewnętrznych limitów nadzorczych i wewnętrznych limitów płynnościowych, ustalanych przez Komitet Ryzyka. Bank ocenia na bieżąco swoją sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe. Regularnie przygotowywane są i prezentowane stosownym Komitetom oraz Zarządowi Banku, wyniki testów warunków skrajnych (*stress tests*). Pokazują one potencjalne skutki wpływu niekorzystnych czynników na sytuację Banku w zakresie płynności i zabezpieczenia finansowania. Są one istotnym elementem w procesie podejmowania decyzji w zakresie modelowania struktury bilansu Banku.

Bank na bieżąco monitoruje również poziom koncentracji finansowania, szczególnie w zakresie bazy depozytowej oraz stan rezerw płynnościowych. Bank posiada ustalone procedury działania na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej. Na koniec 2009 roku płynność i finansowanie Banku pozostawały na adekwatnym do potrzeb poziomie. W trakcie 2009 roku miało miejsce incydentalne przekroczenie nadzorczych miar płynności, które Bank w trybie natychmiastowym zdiagnozował oraz podjął działania mitygujące przywracające wartości tych miar do poziomów mieszczących się w ustawowych limitach.

VIII.4. Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, to jest, ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany wyceny wartości bieżącej portfela handlowego oraz portfela bankowego Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, oraz zmienności instrumentów opcyjnych. Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (*ang.* Value at Risk - VaR), wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych (tzw. stres testy), a także analizy scenariuszowe oparte na zachowaniach rynków, które miały miejsce podczas przeszłych kryzysów finansowych. Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (*ang.* Earning at Risk - EaR) dla portfela bankowego. Dokładniejszy opis stosowanych przez Bank miar ryzyka rynkowego jest zamieszczony w Sprawozdaniu Finansowym za rok 2009.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Komitetu Ryzyka BRE Banku SA ustanawiane są limity VaR, oraz, mające charakter liczb kontrolnych, limity testów warunków skrajnych i dla portfela bankowego limity EaR. Wykorzystanie wszystkich powyższych limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Wartość zagrożona

W 2009 roku ryzyko rynkowe mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. W pierwszym kwartale roku 2009 kluczowe czynniki ryzyka wykazywały duże wahania swoich wartości (konsekwencja kryzysu finansowego z jesieni 2008), natomiast w kolejnych kwartałach roku 2009 następowała stopniowa stabilizacja rynku finansowego, i w ślad za tym poziom ryzyka rynkowego obniżał się.

Średnia wartość VaR dla całego portfela Banku (portfel handlowy i portfel bankowy) w 2009 roku wynosiła 9,4 mln PLN, a maksymalny poziom VaR wyniósł 14,7 mln PLN. Wykorzystanie limitów wartości zagrożonej było w 2009 roku na bezpiecznym poziomie i średnio dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM) wynosiło 25%, a dla portfela Departamentu Skarbu (DS) 63%. Względnie wyższe wykorzystanie limitu VaR Departamentu Skarbu wynikało między innymi ze zmniejszenia limitu VaR DS w połowie 2009 roku.

Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową (należące głównie do księgi bankowej), takich jak papiery dłużne, transakcje wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na zmiany kursów wymiany walut (należące do księgi handlowej), takich jak opcje walutowe oraz transakcje wymiany walut. W pierwszym kwartale 2009 roku istotnym czynnikiem ryzyka w portfelu handlowym DFM, oprócz kursów walutowych, były zmienności implikowane opcji walutowych. W kolejnych kwartałach 2009 roku zmienność kursów walutowych oraz zmienności implikowanych opcji walutowych zmniejszyły się zdecydowanie. Pozostałe grupy czynników ryzyka miały relatywnie mniejszy wpływ na wartość VaR.

Testy warunków skrajnych

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, które uzupełniają pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby w skutek przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym.

W regularnie prowadzonych testach warunków skrajnych, w których scenariusze składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka, poziom ryzyka rynkowego utrzymywał się w 2009 roku w bezpiecznym przedziale poniżej ustanowionych liczb kontrolnych – średnie wykorzystanie tych limitów wynosiło w DS 50% a w DFM 21%. Spośród tego rodzaju scenariuszy największa potencjalna strata obserwowana była przy silnym wzroście stóp procentowych (głównie stóp krajowych) - dla 15% wzrostu poziomu stóp procentowych, średnia strata portfela DS wyniosłaby 38 mln PLN, natomiast średnia strata DFM wyniosłaby 6 mln PLN. Realizacja takiego scenariusza spowodowałaby w głównej mierze (w części odpowiadającej portfelom instrumentów zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży) pomniejszenie kapitałów Banku, a w mniejszym stopniu wpływałaby na rachunek wyników.

Ponadto Bank przeprowadza testy warunków skrajnych oparte na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych. Średnia wartość tych testów wynosiła w 2009 roku dla portfela DFM 12 mln PLN, a dla portfela DS 44 mln PLN.

Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego

W 2009 r. poziom ryzyka stopy procentowej portfela bankowego, mierzony wartością EaR (potencjalnym spadkiem dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy, który nastąpiłby przy założeniu zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych w niekorzystnym kierunku przy założeniu utrzymywania niezmiennego portfela w tym okresie) był umiarkowany dla pozycji w PLN, CHF i CZK, a dla pozycji w USD i EUR niski w związku z niewielkim niedopasowaniem pozycji odsetkowych w tych walutach. Na koniec roku 2009 EaR (wyrażony w mln PLN) wynosił: dla pozycji w CHF - 14,18 mln, w PLN - 7,47 mln, oraz dla CZK - 5,09, natomiast dla pozycji w USD - 1,46 mln PLN, w EUR - 0,13. Ponadto, Bank monitoruje ryzyko bazowe, ryzyka krzywej dochodowości oraz opcji klienta.

VIII.5. Ryzyko operacyjne

W ramach monitorowania i kontroli ryzyka operacyjnego w 2009 r. BRE Bank kontynuował stosowanie narzędzi i metod wdrożonych w poprzednich latach. W szczególności, w celu kontroli ryzyka operacyjnego BRE Bank zbiera dane o zdarzeniach i stratach operacyjnych w centralnej bazie danych (prowadzonej od 2003 r.), monitoruje parametry procesów biznesowych i operacyjnych za pomocą kluczowych czynników ryzyka, przeprowadza ankiety samooceeny ryzyka operacyjnego w jednostkach organizacyjnych Banku, definiuje scenariusze, w celu identyfikacji, a następnie ograniczenia ryzyka wystąpienia bardzo poważnych strat operacyjnych.

Rok 2009 charakteryzował się dalszym udoskonalaniem wymienionych wyżej narzędzi kontroli ryzyka operacyjnego. W 2009 r. BRE Bank przystąpił do bazy danych służącej wymianie informacji o zdarzeniach operacyjnych w polskim sektorze bankowym stworzonej przez Związek Banków Polskich. Jednocześnie postępowała dalsza integracja wszystkich podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BRE Banku w ramach kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Obecnie te same zasady i standardy kontroli ryzyka operacyjnego, wdrożone w BRE Banku obejmują również całą Grupę Kapitałową i spółki zależne.

Obszerne informacje na temat ryzyk i ich miar w działalności Grupy (w tym ryzyka ubezpieczeniowego, występującego w spółce BRE Ubezpieczenia) zawarte są w notce 3 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok.

IX. Nakłady inwestycyjne

Ze względu na realizację projektu BREnova, nakłady inwestycyjne, zarówno w Banku jak i w spółkach, zostały ograniczone. O ile w 2008 r. wyniosły one w skali Grupy 378,2 mln zł, z czego 240,8 mln zł w samym Banku, to w 2009 r. poziom nakładów inwestycyjnych wyniósł odpowiednio **270,0 mln zł w Grupie (-28,4%) i 182,2 mln zł (-24,3%) w Banku.**

Inwestycje poniesione w Banku w większości, bo w kwocie 148, 5 mln zł dotyczyły obszaru informatyki. Bank kontynuował modernizację i rozwój podstawowych komponentów środowiska informatycznego. Prace obejmujące rozwój nowych funkcjonalności, poprawę dostępności oraz ciągłości biznesowej istniejących rozwiązań informatycznych dotyczyły systemów informatycznych, funkcjonujących w głównych obszarach biznesowych Banku.

Główne projekty realizowane w Banku:

- Dalszy rozwój systemu GLOBUS i towarzyszących mu aplikacji,
- Wdrożenie projektu AIRB (metoda wewnętrznych ratingów) - kalkulacja wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego,
- Ujednolicenie kodu źródłowego Altamiry - realizacja projektu Altamira Get Together,
- Nowe centrum telefonicznej obsługi klientów Bankowości Detalicznej,

- Dalszy rozwój Uniflow 2.0 i RSO w obszarze Bankowości Detalicznej,
- Projekt Valuta Direct, dzięki któremu klienci będą mogli samodzielnie przeprowadzać transakcje wymiany walut,
- Wdrożenie nowej aplikacji wspierającej działalność powierniczą.

Nakłady w obszarze logistyki i bezpieczeństwa w kwocie 33,7 mln zł były związane z rozwojem i modernizacją sieci oddziałów korporacyjnych oraz wyposażaniem placówek detalicznych i obejmowały:

- adaptację nowej siedziby Oddziału Korporacyjnego w Częstochowie i Zielonej Górze oraz nowego Biura Korporacyjnego w Siedlcach,
- modernizację siedziby Oddziału Korporacyjnego w Katowicach, zgodnie z nowym standardem w zakresie wizualizacji i funkcjonalności,
- zakupu i instalacji wplatomatów w ramach sieci MultiBanku i mBanku,
- dostosowania pomieszczeń i wyposażenia placówek sieci MultiBanku w związku z zakupem i instalacją recyklerów.

Dodatkowo, znaczące nakłady inwestycyjne poniesiono w związku z modernizacją systemu klimatyzacji w głównej siedzibie BRE Banku na ul. Senatorskiej.

X. Obszar HR

X.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia

Jak już wspomniano wcześniej, w 2009 r. ten obszar był znaczący dla realizacji programu BREnova, co znalazło wyraz w znacznym obniżeniu kosztów osobowych o 12,4%. W części był to skutek spadku zatrudnienia w początkach 2009 r.

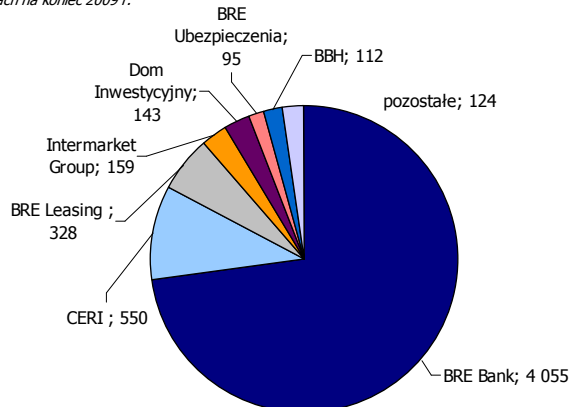
Na koniec 2009 r. w BRE Banku zatrudnionych było **4 901 osób**, co w stosunku do końca 2008 r. oznaczało spadek o 976 osób. Zatrudnienie w etatach w BRE Banku było o 383 niższe i na koniec 2009 r. wyniosło **4 055 etatów** wobec 4 438 etatów na koniec 2008 r. Duża różnica między zatrudnieniem w osobach i w etatach wynika głównie z faktu zatrudniania sporej grupy osób w placówkach bankowości detalicznej na część etatu.

Jednak spadek zatrudnienia miał miejsce głównie w obszarze Bankowości Detalicznej (243 etaty), gdzie grupa osób, w tym zatrudnionych na część etatu w mBanku i MultiBanku przeszła do pracy w spółce Aspiro.

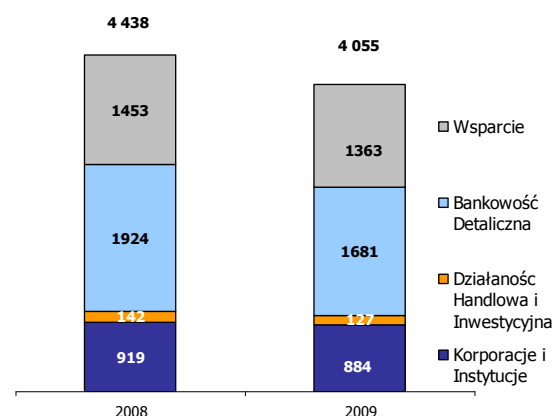
W całej Grupie zatrudnienie na koniec roku 2009 wyniosło 5 566 etatów wobec 6 133 rok wcześniej. Strukturę zatrudnienia w Grupie – według spółek oraz w samym Banku – według obszarów działalności przedstawiono na wykresie poniżej:

Zatrudnienie w Grupie BRE Banku

w etatach na koniec 2009 r.

Zatrudnienie w BRE Banku wg obszarów działalności
w etatach

Pracownicy Banku są stosunkowo młodzi – 65,8% nie przekroczyło 35 roku życia. Są również dobrze wykształceni, o czym świadczy fakt, że 74,0% posiada wykształcenie wyższe.

X.2. Szkolenia w BRE Banku

Pomimo ograniczenia kosztów szkoleń w związku z realizacją programu BREnova z 16,7 mln zł w 2008 r. do 6,8 mln zł w 2009 r. proces podnoszenia kwalifikacji był kontynuowany.

Szkolenia i ogólnobankowe programy rozwojowe realizowane były w oparciu o założenia długoterminowej polityki kadrowej Banku i koncentrowały się w szczególności na: budowaniu kadry sukcesorów na stanowiska menedżerskie i specjalistyczne, doskonaleniu efektywności współpracy pomiędzy różnymi obszarami Banku, zarządzaniu projektami w praktyce, zarządzaniu zmianą, analizie finansowej i ryzyka, uaktualnianiu wiedzy produktowej, obsłudze klienta czy komunikacji.

Znaczącą inwestycją w rozwój pracowników było również zdobycie dofinansowania z Unii Europejskiej na projekt rozwoju kompetencji pracowników Bankowości Detalicznej obejmujący zagadnienia związane z finansowaniem nieruchomości, oceną zabezpieczenia kredytów, analizą, komunikacji i współpracy w zespole oraz technikami Cross-sellingu.

Szkolenia realizowane były w formule tradycyjnej i ale również w znacznym stopniu za pomocą platformy e-learningowej, która w 2009 roku została rozbudowana i zaimplementowana w całym Banku. Oferta szkoleń e-learningowych obejmuje zarówno szkolenia związane z wykonywanymi obowiązkami (szkolenia z produktów i procedur), jak również pozwala na poszerzanie kompetencji informatycznych czy rozwój tak zwanych miękkich umiejętności.

X.3. Praktyki studenckie

W Banku prowadzony jest program praktyk studenckich. Daje on możliwość wyłonienia osób o wysokim potencjalnie, które w przyszłości chciałyby podjąć pracę w BRE Banku. Dla studentów jest to szansa na zdobycie często pierwszych doświadczeń zawodowych.

W ciągu całego roku na praktyki i staże przyjmowani są studenci, którzy ukończyli minimum III rok studiów. W odpowiedzi na wysokie zainteresowanie praktykami w okresie letnim, Bank, co roku prowadzi program „doBRE lato w praktyce”, do którego nabór rozpoczyna się w kwietniu.

W 2009 roku łącznie w Banku odbyły praktyki 323 osoby. Spośród nich po zakończeniu praktyk 32 osoby podjęły pracę w BRE Banku.

X.4. System motywacyjny w BRE Banku

System motywacyjny BRE Banku, będący ważnym elementem strategii personalnej, obejmuje zarówno system motywatorów niematerialnych (np. możliwości rozwoju zawodowego), jak i materialnych czyli politykę wynagradzania.

System motywacyjny odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu kultury korporacyjnej i jest buduje przewagę konkurencyjną poprzez pozyskiwanie i utrzymywanie kompetentnych pracowników.

Polityka wynagradzania BRE Banku obejmuje zarówno wynagrodzenie zasadnicze (stałe), jak i część zmienną uzależnioną od wyników całej organizacji i indywidualnych osób. Pozwala to na efektywne połączenie funkcji motywacyjnej z efektywnym zarządzaniem i kontrolą kosztów.

Wyniki Banku za 2009 r. które odbiegały w dół od wyników uzyskiwanych w poprzednich latach, wpłynęły na niższy udział premii w łącznym wynagrodzeniu pracowników.

O ile w 2008 r. udział odpisów na premie i program opcji stanowił 32% kosztów osobowych BRE Banku, to w 2009 r. obniżył się on do 10% tych kosztów.

W 2009 r. nie podjęto decyzji o uruchomieniu, przyjętego w dniu 27.10.2008 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, programu opcji na akcje dla kluczowej kadry Banku.

XI. Działalność BRE Banku na rzecz otoczenia

BRE Bank od wielu lat kieruje się w swej pozakomercyjnej aktywności przekonaniem o stale rosnącej wadze i słuszności podejmowania działań sponsorskich i charytatywnych. Szerzej traktuje o tym coroczna publikacja „Raport o Społecznej Odpowiedzialności BRE Banku”.

Zróbmy razem coś dobrego

W 2009 r. w BRE Banku uruchomiono kilka nowych inicjatyw skierowanych do pracowników. Jednym z nich był cykliczny program wolontariatu pracowniczego *Zróbmy razem coś dobrego*, który powstał we współpracy z Fundacją BRE Banku. Umożliwia on zrealizowanie projektu społecznego według indywidualnego pomysłu pracowników. Osoby biorące udział w programie mają szansę zainicjować i zrealizować ciekawy projekt, w który mogą włączyć się jego koledzy i koleżanki z pracy, znajomi i rodzina. Co kwartał organizowane są kolejne edycje programu: wiosenna, letnia, jesienna i zimowa. Co trzy miesiące kapituła wybiera 5 najciekawszych projektów, które są zgodne z celami statutowymi Fundacji BRE Banku (edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura i sztuka). Następnie pięć zespołów otrzymuje wsparcie finansowe na realizację swoich pomysłów. W 2009 roku odbyły się 3 edycje: wiosenna, letnia i jesienna, w ramach których zrealizowano w sumie 15 różnych przedsięwzięć. W ramach akcji 51 pracowników poświęciło na prace charytatywne aż 491 godzin swojego wolnego czasu. Program ten jest stałym działaniem na polu społecznej odpowiedzialności, które będzie kontynuowane w przyszłości.

Gramy w zielone

Istotnym projektem w działaniach pro-ekologicznych była uruchomiona we wrześniu 2009 r. kampania o charakterze ekologicznym. Jej celem było poinformowanie pracowników o poziomie wykorzystywanych zasobów w Banku oraz wzbudzenie zainteresowania tematyką ochrony środowiska zarówno w miejscu pracy jak i poza nią. W tym celu za pośrednictwem materiałów i akcji informacyjnych podjęto różne działania podnoszące świadomość ekologiczną. Partnerem merytorycznym projektu jest Fundacja Aeris Futuro. Poza tym wprowadzono kilka nowych rozwiązań prewencyjnych na rzecz ochrony środowiska, np. przestawienie drukarek na dwustronne drukowanie. Efekty w postaci zaoszczędzonych w wyniku kampanii zasobów zostaną przedstawione w pierwszej połowie 2010 roku.

Wdrożenie metodologii Global Reporting Initiative do raportowania społecznego BRE Banku

BRE Bank zalicza się do grona firm, które jako jedne z pierwszych na polskim rynku komunikowały swoje działania z zakresu odpowiedzialnego biznesu za pośrednictwem osobnego raportu społecznego (pierwszy ukazał się w 2006 roku). W 2009 roku BRE Bank jako pierwsza instytucja finansowa w Polsce przygotował raport społeczny według międzynarodowych wytycznych *Global Reporting Initiative* na poziomie B+ (dane w dokumencie zostały poddane niezależnej weryfikacji). Publikacja *Egzamin z kryzysu. Zrównoważony rozwój w trudnych czasach* zdobyła uznanie jury konkursu Raporty Społeczne 2009, które przyznało jej pierwsze miejsce za najlepiej sporządzony raport z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu 2009. Organizatorami konkursu są firmy PricewaterhouseCoopers, CSR Consulting oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

Raport w wersji elektronicznej dostępny jest pod następującym adresem internetowym:
http://www.brebank.pl/pl/O_BRE_Banku/BRE_Bank/odpowiedzialnosc_spoleczna/raporty

Fundacja BRE Banku

Realizacją zadań na rzecz społeczeństwa zajmuje się głównie Fundacja BRE Banku, która posiada status organizacji pożytku publicznego i działa głównie na rzecz rozwoju nauki i edukacji. Poza tym wspiera ochronę zdrowia i opiekę społeczną oraz kulturę i sztukę. Misją Fundacji jest wspieranie działań służących rozwojowi indywidualnemu oraz podnoszenie poziomu wiedzy i jakości życia społeczeństwa.

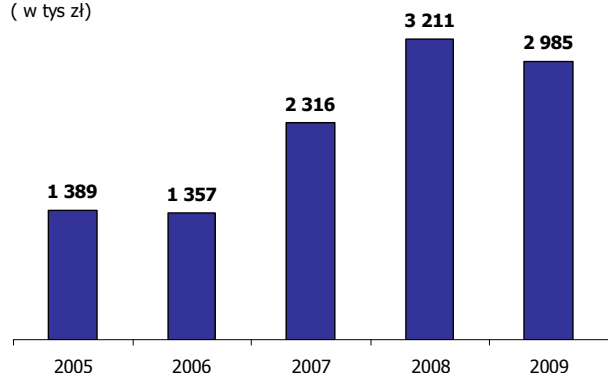

Fundacja BRE Banku obchodziła w 2009 roku 15-lecie swojej działalności. Z tej okazji zorganizowano uroczystość w Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego w Warszawie podczas której podsumowano zaangażowanie fundacji Banku w działalność filantropijną. W ciągu piętnastu lat istnienia do Fundacji wpłynęło 9 tys. wniosków. Udało się pomóc w ponad 4 tys. przypadków, a na cele statutowe Fundacji przeznaczono przeszło 15 mln złotych.

W 2009 roku Fundacja BRE Banku kontynuowała współpracę ze stałymi partnerami, realizując swoją misję wspierania działań służących rozwojowi indywidualnemu oraz podnoszeniu poziomu wiedzy i jakości życia społeczeństwa.

Wydatki Fundacji BRE Banku w latach 2005 - 2009

(w tys zł)

W 2009 r. przyznano i wydatkowano na cele statutowe Fundacji łączną kwotę 2 985 tys. zł., o 7,0 % mniej w porównaniu do 2008 r.

Zgodnie z przyjętą strategią w efekcie alokacji środków ich struktura przedstawiała się następująco:

- Edukacja, nauka, wspieranie przedsiębiorczości – 52%
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 37%
- Kultura, ochrona dóbr dziedzictwa narodowego – 11%.

Ważniejsze przedsięwzięcia finansowane w 2009 roku przez Fundację:

1. Zgodnie z zawartą w dniu 16 grudnia 2005 r. umową o współpracy Fundacja BRE Banku i Fundacja CASE kontynuowały współpracę polegającą na inicjowaniu i organizowaniu seminariów i konferencji dla naukowców, ekspertów i praktyków zarządzania na temat problemów transformacji polskiego systemu gospodarczego, a w szczególności systemu bankowego oraz publikacji dotyczących problematyki ekonomii i finansów. W 2009 r. odbyło się jubileuszowe setne seminarium BRE – Case.
2. Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości – kontynuowano współpracę przy realizacji „Programu Stypendiów Pomostowych” (program pomocy materialnej dla młodzieży w trudnej sytuacji materialnej rozpoczynającej studia wyższe). W 2009 r. Fundacja BRE Banku ufundowała 40 stypendiów. W ramach dotychczasowej współpracy z FEP kontynuowano też realizację innego wspólnego przedsięwzięcia: Konkursu dla stypendystów FEP. Fundacja w ramach tego projektu ufundowała dla laureatów tego konkursu również 40 stypendiów.
3. Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości – umowa o dofinansowanie przez Fundację BRE kolejnego już konkursu na biznesplany dla młodych ludzi, organizowanego w ramach Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości.
4. Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci - Fundacja w 2009 r. udzieliła wsparcia dla Programu Pomocy Wybitnie Zdolnym oraz ufundowała nagrody dla laureatów Polskich Eliminacji Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej.
5. Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą” została wsparta darowiznami finansowanymi na koszty leczenia ponad 200 dzieci.
6. Fundacja „Synapsis” dostała dofinansowanie na remont Ośrodka dla dzieci z Autyzmem.
7. Fundacja ABCXXI „Cała Polska Czyta Dzieciom” – dofinansowanie prowadzonej kampanii.

XII. Nagrody i wyróżnienia w 2009 r.

W minionym roku Bank zebrał wiele pozytywnych ocen, zarówno jeśli chodzi o działania biznesowe, rozwiązania technologiczne jak i relacje z inwestorami, działania prospołecznościowe czy raportowanie. Do najważniejszych wyróżnień i nagród należy zaliczyć następujące:

- BRE Bank został zwycięzcą X edycji konkursu organizowanego przez Krajową Izbę Gospodarczą Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców. Godłem promocyjnym uhonorowane zostały: Oddział Korporacyjny BRE Banku we Wrocławiu oraz Oddział Korporacyjny BRE Banku w Kaliszu. Tytuł Bankowca Polskiego Biznesu przyznano Krzysztofowi Gerlachowi, dyrektorowi Departamentu Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
- BRE Bank zajął trzecie miejsce w kategorii "banki" w XVI edycji rankingu najlepszych instytucji finansowych, organizowanego przez "Rzeczpospolitą".
- BRE Private Banking został wyróżniony przez Euromoney Magazine jako najlepszy private banking w Polsce.

- mBank w rankingu „Bank Najbliższy Klientowi”, tworzonym przez „Dziennik Gazetę Prawną” we współpracy z firmą doradztwa finansowego Expander oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator, został wysoko oceniony zarówno przez Klientów, jak i ekspertów. Został najchętniej polecanym bankiem przez klientów a eksperci uznali jego system transakcyjny za najlepszy; w klasyfikacji ogólnej zajął wysokie trzecie miejsce.
- mBank został wskazany jako bank cieszący się największym zaufaniem Polaków, obok największych na rynku PKO BP i Pekao S.A. w badaniu przeprowadzonym przez Instytut Badania Opinii Homo Homini.
- mBank zwyciężył w prestiżowym rankingu „Najlepszy Bank dla małych i średnich firm”, przygotowywanym przez miesięcznik Forbes.
- MultiBank zajął drugie miejsce w kategorii najlepszy bank tradycyjny i trzecie wśród banków najbardziej przyjaznych osobom niepełnosprawnym w kolejnej edycji rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka”.

MultiBank zdobył również Złoty Laur Klienta w kategorii "Bankowe Konto Młodzieżowe" oraz Laur Klienta Odkrycie Roku 2009 za ofertę kont firmowych. Laur Klienta to największy program konsumencki w kraju, pozwalający wyłonić co roku najpopularniejsze produkty i marki w prawie 300 kategoriach. Zakrojony na skalę ogólnopolską sondaż, przeprowadzany jest na podstawie opinii konsumentów mówiących, który produkt postrzegany jest jako najlepszy.

- BRE Bank zdobył drugie miejsce w Konkursie Forum Jakości Quality International 2009. W kategorii IQ order - zarządzanie najwyższej jakości wyróżniony został model zarządzania jakością obsługi w segmencie MSP, a sam BRE Bank był najwyższej ocenioną instytucją finansową wśród wszystkich laureatów konkursu.
- iBRE – bankowa platforma bankowości elektronicznej BRE Banku została nagrodzona Medalem Europejskim w XVIII edycji konkursu, organizowanego przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i Business Centre Club oraz została wyróżniona w konkursie Europrodukt, organizowanym przez Polskie Towarzystwo Handlowe.
- BRE Bank został wyróżniony w prestiżowym konkursie „World’s Best Internet Banks”, organizowanym przez miesięcznik Global Finance. BRE zdobył pierwsze miejsce w kategorii „Najlepsza Zintegrowana Bankowa Platforma Korporacyjna w regionie Europy Środkowo-Wschodniej”.
- Organizatorzy drugiej edycji rankingu Business Superbrands uznali, że marka BRE Banku to symbol najwyższej jakości, wyjątkowej reputacji, cieszący się zaufaniem klientów i uznaniem rynku. Ranking Business Superbrands wyłania najsilniejsze i najbardziej rozpoznawalne marki B2B na polskim rynku.

Już po raz drugi prestiżowy brytyjski „Euromoney Magazine” uznał BRE Private Banking & Wealth Management za najlepszą instytucję oferującą usługi bankowości prywatnej w Polsce.

W ocenie tego magazynu BRE Bank ponownie zdobył najwyższe noty w prestiżowym konkursie na „najlepiej zarządzaną spółkę w Europie Środkowo-Wschodniej”. Tym razem wyróżniony został zarząd BRE Banku w kategorii: najbardziej dostępna kadra zarządzająca.

- Wysoko oceniono relacje inwestorskie BRE Banku: w rankingu Institutional Investors „2009 Europe's Best Investor Relations” uznano je jako najlepsze wśród polskich spółek giełdowych, natomiast w ocenie IR Magazine („Best investor Relations by a Polish company” zajęły drugie miejsce.
- Wysoko zostali ocenieni analitycy BRE Banku – Gazeta Giełdy Parkiet przyznała im drugie miejsce w rankingu trafności prognoz makroekonomicznych w 2009 r.
- Raport Roczny BRE Banku za 2008 r. zdobył drugie miejsce w konkursie The Best Annual Report, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków.
- Raport o odpowiedzialności biznesu w konkursie organizowanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu zajął pierwsze miejsce.

Szereg wyróżnień otrzymały również **spółki Grupy BRE Banku**:

- II miejsce dla DI BRE w rankingu najlepszych biur maklerskich na rynku IPO, *Puls Biznesu* (styczeń 2009).
- I miejsce dla DI BRE w rankingu Liderów Rynku Pierwotnego, *Forbes* (luty 2009).
- I miejsce w raporcie londyńskiej firmy *AQ Research* dla zespołu analiz DI BRE Banku (luty 2009).
- Ranking portalu IPO.PL: I miejsce dla DI BRE w rankingu najsukcesowniejzych domów maklerskich w kategoriach: największa liczba debiutów oraz najwyższa stopa redukcji.
- I miejsce dla zespołu analiz DI BRE Banku, VIII edycja rankingu analityków giełdowych GG Parkiet (grudzień 2009).
- Dom Inwestycyjny BRE Banku uzyskał tytuł najlepszego domu maklerskiego w 2009 r.- w ogłoszonym przez Puls Biznesu rankingu biur maklerskich na rynku IPO.
- BRE Leasing zwyciężył w kategorii "firmy leasingowe" w rankingu najlepszych instytucji finansowych, organizowanym przez "Rzeczpospolitą".
- w rankingu Turbin Polskiej Gospodarki BRE Leasing i Polfactor otrzymały nagrody za stworzenie kompleksowych ofert finansowania - leasingowej i factoringowej.
- CERI zostało laureatem X EDYCJI Rankingu Dynamicznych Małych i Średnich firm – Gazele Biznesu, przeprowadzanego przez Puls Biznesu. Przyznany tytuł potwierdza pozycję firmy, która dynamicznie rozwija się na ogólnopolskim rynku usług outsourcingowych i notuje ciągły wzrost obrotów.

XIII. Zmiany w ratingu

XIII.1 Ratingi agencji Fitch Ratings

Na koniec grudnia 2009 r. BRE Bank posiadał następujące ratingi tej agencji:

- rating długoterminowy **A** (ocena 2 od góry w 12-stopniowej skali)
- rating krótkoterminowy **F1** (ocena 1 od góry w 6-stopniowej skali)
- rating indywidualny **C/D** (ocena 6 w 9-stopniowej skali),
- rating wsparcia **1** (najwyższa ocena w 5-stopniowej skali)
- perspektywa ratingu długoterminowego BRE Banku - stabilna.

W trakcie roku 2009 agencja dokonała podwyższenia ratingów:

8 maja 2009 r. podwyższyła rating długoterminowy BRE Banku z „A-” do „A”. Rating ten ma obecnie perspektywę stabilną. Od 2 września 2008 roku rating długoterminowy znajdował się na liście obserwacyjnej ze wskazaniem negatywnym. Oznacza to, że istniało wysokie prawdopodobieństwo obniżenia ratingu. Tymczasem agencja podjęła dokładnie odwrotną decyzję. Było to związane z decyzją Komisji Europejskiej z 7 maja 2009 r. dotyczącą udzielenia zgody na wsparcie kapitałowe Commerzbanku przez niemiecki Fundusz Stabilizacji Rynku Finansowego (SoFFin). Komisja Europejska, wyrażając zgodę na dofinansowanie Commerzbanku, zezwoliła mu jednocześnie na kontynuowanie działalności w zakresie bankowości korporacyjnej i detalicznej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Jednocześnie podwyższony został rating krótkoterminowy z „F2” do „F1”. Potwierdzone natomiast zostały: rating indywidualny na dotychczasowym poziomie „C/D” oraz rating wsparcia na poziomie „1”.

Dnia 11 września 2009 r. agencja potwierdziła powyższy rating.

Rating agencji Fitch posiada również spółka BRE Leasing. Również i on w minionym roku uległ poprawie i tak: rating długoterminowy A- został podniesiony do A, krótkoterminowy F2 podwyższono do F1. Natomiast rating wsparcia 1 pozostał niezmieniony. Poprawa ratingu odzwierciedla strategiczne znaczenie obu polskich spółek w działalności Grupy Commerzbanku w Europie Środkowo – Wschodniej.

XIII.2. Zmiany w ratingu Agencji Moody's Investors Service

Na koniec grudnia 2009 r. rating przedstawiał się następująco:

- rating depozytów długoterminowych Baa1 (jest to 8 ocena w skali 21-stopniowej) z perspektywą stabilną,
- rating depozytów krótkoterminowych P-2 (ocena druga w czterostopniowej skali),
- rating siły finansowej wyrażonej oceną D (w skali ocen od A do E) z perspektywą stabilną.

Na początku 2009 r. perspektywa ratingu A2 została zmieniona ze stabilnej na negatywną. W trakcie roku agencja dwukrotnie obniżała rating Banku.

2 marca 2009 r. w związku z obniżeniem ratingu dla Commerzbanku obniżono długoterminowy rating dla BRE z A2 do A3, z perspektywą negatywną. Rating krótkoterminowy został obniżony z P-1 do P-2. Rating siły finansowej pozostał na poziomie D z perspektywą stabilną.

W dniu 10 listopada 2009 r. obniżono rating długoterminowy z A3 do Baa1. Decyzję tę Moody's uzasadnił dokonaną weryfikacją wsparcia systemowego, czyli potencjalnego wsparcia ze strony państwa. W stosunku do innych banków w Polsce takiej weryfikacji oceny dokonano już w czerwcu 2009 r. Jednocześnie agencja potwierdziła na dotychczasowym poziomie rating siły finansowej D. Podkreślono, że zdywersyfikowany profil działania BRE Banku i utrzymanie wysokiej dochodowości na działalności podstawowej, pomimo relatywnie niskiego współczynnika Tier-1, stwarzają bufor dla napięć w otoczeniu zewnętrznym

Ratingi Moody's na koniec grudnia 2009 r. posiadały również następujące spółki BRE Banku:

- BRE Bank Hipoteczny SA – w 2009 r. rating dla długoterminowych depozytów został obniżony z Baa1 do Baa3, dla depozytów krótkoterminowych z P-2 do P3. Rating siły finansowej został obniżony z D- do E+ z perspektywą stabilną. Ponadto dla emitowanych przez BBH listów zastawnych listów zastawnych na koniec 2009 przyznane były następujące ratingi:
- Baa1 - dla publicznych listów zastawnych oferowanych publicznie, w ramach Programu publicznych i hipotecznych listów zastawnych, o łącznej wartości nominalnej 2.000.000.000 zł.
- Baa2 - dla hipotecznych listów zastawnych oferowanych publicznie, w ramach Programu publicznych i hipotecznych listów zastawnych, o łącznej wartości nominalnej 2.000.000.000 zł.
- Baa2 - dla hipotecznych listów zastawnych w walucie krajowej jak i denominowanych w walutach zagranicznych emitowanych przez Bank.
- Baa2 - dla Programu hipotecznych listów zastawnych w publicznej ofercie, o łącznej wartości nominalnej 500.000.000 zł.
- Intermarket Bank AG: A2 dla depozytów długoterminowych, P-1 dla krótkoterminowych i C dla siły finansowej.

Oprócz ratingów dwóch wymienionych wyżej agencji BRE Bank posiada rating kredytowy BBBpi agencji Standard & Poor's (opracowywany na podstawie informacji publicznie dostępnych). Jest to 4 ocena w skali 8 stopniowej. W 2009 r. nie uległa ona zmianie.

XIV. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku SA za 2009 rok

XIV.1. Podstawy sporządzenia oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Zgodnie z § 91. ust 5 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim (DzU nr. 33/2009 poz. 259) Zarząd BRE Banku SA przekazuje Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w BRE Banku w 2009 roku.

Informacje zawarte w Oświadczeniu spełniają wymagania raportu o stosowaniu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” określonych w § 1 Uchwały nr 1013/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia 11 grudnia 2007 roku. W związku z tym w myśl § 2 Uchwały nr 718/2009 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia 16 grudnia 2009 roku przekazanie GPW niniejszego oświadczenia jest równoważne przekazaniu GPW raportu, o którym mowa w § 29 ust. 5 Regulaminu Giełdy.

XIV.2. Ład korporacyjny w BRE Banku SA

BRE Bank SA od momentu wprowadzenia akcji spółki do publicznego obrotu papierami wartościowymi dokładał starań, aby zapewnić wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji o spółce i poszanowanie praw akcjonariuszy, niezależnie od wielkości posiadanego przez nich pakietu akcji. Dążenie do zapewnienia pełnej transparentności w działaniu i postępowania zgodnie z etykietą biznesową, znalazło wyraz w stosowaniu dobrych praktyk spółek giełdowych, począwszy od „Dobrych Praktyk w spółkach publicznych 2002”

Dokument „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”, przyjęty uchwałą Rady Giełdy w dniu 4 lipca 2007 r. obowiązuje od 1 stycznia 2008 roku. Tekst „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” dostępny jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (<http://corp-gov.gpw.pl/>), a link do strony znajduje się również na stronie internetowej BRE Banku (<http://www.brebank.pl>).

Zarówno Zarząd, jak Rada Nadzorcza BRE Banku w styczniu 2008 roku podjęły uchwały, wyrażające wolę stosowania zawartych w „Dobrych Praktykach” rekomendacji i zasad i zobowiązanie do informowania o ich naruszeniu.

Niezależnie od „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, BRE Bank już w 1995 roku zobowiązał się dobrowolnie do przestrzegania dobrych praktyk branżowych, czyli zasad Dobrej Praktyki Bankowej, opracowanych przez Związek Banków Polskich (pod pierwotną nazwą – Kodeks Dobrej Praktyki Bankowej).

Obecnie, na podstawie Zarządzenia Prezesa Zarządu, w BRE Banku stosowane są Zasady Dobrej Praktyki Bankowej, wyszczególnione w załączniku nr 1 do Uchwały nr 6 XVIII Walnego Zgromadzenia Związku Banków Polskich z dnia 26 kwietnia 2007 r. uwzględniającym zmiany wprowadzone uchwałą nr 13 XX Walnego Zgromadzenia Związku Banków Polskich z dnia 21 kwietnia 2009 roku. Dokument ten dostępny jest na stronie Związku Banków Polskich (<http://www.zbp.pl>).

Zasady Dobrej Praktyki Bankowej stanowią zbiór zasad postępowania związanych z działalnością banków i odnoszą się do banków, osób w nich zatrudnionych oraz osób, za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe. Uwzględniają one treść norm zawartych w Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego. Obejmują m.in. zasady postępowania banków w stosunkach z klientami, zasady wzajemnych stosunków pomiędzy bankami, zasady reklamy, zasady postępowania pracownika banku oraz zasady postępowania ze skargami i reklamacjami klientów.

XIV.3. Stosowanie „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”

Miniony rok potwierdził przywiązanie BRE Banku do najwyższych standardów ładu korporacyjnego. W 2009 roku nie stwierdzono żadnych nowych naruszeń zasad wyszczególnionych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW”.

Należy przypomnieć, że od momentu obowiązywania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” BRE Bank przekazał jeden raport dotyczący niestosowania zasady „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” (raport bieżący nr 36/2008 z 17.03.2008 r.). Dotyczył on punktu IV. 8, który brzmi następująco: „Walne zgromadzenie

lub rada nadzorcza powinny zapewnić, aby podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego zmieniał się przynajmniej raz na siedem lat obrotowych”. Tymczasem w BRE Banku spółka PricewaterhouseCoopers bada sprawozdania finansowe BRE Banku już ponad siedem lat, ale Bank przestrzega zasady, żeby kluczowi partnerzy firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego zmieniali się przynajmniej raz na siedem lat zgodnie z artykułem 42 unijnej dyrektywy (Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych z 17.05.2006 r.).

Spółka PricewaterhouseCoopers jest podmiotem dokonującym badań sprawozdań finansowych strategicznego akcjonariusza Banku - Commerzbanku. Zmiana podmiotu dokonującego badania sprawozdań finansowych BRE Banku uzależniona jest od ewentualnej zmiany podmiotu, który dokonuje badania sprawozdań strategicznego akcjonariusza Banku. Współpraca z jednym audytorem w ramach międzynarodowej grupy finansowej usprawnia konsolidację sprawozdań finansowych i jest elementem wspólnej polityki informacyjnej.

BRE Bank, zachowując najwyższą staranność w stosowaniu dobrych praktyk zgodnie z ich duchem i literą, przyjął wówczas interpretację, że okres siedmiu lat obrotowych liczy się od pierwszego roku obrotowego, za który sprawozdanie było badane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem GPW dopuszczalne jest, by spółki giełdowe obliczały okres współpracy z firmą badającą sprawozdania finansowe od daty wejścia dobrych praktyk 2008. Przyjmując taką interpretację BRE Bank spełnia wymogi punktu IV.8 Dobrych Praktyk, a tym samym stosuje w sposób trwały wszystkie zasady „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

Rynek kapitałowy oraz zasady i normy nim rządzące podlegają ciągłej ewolucji. Wyzwaniami w zakresie ładu korporacyjnego na rok 2010 będzie dalsze podnoszenie zgodności standardów BRE Banku z najlepszymi praktykami spółek w zakresie ładu korporacyjnego. Nowelizacja Kodeksu spółek handlowych, która weszła w życie od 3 sierpnia 2009 roku, zgodnie z wymogami dyrektywy 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym, zmierza w kierunku wzmocnienia praw akcjonariuszy i ich aktywizacji na walnych zgromadzeniach. Ważne jest, aby zmiany w przepisach prawnych znalazły właściwe odzwierciedlenie w wewnętrznych regulacjach BRE Banku i aby w praktyce zaimplementować te rozwiązania, które umożliwią akcjonariuszom łatwiejsze wykonywanie swoich uprawnień korporacyjnych. W ten sposób BRE Bank stanie się spółką jeszcze bardziej przyjazną dla inwestorów.

XIV.4. Akcjonariusze BRE Banku SA

Strategicznym akcjonariuszem BRE Banku jest od wielu lat Commerzbank AG. Na koniec 2009 roku, poprzez swoją w 100% zależną spółkę Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, posiadał 69,78% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu. Uprawnienia kontrolne Commerzbanku AG jako podmiotu dominującego wobec Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, wynikają z liczby posiadanych akcji i ich procentowego udziału w kapitale zakładowym oraz liczby głosów na WZ BRE Banku, co ma przełożenie na wykonywanie tzw. skonsolidowanego nadzoru nad BRE Bankiem jako podmiotem zależnym od Commerzbanku. Ani Commerzbank, ani żaden inny podmiot nie posiada akcji, dających specjalne uprawnienia kontrolne.

30,22% akcji znajduje się w wolnym obrocie (free float). Obracają nimi głównie inwestorzy finansowi (ok. ¾ free float). Pozostałe akcje należą do innych inwestorów, w tym indywidualnych.

W 2009 roku, 5% próg akcji, zobowiązujący spółki do informowania o nabyciu akcji, oprócz Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, okresowo przekraczały Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny.

ING Otwarty Fundusz Emerytalny w sierpniu 2009 roku zmniejszył stan posiadania akcji BRE Banku poniżej 5% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu (11 sierpnia 2009 r. 4,96% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu). Natomiast Aviva OFE Aviva BZ WBK w listopadzie 2009 roku zredukował swój udział w ogólnej liczbie głosów w Spółce poniżej 5% (23 listopada 2009 r. 4,93% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu).

Statut BRE Banku nie przewiduje żadnych ograniczeń dotyczących przenoszenia akcji BRE Banku. Nie istnieją też ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu.

XIV.5. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie jest zwoływane i przygotowywane zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, Statutu Banku oraz Stałego Regulaminu Walnego Zgromadzenia. Zarówno Statut, jak i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia są dostępne na stronie internetowej BRE Banku.

Walne Zgromadzenie (WZ), zwoływane przez Zarząd w trybie zwyczajnym, odbywa się raz w roku, najpóźniej w czerwcu.

Każda akcja Banku daje prawo do jednego głosu. Z zastrzeżeniem przypadków określonych w Kodeksie spółek handlowych Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych w nim akcji.

Zgodnie ze Statutem BRE Banku uchwały Walnego Zgromadzenia poza innymi sprawami wymienionymi w Kodeksie spółek handlowych wymagają następujące sprawy:

- a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- b) podejmowanie uchwał o podziale zysków lub pokryciu strat,
- c) udzielanie absolutorium członkom organów Banku z wykonania przez nich obowiązków,
- d) wybór i odwoływanie Członków Rady Nadzorczej,
- e) zmiana Statutu,
- f) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego Banku,
- g) podejmowanie uchwał w sprawie umarzania akcji oraz uchwał o umorzeniu akcji, a w szczególności określenia nieuregulowanych w Statucie zasad umarzania akcji,
- h) tworzenie i znoszenie funduszy celowych,
- i) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,
- j) ustalenie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- k) likwidacja Banku lub fuzja z innym bankiem,
- l) wybór likwidatorów,
- ł) sprawy wniesione przez Radę Nadzorczą,
- m) sprawy wniesione przez akcjonariuszy w trybie przewidzianym w Statucie,
- n) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jako biegłego rewidenta Banku.

Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie są uprzednio przedstawiane Radzie Nadzorczej do rozpatrzenia. Zasady uczestnictwa w WZ i wykonywania prawa głosu reguluje Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia BRE Banku. Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia zawiera m.in. postanowienia dotyczące przeprowadzenia wyborów, w tym wyborów do Rady Nadzorczej oraz postanowienia dotyczące sposobu głosowania. Zgodnie z Regulaminem głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołaniu członków organów Banku lub likwidatorów, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, a także w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na WZ.

Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru Rady Nadzorczej Banku głosowaniem tajnym. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na Członków Rady Nadzorczej przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie. Uprawnienie do zgłaszania kandydatów dotyczy też Członków dotychczasowej Rady Nadzorczej. Zgłaszający kandydaturę na Członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić. Przed rozpoczęciem wyborów do Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie ustala liczbę Członków Rady danej kadencji w granicach określonych w Statucie. Kandydaci na Członków Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia do protokołu Walnego Zgromadzenia oświadczenia o niezależności kandydata.

Uchwały WZ zapadają zwykłą większością głosów, chyba, że przepisy Kodeksu spółek handlowych lub postanowienia Statutu wymagają surowszych warunków do podjęcia uchwał w szczególnych sprawach.

Zmiana Statutu BRE Banku wymaga podjęcia uchwały przez walne zgromadzenie BRE Banku oraz zarejestrowania uchwalonej zmiany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przed przedstawieniem walnemu zgromadzeniu BRE Banku projektu uchwały dotyczącej zmiany Statutu, Zarząd BRE Banku podejmuje uchwałę ośnośnie proponowanych zmian, przyjmując projekt uchwały walnego zgromadzenia, a następnie projekt ten jest przedstawiany do akceptacji Radzie Nadzorczej BRE Banku. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, uchwała w sprawie zmiany statutu zapada większością trzech czwartych głosów.

XXII Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku odbyło się 16 marca 2009 roku. Akcjonariuszami Banku, którzy wykonywali co najmniej 5% głosów na ZWZ byli:

- Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który wykonywał 20.719.692 głosy, co stanowiło 86,75% liczby głosów wykonywanych przez akcjonariuszy na XXII ZWZ Banku oraz 69,78% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku oraz
- Commercial Union OFE BPH CU WBK (obecnie Aviva OFE Aviva BZ WBK), który wykonywał 1.500.000 głosów, co stanowiło 6,28% liczby głosów wykonywanych przez akcjonariuszy na XXII ZWZ Banku oraz 5,05% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku.

W trakcie XXII ZWZ podjęto uchwały dotyczące zatwierdzenia sprawozdania Zarządu BRE Banku SA oraz sprawozdania finansowego BRE Banku za rok 2008, podziału zysku za rok 2008, udzielenia absolutorium Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej BRE Banku SA, zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku za rok 2008, zmiany statutu BRE Banku, określenia liczby Członków Rady Nadzorczej BRE Banku SA, powołania Członka Rady Nadzorczej BRE Banku SA, wyboru audytora do badania sprawozdań finansowych BRE Banku SA oraz Grupy BRE Banku za 2009 rok.

Wspomniane zmiany w statucie wynikały głównie z konieczności dostosowania statutu BRE Banku do zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego mającego na celu zapewnienie komórce audytu wewnętrznego pełnej niezależności działania, poprzez akceptowanie przez Radę Nadzorczą powoływania i odwoływania Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego. Ponadto w statucie BRE Banku uwzględniona została działalność Banku polegająca na świadczeniu usług na rzecz BRE Leasing i współpracy z BRE Leasing, a polegająca na wykonywaniu czynności z zakresu pośrednictwa w zakresie factoringu i leasingu, a także usług polegających na pełnieniu funkcji agenta płatniczego.

Wszyscy członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej uzyskali absolutorium. Skład Rady Nadzorczej uzupełniony został o dziesiątego Członka Stefana Schmittmanna. Audytorem do badania sprawozdań finansowych BRE Banku SA oraz Grupy BRE Banku za 2009 rok została wybrana spółka PricewaterhouseCoopers.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW, przebieg Walnego Zgromadzenia był transmitowany „on line” przez Internet (transmisja otwarta, dostępna dla wszystkich zainteresowanych), a następnie został udostępniony w postaci pliku na stronie internetowej BRE Banku. Umieszczono tam także uchwały podjęte przez WZ oraz pytania akcjonariuszy zadawane w trakcie walnego zgromadzenia i odpowiedzi w sprawach objętych porządkiem.

XIV.6. Organy zarządzające i nadzorcze Spółki oraz ich komitety

XIV.6.1. Zarząd

Według Statutu BRE Banku, Zarząd składa się z co najmniej trzech Członków powoływanych na wspólną kadencję 5 lat. Co najmniej połowa Członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu musi posiadać obywatelstwo polskie. Członkowie Zarządu kierują wydzielonymi dziedzinami działalności Banku w zakresie określonym przez Prezesa Zarządu. Szczegółowy podział kompetencji oraz tryb zastępstw w przypadku nieobecności, urlopów Członków Zarządu jest określony w uchwałach Zarządu.

Obecny skład Zarządu BRE Banku przedstawia się następująco:

Członek/funkcja	Doświadczenie zawodowe
Mariusz Grendowicz Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku	Urodzony w 1961 roku, absolwent Ekonomiki Transportu na Uniwersytecie Gdańskim i studiów z zakresu bankowości w Wielkiej Brytanii. Drogę zawodową rozpoczął w zagranicznych bankach: Grindlays Bank, potem w Australia and New Zeland Banking Group w Londynie. W latach 1991-1992 zatrudniony w Citibanku w Londynie, następnie w ING Banku, gdzie w latach 1992-1995 zajmował kierownicze stanowiska w Polsce, zaś w okresie 1995-1997 na Węgrzech. Od 1997 roku do 2000 roku zasiadał w zarządzie ABN AMRO Bank Polska jako Prezes Zarządu oraz szef Grupy ABN AMRO na Polskę. W latach 2001-2006 - wiceprezes Banku BPH, odpowiedzialny za Pion Bankowości Korporacyjnej i Finansowania Nieruchomości. W Zarządzie BRE Banku od 15 marca 2008 r.
Karin Katerbau Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów	Urodzona w 1963 roku, absolwentka Reutlingen University of Applied Science and Groupe ESC w Reims we Francji, gdzie uzyskała (1989 r.) francuski i niemiecki dyplom z zakresu zarządzania. Karierę zawodową rozpoczęła w 1990 roku w Societe Generale – Elsaessische Bank & Co we Frankfurcie. Od 1994 roku związana z Grupą Commerzbank. W latach 2001-2008 pracowała w comdirect bank AG, gdzie od 2004 roku pełniła

	funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Finansowego odpowiedzialnego m.in. za finanse i controlling. Od marca 2008 roku w Commerzbanku AG we Frankfurcie pełniła funkcję Dyrektora Operacyjnego (COO) Private & Business Customers. W Zarządzie BRE Banku od 5 września 2008 r.
Wiesław Thor Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem	Urodzony w 1958 roku, absolwent SGPiS (obecnie SGH) oraz m.in. letniej szkoły bankowej w McIntire University Business School. Od 1990 roku pracował w BRE Banku, gdzie od maja 2000 roku zajmował stanowisko Dyrektora Banku ds. Ryzyka. Od 1 sierpnia 2002 roku był Dyrektorem Zarządzającym w Banku Handlowym w Warszawie. Z dniem 2 listopada 2002 roku został powołany na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku, odpowiedzialnego za Pion Ryzyka. W Zarządzie BRE Banku od 2 listopada 2002 r.
Przemysław Gdański Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej	Urodzony w 1967 roku, absolwent Handlu Zagranicznego na Uniwersytecie Gdańskim i rocznego programu bankowości i finansów międzynarodowych w Loughborough University w Wielkiej Brytanii. W latach 1993–95 pracował w IBP Bank S.A, następnie w ABN AMRO, gdzie m. in. w Rumunii i w Centrali w Amsterdamie. W latach 2002– 2006 był Dyrektorem Zarządzającym kierującym Obszarem Dużych Firm w Banku BPH. Od maja do listopada 2006 roku pełnił funkcje Chief Executive Officer i Dyrektora Generalnego Calyon Bank Polska i Calyon Oddział w Polsce. W połowie listopada 2006 roku został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku BPH, odpowiedzialnego za bankowość korporacyjną i finansowanie nieruchomości. Po fuzji Banku BPH z Pekao S.A. - Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za Pion Bankowości Korporacyjnej, Rynków i Bankowości Inwestycyjnej Pekao S.A. W Zarządzie BRE Banku od 5 września 2008 r.
Hans Dieter Kemler Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej	Urodzony w 1968 roku, absolwent Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münster w roku 1996. W latach 1991–1992 pracował w Departamencie Handlu Obligacjami w Dresdner Banku. W latach 1996–1998 był zatrudniony w Oppenheim jr. & Cie KGaA we Frankfurcie w Departamencie Rynków Finansowych, a od 1998 do 2005 roku - w Centrali Commerzbanku jako Dyrektor Zarządzający ds. Ryzyka Korporacyjnego. Od roku 2005 Hans Dieter Kemler był Dyrektorem Zarządzającym w Banku EEPK w Luxemburgu i należał do grona kadry zarządzającej wyższego szczebla w Commerzbanku, odpowiadając za międzynarodowe finanse publiczne. W Zarządzie BRE Banku od 10 lipca 2009 r.
Jarosław Mastalerz Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej	Urodzony w 1972 roku, w 1996 roku ukończył Wydział Ekonomii i Handlu Zagranicznego na Uniwersytecie Łódzkim. W latach 1996-1998 pracował w dziale audytu PricewaterhouseCoopers. W latach 1998-2003 - dyrektor marketingu, a następnie dyrektor finansowy w Grupie Zurich. Po przejęciu polskich operacji Zurich przez Generali w roku 2003 pracował jako dyrektor finansowy (odpowiedzialny również za bancassurance) w Generali TU i Generali TUnŻ. Od 2006 roku związany jest z Grupą BRE Banku - tworzył projekt BRE Ubezpieczenia, pełnił funkcję Prezesa Zarządu spółki BRE Ubezpieczenia. W Zarządzie BRE Banku od 1 sierpnia 2007 r.
Christian Rhino Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki	Urodzony w 1969 roku, absolwent Politechniki Berlińskiej. Z bankowością związany od 1998 roku, kiedy to rozpoczął pracę w Deutsche Bank AG, początkowo jako koordynator ds. e-commerce, następnie Dyrektor ds. usług działu eBusiness, wreszcie jako Wiceprezes w obszarze Bankowości Korporacyjnej. Od 2001 roku zatrudniony był w Commerzbanku, gdzie pełnił funkcję Global Head Trade Finance & Transaction Services (Finansowanie transakcji handlowych) oraz Dyrektora Zarządzającego w obszarze Bankowości Korporacyjnej Commerzbanku. W Zarządzie BRE Banku od 15 marca 2008 r.

W 2009 roku zaszła jedna zmiana personalna w Zarządzie BRE Banku. W dniu 27 marca 2009 roku Bernd Loewen złożył na ręce Prezesa Rady Nadzorczej i Prezesa Zarządu rezygnację z dotychczasowej funkcji w związku z podpisaniem kontraktu menedżerskiego z niemieckim bankiem KfW. Przestał ją pełnić z dniem 1 lipca. Nowym członkiem Zarządu odpowiadającym za bankowość inwestycyjną z dniem 10 lipca 2009 r. został Hans Dieter Kemler.

Poza tym, z dniem 1 października 2009 Karin Katerbau, która od 5 września 2008 roku pełniła funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Banku ds. Finansów została powołana na stanowisko Wiceprezesa Zarządu do czasu zakończenia obecnej kadencji.

Kadencja obecnego Zarządu upływa z dniem Walnego Zgromadzenia w 2013 roku.

Członkowie Zarządu ponoszą wspólnie odpowiedzialność za całokształt działalności Banku. Pracują w sposób kolegialny i informują się wzajemnie o najważniejszych sprawach Banku podlegających kompetencji poszczególnych Członków Zarządu. Zarząd może powoływać stałe komitety lub zespoły w celu realizacji określonych funkcji, koordynacji pracy jednostek organizacyjnych Banku lub realizacji określonych zadań.

W BRE Banku działają następujące komitety:

- Komitet Zarządzania Operacyjnego Grupy BRE Banku (przewodniczący: Mariusz Grendowicz)
- Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy BRE Banku (przewodniczący: Hans Dieter Kemler)
- Komitet Inwestycyjny Banku (przewodniczący: Hans Dieter Kemler)
- Komitet ds. Zarządzania Kapitałem (przewodnicząca: Karin Katerbau)
- Komitet Kredytowy Zarządu Banku (przewodniczący: Wiesław Thor)
- Komitet Ryzyka BRE Banku (przewodniczący: Wiesław Thor)
- Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (AIRB) (przewodniczący: Wiesław Thor)

Zarząd prowadzi sprawy Banku, reprezentuje Bank i ustala wytyczne odnośnie jego działalności, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym polityki kredytowej, inwestycyjnej, zarządzania aktywami i pasywami Banku, a także polityki gwarancyjnej. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd pracuje w oparciu o regulamin zatwierdzony przez Radę Nadzorczą (dostępny na stronie internetowej Banku). Regulamin ten określa między innymi sprawy, które wymagają kolegialnego rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Zarząd. Uchwały Zarządu wymaga m.in. podejmowanie decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku, z tym, że Zarząd, na mocy uchwały, może upoważnić stałe komitety lub osoby do podejmowania takich decyzji.

Wszelkie uchwały podejmowane są większością głosów Członków Zarządu obecnych na posiedzeniu, a w razie równej ilości głosów rozstrzyga głos Prezesa Zarządu. Członkowie Zarządu dążą do podejmowania uchwał w drodze konsensusu. Zgodnie z zasadą dobrych praktyk, Regulamin Zarządu stanowi, że Członek Zarządu, powinien wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw, w których zachodzi lub potencjalnie może zająć sprzeczność interesów Banku z interesami tego Członka Zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście.

Ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Członków Zarządu leży w kompetencjach Rady Nadzorczej. Rozpatrywaniem spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu, w tym ustalania stawek wynagrodzeń zajmuje się Komisja Prezydialna.

Regulamin programu motywacyjnego dla Zarządu i zasady przyznawania bonusów dla Członków Zarządu określone są w uchwałach Rady Nadzorczej (nr 65/08 i nr 66/08 z 24.01.2008 r.).

Łączne wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z części stałej i części zmiennej. Część stała to wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenie za zarządzanie, ustalone kwotowo dla każdego Członka Zarządu.

Drugi element to roczna premia gotówkowa, wypłacana za poprzedni rok obrotowy, trzeci składnik to bonus w akcjach BRE Banku oraz w akcjach Commerzbanku. Bonus w akcjach pełni funkcję motywowania długoterminowego.

Zarówno roczna premia gotówkowa jak i wartość przyznanych każdemu z Członków Zarządu akcji zależą od trzech czynników:

- wysokości wskaźnika zwrotu z kapitału netto w Grupie BRE Banku (ROE netto),
- wykonania budżetu w nadzorowanym obszarze i
- indywidualnej oceny Członka Zarządu przez Radę Nadzorczą.

W 2009 roku Rada zdecydowała o zmniejszeniu rocznej premii gotówkowej dla Zarządu za 2008 rok poprzez „oczyszczenie” wskaźnika ROE z wyniku transakcji jednorazowej – sprzedaży akcji spółki Vectra z wynikiem na transakcji wynoszącym 137,7 mln zł.

Łączne wynagrodzenie Zarządu za 2008 i 2009 roku (w tys. zł) ilustruje poniższe zestawienie.

Rok	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus w gotówce	Razem
2008 (osoby, które pełniły funkcje na 31.12.2008 r.)	6 478,3	581,9	5 982,4	13 042,6
2008 (osoby, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2008 roku)	2 225,8	4 085,8	11 866,0	18 177,6
2008 razem	8 704,1	4 667,7	17 848,4	31 220,2
2009 (osoby, które pełniły funkcje na 31.12.2009 r.)	8 752,8	1 766,9	5 909,5	16 429,2
2009 (osoby, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2009 roku)	600,0	71,0	1 270,0	1 941,0
2009 razem	9 352,8	1 837,9	7 179,5	18 370,2

Informacje o kwotach wynagrodzeń otrzymanych przez poszczególnych Członków Zarządu, w podziale na część stałą i premiovą przedstawione są punkcie 45 not objaśniających do Sprawozdania Finansowego Grupy BRE Banku SA według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok, natomiast opis programu motywacyjnego dla Zarządu opartego o akcje znajduje się w notcie 42 tego Sprawozdania.

XIV.6.2. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza, funkcjonuje na podstawie uchwalonego przez siebie Regulaminu i wykonuje funkcje przewidziane w Statucie Banku, Kodeksie Spółek Handlowych i Ustawie Prawo Bankowe. Statut BRE Banku stanowi, że Rada Nadzorcza składa się przynajmniej z pięciu Członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na wspólną kadencję trzech lat. Liczbę Członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Na miejsce Członka Rady Nadzorczej, którego mandat wygaś w czasie trwania wspólnej kadencji Rady, Rada Nadzorcza może powołać inną osobę.

Co najmniej połowa Członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczący musi posiadać obywatelstwo polskie. Zgodnie z wymogiem statutowym, wprowadzonym w 2008 roku na podstawie zasady III.6 dobrych praktyk, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej to członkowie niezależni, chyba, że Walne Zgromadzenie postanowi inaczej. Kryteria niezależności Członka Rady Nadzorczej sprecyzowane są w Regulaminie Rady Nadzorczej.

Skład Rady odzwierciedla staranność o możliwie najszerszą różnorodność jej Członków zarówno w kontekście ich doświadczeń zawodowych, jak i posiadanej wiedzy i umiejętności. W Radzie są zarówno bankowcy, jak też przedstawiciele świata nauki oraz biznesu korporacyjnego.

Rada Nadzorcza BRE Banku funkcjonuje w następującym składzie:

Członek/funkcja	Doświadczenie zawodowe
Maciej Leśny Przewodniczący Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1946 roku, absolwent Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego oraz zagranicznych studiów podyplomowych. Ponad 22 lata przepracował w centralnej administracji państwowej, w tym 8 lat na stanowisku Podsekretarza Stanu: w Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej i w Ministerstwie Infrastruktury. Przewodniczący Rady Nadzorczej BRE Banku w latach 1994-1998, od grudnia 2001 roku ponownie w RN, od 2004 roku jej Przewodniczący.

Andre Carls Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	Urodzony w 1963 roku, absolwent studiów ekonomicznych, doktorat na Uniwersytecie w Kolonii. W 1990 roku rozpoczął pracę w Commerzbanku, w latach 2000-2008, Członek Zarządu comdirect bank AG, gdzie od roku 2004 do roku 2008 pełnił funkcję Prezesa Zarządu. Obecnie Prezes Zarządu Commerzbank Auslandsbanken Holding AG.
Achim Kassow Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1966 roku, absolwent Uniwersytetu w Kolonii, doktor ekonomii. W latach 1993-2002 pracował w Deutsche Bank Group, od 2001 - Członek Zarządu Deutsche Bank 24 AG, a w latach 2002-2004 - Prezes Zarządu comdirect bank AG, Quickborn. Od 10 listopada 2004 r. - Członek Zarządu Commerzbank AG, odpowiedzialny za segment Klientów prywatnych i działalność Grupy w Europie Środkowo-Wschodniej.
Teresa Mokrysz Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Absolwentka Akademii Ekonomicznej w Katowicach, współwłaścicielka firmy MOKATE. W latach 1992-1994 wprowadziła kawę cappuccino jako nowy produkt na polski rynek, uzyskując 70% udział w rynku. W latach 1994-1995 zbudowała od podstaw nowoczesny kombinat MOKATE w Ustroniu, zaś w roku 2001 - drugi kombinat w Żorach. Zdobyła m.in. tytuł "Lidera 10-lecia" - nadany przez Gazetę Wyborczą - oraz "Sukces 10-lecia" - nadany przez Businessman Magazine.
Michael Schmid Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1952 roku, absolwent ekonomii na Uniwersytecie w Würzburgu, od 1979 roku zatrudniony w Commerzbanku, odpowiedzialny na wielu stanowiskach kierowniczych za bankowość korporacyjną. Obecnie szef Pionu Globalnych Operacji Kredytowych w Centrali Commerzbanku we Frankfurcie (Chief Credit Officer).
Stefan Schmittmann Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1956 roku, absolwent studiów ekonomicznych i doktoranckich na Uniwersytecie St. Gallen w Szwajcarii, doktor ekonomii. W latach 1986-2003 pracował w Bayerische Vereinsbank AG, od 1998 r. w Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG. W latach 2004-2005 - Prezes Zarządu Vereins- und Westbank AG w Hamburgu. W roku 2005 był członkiem Divisional Board of Directors Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG w Monachium. W latach 2006-2008 pełnił funkcję Członka Zarządu Bayerische Hypo - und Vereinsbank AG w Monachium, gdzie był odpowiedzialny za Wydział Klientów Korporacyjnych i Nieruchomości Komercyjnych. Był członkiem Executive Committee w UniCredit. Od 1 listopada 2008 r. jest członkiem Zarządu Commerzbank AG. Obecnie odpowiada za obszar ryzyka.
Waldemar Stawski Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1958 roku, absolwent Politechniki Gdańskiej i studiów podyplomowych m.in. z zakresu analizy finansowej. W latach 1993-1995 pracował w Pomorskim Banku Kredytowym, następnie w PKO BP, w którym pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu, odpowiadając za zarządzanie obszarem skarbu, klientów korporacyjnych i rynku kapitałowego. W okresie od czerwca 2002 do lutego 2003 roku pełnił funkcję Przewodniczącego Zarządu Komisarycznego Wschodniego Banku Cukrownictwa SA. W późniejszym okresie był m.in. Członkiem Zarządu CTL Logistics SA. i Dyrektorem Generalnym Polskiego Związku Pracodawców Transportu i Logistyki.
Jan Szomburg Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1951 roku, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, posiada doktorat z zakresu ekonomii. Wcześniej pracował jako asystent, a następnie adiunkt na Uniwersytecie Gdańskim. Jest założycielem i Prezesem Zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. W latach 90-ych był m.in. Przewodniczącym RN Polskiego Banku Rozwoju, Rady Banku Gdańskiego, doradcą ministra przekształceń własnościowych, członkiem Rady Przekształceń Własnościowych przy Prezesie Rady Ministrów. Doradzał w sprawach gospodarczych premierowi Jerzemu Buzkowi, był przewodniczącym Rady ds. Przekształceń Własnościowych przy Prezesie Rady Ministrów.
Marek Wierzbowski Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny)	Urodzony w 1946 roku, profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny, partner w kancelarii Prof. Marek Wierzbowski Radcowie Prawni Spółka Partnerska, członek Rady Zamówień Publicznych, członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego, prezes Sądu Izby Domów Maklerskich. Był prodziekanem Wydziału Prawa i Administracji, a także prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczył Radzie Giełdy Papierów Wartościowych, a także był wiceprzewodniczącym Sądu Arbitrażowego przy

	Krajowej Izbie Gospodarczej.
Martin Zielke Członek Rady Nadzorczej	Urodzony w 1963 roku, ekonomista, absolwent Uniwersytetu w Göttingen. W latach 1990-2000 współpracował z Dresdner Bank AG, następnie był Dyrektorem regionalnym ds. inwestycji portfelowych w Deutsche Bank 24, a później Dyrektorem Regionalnym ds. Finansowania Bankowości Detalicznej Deutsche Hyp. W latach 2002-2004 pełnił funkcję Menadżera Grupy w obszarze Bankowości Detalicznej Commerzbank AG,, a od stycznia 2005 do marca 2006 roku był Menadżerem Grupy w obszarze Bankowości Korporacyjnej Commerzbank AG. Od 1 kwietnia 2006 roku pełnił funkcję Członka Zarządu w Eurohypo Aktiengesellschaft, Eschborn, a od 1 lutego 2008 jest Menedżerem Grupy w Wydziale Finansów Grupy Commerzbank AG.

Jak już wspomniano wcześniej, zmianą, jaka dokonała się w 2009 roku było powołanie przez XXII Walne Zgromadzenie BRE Banku w dniu 16 marca 2009 r. dziesiątego Członka Rady – Stefana Schmittmanna, Członka Zarządu Commerzbank AG.

Członkami niezależnymi Rady Nadzorczej są: Maciej Leśny, Jan Szomburg, Teresa Mokrysz, Waldemar Stawski i Marek Wierzbowski. Strategicznego akcjonariusza - Commerzbank – reprezentują: Andre Carls, Achim Kassow, Michael Schmid, Stefan Schmittmann i Martin Zielke.

Kadencja RN wygasa z dniem Walnego Zgromadzenia w 2011 roku.

Kompetencje Rady Nadzorczej (wymienione w Regulaminie Rady Nadzorczej), obejmują w szczególności:

- a) doradzanie i nadzorowanie Zarządu przy ustalaniu wytycznych odnośnie działalności Banku, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym jego polityki kredytowej, inwestycyjnej, gwarancyjnej, a także polityki zgodności oraz zatwierdzanie propozycji Zarządu w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku,
- b) sprawowanie nadzoru nad zgodnością regulacji Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
- c) zatwierdzanie przyjmowanych przez Zarząd zasad polityki informacyjnej dotyczącej zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej,
- d) zatwierdzanie tworzonych przez Zarząd strategii oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego,
- e) dokonywanie ocen adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- f) rozpatrywanie otrzymywanych od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku, ryzyku związanym z prowadzoną działalnością, oraz o sposobach i efektywności zarządzania tym ryzykiem,
- g) przygotowywanie zwięzłej oceny sytuacji Banku w celu przedstawienia jej Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu i dołączenia do raportu rocznego Banku za poprzedni rok obrachunkowy, sporządzonego zgodnie z odrębnymi przepisami,
- h) zatwierdzanie rocznych planów finansowych Banku, wieloletnich planów rozwoju, jak również strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem,
- i) rozpatrywanie wszelkich wniosków i spraw podlegających uchwałom Walnego Zgromadzenia, w tym projektów uchwał Walnego Zgromadzenia; Rada Nadzorcza przygotowuje uzasadnienia (opinie) projektów uchwał, które mają być przedłożone do akceptacji Walnego Zgromadzenia; uzasadnienia (opinie) wraz z projektami uchwał będą udostępniane akcjonariuszom w punkcie rejestracyjnym przed Walnym Zgromadzeniem,
- j) wydawanie lub zatwierdzanie przewidzianych w Statucie Banku regulaminów,
- k) powoływanie i odwoływanie Prezesa, Pierwszego Wiceprezesa i Wiceprezesów oraz pozostałych Członków Zarządu z uwzględnieniem trybu przewidzianego Ustawą Prawo bankowe oraz biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje do sprawowania przydzielonych im funkcji,
- l) ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Prezesa, Pierwszego Wiceprezesa i Wiceprezesów oraz pozostałych Członków Zarządu,

m) upoważnianie Przewodniczącego Rady Nadzorczej do reprezentowania Banku w umowach z Członkami Zarządu, w tym przy podpisywaniu z Członkami Zarządu umów o zarządzanie,

n) zatwierdzanie zawarcia lub zmiany jakiegokolwiek istotnej umowy lub porozumienia z Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej,

o) zatwierdzanie zawarcia, zmiany lub rozwiązania jakichkolwiek istotnych umów stowarzyszeniowych lub porozumień o współpracy,

p) analiza otrzymywanego przynajmniej raz w roku raportu dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego, w którym na podstawie przeprowadzonych audytów oraz raportów z monitorowania efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych przekazywane są informacje na temat stwierdzonych nieprawidłowości, wniosków oraz działań podjętych w celu usunięcia nieprawidłowości.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu lub też na wniosek Członka Rady Nadzorczej nie rzadziej niż trzy razy w roku. W posiedzeniach Rady Nadzorczej uczestniczą wszyscy Członkowie Zarządu, z wyłączeniem tych punktów porządku obrad, które dotyczą bezpośrednio Zarządu lub jego członków.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów przeważa głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Członek Rady Nadzorczej obowiązany jest poinformować pozostałych Członków o zaistniałym konflikcie interesów lub możliwości jego zaistnienia i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji i od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której konflikt interesów zaistniał lub istnieje możliwość jego zaistnienia.

Bez zgody większości Niezależnych Członków Rady Nadzorczej nie powinny być podjęte uchwały w następujących sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Bank lub jakiegokolwiek podmioty powiązane z Bankiem na rzecz Członków Zarządu,
- wyrażenia zgody na zawarcie przez Bank istotnej umowy z podmiotem powiązanym z Bankiem, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi.

W ramach Rady Nadzorczej działają 3 komisje: Komisja Prezydialna, Komisja ds. Ryzyka i Komisja ds. Audytu. W składzie każdej komisji jest czterech Członków Rady Nadzorczej, w tym dwóch Członków niezależnych.

Do zadań Komisji Prezydialnej należy przede wszystkim wykonywanie bieżącego nadzoru nad działalnością Banku w okresach między posiedzeniami Rady Nadzorczej, udzielanie Zarządowi zezwolenia na nabywanie, obciążanie i zbywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz akcji i udziałów w spółkach jak również innych środków trwałych, jeżeli wartość transakcji przekracza 1% funduszy własnych Banku, rozpatrywanie spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu i przedstawianie opinii dotyczących zgody dla Członka Zarządu Banku na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi. W skład Komisji Prezydialnej wchodzi Maciej Leśny - jako Przewodniczący oraz członkowie: Andre Carls, Jan Szomburg i Michael Schmid, który od 1 października 2009 roku zastąpił Achima Kassowa.

Komisja ds. Audytu wydaje opinie odnośnie wyboru biegłego rewidenta Banku przez WZ, rekomenduje Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie sprawozdania finansowego, sprawuje stały nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Banku oraz akceptuje proponowane przez Zarząd zmiany na stanowisku kierującego Departamentem Audytu Wewnętrznego. W skład Komisji ds. Audytu wchodzi co najmniej jeden niezależny Członek Rady Nadzorczej z kwalifikacjami i doświadczeniem w zakresie rachunkowości i finansów. Komisja ds. Audytu pracuje w składzie: Martin Zielke, który pełni funkcję Przewodniczącego oraz Andre Carls, Maciej Leśny i Jan Szomburg.

Zadania Komisji ds. Ryzyka obejmują między innymi sprawowanie stałego nadzoru nad ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym oraz ryzykiem operacyjnym. Ponadto Komisja ds. Ryzyka rekomenduje Radzie Nadzorczej zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia transakcji między Bankiem a Członkami organów Banku, które przewidziane są w Prawie bankowym oraz przedstawia rekomendację odnośnie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia polityki informacyjnej Banku w sprawie zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej. W skład Komisji ds. Ryzyka wchodzi: Przewodniczący - Michael Schmid oraz członkowie: Maciej Leśny, Andre Carls i Waldemar Stawski.

Zgodnie z § 22 ust. 5 Statutu BRE Banku wszystkie stałe komisje działające w ramach Rady Nadzorczej udostępniają akcjonariuszom sprawozdania ze swojej działalności w minionym roku sprawozdawczym. Sprawozdania te dołączone są informacyjnie do kompletu materiałów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Wysokość wypłacanego miesięcznie w 2008 roku i w 2009 roku wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej została uchwalona kwotowo na mocy Uchwały nr 27 podjętej przez XVII Walne Zgromadzenie BRE Banku z 21 kwietnia 2004 roku.

Za udział w stałych komisjach przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie: 50% wynagrodzenia miesięcznego „zasadniczego” za pierwszą komisję i 25% za udział w każdej kolejnej. Łącznie wynagrodzenie z tytułu udziału w komisjach nie może przekroczyć 75% wynagrodzenia zasadniczego.

Łączne wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2008 i 2009 roku (w tys. zł) ilustruje poniższe zestawienie.

Rok	2008	2009*
Wyłacone wynagrodzenie w tys. zł	1 848, 1	1 866,8

*/ od marca 2009 roku Rada liczy 10 Członków wobec 9 Członków w 2008 roku.

Szczegółowe informacje o kwotach wynagrodzeń wypłaconych w 2008 roku i 2009 roku poszczególnym członkom Rady są w nocie objaśniającej nr 45 do Sprawozdania Finansowego Grupy BRE Banku SA według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 r.

Pełna wyzwani sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych, spowolnienie w gospodarce i narastające trudności finansowe przedsiębiorstw uwypukliły konieczność wzmożonej współpracy z Zarządem w najważniejszych sprawach związanych z funkcjonowaniem Banku.

Rada Nadzorcza, w tym przede wszystkim Komisja Prezydialna ściśle i regularnie współpracowała z Zarządem w celu wypracowania Średniookresowego Biznes Planu dla Grupy BRE Banku na lata 2010-2012 i strategicznych kierunków rozwoju Grupy BRE Banku.

W 2009 roku Rada Nadzorcza odbyła 4 posiedzenia i przyjęła 21 uchwał. Uchwały te dotyczyły między innymi:

- akceptacji sprawozdań finansowych BRE Banku i Grupy BRE Banku oraz innych materiałów na ZWZ,
- programu motywacyjnego dla członków kierownictwa Banku – emisji i nabywania akcji / obligacji,
- przyjęcia Planu Średniookresowego,
- przyjęcia planu finansowego na 2010 r.,
- spraw personalnych,
- udzielenia kredytu podmiotowi powiązanemu z Członkiem Zarządu,
- udzielenia kredytu Członkowi Zarządu,
- przyjęcia zmian w Regulaminie Rady Nadzorczej,
- przyjęcia nowego tekstu Statutu BRE Banku,
- przekazania środków Fundacji BRE Banku,
- przyjęcia raportu z zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez BRE Bank bilateralnego kredytu w Commerzbanku,
- przyjęcia treści wniosku do władz nadzorczych w sprawie wyrażenia zgody na używanie przez BRE Bank metod A-IRB (Bazylea II),
- przyjęcia polityki zarządzania modelami w obszarze ryzyka kredytowego.

Ponadto na posiedzeniach Rady Nadzorczej systematycznie były omawiane i oceniane bieżące wyniki Grupy BRE Banku i poszczególnych pionów biznesowych w odniesieniu do planu finansowego.

Rada Nadzorcza Banku działała w sposób efektywny. Posiedzenia Rady odbywały się przy pełnej frekwencji. Tylko w jednym uzasadnionym przypadku Członek Rady nie brał udziału w posiedzeniu. Rada jednomyślnie podejmowała wszystkie uchwały i decyzje.

Udział Członków Rady Nadzorczej 2009 roku w posiedzeniach i udział w Komisjach ilustruje tabela:

Członek	Frekwencja*	Komisja Prezydialna	Komisja ds. Ryzyka	Komisja ds. Audytu
Andre Carls	4/4	X	X	X
Achim Kassow	3/4			
Maciej Leśny	4/4	X	X	X

Teresa Mokrysz	4/4			
Michael Schmid	4/4	X	X	
Stefan Schmittmann (od 16 marca 2009)	3/3			
Waldemar Stawski	4/4		X	
Jan Szomburg	4/4	X		X
Marek Wierzbowski	4/4			
Martin Zielke	4/4			X

* Obecność na posiedzeniach/ liczba posiedzeń w trakcie sprawowania mandatu.

W 2009 roku Komisja ds. Ryzyka najwięcej uwagi poświęciła wdrażanemu projektowi wprowadzenia w BRE metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego (metoda A-IRB, Bazylea II), omawiała kwartalne raporty ryzyka oraz bieżący portfel kredytowy.

Komisja ds. Audytu ściśle współpracowała z audytorem zewnętrznym PriceWaterhouseCoopers oraz audytem wewnętrznym w zakresie prawidłowości składanych sprawozdań finansowych oraz wyników przeprowadzanych audytów. Omawiała też m.in. kwestie dotyczące zmian w MSSF, oceny systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, wdrożenia zaleceń pokontrolnych KNF, zaangażowania klientów w instrumenty pochodne oraz najważniejsze sprawy niosące potencjalne ryzyko dla sytuacji finansowej Spółki. Ponadto Komisja ds. Audytu przeanalizowała i zaakceptowała plan kontroli wewnętrznej.

Komisja Prezydialna zajmowała się m.in. problematyką przyznawania bonusów dla Członków Zarządu, wydawała zgody na uczestnictwo Członków Zarządu w radach nadzorczych innych firm oraz akceptowała transakcje przekraczające 1% funduszy własnych Banku.

XIV.7. Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Bank posiada system kontroli wewnętrznej (SKW), którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku, wspomaganie zarządzania Bankiem oraz usprawnienie realizacji jego zadań.

System Kontroli Wewnętrznej obejmuje:

- 1/ kontrolę wewnętrzną funkcjonalną,
- 2/ kontrolę wewnętrzną instytucjonalną.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest systemem obowiązującym każdą jednostkę organizacyjną BRE Banku. Każda jednostka organizacyjna Banku wykonuje zadania kontroli wewnętrznej pod kierunkiem kierownika jednostki organizacyjnej. System kontroli wewnętrznej funkcjonalnej jest regularnie oceniany i monitorowany w ramach kontroli wewnętrznej instytucjonalnej.

Kontrola wewnętrzna instytucjonalna sprawowana jest przez Departament Audytu Wewnętrznego (DAW). Działania DAW oparte są o regulacje Prawa Bankowego, regulacje wewnętrzne BRE Banku, Międzynarodowe Standardy Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego oraz najlepsze praktyki biznesowe w powyższym zakresie.

Departament Audytu Wewnętrznego podlega administracyjnie Prezesowi Zarządu Banku i raportuje do Prezesa Zarządu oraz do Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej Banku. Zachowana jest zasada niezależności operacyjnej audytu poprzez nieangażowanie audytorów w działalność operacyjną.

Główne funkcje DAW obejmują:

- projektowanie zasad systemu kontroli wewnętrznej, oceny systemów zarządzania ryzykiem oraz doradztwo w tym zakresie,
- monitorowanie i ocenę efektywności systemów zarządzania ryzykiem,
- badanie i ocenę adekwatności i efektywności mechanizmów kontroli w systemach zarządzania Bankiem, systemach operacyjnych i informacyjnych,

- realizację czynności kontrolnych, planowych i doraźnych, w odniesieniu do poszczególnych produktów bankowych i informatycznych, jednostek organizacyjnych i obszarów działalności Banku,
- sprawowanie nadzoru funkcjonalnego nad komórkami kontroli wewnętrznej w jednostkach organizacyjnych Banku (w tym również oddziałów zagranicznych),
- inicjowanie i nadzór nad działaniami prewencyjnymi mającymi na celu zapobieganie nieprawidłowościom w funkcjonowaniu Banku,
- utrzymywanie w imieniu Banku kontaktów z Komisją Nadzoru Bankowego oraz Najwyższą Izbą Kontroli, w zakresie wynikającym z właściwości przedmiotowej Departamentu,
- koordynację prac związanych z kontrolami przeprowadzanymi przez zewnętrzne organy kontrolne oraz współpracę z audytorem zewnętrznym.

W ramach usług zapewniających i doradczych, DAW prowadzi:

- zadania audytowe: planowe na podstawie „Planu działalności DAW” oraz doraźne,
- zadania pozaaudytowe o charakterze opiniodawczym i doradczym.

Obejmują one swoim zakresem wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Proces audytu wewnętrznego jest procesem planowanym. Plan audytów sporządzany jest corocznie w oparciu o analizę ryzyka we wszystkich istotnych obszarach działalności Banku i zatwierdzany przez Zarząd Banku oraz po uzyskaniu rekomendacji Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej akceptowany przez Radę Nadzorczą. Wyniki audytów są raportowane do Prezesa Zarządu oraz do Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej Banku. DAW monitoruje realizację zaleceń poaudytowych i rekomendacji.

W ramach zadań doradczych, DAW opiniuje wewnętrzne przepisy, regulacje, polityki i procedury działalności operacyjnej Banku, pod kątem kontroli wewnętrznej i ryzyka. Świadczy też wewnętrzne usługi w organizacji w zakresie nadzoru audytorskiego nad trwającymi lub przygotowywanymi projektami realizowanymi w Banku.

W szczególności, w Banku funkcjonuje zarządzanie ryzykiem i kontrola wewnętrzna w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces przygotowywania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości jest zautomatyzowany i oparty na Księdze Głównej Banku. Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym. Tworzenie Księgi Głównej Banku odbywa się w ramach procesu, który obejmuje odpowiednie kontrole wewnętrzne. Specjalnej kontroli podlegają korekty manualne.

Ryzyka operacyjne, które występują w procesie sporządzania sprawozdań finansowych zostały zawarte w Samoocenie Ryzyka Operacyjnego. W procesie monitorowania ryzyka operacyjnego w Banku wdrożono m.in. mechanizmy, które w skuteczny sposób zapewniają bezpieczeństwo systemów informatycznych w Banku. W Banku obowiązuje awaryjny plan ciągłości działania, który obejmuje również systemy informatyczne wykorzystywane w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces organizacji badania sprawozdania finansowego Banku jest opisany w legislacji wewnętrznej Banku i zaakceptowany w formie Zarządzenia Prezesa Zarządu. W obowiązującym Zarządzeniu istnieje jasny i przejrzysty podział odpowiedzialności osób, które biorą udział w przygotowaniu i w sprawdzeniu jakości sporządzanego sprawozdania finansowego Banku.

Sprawozdanie finansowe Banku sporządzane jest przez Departament Rachunkowości stanowiący wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w Pionie Finansowym podlegającą bezpośrednio Dyrektorowi Banku ds. Rachunkowości i Controllingu, jak również Członkowi Zarządu Banku ds. Finansów.

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przebiegiem badania sprawozdania finansowego sprawuje Dyrektor Departamentu Rachunkowości. Koordynatorem prac związanych z badaniem rocznego i półrocznego sprawozdania finansowego Banku jest Zastępca Dyrektora Departamentu ds. Rachunkowości. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest następnie przekazywane Zarządowi w celu weryfikacji. Dodatkowo Komisja ds. Audytu otrzymuje informację o kwartalnych raportach finansowych oraz o zyskach i stratach przed ich publikacją. Rekomenduje również Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie rocznego sprawozdania finansowego.

Roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Banku podlega także niezależnemu badaniu i odpowiednio przeglądowi przez biegłego rewidenta.

Bank zarządza ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych również poprzez śledzenie na bieżąco zmian w przepisach i regulacjach zewnętrznych dotyczących wymogów sprawozdawczych banków i przygotowywanie się do ich wprowadzenia ze znacznym wyprzedzeniem czasowym. Bank na bieżąco aktualizuje też zasady rachunkowości, na podstawie których przygotowuje sprawozdania finansowe.

Bank sprawuje również funkcje kontrolne w stosunku do spółek zależnych, które są konsolidowane na potrzeby sporządzania sprawozdania finansowego Grupy, za pośrednictwem swoich przedstawicieli w radach nadzorczych tych spółek.

Warto nadmienić, że w 2009 roku BRE Bank zdobył drugie miejsce w kategorii instytucji finansowych i banków w konkursie „The Best Annual Report” organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Poprzednio – w 2008 roku i w 2007 roku BRE Bank zajmował pierwsze miejsca w tym konkursie. Celem konkursu jest promowanie raportów rocznych o największej wartości użytkowej dla akcjonariuszy i inwestorów.

XIV.8. Compliance w BRE Banku

W BRE Banku realizowana jest polityka compliance. Jej istotą jest gwarantowanie, aby w Banku przestrzegane były przepisy prawa oraz standardy postępowania instytucji finansowych. Za realizację polityki Compliance odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który deleguje to uprawnienie Biuru Monitoringu Zgodności (BMZ) podległemu Prezesowi Zarządu.

W dziedzinie compliance wprowadzono szereg regulacji bankowych, które gwarantują, że:

- przypadki wykorzystania Banku w procederze prania brudnych pieniędzy i w finansowaniu terroryzmu będą identyfikowane i raportowane do właściwych organów państwa,
- informacje poufne nie będą wykorzystywane w taki sposób, aby stawiać pracowników Banku w korzystniejszej sytuacji do innych uczestników zorganizowanego rynku finansowego – regulacje wewnętrzne nakładają ograniczenia na prywatne inwestycje pracowników, mających dostęp do informacji poufnych,
- dane osobowe klientów są skutecznie chronione, a ich wykorzystanie i przetwarzanie podlega rygorom przepisów prawa,
- prezenty wręczane i otrzymywane od klientów Banku nie wywołują sytuacji korupcyjnych dzięki obowiązującej w Banku polityce w tym zakresie,
- w Banku stosowane są zasady ograniczenia możliwości konfliktu interesów, m.in. poprzez daleko idące ograniczenia w uczestnictwie pracowników w radach nadzorczych i zarządach spółek, które są klientami Banku, a także poprzez stosowanie zasady „chińskich murów” w celu ograniczenia przepływu informacji poufnych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi,
- reklamy produktów bankowych podlegają wnikliwej ocenie pod kątem obowiązujących przepisów i standardów.

XIV.9. Relacje inwestorskie w BRE Banku

Tradycyjnie już BRE Bank szczególnie dużo uwagi i troski poświęca zapewnieniu dobrej komunikacji Spółki z interesariuszami. Głównymi celami Relacji Inwestorskich są: informowanie o działalności i wynikach spółki, budowanie wiarygodności i wpływanie na odpowiednią wycenę spółki. W 2009 roku zespół zajmujący się relacjami z inwestorami wydzielony został w Biuro Relacji Inwestorskich.

Rok 2009 stanowił wyznacznik odpowiedzialności i troski Banku o interesariuszy, a także sprawdzian umiejętności w zakresie komunikacji kryzysowej.

Bank dwukrotnie, w styczniu i w lipcu 2009 roku przekazał na rynek informacje o wstępnych wynikach finansowych znacznie odbiegających od wyników poprzednich kwartałów oraz oczekiwań rynkowych. W obu przypadkach, stosując najlepsze wzorce w zakresie ładu korporacyjnego, bank zareagował niezwłocznie i poinformował o zaistniałej sytuacji z dużym wyprzedzeniem, w stosunku do daty publikacji wyników kwartalnych. Takie postępowanie zostało pozytywnie ocenione przez inwestorów, tym bardziej, że rynkowa praktyka sprowadza się raczej do maksymalnego opóźniania tego typu informacji.

Ponadto w roku 2009 prowadzone były tradycyjne działania z zakresu Relacji Inwestorskich. Inwestorzy i analitycy giełdowi mieli okazję spotkać się z przedstawicielami Zarządu Banku w ramach licznych zagranicznych i krajowych konferencji, road-show oraz spotkań indywidualnych. W 2009 roku Zarząd BRE Banku w rankingu Euromoney Magazine uzyskał najwyższe noty w kategorii: najbardziej dostępna kadra zarządzająca.

Jak co roku zorganizowano cztery konferencje dla analityków poświęcone wynikom kwartalnym, które dla wygody odbiorców były także transmitowane przez Internet, a nagrania z nich zostały udostępnione na stronach www Banku (www.brebank.pl).

Łącznie na przestrzeni roku w 187 spotkaniach zorganizowanych przez Relacje Inwestorskie wzięło udział 390 interesariuszy, a liczba bieżących kontaktów (w postaci e-maili i telefonów) zespołu Relacji Inwestorskich z analitykami oraz instytucjonalnymi i indywidualnymi inwestorami przekroczyła 1,7 tys.

Działania zespołu Relacji Inwestorskich zyskały wysokie noty w ogłoszonych w 2009 roku rankingach opiniotwórczych magazynów „Institutional Investor” i „IR Magazine”. W pierwszym przypadku Relacje Inwestorskie BRE Banku zajęły pierwsze miejsce wśród polskich spółek i otrzymały tytuł „Best Investor Relations - Poland”. W drugim rankingu zespół z BRE Banku uplasował się również wysoko, bo na II miejscu wśród spółek ubiegających się o tytuł „Best IR by a Polish company”. Opinię o jakości relacji inwestorskich w BRE w pełni podzielają polscy analitycy ankietowani przez Parkiet w marcu 2009 r. Oceniali oni raporty kwartalne spółek giełdowych, jak również spotkania wynikowe i prezentacje. BRE Bank zajął II miejsce.

XV. Zamierzenia Grupy BRE Banku na przyszłość

XV.1. Warunki realizacji planów na 2010 - scenariusz makroekonomiczny

W 2010 roku oczekujemy istotnego przyspieszenia wzrostu gospodarczego do ok. 3% wobec szacowanych 1,7% w roku ubiegłym. W najbliższych kwartałach dynamika konsumpcji będzie relatywnie stabilna z tendencją do lekkiego wzrostu pod koniec roku. Wzrost konsumpcji będzie bowiem ograniczany poprzez opóźniony efekt pogorszenia sytuacji na rynku pracy i spadku funduszu płac. Najprawdopodobniej dopiero druga połowa roku przyniesie poprawę na rynku pracy i odbudowę zatrudnienia przez firmy, co z kolei w naturalny sposób wesprze konsumpcję prywatną. Oczywiście sytuacja na rynku pracy będzie w znacznej mierze pochodną perspektyw wzrostu popytu, zarówno w kraju jak i zagranicą.

W kwestii popytu krajowego pierwszym pozytywnym sygnałem jest istotne wyhamowanie procesu ograniczania zapasów przez przedsiębiorców (widoczne już w III kwartale 2009), a najbliższe kwartały powinny przynieść stopniową odbudowę zapasów wraz z poprawiającą się koniunkturą. Drugim istotnym czynnikiem jest planowany wzrost wydatków na inwestycje infrastrukturalne – według planów MF wyniesie on około 12 mld zł. Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na poziom popytu wewnętrznego będzie skala bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ta część popytu inwestycyjnego jest trudna do prognozowania ze względu na to, że jest pochodną nastrojów globalnych i poziomu awersji do ryzyka. Przyjmując jednak, że globalna awersja do ryzyka będzie malała, można założyć, że napływ FDI do Polski będzie bliski średnim poziomom obserwowanym w ostatnich latach. Ostatnią i najważniejszą kategorią są pozostałe inwestycje prywatne. Ich powolny wzrost w 2010 roku będzie związany z odbudową zapasów. Niemniej uwzględniając wykorzystanie mocy wytwórczych na poziomie 77% oraz ograniczoną skalę przyrostu kredytu trudno spodziewać się silnego przyspieszenia inwestycji prywatnych. Gdyby jednak miał nastąpić większy przyrost inwestycji to odbędzie się on kosztem wzrostu negatywnej kontrybucji eksportu netto, ze względu na przyrost importu.

Ścieżka inflacji w 2010 r. będzie miała najprawdopodobniej kształt litery „V”. W I połowie roku dynamika cen spadnie w okolice dolnego ograniczenia celu inflacyjnego NBP, głównie ze względu na silne oddziaływanie efektu wysokiej bazy statystycznej z roku poprzedniego (na początku 2009 r. mieliśmy do czynienia z szybkim wzrostem cen w ujęciu miesięcznym wskutek silnej deprecjacji złotego). Z kolei II połowa roku powinna przynieść dość szybkie odbicie inflacji wraz z odradzającą się presją inflacyjną ze strony rosnącej konsumpcji i zanikiem efektów bazy. Perspektywa szybkiego wzrostu inflacji w II połowie roku i poprawiającej się aktywności gospodarczej powinna skłonić RPP do podwyżek stóp procentowych jeszcze w tym roku - najwcześniej oczekivalibyśmy ich w III kwartale. Spodziewamy się, że do końca 2010 roku główna stopa procentowa NBP może wzrosnąć do poziomu 4,00% wobec 3,50% na koniec 2009 roku.

XV.2. Scenariusz dla sektora bankowego

W 2010 roku oczekiwany jest spadek dynamiki depozytów gospodarstw domowych z 15,2% r/r na koniec 2009 roku do ok. 8% r/r w I połowie roku i stabilizacji w okolicy tego poziomu do końca roku. Będzie to efektem pogorszenia sytuacji na rynku pracy w tym roku, które zaowocowało spadkiem realnego funduszu płac, a także dalszego wzrostu bezrobocia w I połowie roku jako opóźnionego efektu spowolnienia gospodarczego w 2009 r. Dynamikę depozytów ograniczy także kontynuacja napływu środków do funduszy inwestycyjnych (saldo wpłat i umorzeń utrzymuje się na dodatnim poziomie od połowy roku 2009) oraz kolejne duże IPO na warszawskiej giełdzie wskutek wzmoczonego procesu prywatyzacji spółek skarbu Państwa (m.in. Tauron).

Dynamika depozytów przedsiębiorstw w 2010 roku powinna utrzymywać się w okolicach średniorocznego poziomu 10% r/r wobec 4,5% r/r w roku ubiegłym. Wzrost dynamiki depozytów korporacyjnych obserwowany jest już od kilku miesięcy i proces ten będzie kontynuowany w 2010 roku, a wpływ na to mają istotnie poprawiające się wyniki finansowe przedsiębiorstw (w III kwartale 2009 wzrosły o 18,5% /r) wraz z ożywieniem gospodarczym.

Ograniczenie związane z długoterminowym finansowaniem w sektorze bankowym oraz wciąż znaczny poziom ryzyka kredytowego mogą wpływać spowalniając na wzrost kredytów w 2010 roku. Dodatkowo na wolumen kredytów negatywnie oddziaływać będzie aprecjacja złotego, gdyż spadać będzie wartość kredytów w walucie obcej (dotyczy to zwłaszcza kredytów mieszkaniowych). Odbicia akcji kredytowej oczekiwać można dopiero w II połowie roku, kiedy polska gospodarka nabierze przyspieszenia, a ryzyko kredytowe zacznie istotnie spadać.

W przypadku kredytów detalicznych oczekiwany wzrost powinien wynieść w 2010 roku około 6% wobec wzrostu o 11,8% w roku ubiegłym. Silniej ograniczana będzie akcja kredytowa dla przedsiębiorstw, które już na koniec 2009 zanotowały ujemną dynamikę (-3,4%r/r). Ujemna roczna dynamika kredytów korporacyjnych będzie utrzymywała się przez większą część roku 2010, natomiast pod jego koniec powinna ona znów notować dodatnie wartości (na koniec roku spodziewany wzrost o ok. 4% r/r).

XV.3.Strategiczne kierunki rozwoju Grupy BRE Banku w 2010 roku

Strategiczne cele Grupy BRE Banku w 2010 roku uwzględniają poprawę sytuacji kapitałowej oraz dynamiczny rozwój dochodowego biznesu tj. (i) ożywienie wzrostu w dotychczasowej działalności zarówno w obszarze bankowości detalicznej jak i korporacyjnej, (ii) zwiększenie udziałów w rynku kredytów nie-hipotecyjnych dla klientów indywidualnych oraz (iii) wzmocnienie pozycji w obszarach pokrewnych segmentu kredytowania w sektorze przedsiębiorstw. Bank chce wzmocnić wzrost akcji kredytowej poprzez wzmożone działania cross-sellingowe, szczególnie w stosunku do produktów objętych ryzykiem niewypłacalności zarówno dla klientów indywidualnych, jak i korporacyjnych. Bank koncentruje się na rozwoju organicznym franszyzy oraz dalszym pozyskiwaniu nowych klientów.

Zarząd Banku zamierza rekomendować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy emisję akcji z prawem poboru w 2010 roku do 70 proc. kapitału akcyjnego w celu uzyskania 2 miliardów złotych w wyniku emisji nowych akcji.

Bank planuje zwiększyć kapitał akcyjny oraz poprawić strategiczną elastyczność w celu wsparcia strategii zapowiedzianej na 2010-2012 oraz dostosować wskaźnik kapitałowy Tier 1 do potencjalnych nowych wymogów kapitałowych regulatora oraz oczekiwań otoczenia biznesowego.

Bank przewiduje, że wzmocnienie bazy kapitałowej poprawi jego konkurencyjność pozwalając na rozwijanie współpracy z klientami oraz będzie pozytywnie wpływać na plany rozszerzenia oferty, gdy poprawi się sytuacja gospodarcza.

W obszarze bankowości korporacyjnej Bank będzie dążył do umocnienia swojej pozycji w segmencie kredytowania podmiotów publicznych oraz ekspansji kredytowania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Jednocześnie Zarząd planuje dalszą akwizycję klientów segmentu K2 i K3. W obszarze bankowości inwestycyjnej, Zarząd zamierza utrzymać obecny model bliskiej współpracy z klientami korporacyjnymi w zakresie dotychczas oferowanej gamy produktów. Pozwoli to w konsekwencji na utrzymanie silnej pozycji Banku szczególnie w sektorze produktów oferowanych przez Bank (IR i FX products, debt origination).

Strategicznym celem dla bankowości detalicznej jest wzmocnienie pozycji Banku w rynku kredytów nie-hipotecyjnych, szczególnie wśród dotychczasowych klientów Banku. Cel ten zrealizowany zostanie poprzez działania cross-sellingowe i pozwoli na osiągnięcie rynkowych poziomów penetracji. Równocześnie, wpływy z kredytów nie-hipotecyjnych powinny pomóc w dywersyfikacji źródeł przychodu Banku. Co więcej, Bank zamierza kontynuować rozwój produktów hipotecyjnych, w tym również produktów walutowych. Sprzedaż walutowych produktów hipotecyjnych będzie oparta na doświadczeniu i wiedzy zdobytych podczas tworzenia obecnego portfela kredytów hipotecyjnych, denominowanych głównie we frankach szwajcarskich.

Bank planuje utrzymać pozycję lidera innowacyjnych produktów. Zarząd chce, aby Bank zajął wiodącą pozycję w obszarze nowoczesnych produktów bankowości transakcyjnej skierowanych do klientów korporacyjnych. Zakładany jest dalszy rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji zarówno dla klientów korporacyjnych, jak i indywidualnych.

Program BREnova zrealizowany w Grupie BRE Banku w 2009 roku pozwolił na wyraźną poprawę bazy kosztowej, co w efekcie znacznie poprawiło wskaźniki efektywności operacyjnej. Zarząd Banku zamierza utrzymać lub poprawić wskaźniki osiągnięte w 2009 r.

XVI. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd BRE Banku SA oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy BRE Banku SA oraz jej wynik finansowy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności za 2009 r. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy BRE Banku SA, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu BRE Banku SA

<i>Data</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	<i>Podpis</i>
01.03.2010	Mariusz Grendowicz	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku	
01.03.2010	Karin Katerbau	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów	
01.03.2010	Wiesław Thor	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem	
01.03.2010	Przemysław Gdański	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej	
01.03.2010	Hans - Dieter Kemler	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej	
01.03.2010	Jarosław Mastalerz	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej	
01.03.2010	Christian Rhino	Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki	